

POROČILO O DELU

ZAVODA REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARSTVO NARAVE

2024

Poročilo o izvrševanju letnega programa dela in finančnega načrta Zavoda RS za varstvo narave za leto 2024,
Zavod RS za varstvo narave, Ljubljana, februar 2025

Številka dokumenta: 410-0003/2025-1

Koordinacija priprave poročila o delu za leto 2024: mag. Teo Hrvoje Oršanič in Neža Mihelčič

Pri zbiranju podatkov o opravljenem delu so ob koordinaciji vodij območnih enot sodelovali vsi zaposleni Zavoda. Za pravilnost tabelarnih podatkov za območno enoto jamčijo vodje območnih enot, ki so tudi prispevali območne poudarke v vsakem od poglavij. To so: Tomaž Acman (namestnica Ljudmila Strahovnik) (OE Celje), Sonja Rozman (OE Kranj), Alja Grošelj (OE Ljubljana), Simona Kaligarič (OE Maribor), Klavdij Bajc (OE Nova Gorica), Damjan Vrčec (OE Novo mesto) in mag. Barbara Vidmar (OE Piran). Kontrolo tabelarnih podatkov pri Osrednji enoti izvajajo Vesna Juran, Mateja Kocjan in Mina Dobravc.

Poglavja so poleg vodij območnih enot napisali in uredili mag. Teo Hrvoje Oršanič, Vesna Juran, mag. Martina Kačičnik Jančar, dr. Nika Debeljak, Mina Dobravc, Mateja Kocjan, Primož Pevec, Gregor Gatej, Nina A. Kavčnik, Kaja Otoničar ter vodje ali koordinatorji projektov.

Priprava računovodskega dela poročila: Andreja Kosovel in Tončka Lesjak (Certera Računovodska družba d. o. o.)

UPORABLJENE KRATICE IN OKRAJŠAVE

ARSO	Agencija Republike Slovenije za okolje
CITES	Konvencija o mednarodni trgovini z ogroženimi prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami
CPVO	celovita presoja vplivov na okolje
DPN	državni prostorski načrt
DKOP	dobro kmetijsko in okoljsko stanje zemljišč
DRSV	Direkcija RS za vode
EGP	Evropski gospodarski prostor
ENCA	Združenje direktorjev evropskih naravovarstvenih agencij
EPO	ekološko pomembno območje
EU	Evropska unija
EUSALP	Strategija EU za alpsko regijo
EZTS	Evropsko združenje za teritorialno sodelovanje
FTE	efektivna letna kvota delovnih ur polno zaposlenega delavca, 1700 ur
GGE	gozdnogospodarska enota
GGN	gozdnogospodarski načrti
HE	hidroelektrarna
HT	habitatni tip
IGGP	Mednarodni program za vede o Zemlji in geoparke pri Unescu
ITV	invazivne tujerodne vrste
JZ	javni zavod
KATIS	Katalog programov nadaljnega izobraževanja in usposabljanja strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju
KOPOP	kmetijsko-okoljsko-podnebna plačila
KP	krajinski park
LD	lovski družina
MBP	Morska biološka postaja
MedPAN	Združenja upravljavcev sredozemskih morskih zavarovanih območij
mHE	mala hidroelektrarna
MKGP	Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
MO	mestna občina

MNVP	Ministrstvo za naravne vire in prostor
NEPN	Nacionalni energetske in podnebni načrt
NR	naravni rezervat
NRO	Načrt ribiških območij
NRP	Notranjski regijski park
NPVO	Nacionalni program varstva okolja
NS	naravovarstvene smernice; naravni spomenik
NUMO	Načrt upravljanja z morskim okoljem
NUV	Načrt upravljanja voda
NV	naravna vrednota
NVA	Naravovarstveni atlas (www.naravovarstveni-atlas.si)
NVakcija	naravovarstvena akcija
NVUV	naravne vrednote in ukrepi varstva
NZPO	Načrt zmanjševanja poplavne ogroženosti
OE	območna enota
OOTT	okoljsko občutljivo trajno travinje
OPN	občinski prostorski načrt
OPPN	občinski podrobni prostorski načrt
PAF	Prednostni okvir ukrepanja za Slovenijo
PUN	Program upravljanja območij Natura 2000
ReNPVO	Resolucija o Nacionalnem programu varstva okolja
RGN	ribiško-gojitveni načrt
RP	regionalni park
RRA	regionalna razvojna agencija
RS	Republika Slovenija
SD	spmembe in dopolnitve
SiDG	Slovenski državni gozdovi, d. o. o.
SNKU	Slovenska nacionalna komisija za Unesco
TBR	petdržavni biosferni rezervat
TNP	Triglavski narodni park
VE	vetrna elektrarna
ZGS	Zavod za gozdove Slovenije

ZO	zavarovana območja
ZON	Zakon o ohranjanju narave
ZPNačrt	Zakon o prostorskem načrtovanju
ZRSVN/Zavod	Zavod Republike Slovenije za varstvo narave
ZUOVE	Zakon o uvajanju naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije
ZUreP-3	Zakon o urejanju prostora
ZZRS	Zavod za ribištvo Slovenije
ZZZS	Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije

Projekti, ki smo jih izvajali v letu 2024

(akronimi in naslovi projektov)

1	EIP - travišča	Kmetovanje za ohranjanje vrstno pestrih travišč s prenosom znanja na kmeta
2	I-SWAMP	Povezovanje malih alpskih mokrišč – spremljanje stanja in ohranjanje
3	Green Tour	Čezmejni trajnostni razvoj odpornih, zelenih turističnih produktov ter upravljanja javne turistične infrastrukture in tokov obiskovalcev
4	KRAS.CARSO II	Skupno upravljanje in trajnostni razvoj območja matičnega Krasa
5	deProfundis	Ohranjanje dediščine »Iz globin«: čezmejni kulturno-turistični potencial
6	JeloviZA	Za izboljšanje stanja ekosistemov in ohranjanje kvalifikacijskih vrst na območju Natura 2000 na Jelovici ter priprava modela upravljanja, ki v odločevalskih procesih upošteva ekosistemske storitve
7	ZAGON	Znanje za gospodaren odnos do narave
8	LIFE-IP NATURA.SI	LIFE integrirani projekt za okrepljeno upravljanje Nature 2000 v Sloveniji
9	LIFE Lynx	Reševanje risa v Dinaridih in jugovzhodnih Alpah pred izumrtjem
10	LIFE Narcis	Naravovarstveni informacijski sistem
11	LIFE OrnamentallIAS	Prevention and management of adverse impact of ornamental invasive alien plant species on endangered habitat types and species of EU importance
12	LIFE RESTORE for MDD	Preserving and restoring floodplain forest habitats along the Mura-Drava-Danube rivers
13	LIFE TRŠCA	Upravljanje močvirskih habitatov za ohranjanje vodnih ptic presihajočih jezer
14	ELPS	Restoring the Amazon of Europe: Reconnecting Riverine Habitats in the First five-country UNESCO Biosphere Reserve
15	TransPLANT	Integralna čezmejna zaščita Natura 2000 rastlinskih vrst

KAZALO VSEBINE

UVODNI DEL.....	12
1 UVOD	13
2 IZKAZNICA ZAVODA	14
3 POROČILO DIREKTORJA ZAVODA	17
3.1 Vodenje in organizacija	20
4 VLOGA ZAVODA V DRUŽBI.....	21
5 POROČILO SVETA ZAVODA	22
6 POROČILO STROKOVNEGA SVETA ZAVODA	22
POROČILO O DELU	23
7 CILJI DELOVANJA ZAVODA.....	24
7.1 Strateške usmeritve Zavoda	24
7.2 Letni cilji.....	24
7.3 Kazalniki izvedbe letnih ciljev	25
7.4 Naloge, prek katerih uresničujemo zastavljene cilje	26
7.5 Razporeditev nalog glede na prioriteto ministrstva	26
8 IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE OHRANJANJA NARAVE.....	27
8.1 Zakon o ohranjanju narave.....	27
8.2 Drugi pomembnejši predpisi in dokumenti.....	28
8.3 Mednarodne konvencije, direktive in uredbe EU	28
8.3.1 Konvencija o biološki raznovrstnosti	28
8.3.2 Konvencija o varstvu selitvenih vrst prosto živečih živali (Bonnska konvencija) in njeni hčerinski sporazumi.....	28
8.3.3 Konvencija o močvirjih, ki so mednarodnega pomena, zlasti kot prebivališča močvirskih ptic (Ramsarska konvencija)	28
8.3.4 Konvencija o varstvu prosto živečega evropskega rastlinstva in živalstva ter njunih naravnih življenjskih prostorov (Bernska konvencija)	28
8.3.5 Strategija EU za alpsko regijo	29
8.3.6 Konvencija o varstvu Alp (Alpska konvencija)	29
8.3.7 Konvencija CITES in uredba EU 338/97	29
8.3.8 Konvencija o varstvu Sredozemskega morja in obalnega območja (Barcelonska konvencija)	30
8.3.9 Direktiva o morski strategiji EU	30
8.3.10 Uredba (EU) št. 1143/2014 o preprečevanju in obvladovanju vnosa ter širjenja invazivnih tujerodnih vrst (ITV)	30
8.3.11 Konvencija o varstvu svetovne kulturne in naravne dediščine	33
8.4 Zagotavljanje enotnosti in optimalnosti delovnih pristopov ter razvoj metodologij.....	34
9 SODELOVANJE ZAVODA V POSTOPKIH SPREJEMANJA PREDPISOV.....	35

10	BIOTSKA RAZNOVRSTNOST	36
10.1.	Rastlinske in živalske vrste ter habitatni tipi	36
10.2.	Ekološko pomembna območja	39
10.3.	Območja Natura 2000	39
11	NARAVNE VREDNOTE	42
12	ZAVAROVANA OBMOČJA	45
13	NEPOSREDNI UKREPI VARSTVA NARAVE.....	49
13.1	Dejavnosti, vezane na zavarovana območja (vključno s pripravo strokovnih predlogov in ostalimi ukrepi).....	49
14	POSREDNI UKREPI VARSTVA NARAVE	51
14.1	Naravovarstvene smernice in mnenja.....	51
14.1.1	Strateški in drugi načrti, programi na ravni države (naravovarstvene smernice, naravovarstvena mnenja, mnenja v postopku presoje sprejemljivosti planov)	52
14.1.2	Naravovarstvene smernice za Predlog za razglasitev nepremičnih kulturnih spomenikov	52
14.1.3	Prostor (naravovarstvene smernice, naravovarstvena mnenja, presoja sprejemljivosti planov)	52
14.1.4	Vodarstvo (naravovarstvene smernice, naravovarstvena mnenja, presoja sprejemljivosti planov)	57
14.1.5	Ribištvo (naravovarstvene smernice, naravovarstvena mnenja, presoja sprejemljivosti planov)	58
14.1.6	Gozdarstvo in lovstvo (naravovarstvene smernice, naravovarstvena mnenja, presoja sprejemljivosti planov)	58
14.1.7	Rudarstvo (naravovarstvene smernice, naravovarstvena mnenja, presoja sprejemljivosti planov)	60
14.2	Strokovna mnenja in soglasja na ravni posega	61
15	STROKOVNI NADZOR NA PODROČJU OHRANJANJA NARAVE	71
16	KOMUNIKACIJA ZRSVN, STROKOVNO SODELOVANJE IN SVETOVANJE.....	73
16.1	Mednarodno sodelovanje	75
16.2	Strokovno sodelovanje in svetovanje.....	75
16.3	Priprava in sodelovanje na strokovnih posvetih, konferencah, srečanjih.....	76
16.4	Komunikacija in ozaveščanje javnosti o pomenu ohranjanja narave ter sodelovanje z mediji	78
16.4.1	Sodelovanje z mediji.....	79
16.4.2	Digitalna komunikacija	81
16.4.3	Oblikovanje komunikacijskih gradiv	82
16.4.4	Komunikacija pri projektih	82
16.5	Komunikacija o invazivnih tujerodnih vrstah	85
16.6	Vključevanje varstva narave v izobraževalni sistem.....	86
16.7	Izpolnjevanje določil Zakona o dostopu do informacij javnega značaja	86

16.8	Notranja komunikacija	87
17	NARAVOVARSTVENE AKCIJE	88
18	SODELOVANJE V STROKOVNIH SVETIH IN DRUGIH TELESIH ZUNAJ ZRSVN	90
19	USPOSABLJANJE DELAVCEV ZRSVN	91
20	PROJEKTI S PODROČJA VARSTVA NARAVE	93
20.1	Potekajoči projekti (akronimi in naslovi projektov)	93
20.1.1	LIFE	94
20.1.2	Interreg Slovenija-Avstrija	103
20.1.3	Interreg Slovenija-Italija	106
20.1.4	Interreg Alpine Space	109
20.1.5	Interreg Slovenija-Hrvaška	111
20.1.6	Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje	112
20.1.7	Norveški finančni mehanizem in Finančni mehanizem EGP	114
20.1.8	Endangered Landscapes & Seascapes Programme (ELPS), Cambridge Conservation Initiative (Arcadia fund)	118
20.2	Ostali projekti, pri katerih sodelujemo	121
20.3	Potencialni projekti	121
21	Informatika kot podpora naravovarstvu in poslovanju	122
22	POSLOVANJE KOT PODPORA NARAVOVARSTVU	123
22.1	Splošne in organizacijsko-administrativne zadeve	123
22.2	Upravljanje poslovnih prostorov	123
22.3	Pravna podpora	123
22.4	Kadri	124
22.4.1	Kadrovski načrt	125
22.5	Finančne in računovodske zadeve	128
22.5.1	Ocena poslovanja	129
22.5.2	Ocena delovanja sistema notranjega finančnega nadzora	129
22.5.3	Notranja revizija in druge vrste revizij	130
22.5.4	Izjava o oceni notranjega nadzora	131
22.5.5	Investicijska vlaganja	131
23	PREGLED NEIZVEDENIH AKTIVNOSTI In DODATNE AKTIVNOSTI	132
	RAČUNOVODSKO POROČILO	134
24	RAČUNOVODSKO POROČILO	135
24.1	Računovodski izkazi	135
25	PREDPISI IN PREDPOSTAVKE, UPORABLJENI PRI SESTAVLJANJU RAČUNOVODSKIH IZKAZOV	143
26	RAČUNOVODSKE USMERITVE	144
27	INVENTURNI ELABORAT	145
28	POJASNILA IN RAZKRITJA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM ZA LETO 2024	146

28.1	Razkritja k bilanci stanja na dan 31. 12. 2024	146
28.1.1	Neopredmetena sredstva	146
28.1.2	Opredmetena osnovna sredstva	146
28.1.3	Denarne postavke	147
28.1.4	Kratkoročne terjatve in kratkoročne časovne razmejitve	147
28.1.5	Aktivne časovne razmejitve	147
28.1.6	Kratkoročne obveznosti za prejete predujme	148
28.1.7	Kratkoročne obveznosti do zaposlenih	148
28.1.8	Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	148
28.1.9	Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja	148
28.1.10	Kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta	148
28.1.11	Pasivne časovne razmejitve	148
28.1.12	Dolgoročne pasivne časovne razmejitve	148
28.1.13	Dolgoročne obveznosti za neopredmetena in opredmetena sredstva, prejeta v upravljanje, in preneseni presežek prihodkov iz preteklih let	149
28.1.14	Presežek prihodkov nad odhodki	149
28.1.15	Zunajbilančna evidenca	149
28.2	Razkritja k izkazu prihodkov in odhodkov za obdobje 1. 1. 2024 – 31. 12. 2024	149
28.2.1	Prihodki iz poslovanja	150
28.2.2	Finančni in drugi prihodki	151
28.2.3	Stroški materiala in storitev	151
28.2.4	Stroški dela	152
28.2.5	Stroški amortizacije	152
28.2.6	Drugi stroški in odhodki	152
28.2.7	Finančni odhodki	153
28.2.8	Poslovni izid	153
28.2.9	Davek od dohodka pravnih oseb	153
28.3	Razkritja k izkazu prihodkov in odhodkov po vrstah dejavnosti	153
28.4	Razkritja k izkazu prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka	154
28.5	Razkritja k izkazu računa finančnih terjatev in naložb	156
28.6	Razkritja k izkazu računa financiranja	157
29	DOGODKI PO KONCU POSLOVNEGA LETA	157
	ZAKLJUČNI DEL	158
30	VIRI IN LITERATURA	159
31	PRILOGE	160
31.1	Priloga 1: Zakonske osnove za delo Zavoda	160
31.1.1	Zakon o ohranjanju narave	160
31.1.2	Drugi pomembnejši predpisi in dokumenti	161

31.1.3	Slovenski materialni predpisi.....	161
31.1.4	Programski politični dokumenti	163
31.1.5	Programska politična dokumenta Evropske unije	163
31.1.6	Najpomembnejši predpisi EU s področja varstva narave.....	163
31.1.7	Mednarodne konvencije in drugi dogovori	163
31.1.8	Predpisi, na katerih temelji računovodsko poročilo.....	164
31.2	Priloga 2: Organizacijska struktura Zavoda	166
31.2.1	Organigram.....	166
31.2.2	Delovne skupine Zavoda.....	166
31.2.3	Shema vključenosti organizacijskih enot Zavoda v potekajoče projekte	167
31.3	Priloga 3: Primerjava med predvideno in realizirano porabo delovnega časa po nalogah.	168
31.4	Priloga 4: Monitoring rastlinskih in živalskih vrst in kartiranje habitatnih tipov.....	169
31.5	Priloga 5: Poročilo akcij Podnebni sklad – mokrišča.....	170
	Priloga 6: Poročilo akcij Natura 2000	173
7	DATUM IN KRAJ NASTANKA LETNEGA POROČILA	176
8	ODGOVORNI OSEBI ZA SESTAVLJANJE LETNEGA POROČILA	176

UVODNI DEL

1 UVOD

Poročilo Zavoda za leto 2024 sledi *Programu dela*. Sestavljeno je iz štirih delov:

1. Uvodnega dela
2. Poročila o delu, tj. vsebinskega dela
3. Računovodskega poročila
4. Zaključnega dela

2 IZKAZNICA ZAVODA

Ime: Zavod Republike Slovenije za varstvo narave

Kratika: ZRSVN

Poslovni naslov: Tobačna ulica 5, 1000 Ljubljana

Kontaktne podatki:

Telefonska št.: 01 2309 500

E-naslov: zrsvn.oe@zrsvn.si, www.zrsvn-varstvonarave.si

Matična in davčna številka: 1684884, 53845285

Ustanovitelj: Republika Slovenija

Datum vpisa v sodni register: 14. 12. 2001

Namen ustanovitve

Zavod je bil ustanovljen za opravljanje dejavnosti javne službe ohranjanja narave in je strokovna organizacija, pristojna za ohranjanje narave v Republiki Sloveniji. Izvaja tudi naloge na podlagi javnega pooblastila. Podrobnosti so opredeljene v Zakonu o ohranjanju narave (ZON, gl. pogl. *Viri in literatura*), v poglavju 7.2.1 ZON, Zavod za varstvo narave.

Dejavnost

Zavod za varstvo narave spremlja stanje ohranjenosti narave, pripravlja strokovne predloge ukrepov varstva sestavin biotske raznovrstnosti, evidentira in vrednoti dele narave, spremlja stanje naravnih vrednot, pripravlja strokovne predloge za zavarovanje, daje strokovna mnenja in soglasja s področja ohranjanja narave, pripravlja naravovarstvene smernice, skrbi za enotnost strokovnih metod in postopkov na področju ohranjanja narave, sodeluje pri pripravi izobraževalnih programov o ohranjanju narave na vseh ravneh izobraževanja ter ozavešča javnost o pomenu ohranjene narave.

Organi Zavoda

Svet Zavoda

6. mandat, konstitutivna seja: 24. 3. 2022

Člani:

- Jože Pustoslemšek, predsednik Sveta, predstavnik MNVP
- Mateja Blažič, predstavnica MNVP
- Jolanda Rihter Pikl, predstavnica MNVP
- prof. dr. Peter Trontelj, predstavnik Univerze v Ljubljani
- Matej Simčič, predstavnik delavcev ZRSVN

Strokovni svet Zavoda

2. mandat, konstitutivna seja: 26. 1. 2021

Člani:

- Martina Stupar, predsednica, predstavnica ZRSVN
- mag. Jana Vidic, podpredsednica, predstavnica MNVP
- mag. Urška Mavri, članica, predstavnica MNVP
- mag. Jelka Kremesec Jevšenak, članica, ki jo je imenoval direktor ZRSVN
- Aleksander Koren, predstavnik ZRSVN
- David Fučka, predstavnik ZRSVN
- Andrej Grmovšek, predstavnik ZRSVN

Direktor Zavoda:

Od 22. 1. 2018: mag. Teo Hrvoje Oršanič

Organizacija Zavoda

Zavod ima sedem območnih enot (v Ljubljani, Mariboru, Celju, Novem mestu, Novi Gorici, Kranju in OE Piran v Izoli), s katerimi pokriva celotno območje države, ter Osrednjo enoto v Ljubljani, ki skrbi za poslovanje oziroma administrativno-organizacijsko delovanje Zavoda ter za enotnost in razvoj metod strokovnega dela. Organizacijska struktura in shema matrične organiziranosti Zavoda sta podani v *Prilogi 2*.

Kolegij direktorja sestavljajo direktor in vodje območnih enot ter vodje odsekov, sestaja se mesečno in obravnava ključna strokovna in poslovna vprašanja, povezana z delom Zavoda. Članica kolegija je tudi sodelavka za stike z javnostjo

Odseke Osrednje enote vodijo:

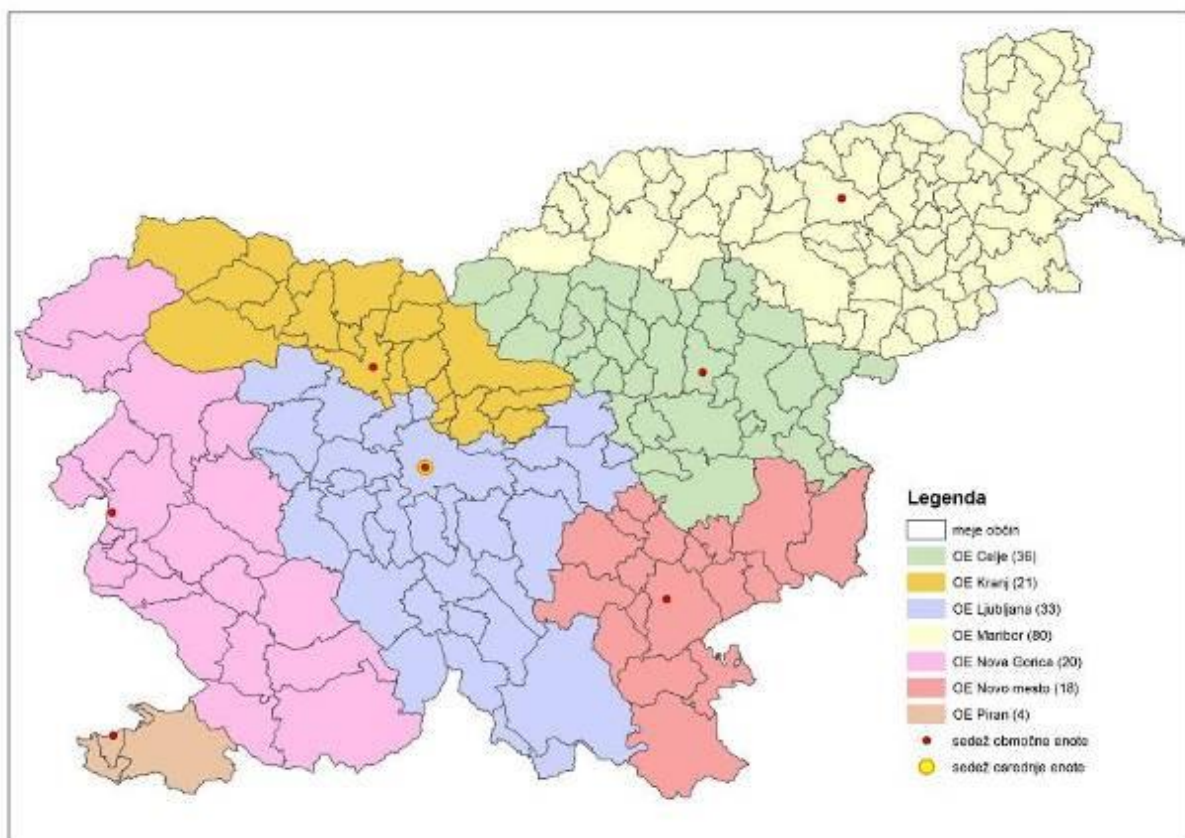
- mag. Martina Kačičnik Jančar, Odsek za biotsko raznovrstnost
- Vesna Juran, Odsek za naravne vrednote in ukrepe varstva (NVUV)
- Primož Pevec, Odsek za splošne zadeve
- Gregor Gatej, Odsek za informatiko
- dr. Nika Debeljak, Odsek za projekte

Odnose z javnostmi vodi Mateja Kocjan.

Območne enote vodijo:

- Sonja Rozman, OE Kranj
- Tomaž Acman, OE Celje
- mag. Alja Grošelj, OE Ljubljana
- Simona Kaligarič, OE Maribor
- Klavdij Bajc, OE Nova Gorica
- Damjan Vrček, OE Novo mesto
- mag. Barbara Vidmar, OE Piran

Območne enote pokrivajo ozemlje RS, kot prikazuje slika v nadaljevanju. Na njej so narisane tudi meje slovenskih občin. Števila v oklepaju pri imenih območnih enot v legendi se nanašajo na število občin na območju posamezne enote.

3 POROČILO DIREKTORJA ZAVODA

Leto 2024 je bilo za Zavod zelo zahtevno leto. Leto je zaznamovalo predvsem reševanje težav iz naslova kadrovske podhranjenosti, glede strokovnega dela pa je v javnosti zelo odmevalo delo na pripravi mnenja na vlogo organizatorja masovnega koncerta zabavne glasbe v KP TRŠH.

V letu 2024 smo ministrstvu predlagali trajnejšo rešitev dela na Podnebnem skladu, saj smo prihajali v nemogoče situacije zaradi letne organiziranosti dela na Podnebnem skladu, čeprav je delo na Podnebnem skladu z Vladno uredbo določeno do konca leta 2026.

V letu 2024 smo pripravili spremembo sistemizacije in sledili želji Sindikata Glosa po reševanju neželjene prakse prekarnega dela na različnih projektih, z zaposlovanjem za nedoločen čas. V tem smislu smo zaposlili šest projektnih sodelavcev za nedoločen čas v Odsek za projekte. Gre za novost v delu zavoda, katero še organizacijsko prilagajamo strukturi zavoda.

Kljub vsem spremembam, težavam in prilagoditvam je Zavod v letu 2024 deloval skladno z zastavljenimi nalogami, opredeljenimi v sprejetem Programu dela in finančnem načrtu Zavoda za leto 2024. S tem so sodelavci potrdili visoko stopnjo motiviranosti za delo, tako da je Zavod v letu 2024 več kot upravičil zaupano izvajanje javnih nalog varovanja naše narave – naše edine možnosti za zdravo sedanjost in prihodnost, za obstoj.

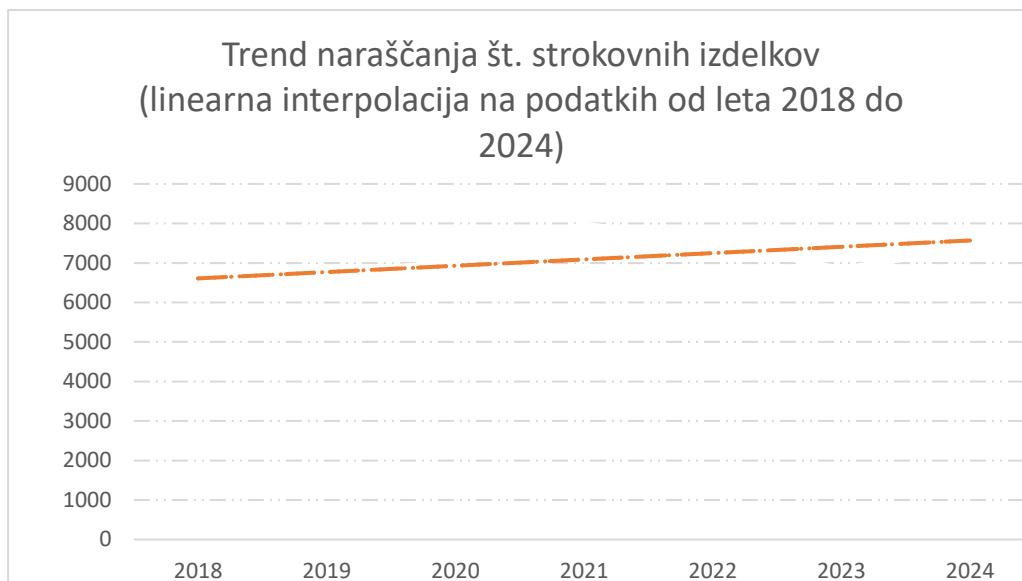
V drugi polovici leta smo organizirali izobraževanje in preizkus znanja iz upravnega postopka za sodelavke in sodelavce zavoda. Preizkus znanja so vsi uspešno opravili. V začetku leta 2025 načrtujemo enako za še eno skupino sodelavcev. V primeru uspešnega preizkusa znanja, se bo število sodelavk in sodelavcev usposobljenih za vodenje upravnih postopkov na zavodu povečalo za približno 40. Podatki o sodelavkah in sodelavcih z opravljenim preizkusom znanja in pooblastilom za vodenje upravnih postopkov, so tekoče posodabljeni na spletni strani zavoda.

Leto 2023 je zaznamovala huda povodenj v mesecu avgustu, tako da je sanacija njenih posledic trajala tudi skozi leto 2024.

V letu 2024 se je Zavod soočal s številnimi težavami, ki so posledica nezmožnosti prilagoditve Zavoda potrebam sodobnega časa in delovnih procesov. Zavod npr. nima možnosti oblikovanja delovnih mest za vodenje organizacijskih enot, ker tovrstna delovna mesta niso predvidena v katalogu delovnih mest Kolektivne pogodbe za dejavnost okolja in prostora. Konec leta je prenova plačnega sistema omogočila tudi spremembo sistemizacije in uvedbo teh novih delovnih mest v sistemizacijo zavoda.

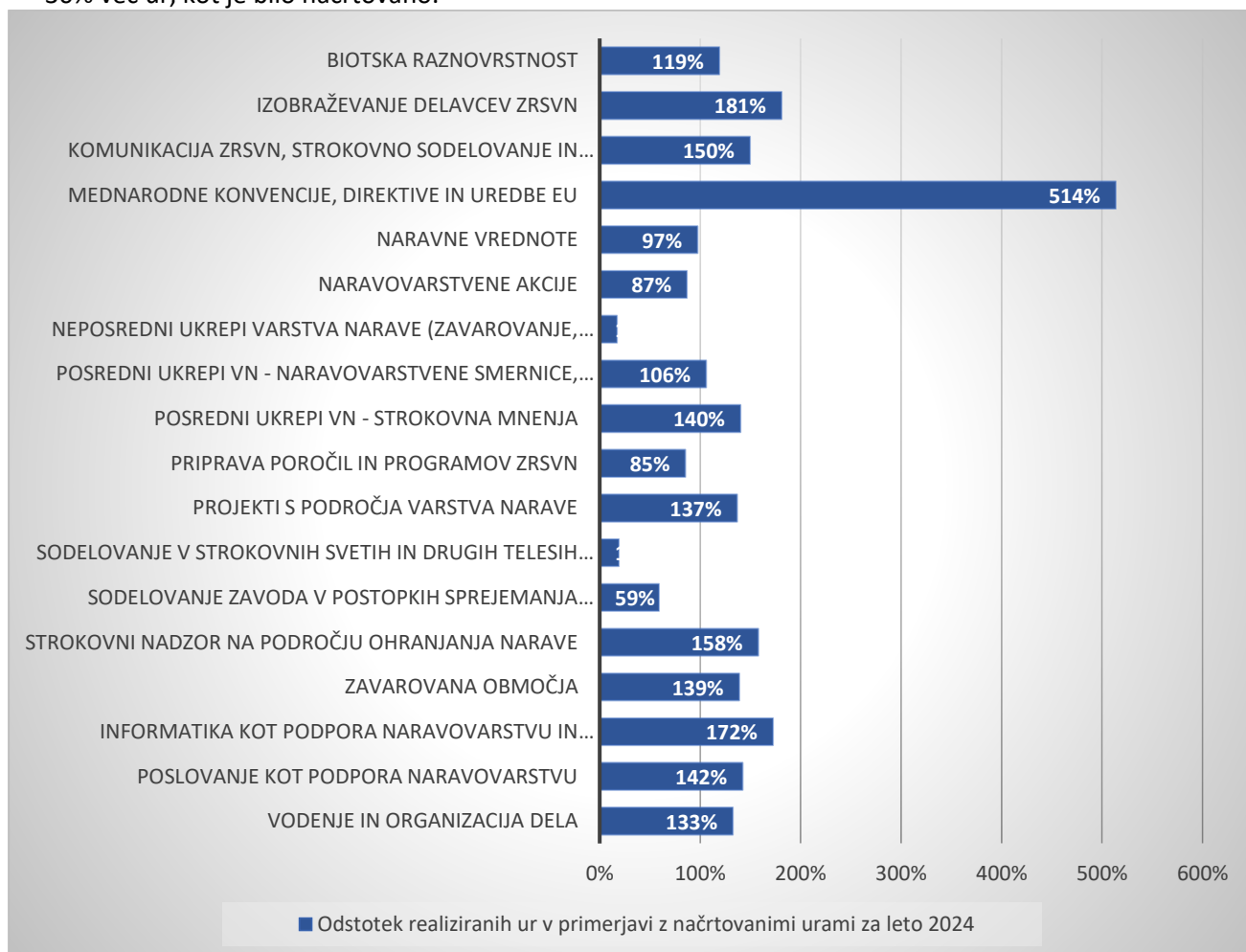
Še vedno se kaže trend povečevanja števila vlog za pripravo strokovnih izdelkov. Povprečna obremenitev zaposlenih ostaja daleč nadpovprečna, kar se kaže v nedoseganju časovnih rokov za oddajo strokovnih izdelkov. Trend nedoseganja časovnih rokov se povečuje in je v letu 2024 po oceni znašal okoli 15 % prejetih vlog. V drugi polovici leta 2024 smo pričeli s pripravami na kohezijske projekte naslednje finančne perspektive. Pri tem smo naleteli na bistveno težavo, prisotno tudi po drugih organizacijah, kadrovska nezmožnost priprave tako obsežnih projektov brez velikega izpada na javnih nalogah. Slednje se ureja s kadrovsko pomočjo v letu 2025.

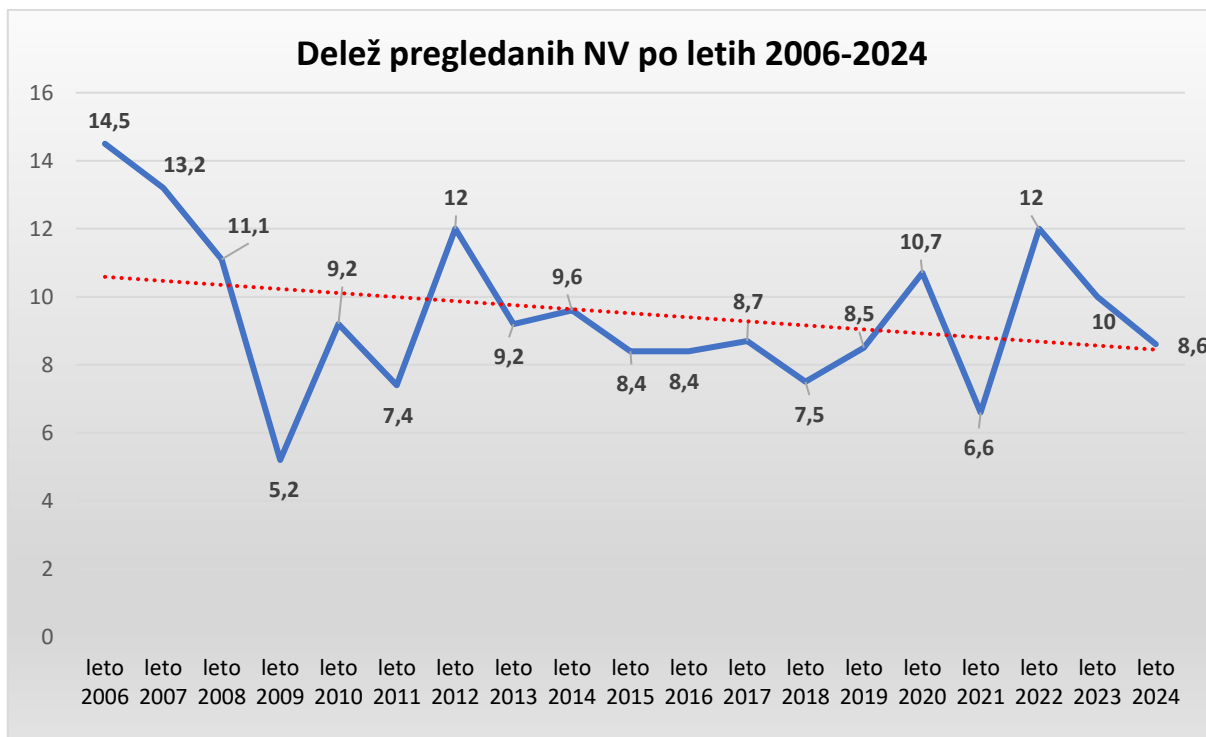
Vse več kriznih komunikacij in v 2024 je celotno obdobje od maja do septembra zaznamovala krizno komuniciranje zaradi Magnificovega koncerta, kamor se je vpletla tudi politika, predvsem pa javno mnenje, ki je že mejilo na navijaštvo.

Hujša posledica preobremenjenosti z vlogami in postopki, ki so vsako leto tudi zahtevnejši, je upadanje terenskega dela in stika z deležniki. Ravno tako se vse pogostejše dogaja, da morajo sodelavci z nižjimi strokovnimi nazivi delati na zahtevnejših vlogah in vsebinah.

Spodnja preglednica obsega in deleža opravljenih ur v letu 2024 po nalogah kaže več opravljenih ur od načrtovanih pri večini delovnih nalog. Za izvedbo vseh načrtovanih nalog smo v letu 2024 porabili 30% več ur, kot je bilo načrtovano.

V oktobru 2024 smo z odličnim dogodkom obeležili mednarodni dan geopestrosti in sodelovali na okrogli mizi z naslovom »Geologija v šoli in poučevanje o geopestrosti«. Zaradi naraščanja števila in zahtevnosti nalog, v letu 2024 nismo uspeli organizirati tradicionalnega naravovarstvenega dneva.

Od uvedbe poštno arhivske aplikacije ODOS (podobno kot aplikacija Krpan za organe državne uprave) in posodobitve Poslovnega portala občasno naročimo ali sami izvedemo kakšno posodobitev ali prilagoditev našim potrebam. Vsekakor pa predstavlja digitalno podprt način dela javne uprave vsako leto velik strošek – predvsem zaradi podaljševanja licenc, vzdrževanja aplikacij in programov, obnove računalnikov in uvedbe MS Office 365, izobraževanj s področja IT tehnologij ... V letu 2022 smo kupili nov, zmogljivejši zavodski strežnik ter posodobili 'požarni zid'. Oba sta bila usposobljena za rabo zaposlenih v letu 2023 in 2024. Odločitev za vzpostavitev in okrepitev Odseka za informatiko na Zavodu se je pokazala za več kot pravilno. Redno smo sodelovali na vseh sklicanih sestankih glede vsebin vzpostavitve programov e-Prostor, e-Gradnje, e-MOP ...

V letu 2024 smo sprejeli interna izhodišča za pripravo vseh projektov (tako kohezijskih kot čezmejnih).

Med letom je bilo precej stikov z različnimi deležniki glede različnih strokovnih vprašanj, tako z vodstvi zavarovanih območij – parkov, različnimi občinami, zavodi (Zavod za gozdove Slovenije, Zavod za ribištvo Republike Slovenije, Zavod za varstvo kulturne dediščine Republike Slovenije ...) in nevladnimi organizacijami (Planinska zveza Slovenije, Lovska zveza Slovenije ...). Posebej s Centrom za poklicno izobraževanje smo urejali vprašanja poklicnega izobraževanja za potrebe varstva narave – ločeno od potreb varstva okolja. Trudili smo se tudi za posodobitev kurikulumov osnovnih in srednjih šol za področje varstva narave, a žal (še) ni prišlo do realizacije. Sodelovali smo tudi na kariernih gozdarskih in bioloških dnevih.

Med letom smo se redno udeleževali koordinacijskih sestankov na MNVP, kjer smo aktivno sodelovali pri vseh vsebinah, povezanih z varstvom narave. Direktor se je redno udeleževal sestankov Evropskega združenja direktorjev nacionalnih agencij za varstvo narave – ENCA, občasno tudi vodil

posamezne sklope, nekoliko manj pa je bil zaradi pomanjkanja časa aktiven v upravnem odboru združenja parkov Dinarskega loka.

V letu 2024 je delo na Zavodu potekalo ob visoki stopnji motiviranosti in nizkih korupcijskih tveganjih. Direktor je vsaj dvakrat obiskal vsako območno enoto in opravil pogovor s sodelavci. Redno je skliceval kolegije z vodji organizacijskih enot, in sicer ločeno za vsebine poslovanja Zavoda in strokovne teme. Zapisniki s sklepi so dostopni vsem sodelavcem na strežniku. V duhu 'team buildinga' je bila izvedena strokovna naravovarstvena ekskurzija, poleg tega je bilo za vodje in tudi ostale sodelavce organizirano izobraževanje s področja vodenja – komuniciranja.

3.1 Vodenje in organizacija

Direktor je v letu 2024 mesečno skliceval kolegije, kjer so bili prisotni vodje odsekov in območnih enot ter se je obravnavalo tekoče naloge, posamezne zahtevnejše strokovne primere in se sprotno informiralo zaposlene.

Direktor je med letom obiskal vse območne enote, nekatere tudi večkrat, in opravil pogovore s sodelavci. Vse območne enote je v letu 2024 obiskal tudi državni sekretar mag. Miran Gajšek. Na teh srečanjih so bili prisotni tudi upravljavci zavarovanih območij.

Direktor je skrbel, da so v letu 2024 delovale vse interne delovne skupine za posamezna področja, skladno s potrebami in možnostmi.

Predlog spremembe akta o sistemiziranju delovnih mest v Zavodu, pripravljen v letu 2024, je zajemal zaposlitev 6 projektnih sodelavk in sodelavcev in ureditev tajništva na OE Piran in ureditev polovičnega delovnega časa na OE Ljubljana.

Odprto ostaja ureditev pomoči vodjem največjih območnih enot (Maribor, Ljubljana, Nova Gorica) s pomočniki za strokovna vprašanja, kadrovska okrepitev za dela na javnih nalogah, kadrovska okrepitev za pripravo kohezijskih projektov,...

4 VLOGA ZAVODA V DRUŽBI

Narava je v slovenski družbi visoko na lestvici dobrin. Prav tako se na vsakem koraku srečujemo z izrazi, kot so trajnostno, zeleno, ciklično, naravi prijazno.

ZRSVN ves čas svojega obstoja namenja veliko pozornost ozaveščanju družbe o pomenu, posebnostih in izjemnem bogastvu slovenske narave skladno s svojimi zakonsko predpisanimi nalogami. Med te spadajo tudi ozaveščanje javnosti o pomenu ohranjene narave in s tem povezano delo z vsemi deležniki, posebej mladimi in drugimi ciljnim javnostmi, ter sodelovanje z mediji. Tudi ti marsikdaj predstavljajo naš glas v družbi, saj so naši vodniki miselnosti družbe o naravovarstvu, spodbujevalci, kritiki in ocenjevalci.

Na Zavodu si nenehno prizadevamo, da s svojimi dejanji družbo spodbujamo k sodelovanju in tako skrbimo za ozaveščanje, da ohranjena narava v sedanjem času ni samoumevna dobrina ter da lahko vsak posameznik z znanjem in ozaveščenostjo prispeva znaten delež k njenemu varovanju. Družbo obveščamo o pomenu mokrišč, travišč, poplavnih gozdov, mejic, o posebnostih posameznih rastlinskih in živalskih vrst ter vplivu ohranjanja biotske pestrosti na podnebne spremembe. V družbo vnašamo razumevanje, da je ohranjanje narave tesno povezano z drugimi panogami – kmetijstvom, gozdarstvom, infrastrukturo, gospodarstvom, turizmom, zdravstvom, šolstvom itn. S temi panogami želimo krepiti dialog s skupnim ciljem iskanja okolja za najprimernejše poti razvoja.

Enako se zaposleni vedemo pri svojem delu – pozorni smo, kaj natisnemo in česa ne, naše strokovne ekskurzije podpirajo sorodne institucije in naravovarstvo, naš slog delovanja je premišljen in trajnostno naravnan.

Naravovarstvo je ne le strokovno delo in ukvarjanje z naravo, ampak v veliki meri tudi z družbo, ki je iz leta v leto bolj izobražena, spremembe v naravi pa zaradi sprememb, ki smo jim priča vse bolj aktualna tema tako med ljudmi kot pri medijih.

5 POROČILO SVETA ZAVODA

V letu 2024 so bile izvedene tri redne in dve korespondenčni seji Sveta Zavoda. Pri delu Sveta Zavoda je bil poudarek na sprejetju *Programa dela Zavoda za leto 2024*, *Poročila o delu Zavoda za leto 2023* ter *Pravilnika o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v ZRSVN*, potrditvi dveh rebalansov Programa dela in finančnega načrta za leto 2024.

6 POROČILO STROKOVNEGA SVETA ZAVODA

Strokovni svet izvaja naloge v skladu s Statutom ZRSVN. Izmed zaposlenih so člani strokovnega sveta: David Fučka za področje gozdarstva, Andrej Grmovšek za področje geografije, Aleksander Koren za področje biologije in Martina Stupar, ki je tudi predsednica Sveta Zavoda, za ostala področja. Zunanje članice strokovnega sveta so mag. Jana Vidic in mag. Urška Mavri, predstavnici Ministrstva za naravne vire in prostor, ter mag. Jelka Kremesec Jevšenak, ki jo je predlagal direktor Zavoda.

Strokovni svet se je v letu 2024 sestel na treh rednih sejah. Na deseti redni seji je obravnaval Program dela Zavoda za leto 2024 ter ga soglasno potrdil. Člani so soglasno podprli tudi vse aktivnosti in vse pravno ustrezne rešitve za zagotovitev kadrov za izvajanje programa dela, vključno z izvajanjem projektov, ter opozorili na potrebo po ohranjanju sistema ločene organiziranosti med ZRSVN in upravljavci zavarovanih območij. Na 11. seji so člani strokovnega sveta obravnavali in podali pozitivno mnenje na Poročilo o delu ZRSVN za leto 2023. Zadnja, 12. seja strokovnega sveta je bila tematska, namenjena problematiki sanaciji lipovega drevoreda v Pivoli in Odloku o spremembah in dopolnitvah Odloka o Krajinskem parku Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib. Strokovni svet je ocenil, da je na področju varstva oblikovanih naravnih vrednot t.i. »strokovna praznina«, zato je predlagal, da se oblikujejo strokovna izhodišča na ZRSVN ter v sodelovanju z ministrstvom določi metodologija vrednotenja. Glede problematike prireditev (konkretno koncert Magnifica) v Tivoliju pa je strokovni svet predlagal, da Zavod pripravi strokovni predlog in pozove ministrstvo k nadzoru in odpravi nezakonnosti na MOL. Strokovnemu svetu je z zadnjo sejo potekel mandat, predsednica sveta je o tem obvestila direktorja in ga pozvala k pripravi volitev in sklicu novega sestava. Predsednica sveta se je vsem članom sveta zahvalila za sodelovanje v teh štirih letih. Sklepi in zapisniki vseh dvanajstih sej med letoma 2021 in 2024 so javni in objavljeni na spletni strani ZRSVN.

POROČILO O DELU

7 CILJI DELOVANJA ZAVODA

Upošteva se možnosti, ki jih ima Zavod za svoje delovanje, so bile poleg izvajanja nalog javne službe ohranjanja narave, ki nam jih predpisuje ZON, prioritete za leto 2024 naslednje:

- pravočasna izdelava strokovnih mnenj, naravovarstvenih smernic in drugih nalog, vezanih na roke, v skladu s predpisi;
- izvajanje pogodbenih obveznosti, vezanih na projekte;
- kadrovska okrepitev (zaposlitev manjkajočega strokovnega in administrativnega kadra za izvajanje nalog);
- izvajanje strokovnih nalog MNVP iz Izhodišč za leto 2024;
- urejanje in uvajanje Poslovnega portala in sistema ODOS v poslovanje Zavoda;
- ozaveščanje javnosti o pomenu ohranjene narave – posebej območij z naravovarstvenim statusom –, biotske raznovrstnosti in geopestrosti, tudi v povezavi s podnebnimi spremembami, ter usmerjanje k spremembi vedenja kot tudi skrb za ugled ZRSVN med deležniki in v javnosti.

Delovanje Zavoda vodita dva strateška cilja: ohranjati slovensko naravo in v ta namen zagotoviti čim boljše pogoje za delo sodelavcev.

V nadaljevanju so navedeni strateške usmeritve, letni cilji Zavoda in kazalniki, povezava med nalogami in cilji ter razdelitev načrtovanih delovnih ur in proračunskih sredstev po nalogah javne službe in prioritetah iz Izhodišč (glej Viri in literatura, zap. št. 3) Ministrstva za naravne vire in prostor.

7.1 Strateške usmeritve Zavoda

Strateške usmeritve Zavoda temeljijo na Nacionalnem programu varstva narave, ki je del NPVO, in vlogi, ki nam jo daje področna zakonodaja. Strateške usmeritve so:

- A) Skrb za slovensko naravo, posebej za njene najvrednejše dele.
- B) Razvijanje slovenske naravovarstvene stroke skladno z možnostmi, mednarodnimi trendi in usmeritvami EU-ja.
- C) Prenašanje našega znanja in pomena varstva narave v družbi, s poudarkom na dojemanju načel trajnosti in sonaravnosti ter spoštovanju in vključevanju.
- D) Poslovno odlično in družbeno odgovorno delovanje ter izmenjava izkušenj in dobrih praks z drugimi organizacijami in širše.

7.2 Letni cilji

Cilji delovanja Zavoda, ki sledijo strateškim usmeritvam (v oklepaju na koncu vsakega cilja je navedeno, h katerim strateškim usmeritvam cilj prispeva), so:

- Spremljanje stanja v naravi in izvajanje naravovarstvenih aktivnosti na terenu. (A)
- Vodenje podatkovne zbirke (kakovost, zanesljivost, ažurnost) in skrb za javno dostopnost podatkov. (A, C)
- Razvijanje metod za varovanje slovenske narave. (B)
- Uporaba naravovarstvenih izhodišč za aktivno sodelovanje pri spremembah zakonodaje in predpisov ter pripravi nacionalnih programov, poročil in politik. (A, C)

- Krepitev družbene zavesti o pomenu ohranjene narave in trajnostne rabe naravnih virov. (C)
- Zakonito ravnanje ter odgovorno načrtovanje, spremljanje in poročanje o opravljenem delu. (D)
- Zvišanje ravni znanja sodelavcev (za kakovostnejše in učinkovitejše delo). (B, D)
- Ohranjanje pozitivnega vzdušja v kolektivu in dobrega počutja zaposlenih kot ključnih podlag za učinkovito delo ter njuno dodatno izboljševanje (motiviranost, konstruktivnost, kreativnost). (D)

7.3 Kazalniki izvedbe letnih ciljev

Kazalniki, s katerimi smo merili uresničevanje ciljev v letu 2024, so podani v spodnji tabeli. Za vsakega od njih je navedena pričakovana in dosežena vrednost.

Kazalnik	Pričakovana vrednost 2024	Dosežena vrednost 2024
Število izdelanih strokovnih podlag za zavarovanje	13	0
Število zadev v zvezi z načrtovanjem*	1000	660
Število izdelanih strokovnih mnenj	6700	6814
Delež terensko pregledanih naravnih vrednot	10 %	8,6 %
Število vnosov podatkov v interni del <i>SporočilVrsto</i>	900	930
Število vnosov podatkov v javni del <i>SporočilVrsto</i>	300	330
V rokih pripravljena kakovostna program in poročilo	4	4
Doseganje rokov pri pripravi izdelkov (mnenja, smernice)	85 %	85 %**
Št. prispevkov na mednarodnih strokovnih srečanjih	10	18

* Število zadev v zvezi z načrtovanjem ne pomeni števila izdelkov, ker še nimamo možnosti beleženja števila izdelkov zaradi prehoda na drug program vnašanja pošte. Število izdelkov je lahko večje od navedenega števila zadev.

** Vrednost je ocenjena na osnovi zbranih podatkov.

Ocenjene vrednosti za izdelane strokovne podlage za zavarovanje v letu 2024 nismo dosegli, saj so nekatere podlage še v postopku usklajevanja, ponekod ni interesa lokalnih skupnosti, spet drugih pa nismo uspeli narediti zaradi kadrovske podhranjenosti ter bolniške odsotnosti sodelavcev.

Ocenjena pričakovana vrednost števila zadev v zvezi z načrtovanjem je število izdelkov na podlagi analize v preteklih letih. Seveda je to odvisno od števila vlog, ki jih prejme Zavod. Ker pa ni bilo možno prešteti izdelkov znotraj posameznih zadev, smo podali pojasnilo pod tabelo: Število zadev v zvezi z načrtovanjem ne pomeni števila izdelkov, ker še nimamo možnosti beleženja števila izdelkov zaradi prehoda na drug program vnašanja pošte. Število izdelkov je lahko večje od navedenega števila zadev.

Prav tako je ocenjena pričakovana vrednost števila izdelanih strokovnih mnenj število izdelkov na podlagi analize v preteklih letih. Seveda pa je to odvisno od števila vlog, ki jih prejme Zavod.

Deleža terensko pregledanih naravnih vrednot nismo v celoti dosegli zaradi preobremenjenosti z drugimi prioritetskimi nalogami (naravovarstvene smernice, strokovna mnenja, usklajevalni sestanki in druge naloge v okviru sodelovanja v različnih postopkih) ter kadrovske podhranjenosti.

7.4 Naloge, prek katerih uresničujemo zastavljene cilje

Naloge javne službe so povzete po 117. členu ZON. Poglavja v poročilu o delu Zavoda za leto 2024 so skladna s seznamom nalog Delovodnika:

- Biotska raznovrstnost
- Naravne vrednote
- Zavarovana območja
- Mednarodne konvencije, direktive in uredbe EU-ja
- Neposredni ukrepi varstva narave (zavarovanje, skrbništvo, pogodbeno varstvo)
- Posredni ukrepi VN – naravovarstvene smernice, naravovarstvena mnenja, presoja sprejemljivosti planov
- Posredni ukrepi VN – strokovna mnenja
- Strokovni nadzor na področju ohranjanja narave
- Komunikacija ZRSVN, strokovno sodelovanje in svetovanje
- Naravovarstvene akcije
- Sodelovanje v strokovnih svetih in drugih telesih izven ZRSVN
- Izobraževanje in usposabljanje delavcev ZRSVN
- Sodelovanje Zavoda v postopkih sprejemanja predpisov
- Informatika kot podpora naravovarstvu in poslovanju
- Priprava poročil in programov ZRSVN
- Vodenje in organizacija dela
- Poslovanje kot podpora naravovarstvu
- Projekti s področja varstva narave

7.5 Razporeditev nalog glede na prioriteto ministrstva

Skladno z *Izhodišči* (gl. poglavje *Viri*) smo realizacijo delovnih nalog razdelili v tri prioritete. Tabela prikazuje realizirano razdelitev ur po prioritetah (delež ur) ter izhodiščne vrednosti MNVP in v programu dela načrtovano razdelitev ur za leto 2024.

Prioriteta	Izhodišče MNVP v odstotkih	Načrtovano v programu dela za leto 2024 v odstotkih	Realizacija v letu 2024 v odstotkih
Prioriteta 1	75,0	87,2	89,2
Prioriteta 2	15,0	4,9	5,9
Prioriteta 3	10,0	7,9	4,9

V spodnji tabeli je prikazano opravljeno število ur po posameznih prioritetah ter poraba različnih sredstev za opravljanje teh nalog.

Prioritete 1, 2, 3:	1. Strokovne naloge varstva biotske raznovrstnosti in varstva naravnih vrednot	2. Naloge informiranja, izobraževanja, ozaveščanja javnosti in strokovnega nadzora	3. Naloge vključevanja v razvojne projekte in mednarodne strokovne povezave
Število ur	91372	6049	5050
Delež ur v %	89,2	5,9	4,9
Višina programskih stroškov in storitev v EUR	4.771.960,82	400.589,78	228.480,58
Delež programskih stroškov in storitev v %	88,4	7,4	4,2
Višina investicij v EUR	58.055,44	3.512,38	2.932,19
Delež investicij v %	90,0	5,4	4,5

8 IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE OHRANJANJA NARAVE

Zavod opravlja dejavnosti javne službe ohranjanja narave, ki obsegajo naloge ohranjanja sestavin biotske raznovrstnosti in varstva naravnih vrednot. V nadaljevanju po posameznih vsebinsko zaključenih poglavjih povzemamo opravljeno delo, naloge in aktivnosti, ki jih po ZON izvajamo kot javno službo, ter naloge, ki jih izvajamo na podlagi javnega pooblastila.

Spremljanje stanja ohranjenosti narave smo v letu 2024 izvajali predvsem v okviru pregledovanja naravnih vrednot, v posebnih primerih ob pripravi strokovnih mnenj in naravovarstvenih smernic ter priložnostno, predvsem pri izvajanju projektov.

Zavod je opravljal tudi nenačrtovane strokovne naloge (to so naloge, ki jih ni mogoče vnaprej predvideti) po sprotnem naročilu MNVP.

Spremljanje stanja ohranjenosti narave in komunikacijo z različnimi deležniki smo izvajali v zelo omejenem obsegu in predvsem na varovanih območjih narave (na NV, območjih Natura 2000 in ekološko pomembnih območjih), zavarovanih območjih ter v okviru nalog, kot je priprava naravovarstvenih smernic in mnenj v postopkih sprejemanja prostorskih aktov in rabe naravnih dobrin ter strokovnih mnenj v postopkih priprave naravovarstvenega soglasja oziroma dovoljenja za poseg v naravo. Spremljanje stanja ohranjenosti narave in komunikacije z različnimi deležniki nismo mogli izvajati v zadovoljivi meri zaradi kadrovske podhranjenosti Zavoda, ki se kaže tudi v minimalnem deležu terenskih dni. Zmanjševanje deleža terenskih dni je zaskrbljujoča stalnica dela v naravovarstvu in je tudi posledica naraščajočega trenda priliva vlog in naraščajočega trenda zahtevnosti in obsežnosti prejetih vlog za strokovne izdelke.

8.1 Zakon o ohranjanju narave

Na podlagi Zakona o ohranjanju narave izvajamo javno službo.

8.2 Drugi pomembnejši predpisi in dokumenti

Seznam predpisov, ki so pomembni za naše delo, je naveden v Prilogi 1.

8.3 Mednarodne konvencije, direktive in uredbe EU

8.3.1 Konvencija o biološki raznovrstnosti

Obveznosti iz Konvencije o biološki raznovrstnosti je Zavod izvajal predvsem prek nalog, povezanih z območji Natura 2000, ter varstva vrst in habitatnih tipov (glej 10. poglavje). Zavod opravlja funkcijo konvencije Global Taxonomic Initiative Focal Point.

ReNPVO2030			
Številka ukrepa	Cilj/posebni cilj	Vrsta ukrepa	Ukrep
48	1/25–31	Mednarodna dejavnost	Izpolnjevanje pogodbenih obveznosti ter okrepljeno sodelovanje v organih odločanja o mednarodnih sporazumih

8.3.2 Konvencija o varstvu selitvenih vrst prosto živečih živali (Bonnska konvencija) in njeni hčerinski sporazumi

Zavod opravlja funkcijo Technical focal point of AEWA, tj. sporazum o ohranjanju afriško-evrazijskih selitvenih vodnih ptic. Spremljali smo delo organov konvencije.

ReNPVO2030			
Številka ukrepa	Cilj/posebni cilj	Vrsta ukrepa	Ukrep
48	1/25–31	Mednarodna dejavnost	Izpolnjevanje pogodbenih obveznosti ter okrepljeno sodelovanje v organih odločanja o mednarodnih sporazumih

8.3.3 Konvencija o močvirjih, ki so mednarodnega pomena, zlasti kot prebivališča močvirskih ptic (Ramsarska konvencija)

Pripravili smo obnovljeni GIS sloj inventarja mokrišč v kmetijski krajini. Udeležili smo se konference European Workshop on National Wetland Inventories - Exchange for implementation in the context of the Convention on Wetlands v organizaciji German Federal Agency for Nature Conservation (BfN). Zavod je spremljal delo konvencije, kjer sodeluje kot član Skupine za znanstveno in tehnično presojo (Scientific and Technical Review Panel).

ReNPVO2030			
Številka ukrepa	Cilj/posebni cilj	Vrsta ukrepa	Ukrep
48	1/25–31	Mednarodna dejavnost	Izpolnjevanje pogodbenih obveznosti ter okrepljeno sodelovanje v organih odločanja o mednarodnih sporazumih

8.3.4 Konvencija o varstvu prosto živečega evropskega rastlinstva in živalstva ter njunih naravnih življenjskih prostorov (Bernska konvencija)

Spremljali smo delo organov konvencije, še posebej na področju Panevropskega akcijskega načrta za jesetre, za katerega opravlja Zavod funkcijo nacionalne kontaktne točke. Udeležili smo se 2. srečanja nacionalnih kontaktnih točk za jesetre.

ReNPVO2030			
Številka ukrepa	Cilj/posebni cilj	Vrsta ukrepa	Ukrep
48	1/25–31	Mednarodna dejavnost	Izpolnjevanje pogodbenih obveznosti ter okrepljeno sodelovanje v organih odločanja o mednarodnih sporazumih

8.3.5 Strategija EU za alpsko regijo

Zavod je v letu 2024 aktivo sodeloval kot član Akcijske skupine 7 - Zelena infrastruktura in ekološka povezanost (AS7). V tem obdobju so se odvijale različne aktivnosti znotraj skupine Akcijske skupine 7, med drugim t. i. »GI goes business award«, tj. tekmovanje za inovativne zelene poslovne ideje v alpski regiji, ki imajo pozitiven vpliv na zeleno infrastrukturo. V aktivnosti Akcijske skupine 7 smo vključevali mlade na temo večgeneracijskega dialoga.

Izhajajoč iz vsebin dela Akcijske skupine 7 ter kot nadgradnjo sodelovanja Akcijske skupine 7 smo v letu 2024 na razpis programa Interreg Alpine Space prijavi dve projektni zadevi, kjer Zavod sodeluje kot projektni partner.

ReNPVO2030			
Številka ukrepa	Cilj/posebni cilj	Vrsta ukrepa	Ukrep
48	1/25–31	Mednarodna dejavnost	Izpolnjevanje pogodbenih obveznosti ter okrepljeno sodelovanje v organih odločanja o mednarodnih sporazumih. Prizadevanje za vidnejše mesto Slovenije v organih mednarodnih organizacij. Okrepitev zmogljivosti za vodenje politike, pripravo stališč, zastopanje v mednarodnih organizacijah, delovanje kontaktnih točk, usklajevanje, poročanje in posredovanje informacij

8.3.6 Konvencija o varstvu Alp (Alpska konvencija)

Obveznosti iz Konvencije o varstvu Alp je Zavod izvajal predvsem prek nalog, povezanih z območji Natura 2000 ter zavarovanimi območji. MNVP smo pomagali pri poročanju o stanju šotišč v alpskem prostoru.

ReNPVO2030			
Številka ukrepa	Cilj/posebni cilj	Vrsta ukrepa	Ukrep
48	1/25–31	Mednarodna dejavnost	Izpolnjevanje pogodbenih obveznosti ter okrepljeno sodelovanje v organih odločanja o mednarodnih sporazumih

8.3.7 Konvencija CITES in uredba EU 338/97

Obveznosti v zvezi s konvencijo in uredbo smo izpolnjevali z izvajanjem naslednjih nalog:

- Sodelovali smo z upravnim organom pri izvajanju konvencije CITES.
- Sodelovali smo s strokovnimi organi drugih držav za izvajanje konvencije CITES.
- Izvedli smo 20 strokovnih determinacij na carini zadržanih osebkov. Predvsem za determinacije lesa smo potrebovali sodelovanje zunanjih strokovnjakov z ustrežno opremo.
- Pripravili smo: 33 strokovnih mnenj o vplivu uvoza, izvoza, ponovnega izvoza in vnosa iz morja na stanje ohranjenosti vrst v naravi ter 28 mnenj za gojitev zavarovanih vrst.
- Udeležili smo se sestankov Skupine za strokovno presojo in srečanja Odbora za živali CITES.

ReNPVO2030			
Številka ukrepa	Cilj/posebni cilj	Vrsta ukrepa	Ukrep

48	1/25–31	Mednarodna dejavnost	Izpolnjevanje pogodbenih obveznosti ter okrepljeno sodelovanje v organih odločanja o mednarodnih sporazumih
----	---------	----------------------	---

8.3.8 Konvencija o varstvu Sredozemskega morja in obalnega območja (Barcelonska konvencija)

V letu 2024 smo se redno udeleževali udeležili Medpan Board online srečanj (januar, februar, marec 2024).

Udeležili smo se tudi mednarodne delavnice MedPAN workshop (12. - 20. april) Port-Cros National Park, Francija).

ReNPVO2030			
Številka ukrepa	Cilj/posebni cilj	Vrsta ukrepa	Ukrep
48	1/25–31	Mednarodna dejavnost	Izpolnjevanje pogodbenih obveznosti ter okrepljeno sodelovanje v organih odločanja o mednarodnih sporazumih

8.3.9 Direktiva o morski strategiji EU

Z MNVP smo sodelovali pri izvajanju ukrepov za Načrt upravljanja morskega okolja za obdobje 2022–2027. Zaključili smo naloge določanja nosilne kapacitete morja (delovna skupina).

ReNPVO2030			
Številka ukrepa	Cilj/posebni cilj	Vrsta ukrepa	Ukrep
48	1/25–31	Mednarodna dejavnost	Izpolnjevanje pogodbenih obveznosti ter okrepljeno sodelovanje v organih odločanja o mednarodnih sporazumih

8.3.10 Uredba (EU) št. 1143/2014 o preprečevanju in obvladovanju vnosa ter širjenja invazivnih tujerodnih vrst (ITV)

Naloge s področja invazivnih tujerodnih vrst (ITV) so bile v letu 2024 obsežne. Financirane so bile iz treh virov – javne službe, proračunske postavke Invazivne tujerodne vrste (231600) in Sklada za podnebne spremembe. Na področju vsebin ITV je delovala skupina strokovnih sodelavcev, zato v tem poglavju poročamo o strokovnih vsebinah, medtem ko poročilo o komunikacijskih vsebinah sledi v poglavju Komunikacija.

Z Ministrstvom za naravne vire in prostor smo celo leto sodelovali pri strokovnih vprašanjih, med katerimi izpostavljamo:

- Izvajanje sistema ZOHO za svetega ibisa (*Threskiornis aethiopicus*) – sodelovanje pri sporočanju v NotSys, monitoring, komunikacija z deležniki (upravami obalnih zavarovanih območji, DOPPS, ind.).
- Izvajanje sistema ZOHO za brazilski rmanec (*Myriophyllum aquaticum*) – sodelovanje pri sporočanju v NotSys, monitoring.
- Izvajanje sistema ZOHO za azijskega sršena (*Vespa velutina nigrithorax*) – priprava načrta hitrega odzivanja na zgodnje odkritje vrste, sodelovanje z deležniki (Čebelarska zveza Slovenije, Nacionalni inštitut za biologijo, Gozdarski inštitut Slovenije, Kmetijski inštitut Slovenije, Nacionalni veterinarski inštitut, Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije).
- Izvedba poskusnega monitoringa močno razširjenih vrst pod daljnovidno oziroma linijsko infrastrukturo z daljinskim zaznavanjem (dron) v sodelovanju s podjetjem ELES. Izvedba analize strokovne literature (končni dokument Analiza možnosti daljinskega zaznavanja invazivnih tujerodnih rastlinskih vrst), v izvedbi FGG.
- Pripravo strokovnih podlag za veliki pajesen (naloge bo dokončane v letu 2025).

- Sodelovanje pri vključevanju vsebin o ITV v sistem NARCIS.
- Ponovno analizo (preveritev) seznama prednostnih poti vnosa in širjenja ITV po vključitvi novih vrst na seznam vrst, ki zadevajo Unijo.
- Izdelavo analize najboljčutljivejših vrst in habitatnih tipov Natura 2000, ki jih ogrožajo ITV – Ogroženost območij Natura 2000 s strani invazivnih tujerodnih vrst (naloge je dokončana v letu 2025).
- Z namenom spodbujanja prodajalcev akvarijskih in drugih vodnih rastlin, da so vse vodne rastline pri prodaji označene z znanstvenim imenom in z opozorili o potencialni invazivnosti vrste smo pripravljali Seznam potencialno invazivnih akvarijskih rastlinskih vrst (naloge bo dokončana v letu 2025).
- Priprava dokumenta Analiza učinkovitosti metod odstranjevanja izbranih invazivnih tujerodnih vrst (vključujoč pregled strokovne literature in primerov dobrih praks ZRSVN).
- Skrb za vnos akcij odstranjevanja ITV v Naravovarstveni atlas tako za akcije v organizaciji ZRSVN kot akcije, ki so jih izvajali upravljavci zavarovanih območij in nekatere druge organizacije.
- Mednarodno povezovanje in sodelovanje na mednarodnih strokovnih dogodkih – udeležba in predstavitev projekta LIFE OrnamentallIAS na konferenci Neobiota 2024.
- Sodelovanje na Scientific Forum.
- Izvedbo javnega razpisa, s katerim smo Gozdarskemu inštitutu Slovenije omogočili nadaljnje vzdrževanje zbirke ter spletne in mobilne aplikacije Invazivke.si, vključno s preverjanjem pravilnosti vnosa podatkov.
- Izvedbo javnega naročila in usmerjanje izvedbe za naslednje naloge:
 - Priprava dokumenta Strokovne podlage za določitev metodologije monitoringa invazivne tujerodne vrste okrasna gizdavka (*Trachemys scripta*) – osnova za načrtovanje odstranjevanja vrste v prihodnjih letih.
 - Popis brazilskega rmanca (*Myriophyllum aquaticum*) na potoku Črnc (končno poročilo bo pripravljeno marca 2025).
- Organizacijo izvedbe terenskih akcij obvladovanja invazivnih tujerodnih vrst in pripravo javnih naročil v ta namen. Vse naštetе akcije so bile tudi komunikacijsko podprte:
 - Odstranjevanje orjaškega dežena (*Heracleum mantegazzianum*) v Črni vasi, Podkraj, Novih Fužinah – na vseh lokacijah je število rastlin od leta 2015 (odkar se izvaja odstranjevanje) močno upadlo. Ob Tržiški Bistrici (Nakelska Sava) smo letos izvedli le monitoring (rastlin v zadnjih treh letih nismo opazili). Dve rastlini smo interventno odstranili v Hotrikulturnem vrtu Kranj. V prihodnjih letih svetujemo monitoring lokacije.
 - Odstranjevanje velikega pajesena (*Ailantus altissima*) in pavlovnije (*Paulownia tomentosa*) na Krasu (Natura 2000 Kras) območje Cerja, Lokvice in Opatjega Sela.
 - Odstranjevanje okrasne gizdavke (*Trachemys scripta*) na naslednjih lokacijah: opuščeni glinokopi Šentlenart, Lotosov ribnik (Šmarješke toplice), potok Toplica, Frnihtov bajer (Trzin), Borov gozdiček (bajer Nova Gorica), Lakeness (ribnik Volčja Draga), Bilje (bajer pri ind. coni), Bilje (severni bajer pri sadovnjakih) in Renški glinokop; vse lokacije so pomembne za varstvo močvirske sklednice.
 - Odstranjevanje kudzuja (*Pueraria montana var. lobata*) v Dekanih (nadaljevanje postopka odstranjevanja, ki se je začel takoj po odkritju rastišča leta 2019; od takrat se je število rastlin kudzuja zmanjšalo za 97,5 %; načrtovana je popolna odstranitev te vrste v Sloveniji).
 - Odstranjevanje žlezave nedotike (*Impatiens glandulifera*), navadne barvilnice (*Phytolacca americana*) in orjaške zlate rozge (*Solidago gigantea*) na zavarovanem območju Blatnice pri Trzinu (nadaljevanje akcije iz let 2019, 2020, 2021, 2022 in 2023). Z lastniki zemljišč smo podaljšali soglasje za izvedbo odstranjevanja za nadaljnjih 5 let.
 - Odstranjevanje navadne barvilnice (*Phytolacca americana*) na območju Petelinjeka (naravna vrednota Ličenca – dolina in Natura 2000 Ličenca pri Poljčanah), Jabel (naravna vrednota Rašica - Dobeno - Gobavica - osameli kras, Natura 2000 Rašica). V Šenčurju,

Strahinju in Spodnjih Tenetišah smo izvedli monitoring rastišč navadne barvilnice (v Spodnjih Tenetišah na poznanih štirih lokacijah rastlin letos ni bilo opaziti) ter monitoring rastišča krljaste barvilnice (*Phytolacca acinosa*) v Kranju (naravna vrednota Kokra), kjer rastline letos niso bile opažene.

- Odstranjevanje orjaške in kanadske zlate rozge (*Solidago canadensis* in *Solidago gigantea*) na območju NV Planik (preprečevanje zaraščanja barja).
- Odstranjevanje pozne čremse (*Prunus serotina*) pri Novem mestu (naravna vrednota Portoval) in Srebrničah z zunanjim izvajalcem ter na območju Kokrice pri Kranju (Natura 2000 Grad Brdo - Predvdvor).
- Odstranjevanje topinamburja (*Helianthus tuberosus*) v Dravinjski dolini (naravna vrednota Dravinja, Natura 2000 Dravinjska dolina, Krajinski park Boč - Donačka gora) – nadaljevanje iz leta 2021.
- Odstranjevanje sirske svilnice (*Asclepias syriaca*) v Mali Varnici Osek, Belc, Brežicah, Zgornjem Obrežu in Andrejevem griču pri Logatcu; na območju Gradiškega jezera sirske svilnice odstranjuje koncesionar DRSV (letos z zunanjim izvajalcem), na območju Vira pri Domžalah vrsto odstranjuje Občina Domžale.
- Monitoring velikega pajesena (*Ailanthus altissima*) v Kranju.
- Odstranjevanje navadnega davilca (*Celastrus orbiculatus*) in čokoladne akebijе (*Akebia quinata*) pri opuščeni drevesnici v Murski Soboti; nadaljevanje dela iz 2023.
- Monitoring rastišča navadnega davilca v Kranju; lanskoletno odstranjevanje je bilo učinkovito, saj letos ni bilo opaziti ponovnega izraščanja rastlin.
- Odstranjevanja bambusa (*Phyllostachys spp.*) na različnih lokacijah v Prekmurju (Natura 2000 Mura); nadaljevanje dela iz 2023.
- Izlov tujerodnih zlatih ribic iz kala Slope in kala Kovčice (sodelovanje s KP Škocjanske jame (Natura 2000 Kras)).
- Izvedbo, organizacijo in strokovno vodenje akcije odstranjevanja invazivnih tujerodnih rastlin Očistimo Gorenjsko invazivk v sodelovanju z Mestno občino Kranj, Občino Bled, Žiri, Kranjska Gora (društvo Rutaršce), KS Kamnik Center, OŠ Predoslje, OŠ Šenčur, OŠ Franceta Prešerna Kranj, BC Naklo in Razvojno agencijo Sora.
- Izvajanje Komunikacijskega načrta za ITV (2023–2027):
 - Oblikovanje spletne strani Invazivne tujerodne vrste, zavihka za projekt LIFE OrnamentallIAS in objava v spletu.
 - Redno objavljane novic in izobraževalnih prispevkov o ITV na FB/IG (objava 1- do 2-krat tedensko).
 - Prispevek o azijskem sršenu na različnih platformah in revijah za širšo javnost ter zbiranje podatkov o opaženih sršenih.
 - Pripravo letaka za namen ozaveščanja o invazivni tujerodnih vrstah (sveti ibis – poziv k javljanju opažanj na mail invazivke@zrsvn.si, itd.)
 - Vzpostavitev fototeke.
 - Priprava komunikacijske analize ob koncu leta.

ReNPVO2030			
Številka ukrepa	Cilj/posebni cilj	Vrsta ukrepa	Ukrep
7	1/3	Priprava in posodobitev programov in akcijskih načrtov	Priprava operativnega programa za ITV, ki so uvrščene na državni seznam in seznam EU-ja
22	1/3	Ravnanje z invazivnimi tujerodnimi vrstami	Vzpostavitev in izvajanje sistema spremljanja invazivnih tujerodnih vrst (ITV), vključno z informacijskim sistemom in stalnim načrtnim spremljanjem (monitoringom) pojavljanja v naravi.

			Vzpostavitev sistema za zgodnje odkrivanje invazivnih tujerodnih vrst, hiter odziv ter njihovo obvladovanje
48	1/25–31	Mednarodna dejavnost	Izpolnjevanje pogodbenih obveznosti ter okrepljeno sodelovanje v organih odločanja o mednarodnih sporazumih
ReNPVO2030, 10. poglavje			
Cilji: 3.1, 3.3, 3.4, 3.5			
Ukrepi: 3.1.2, 3.3.1, 3.3.3, 3.4.1, 3.5.1			

8.3.11 Konvencija o varstvu svetovne kulturne in naravne dediščine

Odbor za svetovno naravno in kulturno dediščino je bil s sklepom Slovenske nacionalne komisije za Unesco (SNKU) ustanovljen 18. decembra 2023 z mandatom do 2027. Je strokovno in posvetovalno telo Slovenske nacionalne komisije za Unesco. Predstavnica Zavoda je aktivno sodelovala pri delu odbora, ki je imel v letu 2024 dve redni seji. V okviru dela odbora v letu 2024 je bila pomembna aktivnost priprava regionalnega akcijskega načrta (2024–2030) za območja svetovne dediščine. Z vpisi 2024 se je skupno število seznama svetovne dediščine povečalo na 1223 v 168 državah, od tega je 952 kulturnih, 231 naravnih in 40 mešanih območij.

Predstavnica zavoda je članica **Nacionalnega odbora za mednarodni program za vede o Zemlji in geoparke (NO IGGP) pri Slovenski nacionalni komisiji za Unesco**. Zavod že tretje leto zapored s sredstvi iz projekta SNK za Unesco; UNESCO IGGP-ZRSVN na nacionalni ravni koordinira organizacijo mednarodnega dneva geopestrosti in aktivnost vključil tudi v redni program dela za leto 2024.

Mednarodna zveza za varstvo geološke dediščine – ProGEO. ProGEO je pridružena organizacija IUGS (Mednarodna zveza geoloških znanosti) in članica IUCN (Mednarodna zveza za ohranjanje narave). ZRSVN v sodelovanju s Slovenskim geološkim društvom zagotavlja članstvo v nevladni organizaciji ProGEO. Nacionalna predstavnica ProGEO za Slovenijo se je udeležila dveh webinarjev v organizaciji ProGEO članic. V okviru ProGEO sodelujemo s promocijo mednarodnega dneva geopestrosti v Sloveniji z objavami na spletni strani [Home | Geodiversity Day](#). Sodelovali smo tudi v delovni skupini jugovzhodna Evropa (WG-1).

ReNPVO2030			
Številka ukrepa	Cilj/posebni cilj	Vrsta ukrepa	Ukrep
48	1/25–31	Mednarodna dejavnost	Izpolnjevanje pogodbenih obveznosti ter okrepljeno sodelovanje v organih odločanja o mednarodnih sporazumih

8.4 Zagotavljanje enotnosti in optimalnosti delovnih pristopov ter razvoj metodologij

Za zagotavljanje skladnosti metod strokovnega dela so skrbele (interne) delovne skupine, ki jih imenuje direktor Zavoda. To so:

- skupina za favno in floro,
- skupina za geologijo,
- skupina za površinske geomorfološke NV,
- skupina za kmetijstvo,
- skupina za informatizacijo delovnih postopkov,
- skupina za informatiko.

Z namenom učinkovitejše koordinacije vse obsežnejšega strokovnega dela sta v Osrednji enoti organizirana Odsek za biotsko raznovrstnost ter Odsek NVUV, ki sta skrbela za enotnost metod in poenotenja metodologije ter nudila pomoč OE-jem pri zahtevnejših primerih. Potekala sta tudi povezovanje in izmenjava izkušenj ter mnenj med območnimi enotami pri zahtevnih postopkih (gradnja VE, HE, vodarski in gozdarski posegi, kmetijstvo, ribištvo, problematika bobra, NV, ustanavljanje zavarovanih območij ...). OE so se pri pripravi zahtevnih strokovnih mnenj v postopkih preverjanja načrtov, za katere je treba izdelati celovito presojo vplivov na okolje (CPVO), v zadevah državnega pomena (Načrt upravljanja z morskim okoljem, Pomorski prostorski plan Slovenije) povezovali tudi s službami resornega ministrstva.

Skupina za favno in floro je pričela s pripravami na poročanje po Direktivi o habitatih. Skupina za kmetijstvo je skrbela za redni pretok novosti na področju izvajanja skupne kmetijske politike na območne enote zavoda, ter posredovala opažanja o problemih ohranjanja narave na kmetijskih zemljiščih s terena na osrednjo enoto.

9 SODELOVANJE ZAVODA V POSTOPKIH SPREJEMANJA PREDPISOV

Zavod je v letu 2024 sodeloval v postopkih sprejemanja predpisov, in sicer smo podajali pripombe k osnutkom predpisov ali v postopkih usklajevanja. Spremljali smo tudi spremembe zakonodaje na področju ostalih sektorjev ter se po potrebi vključili s pripombami in predlogi.

Izvajali smo sledeče redne in razvojne aktivnosti:

- sodelovali z MNVP pri zbiranju predlogov glede priprave spremembe ZON;
- sodelovali z MNVP pri pripravi podzakonskih aktov v zvezi s spremembami ZON;
- sodelovali pri pripravi sprememb prostorske in gradbeno zakonodaje;
- analizirali nekatere upravne postopke pri upravljanju virov naravnih dobrin (krčitve gozdov, umeščanje gozdnih prometnic, raba planinskih poti) ter oblikovali predloge za njihovo optimizacijo z vidika varstva narave;
- sodelovali pri predlogih ZUOVE;
- sodelovali pri usklajevanju izvedbenih uredb Strateškega načrta Skupne kmetijske politike 2023–2027:
 - Uredbe o neposrednih plačilih;
 - Uredbe o pravilih pogojenosti;
 - Uredbe o intervenciji dobrobit živali za leto 2024;
 - Uredbe o naravovarstvenih ukrepih v zavarovanih območjih;
 - Uredbe o naložbah v naravovarstveno upravljanje travnikov;
 - Uredbe o ukrepih kmetijsko-okoljsko-podnebnih plačil;
 - uredbe o evropskem partnerstvu za inovacije v kmetijstvu;
 - Uredbe IAKS;
 - Pravilnika o krajinskih značilnostih v kmetijstvu;
 - Pravilnik za določitev predloga območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč.

Sodelovanje pri pripravi Odredbe o skrbništvu podzemnih jam.

Na OE Piran so sodelovali pri:

- interpretaciji uredbe o izvajanju sklepa o metodoloških standardih za monitoring in presojo okoljskega stanja morskih voda;
- medresorskem usklajevanju Predloga Uredbe o spremembah Uredbe o upravljanju koprškega tovrnega pristanišča, opravljanju pristaniške dejavnosti, podelitvi koncesije za upravljanje, vodenje, razvoj in redno vzdrževanje pristaniške infrastrukture v tem pristanišču.

ReNPVO2030			
Številka ukrepa	Cilj/posebni cilj	Vrsta ukrepa	Ukrep
15	2/11	Izdelava smernic in študij	Izpopolnjevanje in nadgrajevanje naravovarstvenih smernic

10 BIOTSKA RAZNOVRSTNOST

10.1. Rastlinske in živalske vrste ter habitatni tipi

Pripravili smo 49 strokovnih mnenj in 6 pisnih stališč po uredbah o zavarovanih prosto živečih vrstah rastlin in živali. S strokovnimi predlogi smo sodelovali v delovnih skupinah za upravljanje velikih zveri, ki jih organizira MNVP. Sodelovali smo pri izvajanju akcijskih načrtov za velike zveri in prenovi strateških dokumentov za varstvo volka, risa in medveda.

Nadaljevali smo reševanje problematike, ki izvira iz naraščanja populacije bobra, s pospešeno in vsako leto obsežnejšo komunikacijo s prizadetimi lastniki kot tudi z mreženjem in vzpostavljanjem dialoga med institucijami, ki lahko prispevajo k iskanju rešitev. Z različnimi deležniki smo sodelovali v aktivnostih za varstvo človeške ribice, vključno s pripravo strokovnih podlag za varstvo habitata črne človeške ribice (pripravili smo strokovni predlog varstva habitata pred nelegalnim odvzemom).

Spremljali smo stanje in svetovali pri organizaciji prenosa dvoživk čez ceste. Sodelovali smo pri akcijah varstva dvoživk na cestah pri Bobovku, v Hrašah, na Šinkovem Turnu, v Krumperku in na cesti Stražišče–Pševo.

Spremljali smo stanje zavarovanih in ogroženih vrst ter njihovih habitatov. V urbanih okoljih smo usmerjali varstvo zavarovanih vrst, predvsem lastovk, štokelj, netopirjev, poljskih vran in drugih. Usmerjanje je potekalo predvsem prek komunikacije s posamezniki, ki so se zaradi težav s temi vrstami obrnili na Zavod. Pri netopirjih je bil poudarek na odpiranju preletnih odprt in komunikaciji z Zavodom za varstvo kulturne dediščine Slovenije v zvezi z obnovami stavb, v katerih so netopirji. Spremljali smo gnezdilne kolonije poljskih vran v urbanih okoljih in se vključevali v reševanje konfliktnih situacij.

Sodelovali smo z društvom Morigenos in lokalnimi ribiči pri spremljanju stanja velike pliskavke in glavate karete. Z Nacionalnim inštitutom za biologijo in Morsko biološko postajo smo sodelovali pri spremljanju stanja obalnih in priobalnih habitatnih tipov (odprto morje, morsko dno brez semenk, sestoji morskih trav).

Spremljali smo populacijo in uspešnost gnezdenja bele štoklje in ukrepali v primeru poškodb in problematičnih lokacij gnezd.

Spremljali smo projekte s področja ekosistemskih storitev. Postali smo člani skupine za ekosistemske račune pri Statističnem uradu Slovenije. Izvedli smo izobraževanje kmetijskih svetovalcev za ekosistemske storitve.

Nadaljevali smo proces obnove in nadgraditve inventarja mokrišč. Poenotili smo zaris mokrišč, ki so na ortofoto posnetkih vidna v kmetijski krajini. Mokrišča bodo uporabljena tudi kot krajinski elementi v predpisu o krajinskih značilnostih pomembnih za ohranjanje biotske raznovrstnosti. Nadaljevali smo naravovarstveno upravljanje mokrišč (glej tabelo izvedenih akcij spodaj). Akcije naslavlja različne tipe mokrišč (mokrotne travnike, rečne rokave, barja...). Z njimi naslavljamo tudi vzdrževanje ugodnega stanja mokrišč, ki smo jih kupili in obnovili v zaključenem projektu Marja – mala barja. Največja je bila akcija vzpostavitve funkcionalnosti dveh stranskih rokavov Mure z odstranitvijo sedimentov poplav 2023 na vtočnih delih rokavov.

Za kartiranje negozdnih habitatnih tipov smo usposobili dve sodelavki in tako vsaj delno nadomestili primanjkljaj zunanjih strokovnjakov na področju zbiranja podatkov o prisotnosti habitatnih tipov. Kartirali smo 31 km² ozemlja, pri čemer nam je obilica dežja v najboljših tednih za kartiranje povzročala precej težav. Poleg kartiranja habitatnih tipov smo popisovali tudi pokrošenost različnih tipov travnikov. Podatke bomo uporabili za prenovu KOPOP ukrepa HAB za varstvo ekstenzivnih travniš v povezavi s podnebnimi spremembami. Sodelovali smo pri pripravi projektne naloge za javno naročilo za nadaljnji razvoj prepoznavanja habitatnih tipov z daljinskim zaznavanjem; naloga bo zaključena v letu 2025. S FGG smo sodelovali pri raziskovanju možnosti popisovanja pokrošenosti travniš s pomočjo drona.

Z Mikološko zvezo Slovenije smo sodelovali pri objavi nove taksonomije gliv z namenom enoznačnega prepoznavanja taksonov rdečega seznama gliv.

Z MNVP in TNP smo sodelovali pri pripravi strokovnih izhodišč za čiščenje odpadne vode v visokogorju.

Lokalnim skupnostim, organizacijam in državljanom smo v okviru zmožnosti svetovali v zvezi z ohranjanjem biotske raznovrstnosti v konkretnih primerih varstva, kot so škode, ki jih povzročijo zavarovane živalske vrste, slučajne najdbe ogroženih vrst, najdbe poškodovanih živali in njihov transport v zavetišče, ter pojasnjevali informacije v zvezi z biotsko raznovrstnostjo.

Odzivali smo se na situacije, ki so zahtevale interventno ukrepanje zaradi pomembnega ogrožanja biotske raznovrstnosti. Podajali smo prijave organom nadzora in jim nudili strokovno podporo.

Preučili smo Uredbo o obnovi narave in o novem predpisu informirali zaposlene na zavodu.

Redne in razvojne aktivnosti:

- priprava 49 strokovnih mnenj in 6 pisnih stališč po uredbah o zavarovanih prostoživečih vrstah rastlin in živali;
- sodelovanje v skupinah za upravljanje velikih zveri, ki jih vodi MNVP;
- izvajanje akcijskih načrtov za velike zveri;
- sodelovanje pri prenovi strateških dokumentov za varstvo volka, risa in medveda;
- nadaljevanje spremljanja širjenja populacije bobra;
- reševanje problemov, izhajajočih iz naraščanja populacije bobra;
- aktivnosti za ohranjanje proteusa;
- spremljanje stanja in svetovanje pri organizaciji prenosov dvoživk čez ceste;
- sodelovanje v akcijah varstva dvoživk na cestah pri Bobovku, v Hrašah, na Šinkovem Turnu, na cesti mimi Češnjevka, v Krumperku in na cesti Stražišče–Pševo ter usmerjali postavitev ograj na državni cesti Ljubljana – Kranj na odseku Jeprca;
- omejeno spremljanje stanja zavarovanih in ogroženih vrst ter njihovih habitatov;
- usmerjanje varstva zavarovanih vrst v urbanih okoljih;
- odpiranje preletnih odprt in komunikacija z ZVKDS glede obnove stavb z netopirji;
- spremljanje kolonij poljskih vran in reševanje konfliktnih situacij;
- sodelovanje pri spremljanju velike pliskavke in glavate karete;
- spremljanje populacije in uspešnosti gnezdenja bele štorklje ter ukrepanje v primeru poškodovanih ali problematičnih gnezd;
- sodelovanje pri pripravi projektne naloge za spremljanje kartiranja habitatnih tipov z daljinskim zaznavanjem;
- sodelovanje s FGG glede popisovanja pokošenosti travnišč z dronom;
- sodelovanje z Mikološko zvezo glede uporabe nove taksonomije v rdečem seznamu gliv;
- sodelovanje z MNVP in TNP pri pripravi strokovnih izhodišč za čiščenje odpadne vode v visokogorju;
- svetovanje lokalnim skupnostim, organizacijam in državljanom za ohranjanje biotske raznovrstnosti;
- letni monitoring stanja na 12 popisnih ploskvah rastišč narcis na območju občine Jesenice in ga nadgradili s poskusnim sejanjem narcis na testnih ploskvah;
- interventno ukrepanje zaradi pomembnega ogrožanja biotske raznovrstnosti;
- preučitev uredbe o obnovi narave in informiranje sodelavcev.

Sredstva Sklada za podnebne spremembe (proračunska postavka 231758):

- spremljanje projektov s področja ekosistemskih storitev;
- sodelovanje v skupini za ekosistemske račune;
- izobraževanje kmetijskih svetovalcev o ekosistemskih storitvah;
- obnova in nadgradnja inventarja mokrišč, ki bo služil tudi kot osnova za predpis o krajinskih značilnostih, ki so pomembne za ohranjanje biotske raznovrstnosti;
- naravovarstveno upravljanje mokrišč na terenu;

- vzpostavitev funkcionalnosti dveh stranskih rokavov Mure z odstranitvijo sedimentov poplav 2023 na vtočnih delih;
- vzpostavitev kartiranja habitatnih tipov na ZRSVN;
- kartiranje 31 km² negozdnih habitatnih tipov;
- popis pokrošenosti travnikov za potrebe prilagoditve ukrepa KOPOP HAB za varstvo ekstenzivnih travišč podnebnim spremembam.

V preglednici je predstavljena realizacija akcij naravovarstvenega upravljanja mokrišč v sklopu Podnebni sklad – mokrišča v letu 2024. Podrobni opisi so v prilogi 5.

OBMOČNA ENOTA	AKCIJA	OBMOČJE
MARIBOR	Obnova rokava Besnica in Alter Graba	Mura
MARIBOR	Nakup opreme za izvedbo aktivnosti odstranjevanja invazivnih tujerodnih vrst	Dolga Brda - močvirna dolina
CELJE	Fitocenološki popis naravne vrednote Volog	Volog
NOVO MESTO	Odstranitev zarasti na glinokopih Golek	Golek - glinokop
NOVO MESTO	Odstranitev zarasti na Gornjem kalu in postavitve počivališč za sončenje za močvirsko sklednico	Gornji kal
LJUBLJANA	Vzdrževanje travišč na območju Rakitne za jezerom	Krimsko hribovje - Menišija
LJUBLJANA	Vzdrževanje travišč na območju Črne doline pri Grosuplju in Strženih luž	Črna dolina pri Grosuplju, Stržene luže
LJUBLJANA	Vzdrževanje travišč v Mišji dolini	Mišja dolina

ReNPVO2030			
Številka ukrepa	Cilj/posebni cilj	Vrsta ukrepa	Ukrep
2	1/4	Priprava in posodobitev zakonodaje	Priprava predpisa, ki bo opredelil metodologijo za določitev krajinske pestrosti, pomembne za ohranjanje biotske raznovrstnosti, in njeno kartiranje
28	1/5	Načrtno spremljanje (monitoring)	Izvajanje načrtnega spremljanja (monitoringa) v obsegu, ki omogoča ugotavljanje stanja ohranjenosti vseh evropsko pomembnih vrst ter vrst in habitatnih tipov, ki so ključni kot kazalniki stanja (skupaj z endemičnimi vrstami)
30	1, 2/20, 3	Informacijski sistem in zbirke podatkov	Urejanje, dopolnjevanje in redno vzdrževanje: podatkovne zbirke o biotski raznovrstnosti, naravnih vrednotah in krajinskih značilnostih, pomembnih za ohranjanje biotske raznovrstnosti
44	1/8	Vrednotenje ekosistemskih storitev	Kartiranje ekosistemskih storitev na podlagi obstoječih podatkov in z morebitnim dodatnim kartiranjem ekosistemov. Ocena stanja ekosistemov in ekosistemskih storitev. Vrednotenje ekosistemskih storitev na državni ravni
46	1, 2/9	Zelena infrastruktura	Zagotovljena prehodnost za dvoživke na odsekih državnih cest z največjim škodljivim vplivom na njihove populacije
48	1/25–31	Mednarodna dejavnost	Izpolnjevanje pogodbenih obveznosti ter okrepljeno sodelovanje v organih odločanja o mednarodnih sporazumih
ReNPVO2030, 10. poglavje			
Cilji: 1.1, 1.2, 1.3, 4.1, 4.3			
Ukrepi: 1.1.1, 1.2.1, 1.3.3, 4.1.1, 4.3.1			

10.2. Ekološko pomembna območja

Naloge v zvezi z ekološko pomembnimi območji (EPO) smo, enako kot v preteklih letih, zaradi premajhnega števila sodelavcev oziroma njihove zasedenosti s prednostnimi nalogami izvajali v zelo omejenem obsegu. Stanje biotske raznovrstnosti ekološko pomembnih območij smo spremljali priložnostno, predvsem hkrati s spremljanjem stanja NV, v sklopu priprave strokovnih mnenj in smernic, ob projektnih aktivnostih in spremljanju izvajanja večjih posegov.

Izvajali smo redno aktivnost:

- spremljanje stanja in usmerjanje posegov.

10.3. Območja Natura 2000

Naloge, ki jih izvajamo na območjih Natura 2000, izhajajo iz PUN 2023–2028. Sem sodijo naloge, ki so v PUN 2023–2028 zapisane neposredno (npr. priprava naravovarstvenih smernic in mnenj, opisana v Poglavju 10.2, komunikacijske aktivnosti, usmerjanje prijavljanja projektov, spremljanje stanja), kot tudi dolgoročne naloge v smislu razvoja metodologij in nadgradnje ukrepov varstva z namenom učinkovitejšega doseganja varstvenih ciljev območij Natura 2000. Tudi v letu 2024 je bilo izvajanje večine sistemskih nalog iz tega poglavja okrepljeno z aktivnostmi projekta LIFE-IP NATURA.SI. Iz tega in iz aktivnosti drugih projektov, ki jih izvaja ali pri njih sodeluje Zavod, pa izhajajo ukrepi, ki jih na terenu izvajamo za izboljšanja stanja vrst in habitatnih tipov (glej Poglavje 17).

V okviru javne službe in poprojektnih aktivnosti smo izvedli popis populacije srednjega detla in kosca na območju Dobrava - Jovsi. Spremljali smo stanje suhih travišč v poprojektnih aktivnostih LIFE Življenje traviščem. V omejenem obsegu smo spremljali tudi stanje drugih varovanih vrst in habitatnih tipov. Pripravili smo projektne naloge za monitoringe spremljanje stanja vrst po Natura direktivah razpisane v letu 2024: za netopirje, hrošče, metulje, rake in ptice.

Vključili smo se v komunikacijske aktivnosti MNVP za okrepitev izvajanja PUN 2023–2028. Poročali smo o izvajanju ukrepov minulega programa upravljanja.

Nadaljevali smo izvajanje večletnih dejavnosti za pripravo državne sheme monitoringa. Izvedli smo letne popravke conacije območij Natura 2000 glede na nove podatke.

Sodelovali smo pri posodabljanju in podpirali izvajanje ukrepov, namenjenih upravljanju Nature 2000 na področju kmetijstva, upravljanja gozdov in voda ter drugih sektorjev, navedenih v PUN. MKGP smo nudili strokovno podporo pri izvajanju in prilagajanju posameznih ukrepov Strateškega načrta Skupne kmetijske politike s pripravo podatkov, navodil in priročnikov, izdelavo GIS slojev, podrobnimi razlagami naravovarstvenih ozadij ukrepov in odgovori na vprašanja deležnikov v kampanji vpisa ukrepov. Izvajali smo aktivnosti za poznavanje in spodbujanje izvajanja Strateškega načrta Skupne kmetijske politike pri kmetijskih svetovalcih. Izvedli smo podrobno analizo izvajanja ukrepa KOPOP MET za varstvo metuljev mravljiščarjev. Sodelovali smo z ZGS in SiDG pri usmerjanju porabe sredstev proračunskega sklada za gozdove (Gozdni sklad) za izvedbo ukrepov Nature 2000 v zasebnih gozdovih. V okviru partnerstva LIFE-IP NATURA.SI smo nadaljevali razvoj posameznih ukrepov upravljanja.

Sodelovali smo v strokovni skupini za poročanje po Direktivi o pticah in Direktivi o habitatih pri Evropski komisiji. Pričeli smo s pripravljalnimi nalogami za poročanje po obeh direktivah. Pripravili smo spremembe podatkov SDF obrazcev in obrazložitve sprememb v letu 2023 za Evropsko komisijo. Ministrstvom smo zagotavljali strokovno podporo z analizami podatkov, pripravo strokovnih dokumentov in vključevanjem v različne postopke.

Ob koncu leta smo vložili veliko napora v uspešno izvedbo terenskih akcij za katera smo dobili nenačrtovana sredstva. Akcije so prikazane v spodnji tabeli.

Redne in razvojne aktivnosti:

- omejeno spremljanje stanja vrst in habitatnih tipov območij Natura 2000;
- popis srednjega detla in kosca (Dobrava - Jovsi);
- spremljanje stanja suhih travnišč na območjih poprojektne aktivnosti LIFE Življenje travniščem;
- priprava projektnih nalog za monitoringe netopirjev, hroščev, metuljev, rakov in ptic;
- sodelovanje pri komunikaciji za okrepljeno izvajanje PUN 2023–2028;
- poročanje o izvedenosti ukrepov PUN;
- nadaljevanje izvajanja nalog za pripravo državne sheme monitoringa;
- popravek conacije glede na nove podatke;
- priprava podatkov, navodil in priročnikov, izdelava GIS slojev, podrobno razlaganje naravovarstvenih ozadij ukrepov in odgovori na vprašanja deležnikov v kompaniji vpisa kmetijskih ukrepov kot podpora izvajanju naravovarstvenih vsebin Skupne kmetijske politike;
- spodbujanje poznavanja in izvajanja naravovarstvenih vsebin strateškega načrta SKP pri kmetijskih svetovalcih;
- analiza KOPOP ukrepa MET za varstvo mravljiščarjev;
- okrepljeno sodelovanje z ZGS in SiDG pri usmerjanju porabe sredstev proračunskega sklada za gozdove (Gozdni sklad);
- sodelovanje v strokovni skupini za poročanje po Direktivi o pticah in Direktivi o habitatih pri Evropski komisiji;
- izvedba pripravljanih nalog za poročanje po Direktivi o pticah in Direktivi o habitatih;
- vodenje podatkov v zbirki SDF;
- strokovna podpora ministrstvu.

V preglednici je predstavljena realizacija akcij Natura 2000 v letu 2024. Podrobni opisi so v prilogi 6.

OBMOKNA ENOTA	AKCIJA	NATURA 2000
KRANJ	Nakup trajnih elementov (betonskih ograj) za dvoživke za območje Rašica	Rašica (SI3000275)
KRANJ	Nakup mobilnih ograj za dvoživke za območje Gozd Olševek - Adergas	Gozd Olševek - Adergas (SI3000101)
CELJE	Vzpostavitev stare struge potoka Mišnica	vplivno območje Gračnice (SI3000308)
CELJE	Ureditev struktur za netopirje na gradu Podčetrtek	Grad Podčetrtek (SI3000369)
MARIBOR	Izdelava podstavkov za štokljina gnezda za območje cele Slovenije	bela štoklja (A031)
LJUBLJANA	Čiščenje treh jam na Kočevskem	Kočevsko (SI3000263)
LJUBLJANA	Obnova treh kalov na Kočevskem	Kočevsko (SI3000263)
NOVO MESTO	Čiščenje sedimenta v jamskem izviru z belim močerilom	človeška ribica (1186)
NOVO MESTO	Čiščenje gvana v cerkvi Sv. Duh v Črnomlju	vplivno območje Lahinje (3000075)

ReNPVO2030			
Številka ukrepa	Cilj/posebni cilj	Vrsta ukrepa	Ukrep
6	1/2	Priprava in posodobitev programov in akcijskih načrtov	Posodobitev PUN ter drugih strategij in akcijskih načrtov
28	1/5	Načrtno spremljanje (monitoring)	Izvajanje načrtnega spremljanja stanja (monitoringa) v obsegu, da omogoča ugotavljanje stanja ohranjenosti vseh evropsko pomembnih vrst ter vrst in habitatnih

			tipov, ki so ključni kot kazalniki stanja (skupaj z endemičnimi vrstami)
30	1, 2/20, 3	Informacijski sistem in zbirke podatkov	Urejanje, dopolnjevanje in redno vzdrževanje podatkovne zbirke o biotski raznovrstnosti, naravnih vrednotah in krajinskih značilnostih, pomembnih za ohranjanje biotske raznovrstnosti
42	1, 2/1, 22, 24	Odprava škodljivih spodbud	Spremljanje vplivov subvencij na biotsko raznovrstnost in krajinsko pestrost ter njihovo preoblikovanje ali odprava, kjer je to ustrezno
47	1, 2/9	Zelena infrastruktura	Oblikovanje novih predstavitvenih primerov doseganja ciljev ohranjanja narave na državnih kmetijskih, gozdnih in vodnih zemljiščih
48	1/25–31	Mednarodna dejavnost	Izpolnjevanje pogodbenih obveznosti ter okrepljeno sodelovanje v organih odločanja o mednarodnih sporazumih
ReNPVO2030, 10. poglavje			
Cilji: 1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 4.1, 6.1, 8.1, 11.1			
Ukrepi: 1.1.1, 1.1.2, 1.1.3, 1.2.2, 1.2.3, 1.3.4, 2.1.1, 2.1.2, 4.1.1, 4.1.2, 6.1.3, 8.1.2, 11.1.1			

11 NARAVNE VREDNOTE

Izvedene načrtovane redne in razvojne aktivnosti:

- **Terensko preverjanje stanja NV, ki so v registru naravnih vrednot**

V letu 2024 je bilo na terenu pregledanih 458 NV (8,6 % vseh NV brez jam), kar je malo manj kot smo načrtovali v programu dela za leto 2024. Stanje NV smo pregledovali predvsem za pripravo mnenj v zvezi s posegi na NV, za pripravo naravovarstvenih smernic in v sklopu projektnih aktivnosti, kjer vsebine sovpadajo, nekaterim OE pa je uspelo spremljanje stanja NV izvajati tudi v okviru redne naloge. Zaradi drugih prednostnih nalog po programu dela tudi v letu 2024 na nekaterih OE ni bilo dovolj časa, da bi pregledovali stanje NV v okviru rednega dela, torej spremljali stanje NV, predvsem tistih, katerih stanja v bazi NV so starejša od 10 let.

OE Novo mesto (19,8 %), OE Piran (14,2 %), OE Ljubljana (11,5 %), in OE Nova Gorica (11,3 %) so presegle načrtovani cilj, medtem ko OE Kranj (9,2 %), OE Celje (5,2 %) in OE Maribor (2,1 %) načrtovanega cilja niso dosegle. Kljub temu je Zavod, gledano v celoti, pregledal visok delež načrtovanih NV.

- **Dopolnjevanje zbirke NV**

V letu 2024 je Zavod dopolnjeval podatke o NV v Naravovarstvenem atlasu. Dopolnjevanje je temeljilo na spremljanju stanja NV in določevanju natančnejših lokacij drevesnih NV v sklopu naloge spremembe grafičnega zajema drevesnih NV ter razbitju skupin drevesnih NV.

Vnesli smo tudi stanja NV, ki so nam jih posredovali upravljavci zavarovanih območij.

- **Delo skupine za geomorfološke NV**

V letu 2024 je skupina končala s pripravo elaborata za vrednotenje geomorfoloških naravnih oblik, ki je s koncem leta stopil v uporabo. Izvedli smo en križni teren.

- **Delo skupine za hidrološke NV**

V letu 2024 je bila skupina s sklepom direktorja razpuščena.

- **Obeležitev mednarodnega dneva geopestrosti**

Zavod je ob podpori Slovenske nacionalne komisije za Unesco osrednji koordinator mednarodnega dneva geopestrosti (MDG) v Sloveniji. Osrednji dogodek ob MDG se je v letu 2024 odvijal na Oddelku za geologijo Naravoslovnotehniške fakultete v Ljubljani. Tema je bila »Ohranimo preteklost – podprimo prihodnost«. Na dogodku smo sodelovali tudi na okrogli mizi z naslovom »Geologija v šoli in poučevanje o geopestrosti« ter pri pripravi izjave za javnost.

- **Delo skupine za geologijo**

Skupina za geologijo je aktivno sodelovala na okrogli mizi z naslovom »Etično zbiranje mineralov in fosilov«, ki jo je organiziralo Društvo prijateljev mineralov in fosilov Slovenije.

Izvedli smo terenski ogled izvirov mineralne vode in mofet na območju občine Gornja Radgona, ogled razstave Dihanje Zemlje v gradu Negova ter ogled geološke zbirke v Geološko – paleontološkem zasebnem muzeju Pangea.

Sodelovali smo pri izvedbi dogodka in pripravi promocijskega materiala za mednarodni dan geopestrosti. Plakat »Geopestrost Slovenije« je Zavod izdal ob mednarodnem dnevu geopestrosti.

- **Skupina za drevesne NV**

Skupina je izvedla več sestankov in delavnic o aktualni problematiki vzdrževanja drevesnih NV in posodobitve grafičnega zajema drevesnih NV. Pripravili smo tudi nov popisni obrazec za spremljanje stanja drevesnih NV na terenu. V Arboretumu Volčji potok smo se udeležili strokovnega izobraževanja o veteranskih drevesih. Za zaposlene v arboretumu smo izvedli izobraževanje na temo drevesnih NV.

- **Priprava letnega poročila o stanju jam**

Pripravili smo poročilo o stanju jam za leto 2022. Zamik s poročilom se je zgodil, ker smo potrebne podatke za pripravo poročila dobili šele konec leta 2023. Lani smo pripravili tudi letno poročilo o stanju jam za leto 2023.

- **Priprava strokovnega predloga režimov vstopa v jame na podlagi prejetega poročila o stanju podzemnih jam v letu 2023**

Zavod je pripravil strokovni predlog režimov vstopa v jame za novoodkrite jame v letu 2023, kot to zahteva 10. člen Zakona o varstvu podzemnih jam (Uradni list RS, št. 2/04).

- **Naloge vezane na skrbništvo podzemnih jam**

Zavod je sodeloval z MNVP pri izvedbi nalog vezanih na skrbništvo podzemnih jam. Posredovali smo pripombe na Odredbo o skrbništvu nad jamami, izvedli smo več sestankov z MNVP. Tekom leta smo izvedli več spremljanj stanja turističnih jam (Dimnice, Divaška jama, Planinska jama) zaradi načrtovanih posegov.

- **Strokovna pomoč pri odkritju novih jam**

V okviru izvajanja posegov na Krasu (gradnja objektov drugega tira železniške proge) smo bili obveščeni o najdbah več jam, za ohranjanje katerih smo na podlagi terenskih ogledov in poročil Inštituta za raziskovanje krasa podali varstvene usmeritve.

- **Naravne vrednote geomorfološke podzemeljske zvrsti**

V zvezi z naravnimi vrednotami geomorfološke podzemeljske zvrsti smo se udeležili 31. Mednarodne krasoslovne šole Klasični kras.

- **Sodelovanje z MNVP pri razvojnih nalogah v zvezi z vzpostavitvijo mehanizmov varstva in pogojev rabe NV**

Zavod je v letu 2024 sodeloval z MNVP pri reševanju problematike urejanja varstva in rabe NV. Imeli smo sestanke z MNVP in upravljavci zavarovanih območij. Sodelovali smo pri usmerjanju rabe NV za Postojnski in Predjamski jamski sistem. Z javnim zavodom Park Škocjanske jame smo opravili nekatere skupne terenske ogleda, vezane na rabo NV.

- **Sodelovanje z MKGP**

Zavod je za MKGP pripravil povratno informacijo k predanim obrazcem za sporočanje sprememb stanja krajinskih značilnosti - naravnih vrednot v okviru navzkrižne skladnosti in sistema pogojenosti.

ReNPVO2030			
Št. ukrepa	Cilj/posebni cilj	Vrsta ukrepa	Ukrep
18	1, 2/1, 2, 11, 13, 22	Pogodbeno varstvo in skrbništvo	Zagotavljanje pogodbenega varstva in skrbništva na naravnih vrednotah ter drugih varovanih in zavarovanih območjih, skupaj s podzemnimi jamami s statusom zaprte jame in odprte jame z nadzorovanim vstopom
19	2/11, 12	Raba naravnih vrednot	Izboljšanje ureditve splošne in posebne rabe naravnih vrednot, tudi podzemnih jam, na način, da se dolgoročno ohranjajo vrednostne lastnosti naravnih vrednot in njihova nematerialna vrednost

20	2/12	Raba naravnih vrednot	Ureditev naravnih vrednot za neškodljivo obiskovanje in ogledovanje oziroma fizična zaščita naravnih vrednot, ki jih ogledovanje in obiskovanje lahko ogrozita. Vzdrževanje infrastrukture za obiskovanje in ogledovanje oziroma fizično zaščito
21	2/11	Obnovitev naravnih vrednot	Izvajanje obnovitev, kjer je to zaradi lastnosti naravnih vrednot mogoče in utemeljeno (z upoštevanjem naravnih procesov)
25	2/14	Vrednotenje naravnih vrednot	Izpopolnjevanje vrednotenja naravnih vrednot, opredelitev meril za evidentiranje in vrednotenje geomorfoloških vrednot in krajinskih naravnih vrednot
26	2/14	Vrednotenje naravnih vrednot	Izpopolnjevanje vrednotenja naravnih vrednot, prevrednotenje določenih zvrsti, opredelitev razmerja med naravnimi vrednotami zvrsti žive narave in ekološko pomembnimi območji, redno spremljanje stanja naravnih vrednot
30	1, 2/20, 3	Informacijski sistem in zbirke podatkov	Urejanje, dopolnjevanje in redno vzdrževanje: • podatkovne zbirke o biotski raznovrstnosti, naravnih vrednotah in krajinskih značilnostih, pomembnih za ohranjanje biotske raznovrstnosti; • pregledovalnika podatkov, ki omogoča ustrezne preglede, iskanja ter prenos podatkov iz zbirke
31	1, 2/20, 3	Informacijski sistem in zbirke podatkov	Vzpostavitev sistema za redno dopolnjevanje, posodabljanje in vzdrževanje zbirke podatkov
37	1, 2/21	Ozaveščanje	Izvajanje rednega ozaveščanja in ozaveščevalnih kampanj za ohranjanje narave ter odzivanje na aktualne grožnje in pritiske na naravo, tudi v povezavi s pobudami na evropski in svetovni ravni ter z uporabo sodobnih informacijskih tehnologij

12 ZAVAROVANA OBMOČJA

Z upravljavci posameznih zavarovanih območij smo sodelovali pri pripravi načrtov upravljanja zavarovanih območij in njihovem izvajanju.

V okviru redne dejavnosti na zavarovanih območjih območne enote nudijo strokovno podporo upravljavcem območij, lokalnim skupnostim, lastnikom zemljišč ter drugim lokalnim organizacijam (LTO, društva ipd.) in zainteresirani javnosti.

Glede na razpoložljive vire območne enote spremljajo stanje zavarovanih območij brez upravljavcev.

OE Celje:

- Sodelovanje v Odboru za upravljanje KP Logarska dolina in usmerjanje aktivnosti na ostalih zavarovanih območjih v občini Solčava. Nadaljevanje aktivnosti za postavitve zapornice na vhodu v krajinski park in ureditev prometa.
- Sodelovanje z Javnim zavodom Kozjanski park pri pripravi smernic in zahtevnejših mnenj, komunikaciji z lastniki in lokalnimi skupnostmi, izvedbi skupnih terenskih ogledov itd. Z RP Kozjanski park si izmenjujemo informacije o poteku aktivnosti in rezultatih študij različnih projektov, sodelujemo pri izvajanju naravovarstvenih akcij.
- Sodelovanje s Planinskim društvom Poljčane glede upravljanja nahajališča velikonočnice na Boču in spremljanje izpolnjevanja obveznosti iz podpisanega dogovora o upravljanju nahajališča ter izvedba naravovarstvene akcije povečanja nahajališča.
- Strokovna pomoč upravljavcu jame Pekel pri sanaciji jamske osvetlitve.
- Ribnik Vrbje – sodelovanje z občino Žalec pri pripravi načrta upravljanja zavarovanega območja in rabe vode v ribniku Vrbje, sodelovanje pri ornitološkem vodenem ogledu, postavitve avtomatske zapornice pri vhodu na zavarovano območje, pregled stanja po poplavah.
- Spremljanje stanja na zavarovanih območjih brez upravljavca (drevesa, parki).
- Sodelovanje z ZVKDS, občino Rogaška Slatina in ZGS pri upravljanju z varovanimi gozdovi Rogaške Slatine.
- Spremljanje stanja v zgornjem toku reke Savinje po poplavah (naravni spomenik Savinja od izvira do Ljubnega).

OE Kranj:

- Sodelovanje pri upravljanju zavarovanih območij (Triglavski narodni park, Bobovek, Blatnice, Dovžanova soteska, Zelenci, Češeniške in Prevojske gmajne, Kanjon reke Kokre).
- Sodelovanje pri upravljanju NR Glinokopnih jezerc z okolico na Bobovku pri Kranju. Sodelovali smo z MO Kranj pri komunikaciji z lastniki. Izvedli smo akcijo zapore ceste severno od rezervata v času selitve dvoživk. V okviru akcije Očistimo Gorenjsko invazivk sta bili dve lokaciji tudi na območju naravnega rezervata. Drugih akcij nismo načrtovali. Nadaljevali smo tudi s štetjem obiskovalcev s postavljenimi števci.
- Sodelovanje z občino Trzin pri upravljanju NR Blatnice, predvsem z vidika komunikacije z občani o pomenu tega območja, aktivnostih na področju odstranjevanja invazivnih tujerodnih vrst in preprečevanju zaraščanja travnikov z močvirsko logarico.
- Z Mestno občino Kranj smo sodelovali pri pripravah na 5-letni načrt upravljanja, ki pa še ni dokončan.
- Z JZ TNP smo sodelovali pri razvoju in usklajevanju namere po ustanovitvi čezmejnega biosfernega območja Julijske Alpe, ki je bilo letos razglašeno.

OE Ljubljana:

- Sodelovanje z upravljavci Notranjskega regijskega parka, KP Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib, KP Radensko polje in KP Ljubljansko barje ter nudenje strokovne pomoči.
- Spremljanje in sodelovanje pri pripravi načrtov upravljanja za KP Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib ter Krajinski park Radensko polje.
- Spremljanje stanja na zavarovanih območjih brez upravljavca (npr. drevesa, drevoredi, parki, Polhograjski dolomiti, Grajski grič, Zajčja dobrava) in sodelovanje z lokalnimi skupnostmi pri izvajanju naravovarstvenih ukrepov.
- Spremljanje izvajanja aktivnosti upravljalcev širših zavarovanih območij v okviru različnih projektov.

OE Maribor:

- Sodelovanje v strokovnem svetu JZ KP Goričko (vodenje sej in udeležba na njih).
- Sodelovanje z upravljavcem KP Goričko pri pripravi strokovnih mnenj in smernic (npr. posegi v zvezi z odpravo zaraščanja, vzdrževalna dela na vodotokih). S strokovnimi vsebinami sodelujejo pri komunikaciji z lokalnimi skupnostmi in strokovnimi službami na zavarovanem območju o ohranjanju narave in možnostih izvedbe posegov. Sodelujejo tudi pri obravnavah nedovoljenih posegov, komunikaciji z lastniki, terenskih ogledih posegov. Pridobivanje informacij pri pripravi mnenj in gradiv v okviru sprejemanja prostorskih planov. Komunikacija z JZ KP Goričko in izdelava mnenj v okviru menjave in prodaje zemljišča v državni lasti.
- Sodelovanje pri pripravi načrta upravljanja KP Središče ob Dravi.
- Sodelovanje z lokalnimi skupnostmi pri usmerjanju posegov in aktivnosti na zavarovanih območjih (aktivnosti za novelacijo akta o zavarovanju in izboljšanje stanja KP Rački ribniki)
- Nadaljevanje aktivnosti za novelacijo akta o zavarovanju: Uredba o krajinskem parku Rački ribniki Požeg - sodelovanje pri pripravi osnutka uredbe in usklajevanja z občinama in MNVP
- Spremljanje stanja na zavarovanih območjih brez upravljavca in svetovanje lastnikom zemljišč v KP Drava in KP Šturmovci.
- Sodelovanje z občinama Ljutomer in Ormož ter pripravljavko podlag glede novelacije zavarovanj KP Ljutomersko-Ormoške gorice in KP Ljutomerski ribniki in Jeruzalemske gorice (terasasti vinogradi).
- Usmerjanje in sodelovanje priprave strokovne naloge Opredelitev in vrednotenje terasnih vinogradov kot ključnih elementov krajine Ljutomersko – Ormoških goric.
- Usmerjanje in sodelovanje pri pripravi osnutka Odloka o varstvu naravnega spomenika Mariborski otok.
- Usklajevanje glede izvedbe interpretativne infrastrukture (gozdna učilnica) v Stražunu.
- Mnenja, ki zadevajo izvedbo prireditev na območju Mestnega parka v Mariboru (Art kamp, Opera noč, Glasbeni paviljon, delavnice, ...).
- Soglasja k sanacijam dreves in posegom na ZO (Ljutomer, Ormož, Ptuj, ...).
- Soglasja k posegom na ZO (Mariborski park, Mariborski otok, Tomšičev drevored,...).
- Mnenje glede ZO (hrast Belokranjska).
- Odstranjevanje zarasti v ZO Stražun.
- NS Partovec (Oplotnica) – SM v postopku GD za nezahtevne objekte, obračališče in pomoli.
- Aktivnosti za vzpostavitev RP Pohorje (usklajevanje, interpretacija).
- Strokovna podpora pri delovanju Geoparka Karavanke.
- Aktivnosti za izboljšanje stanja habitatov, ozaveščanje in popularizacijo biosfernega območja Mura in sodelovanje v koordinacijskih telesih BO Mura in 5-državnem biosfernem območju Mura – Drava - Donava.

Zavod je z Uredbo o Regijskem parku Pohorje (Uradni list RS, št. 9/24) v letu 2024 postal upravljavec Regijskega parka Pohorje (RP Pohorje). Za zagotavljanje izvajanja nalog upravljanja RP Pohorje je direktor ustanovil delovno Skupino za upravljanje RP Pohorje, v katero sta bila imenovan dva delavca iz Območne enote Maribor. V sklopu izvajanja upravljaljskih nalog je Zavod v drugem polletju leta 2024 izvedel aktivnosti predstavljene v naslednji tabeli.

Izvajanje upravljaljskih nalog RP Pohorje v letu 2024

	UPRAVLJAVSKE NALOGE	AKTIVNOST
1.	PRIPRAVA NAČRTA UPRAVLJANJA ZAVAROVANEGA OBMOČJA	Priprava časovnega načrta priprave načrta upravljanja RP Pohorje.
2.	OZAVEŠČANJE JAVNOSTI O VARSTVU NARAVE IN ZVAROVANEM OBMOČJU	- Izvedba 9 dnevnih ozaveščevalnih dogodkov za javnost - Sodelovanje na dogodkih Košnja na star način, Naravovarstvena akcija za Pohorje. - Priprava gradiva Lahkih nog naokrog, spoznavam izjemno naravo Pohorja, za tisk. - Izvedba javnega naročila za tisk interpretacijskih gradiv Lahkih nog naokrog, Geološki zakladi Pohorja, razstave Bajeslovje Pohorja, informacijskega lističa RP Pohorje. - Izvedba javnega naročila za nakup didaktičnih pripomočkov ter razstavnih panojev za potujočo razstavo za interpretacijo RP Pohorje.
3.	VZPOSTAVLJANJE IN VZDRŽEVANJE INFRASTRUKTURE ZA OBISKOVANJE ZAVAROVANIH OBMOČIJ, RAZVIJANJE INFORMACIJSKIH CENTROV, OPAZOVALIŠČ	- Priprava načrta označitve RP Pohorje na vstopnih točkah. - Izvedba javnega naročila za pripravo elaborata za postavitve označevalnih tabel RP Pohorje ob cestah in izdelavo označevalnih tabel.
4.	ZAGOTAVLJANJE POTEKA OBISKA, KI JE USTREZEN Z VIDIKA VARSTVA NARAVE IN OBISKOVALCEV TER IZVAJANJE NEPOSREDNEGA NADZORA V NARAVI	- Sodelovanje pri 2 skupnih akcijah neposrednega nadzora (policija, naravovarstveni nadzorniki, občinsko redarstvo, ZGS). - Izobraževanje za izvajanje naravovarstvenega nadzora (1 naravovarstveni nadzornik). - Izvajanja spremljanja stanje kršitev oz. nadzora (4 delovni dnevi).
5.	ZAGOTAVLJANJE PREPOZNAVNOSTI ZAVAROVANEGA OBMOČJA	- Izvedba javnega naročila za pripravo celostne grafične podobe RP Pohorje. - Izvedba javnega naročila za odkup fotografskega gradiva za promocijo in interpretacijo RP Pohorje. - Izvedba javnega naročila priprava in vzpostavitev spletne strani RP Pohorje. - Pojavljanje v mediji (intervjuji, prispevki): tiskani mediji: 7x, radio 4x, TV 3x
6.	NALOGE ZA VKLJUČEVANJE ZAVAROVANEGA OBMOČJA V TURISTIČNO PONUDBO TER SPODBUJANJE NARAVI PRIJAZNEGA TURIZMA	Sodelovanje (vsebinski sestanki) s ključnimi turističnimi akterji zalednega območja.
7.	SODELOVANJE Z LOKALNIMI SKUPNOSTMI IN DRUGIMI DELEŽNIKI ZAVAROVANEGA OBMOČJA	Sodelovanje z občinami ustanoviteljicami.
8.	ISKANJE FINANČNIH VIROV, PRIPRAVA PROJEKTNIH PRIJAV	- Priprava/podpora prijavi projekta CURRENT (Interreg Podonavje) (neuspešna prijava). - Priprava za prijavo kohezijskega projekta »Pohorka 2«.
9.	ZAGOTAVLJANJE PODPORNEGA OKOLJA ZA IZVAJANJE VARSTVENIH, UPRAVLJAVSKIH IN NADZORNIH NALOG	- Priprava in usklajevanje Sporazuma o financiranju, usklajevanju in izvajanju upravljaljskih nalog RP Pohorje, vključno s koordinacijo občin in njihovih razvojnih institucij. S sporazumom občine soustanoviteljice zagotavljajo sofinanciranje upravljaljskih nalog RP Pohorje. - Koordinacija dela soustanoviteljev RP Pohorje in predvidenih izvajalcev upravljaljskih nalog.

		• Priprava plana dela za leto 2025.
10.	SODELOVANJE Z NARAVOVARSTVENIMI, STROKOVNIMI IN ZNANSTVENIMI ZAVODI IN INSTITUCIJAMI, LOKALNIMI ZDRUŽENJI IN POBUDAMI	• Sodelovanje oz. vsebinski sestanki s ključnimi institucijami (ZGS, DRSV: predstavitev ciljev zavarovanja in upravljanja, tekoča problematika). • Sodelovanje in usklajevanje aktivnosti s Partnerstvom za Pohorje. • Sodelovanje in usklajevanje aktivnosti z Društvom narava Pohorja. • Vključitev in sodelovanje v Skupnosti naravnih parkov Slovenije.
11.	SODELOVANJE Z UPRAVLJAVCI GOZDNIH, KMETIJSKIH IN VODNIH ZEMLJIŠČ V LASTI RS ZA DOSEGANJE CILJEV NA NARAVOVARSTVENO POMEMBNIH POVRŠINAH	• Komunikacija s SIDG (predstavitev ciljev zavarovanja in upravljanja, tekoča problematika).
12.	SPREMLJANJE KAZALNIKOV STANJA NARAVE V ZAVAROVANEM OBMOČJU, VKLJUČNO S POPULACIJAMI INVAZIVNIH VRST TER IZVAJANJE POTREBNIH UKREPOV	• Spremljanje stanja narave, naravnih vrednot, dejavnosti, posegov (9 terenskih dni).

OE Nova Gorica:

- Pogosto spremljanje stanja na zavarovanih območjih (npr. reka Soča, reka Nadiža, TNP, KP Južni obronki Trnovskega gozda, KP Južni in zahodni obronki Nanosa, KP Zgornja Idrijca), močno obremenjenih s posegi in dejavnostmi.
- Dobro sodelovanje s predstavniki Javnega zavoda TNP in RP Škocjanske jame pri obravnavi različnih zadev, ki so se večinoma nanašale na prostorske ureditve. Sproti so izvajali naloge ZRSVN iz Načrta upravljanja TNP in sodelovali pri pripravi novega načrta upravljanja.
- Na zavarovanih območjih brez upravljavca so zainteresiranim lastnikom zemljišč posredovali pojasnila v zvezi s pravili ravnanja ter prodajo nepremičnin.
- Sodelovanje pri usmerjanju vzdrževalnih in sanacijskih posegov v Rafutskem parku na Pristavi.

OE Novo mesto:

- Z JZ RP Kozjanski park in KP Kolpa so sodelovali predvsem v okviru postopkov priprave strokovnih mnenj za posege na zavarovanih območjih in naravovarstvenih smernic ter v sklopu spremljanja stanja na terenu in intervencij.
- Z upravljavcem KP Lahinja (RIC Bela krajina) so nadaljevali intenzivno sodelovanje, predvsem v okviru usklajevanja načrtovanih aktivnosti na območju parka in pri usmerjanju upravljavca parka pri komunikaciji z deležniki ter oblikovanju projektnih idej in nabora potencialnih zemljišč za odkup, ključnih z naravovarstvenega vidika. Sodelovanje je potekalo tudi v okviru posodobitve načrta upravljanja KP Lahinja in priprav vsebine za kohezijski projekt.
- Za JZ KP Kolpa so z zunanjim izvajalcem pripravljali vsebine za načrt upravljanja.
- S članstvom v strokovnem svetu in strokovnimi predlogi so poskušali izboljšati segment dela na naravi.

OE Piran:

- Sodelovanje pri pripravi prvega načrta upravljanja KP Debeli rtič.
- Strokovna podpora pri upravljanju strokovnih svetov oziroma odborov parkov.
- Sodelovanje pri sprejemanju poročil in programov v svetih javnih zavodov (NR Škocjanski zatok, KP Sečoveljske soline, KP Strunjan).

- Usmerjanje posegov na zavarovanih območjih (npr. predlog razširitve meteornega jarka v KP Strunjan, Jernejev kanal v Sečoveljskih solinah).
- Prevzem upravljaljskih aktivnosti v primeru NS Rt Madona v Piranu (sanacija poškodovane plovke) v okviru NV akcije.

ReNPVO2030			
Številka ukrepa	Cilj/posebni cilj	Vrsta ukrepa	Ukrep
11	2/16		Vzpostavitev poenotenega upravljanja zavarovanih območij

13 NEPOSREDNI UKREPI VARSTVA NARAVE

13.1 Dejavnosti, vezane na zavarovana območja (vključno s pripravo strokovnih predlogov in ostalimi ukrepi)

V letu 2024 je Zavod nadaljeval aktivnosti na področju zavarovanj in drugih ukrepov varstva (pogodbeno varstvo, skrbništvo, začasno zavarovanje, zavarovanje, omejitev ogledovanja in obiskovanja ter obnovitev). Delo je bilo usmerjeno predvsem v nadaljevanje priprave novih strokovnih predlogov za dele narave, ki so neposredno ogroženi in z vidika ohranjanja narave najpomembnejši, oziroma v pripravo strokovnih podlag za posodobitev ali spremembe nekaterih aktov o zavarovanju. Pregledovali in analizirali smo starejše akte o zavarovanju, za katere je treba pripraviti strokovne predloge za nove akte. Delo za pripravo posodobitev aktov zavarovanih območij je zelo obsežno, vendar nam ga trenutne kadrovske zmogljivosti ne omogočajo. Zavod lahko na tem področju opravlja zgolj najbolj nujne naloge, pa še te v omejenem obsegu. Z MNVP, lokalnimi skupnostmi in drugimi službami smo kot doslej sodelovali pri usklajevanju in pripravi vsebin aktov o zavarovanju.

V nadaljevanju navajamo aktivnosti, ki smo jih izvajali po posameznih OE:

Pogodbeno varstvo

OE Celje:

- Podpisana pogodba med Občino Sevnica in lastnikom zemljišča, ki je bila sklenjena na podlagi Strokovnega predloga za izvedbo ukrepa varstva naravne vrednote Červivec – nahajališče navadnega kosmatinca (junij 2024).

Zavarovanje

OE Celje:

- Priprava strokovnega predloga za zavarovanje drevesnih naravnih vrednot v Mestni občini Celje (faza predloga).

OE Kranj:

- Nadaljevali smo postopek novelacije Odloka o KP Udin boršt in sodelovali z lokalnimi skupnostmi in Zavodom za varstvo kulturne dediščine Slovenije.
- Nadaljevali smo priprave strokovnega predloga za Tunjiško gričevje.
- MO Kranj je ob naši podpori in komunikaciji sprejela samostojen, noveliran odlok o zavarovanju naravnega spomenika Kanjon reke Kokre v Kranju.
- Dokončanje strokovnega predloga za zavarovanje Ledin pri Ratečah in komunikacija z Občino Kranjska Gora o realizaciji zavarovanja.

- Podpora Občini Preddvor pri sprejetju Odloka o zavarovanju naravne vrednote lokalnega pomena Srednja Bela – mokrotni travniki, območje Blate.
- Strokovni predlog za pripravo vladne uredbe o zavarovanju rastišč divjega petelina v zahodnih Karavankah je v mirovanju, ker ga letos zaradi drugih nalog nismo uspeli dokončati.

OE Maribor:

- Sodelovanje z MNVP pri pripravi nalog za skrbniško pogodbo za Natura 2000 Rački ribniki – Požeg in NV Rački ribniki
- Priprava strokovnih vsebin za strokovne podlage za zavarovano območje Mura.

OE Nova Gorica:

- Sodelovanje z občino Ilirska Bistrica zaradi načrtovane vzpostavitve regijskega parka Snežnik.

OE Novo mesto:

- Nadaljevanje priprave strokovnih podlag za posodobitev Odloka o razglasitvi reke Krpe za naravno znamenitost in kraške jame Judovske hiše za kulturni spomenik ter Odloka o razglasitvi naravnih znamenitosti in nepremičnih kulturnih ter zgodovinskih spomenikov v občini Novo mesto.
- Nadaljevanje dela v zvezi s strokovnimi podlagami za zavarovanje habitata črne človeške ribice.
- Strokovne podlage za varstvo habitata črnega močerila (*Proteus anguinus* parkelj) pred nelegalnim odvzemom živali iz narave.

OE Piran:

- Nadaljevanje aktivnosti za pripravo strokovnih podlag za posodobitev odloka za NS Rt Madona v Piranu ter strokovnih podlag za širitev morske meje za KP Strunjan – sodelovanje z deležniki v zvezi s pripravo strokovnih podlag za širitev MZO (DRSV, UPRS, ribiški inšpektor, akvarij Piran/UP).

ReNPVO2030			
Številka ukrepa	Cilj/posebni cilj	Vrsta ukrepa	Ukrep
5	2/16	Priprava in posodobitev zakonodaje	Novelacija aktov zavarovanih območij
8	2/16	Upravljanje zavarovanih območij	Zagotovitev upravljanja državnih zavarovanih območij, kjer še ni vzpostavljeno
12	2/17	Ustanovitev novih zavarovanih območij	Določitev prednostnih območij za vzpostavitev zavarovanih območij zaradi ohranjanja biotske raznovrstnosti, krajine in naravnih vrednot z upoštevanjem interesa ključnih deležnikov (naravovarstvene NVO, občine)
13	2/17		Ustanovitev novih zavarovanih območij, zlasti na naravnih vrednotah velikega državnega ali mednarodnega pomena, ki so neposredno ogrožene
14	2/17		Podpora ustanavljanju občinskih zavarovanih območij

14 POSREDNI UKREPI VARSTVA NARAVE

14.1 Naravovarstvene smernice in mnenja

Naravovarstvene smernice so eden najpomembnejših strokovnih izdelkov Zavoda. Njihova vsebina, obsežnost in zahtevnost so odvisne od akta, za katerega se izdelujejo.

Ker je ZUreP-3 spremenil pristojnosti ZRSVN in Zavod ni več nosilec urejanja prostora, smo v postopkih na področju prostorskega planiranja pripravljali gradiva za MNVP na vseh nivojih prostorskega planiranja.

Poleg priprave naravovarstvenih smernic je Zavod sodeloval v postopkih sprejemanja različnih prostorskih aktov, načrtov rabe in upravljanja naravnih virov ter pri pripravi različnih programov in drugih strateških dokumentov različnih sektorjev, vključno z mnenji v postopkih CPVO. Delo Zavoda na področju priprave naravovarstvenih smernic in mnenj v postopku CPVO obravnavamo v tem poglavju.

Pripravljali smo jih za , načrte rabe naravnih dobrin ter akte razglasitve kulturnih spomenikov.

V okviru zagotavljanja kakovosti in enotnosti metodologij smo okrepili zavedanje o odgovornosti pripravljavca naravovarstvenih smernic za kakovosten izdelek, odgovornosti vodje območne enote in pregledovalca na Osrednji enoti. Pri tem smo s pregledovanjem izdelkov na Osrednji enoti ter vključevanjem sodelavcev Osrednje enote v zahtevnejše primere skrbeli za enotnost in kakovost izdelkov.

Redne in razvojne aktivnosti, ki smo jih izvajali:

- Zagotavljanje enotnosti metod in pregledovanje naravovarstvenih smernic na Osrednji enoti (naravovarstvene smernice za prostorske akte; naravovarstvene smernice za gozdnogospodarske načrte (GGN) gozdnogospodarskih enot (GGE); naravovarstvene smernice za NUVII, NUMO, Načrt zmanjševanja poplavne ogroženosti (NZPO), NRO, RGN, letni programi urejanja voda).
- Izboljševanje kakovosti naravovarstvenih smernic in interno usposabljanje za njihove pripravljavce (naravovarstvene smernice za prostorske akte, naravovarstvene smernice za GGN GGE, naravovarstvene smernice za letne programe urejanja voda).
- Priprava naravovarstvenih smernic, strokovnih podlag, naravovarstvenih in drugih mnenj v postopkih priprave prostorskih aktov.
- Spremljanje učinkov naravovarstvenih smernic pri posameznih primerih (naravovarstvene smernice za prostorske akte; naravovarstvene smernice za GGN GGE; naravovarstvene smernice za NUVII, NUMO, NZPO, NRO, RGN, letni programi urejanja voda).
- Priprava strokovnih mnenj v okviru CPVO na vseh stopnjah presoje (ribištvo, vode, gozdarstvo).
- Sodelovanje s pristojnimi službami v postopkih CPVO.
- Sistemske spremembe dela na podlagi spremembe prostorske in gradbene zakonodaje (prilagoditev vzorcev za naravovarstvene smernice, mnenja v postopku CPVO in naravovarstvena mnenja, priprava protokolov, izobraževanje ...).
- Sodelovanje z Direktoratom za prostor in graditev MNVP ter drugimi institucijami pri razvijanju dobre prakse v postopkih sprejemanja prostorskih dokumentov ter rabe naravnih dobrin.
- Sodelovanje pri postopkih priprave prostorskih aktov, aktov rabe naravnih dobrin in drugih aktov (strateških).

V nadaljevanju podajamo poročilo o izdelanih smernicah in mnenjih za posamezne vrste načrtov.

14.1.1 Strateški in drugi načrti, programi na ravni države (naravovarstvene smernice, naravovarstvena mnenja, mnenja v postopku presoje sprejemljivosti planov)

- Operativni program RS za izvajanje Evropskega sklada za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo v programskem obdobju 2021–2027 in Nacionalnega strateškega načrta za razvoj akvakulture v RS za obdobje 2021–2030.
- Pomorski prostorski plan.
- Za Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije smo v okviru postopka celovite presoje sodelovali s pripravo strokovnih mnenj.

OE Piran:

- Sodelovali smo pri oblikovanju meril za izbor operacij v okviru ukrepov, ki se sofinancirajo iz Programa za izvajanje Evropskega sklada za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo za obdobje 2021–2027.
- V zvezi z izvajanjem Pomorskega prostorskega plana Slovenije smo nadaljevali sodelovanje v postopku določanja nosilne sposobnosti morja, ki se je zaključila z izdelavo "Ocene sprejemljivosti in kumulativnih vplivov v priobalnem pasu na morju" (Zavita), sodelovanje v pripravi programa za monitoring testnega premeščanja mulja v Koprskem zalivu z Luko Koper in Pomorsko fakulteto UL.

14.1.2 Naravovarstvene smernice za Predlog za razglasitev nepremičnih kulturnih spomenikov

OE Nova Gorica:

- Naravovarstvene smernice v postopku razglasitve nepremične kulturne dediščine za spomenik lokalnega pomena Vatovlje – Cerkev sv. Jurija (EID 1-04093).

14.1.3 Prostor (naravovarstvene smernice, naravovarstvena mnenja, presoja sprejemljivosti planov)

Na področju urejanja prostora smo opravili ustrezne prilagoditve v zvezi z veljavno zakonodajo kot je že zgoraj opisano pripravljamo gradiva za MNVP v postopkih sprejemanja prostorskih aktov. Na tem področju je bilo tako kot prejšnja leta kar nekaj usklajevanja s pripravljavci okoljskih poročil in občinami.

Vložili smo dodaten čas za usklajevanje v postopkih priprave prostorskih aktov na vseh ravneh. Izpostavljamo zahtevnejše in kompleksnejše postopke:

DPN

OE Celje:

- DPN za HE Renke, HE Trbovlje in HE Suhadol na Srednji Savi – mnenje o ustreznosti in skl. OP.
- DPN za zagotavljanje poplavne varnosti v Spodnji Savinjski dolini – mnenje z oceno verjetnosti pomembnejših vplivov izvedbe plana in mnenje o obveznosti izvedbe presoje sprejemljivosti plana za varovana območja.
- DPN za glavno cesto G2-107 Šentjur – Dobovec – gradivo za dopolnitev naravovarstvenih smernic, usklajevanje.
- DPN VE Paški Kozjak – gradivo za dopolnitev naravovarstvenih smernic.
- DPN za Polje vetrnih elektrarn Rogatec – gradivo za dopolnitev naravovarstvenih smernic.
- DPN za plavajočo sončno elektrarno Družmirje - gradivo za izdajo naravovarstvenih smernic.

OE Kranj:

- DPN nadgradnje železniške proge Ljubljana–Kranj–Naklo – mnenje o ustreznosti okoljskega poročila in skladnosti z izdanimi smernicami ter usklajevanje.
- DPN za ureditev platoja Karavanke, Študija variant – utemeljitev rešitve/PIZ – strokovno mnenje.

OE Ljubljana:

- DPN za HE na Spodnji Savi;
- DPN za nadgradnjo železniške proge na odseku Ivančna gorica – Ljubljana;
- DPN za obvoznico Litija;
- DPN za cesto Turjak – Retje;
- DPN za nadgradnjo železniške proge Ljubljana – Naklo;
- DPN za nadgradnjo železnice Logatec – Postojna;
- DPN za ekodukt čez primorsko AC.

OE Maribor:

- DPN za SE Zlatoličje – Formin: pregled okoljskega poročila, usklajevanje;
- DPN za državno cesto Slovenj Gradec Dravograd - mnenje o ustreznosti gradiva za javno razgrnitev;
- DPN za glavno cesto Ptuj – Markovci: mnenje o obsegu informacij, podatkov in vsebine okoljskega poročila ter okoljske cilje in kazalce; dodatna obrazložitev zahtev;
- DPN za ČHE Kozjak – priprava projektnih pogojev in usklajevanje v postopku izdaje integralnega gradbenega dovoljenja.

OE Nova Gorica:

- Izhodišča za pripravo okoljskih poročil za državna prostorska načrta za PVE Dolenja vas in PVE Griže Veliko polje, strokovno mnenje;
- Priprava okoljskega poročila za državni prostorski načrt za park vetrnih elektrarn Griže–Veliko polje, mnenje o izhodiščih (vsebinjenje);
- Priprava okoljskega poročila za državni prostorski načrt za park vetrnih elektrarn Dolenja vas, mnenje o izhodiščih (vsebinjenje);
- Državno prostorsko načrtovanje za polje vetrnih elektrarn Ilirska Bistrica – gradivo v skladu z devetimi in enajstim odstavkom 91. člena ZUreP-3 (Uradni list RS, št. 199/21, 18/23 – ZDU-10, 78/23 – ZUNPEOVE, 95/23 – ZIUOPZP in 23/24);
- Državno prostorsko načrtovanje za polje vetrnih elektrarn Ilirska Bistrica, Ocena verjetnosti pomembnejših vplivov izvedbe plana in mnenje o obveznosti izvedbe presoje sprejemljivosti plana na varovana območja;
- Državni prostorski načrt za obvoznico Volče, sprejemljivost vplivov izvedbe predloga najustreznejše variante – gradivo za izdajo mnenja nosilcev urejanja prostora;
- Državni prostorski načrt za spremembe in dopolnitve državnega lokacijskega načrta za drugi tir železniške proge na odseku Divača–Koper – gradivo za izdajo mnenja nosilcev urejanja prostora k predlogu načrta;
- Državni prostorski načrt za spremembe in dopolnitve državnega lokacijskega načrta za drugi tir železniške proge na odseku Divača–Koper – gradivo za izdajo mnenja nosilcev urejanja prostora k predlogu načrta.

OE Piran:

- DPN za prenovu daljnovoda 110kV Divača - Koper; združeni postopek za prenovu daljnovoda;
- podelitev rudarske pravice za izkoriščanje apnenca v pridobivalnem prostoru Črni Kal 2 - naravovarstvene smernice;

- DPN za spremembe in dopolnitve DLN za drugi tir železniške proge na odseku Divača – Koper skupaj z OE NG);
- DPN Hitra cesta Koper - Dragonja - usmeritve na objavljeno gradivo za dopolnitev usmeritev državnih in lokalnih nosilcev za urejanje prostora;
- Pomorski prostorski plan Slovenije - spremljanje izvajanja;
- Priprava izhodišč za pripravo Regionalnega prostorskega plana Obalno-Kraške razvojne regije;
- DPN Mednarodno pristanišče Luka Koper - ureditev Ankaranskega obrobnege kanala – Faza 1A.

OE Novo mesto:

- DPN 2 × 110 kV od RTP Kočevje do RTP Črnomelj;
- DPN DC Krško–Brežice;
- DPN za prenosni plinovod R42/1 Anže–Brestanica.

OPN

OE Celje:

Obravnavali smo 14 občinskih prostorskih načrtov. Priprava prostorskih načrtov poteka na podlagi različnih zakonih za urejanje prostora. Z izdelovalci planov in občinami redno potekajo usklajevanja.

- OPP in OPN Bistrica ob Sotli – mnenje na osnutek plana. Priprava mnenja in smernic je izredno zahtevna, saj celotno območje občine prekriva status zavarovanega območja Kozjanski park in Natura 2000.
- OPN MO Celje – izdaja naravovarstvenega mnenja k predlogu plana.
- SD 1 OPN MO Velenje – izdano prvo mnenje na osnutek plana.
- SD 2 OPN Mozirje – dopolnitev naravovarstvenih smernic.
- SD 2 OPN Podčetrtek in OPP Občine Podčetrtek – izdano gradivo za izdajo predhodnih smernic v postopku priprave prvega osnutka 02SD OPN Občine Podčetrtek in prvega osnutka OPP Občine Podčetrtek.
- SD 2 OPN Polzela - izvedbeni del – izdano gradivo za konkretne naravovarstvene smernice.
- SD 9 OPN Sevnica – izdano mnenje, da CPVO ni potrebna.
- SD 10 OPN Sevnica – izdano mnenje, da CPVO ni potrebna.
- SD 4 OPN_ŠENTJUR – izdano mnenje, da je CPVO potreben.
- SD 3 OPN Šmarje pri Jelšah – izdano naravovarstveno mnenje k predlogu plana.
- OPP občine Šmarje pri Jelšah – izdano gradivo za izdajo mnenja k osnutku OPP.
- OPN Štore – izdano mnenje o ustreznosti okoljskega poročila in o sprejemljivosti vplivov izvedbe plana na ohranjanje narave.
- SD 1 OPN Vransko – izdano mnenje o ustreznosti okoljskega poročila in o sprejemljivosti vplivov izvedbe plana na ohranjanje narave.
- SD 5 občine Zreče – izdano mnenje k osnutku plana.

OE Maribor:

Obravnavali smo okoli 30 občinskih prostorskih načrtov. Večinoma potekajo postopki sprememb in dopolnitev OPN. V nadaljevanju izpostavljamo le plane, za katere je zaradi možnih bistvenih vplivov priprava mnenj in smernic najbolj zahtevna:

- OPN Maribor: usklajevanje v zvezi z kmetijskimi zemljišči ob brežini Drave (Natura, NV), ki jih dejansko porašča gozd.
- SD OPN Rače Fram, gradivo za smernice, usklajevanje.
- OPN Lenart: usklajevanja glede vsebin okoljskega poročila, izdano mnenje, da osnutek ni ustrezen.
- OPN Rogašovci: usklajevanje in dopolnjevanje okoljskega poročila.
- SD OLN za območje smučišč na Ribniškem Pohorju – problematično povečevanje prometa in nastanitev na ovršju Pohorja.

- SD2 OPN Šentilj in ustreznost OP – umeščanje centralnih dejavnosti v priobalno zemljišče v Sladkogorski, po usklajevanju občina upoštevala usmeritve prvega mnenja.
- SD OPN 1 Radenci: pripravljeno prvo mnenje s konkretnimi usmeritvami za 50 sprememb rabe in dodatnimi predlogi.
- SD OPN 3 Ormož: številna usklajevanja pri iskanju rešitev pred uradnim mnenjem na osnutek OPN, izdano prvo mnenje.
- SD OPN 2 Radenci: pripravljeno mnenje, da CPVO ni potreben, usklajevanje v kasnejši fazi postopka o vključevanju zahtev MKGP na način, da se spelje brez CPVO; naravovarstveno mnenje.
- SD OPN Murska Sobota: Priprava mnenj in gradiv zaradi sprememb prostorskega plana.
- SD OPN Duplek: priprava mnenja zaradi sprememb in dopolnitev .
- OPN Kobilje: usklajevanja in priprava mnenja zaradi spremenjenega predloga odloka in novih sprememb, ter dopolnitve Okoljskega poročila.
- SD OPN Kuzma: usklajevanje in negativno mnenje na predlog odloka zaradi spremenjenih vsebin in neustrezne namenske rabe in neupoštevanje vseh usmeritev.
- Pregled dokumentacije OPN zaradi tehničnih posodobitev za OPN Trnovska vas, Grad, Gornji Petrovci, Cankova, Središče ob Dravi, Sveti Tomaž.

Število planov, ki se sprejemajo ali spreminjajo, je izredno veliko, zaradi dolgotrajnosti postopkov pa je priprava smernic in mnenj za te plane tudi časovno in vsebinsko zelo zahtevna (vsakič znova se je treba poglobiti v obsežno dokumentacijo in pozorno obdelati vse vsebine).

Številne so spremembe in dopolnitve občinskih planov, v katerih se obravnavajo pobude, ki so bile pred tem zaradi nesprejemljivosti že izvzete iz postopka in smo jih v preteklih postopkih že zavrnili. Nekateri pripravljalci nepregledno spreminjajo dokumentacijo.

OE Ljubljana:

- SD OPN Brezovica,
- SD OPN Vrhnika,
- SD OPN Osilnica,
- SD OPN Logatec,
- SD OPN Log – Dragomer,
- SD OPN Ivančna gorica,
- OPN Bloke,
- SD OPN Vodice.

OE Kranj:

Pripravili smo več gradiv za naravovarstvene smernice za OPN-je in njihove spremembe, mnenj glede ustreznosti okoljskih poročil in vplivov plana ter imeli številne usklajevalne sestanke, med katerimi zaradi obsega in kompleksnosti še posebej izpostavljamo:

- SD 4 OPN Kranj,
- SD 3 OPN Bohinj v sodelovanju z Javnim zavodom TNP,
- OPN Kranjska Gora v sodelovanju z Javnim zavodom TNP,
- SD 06 in 05 OPN občine Šenčur,
- SD 2 OPN Kamnik,
- SD PRO in SPRO Radovljica,
- SD OPN Preddvor.

OE Nova Gorica:

Obravnavali smo več sprememb in dopolnitev OPN:

- SD 1 OPN občine Ajdovščina,
- SD 2 OPN občine Divača,
- SD 6 OPN občine Ilirska Bistrica,

- SD 6 OPN občine Kobarid,
- SD 7 OPN Mestne občine Nova Gorica,
- SD 7 OPN občine Postojna,
- SD 1 OPN občine Renče - Vogrsko,
- SD 4 OPN občine Vipava,
- SD 7 OPN občine Vipava.

OE Novo mesto:

Izpostavili bi sodelovanje pri naslednjih spremembah in dopolnitvah OPN:

- SD OPN 5 Šentrupert,
- SD OPN 5 Trebnje,
- SD OPN 7 Šentrupert,
- SD OPN 1 MO Krško,
- OPP in OPN občine Brežice.

OE Piran:

- OPN Piran – izdaja mnenja pred pričetkom priprave OPN.

OPPN

V postopkih priprave OPPN smo s smernicami in mnenji sodelovali v številnih postopkih. Zaradi zahtevnosti usklajevanj in dolgotrajnosti postopkov izpostavljamo:

OE Celje:

Pomembnejši OPPN-ji v smislu zahtevnosti priprave smernic ali mnenj:

- OPPN sanacije in izkoriščanja kamnoloma Retje - Plesko na območju občin Trbovlje in Hrastnik, več usklajevanj, izdaja mnenja o ustreznosti in skladnosti dopolnjenega okoljskega poročila in sprejemljivosti vplivov izvedbe plana na naravo ter mnenje na dopolnjen osnutek plana.
- OPPN Tehnološki park »Mesto akrobatov« na območju Lakonce v občini Trbovlje, več usklajevanj, izdaja gradiva za izdajo mnenja na predlog OPPN.
- OPPN Ribnik Blagovna, več usklajevanj, izdaja mnenja, da okoljsko poročilo ni ustrezno.
- OPPN za obnovo za nadomestitveno gradnjo, občina Braslovče. Gre za območje OPPN, s katerim se bo opredelilo stavbno zemljišče za gradnjo stanovanjskih objektov, kot nadomestitve za odstranitev objektov na poplavno ogroženem območju ob Savinji.

OE Kranj:

Obravnavali smo številne OPPN-je in spremembe teh aktov, med katerimi je bilo veliko OPPN-jev za preselitev kmetijskih gospodarstev. Zaradi kompleksnosti izpostavljamo:

- 9 OPPN-jev za peskokope v občini Moravče,
- OPPN Trzin – Peske,
- OPPN Kamnik VP-05 (Velika planina) - Hotel Šimnovec,
- OPPN Laze v Mestni občini Kranj.

OE Ljubljana:

Med 36 postopki priprave OPPN izpostavljamo:

- OPPN na kmetijskih zemljiščih brez spremembe namenske rabe za območje VR1 in VR4 v občini Ig;
- OPPN za VE Parg;
- IOPPN LI 09 Lipsenj, Cerknica;
- OPPN za prenovo mestnega jedra Vrhnike;
- OPPN za obvoznico Cerknica;
- OPPN za območje BR-4, Ig.

OE Maribor:

Obravnavali smo večje število OPPN-jev, ki pretežno podrobneje določajo stanovanjsko gradnjo. Med vsemi OPPN je veliko takšnih, ki posegajo na območja ohranjanja narave, zato je njihova obravnava zahtevnejša. Zaradi zahtevnosti izpostavljamo naslednje:

- OPPN za del enote urejanja ZD – 2, Trgovski center v k.o. Zgornji Duplek (končno mnenje po usklajevanjih na terenu).
- OPPN za EUP STU1 in STU3, Studenice, občina Poljčane (pregled dopolnjenih izhodišč za mnenje CPVO in obrazložitev zakaj je še vedno potreben CPVO).
- OPPN za območje ob Belokranjski ulici (številna usklajevanja za pripravo rešitev, gradivo za smernice).
- OPPN za širitev kmetije v Občini Črenšovci (neuradno mnenje za dopolnitve osnutka, gradivo za mnenje k osnutku).
- OPPN za rekonstrukcijo ceste R3-688/1233 Poljčane – Majšperk z novim priključkom na R1-219/1410 Poljčane ter ureditev parkirišč in pešpoti do OŠ Poljčane (prvo mnenje z dodatnimi usmeritvami).
- OPPN ob Ulici heroja Nandeta v Mestni občini Maribor (usklajevanja za umestitev objekta, gradivo za smernice).
- OPPN Gramoznica Filovci (usmeritve za območje izven naravovarstvenih statusov).
- OPPN za Etnovas v Motvarjevcih (priprava usmeritev na predlog in priprava PIP).

OE Nova Gorica:

Obravnavali smo 36 OPPN-jev v različnih fazah postopkov. Med OPPN-ji zaradi zahtevnosti usklajevanj med Občino Ilirska Bistrica in ZRSVN izpostavljamo:

- OPPN Mašun.

OE Novo mesto:

Sodelovali smo v številnih postopkih izdelave OPPN-jev, v veliki večini izven statusov. Zahtevnejše delo so predstavljali:

- OPPN-ji za umeščanje prostostoječe fotonapetostne elektrarne (Ravno, Brestanica, Družinska vas, Klek).

OE Piran:

- OPPN za gradnjo kmetijskih objektov na kmetijskih zemljiščih v MOK - vloga za pridobitev mnenje na predlog
- OPPN za stanovanjsko zazidavo Ewol Dolinska, mnenje o verjetno pomembnih vplivih na varovana območja.
- OPPN Sv. Ubald, Bonini – vloga za mnenje o verjetno pomembnih vplivih na varovana območja.

14.1.4 Vodarstvo (naravovarstvene smernice, naravovarstvena mnenja, presoja sprejemljivosti planov)

Na področju upravljanja voda smo za predlog Programa povrnitve vodne infrastrukture v prvotno funkcionalno stanje po 4. avgustu 2023 smo MNVP opozarjali, da za pripravo naravovarstvenih smernic potrebujemo vsebinsko usklajen grafični in besedilni del Programa ter vlogo za izdajo naravovarstvenih smernic. Ker od MNVP nismo prejeli ustrezne vloge, naravovarstvenih smernic nismo pripravili.

Za osem osnutkov letnih programov gospodarske javne službe urejanja voda za leto 2024 smo ugotovili pomanjkljive opise in grafične prikaze nekaterih ukrepov. DRSV smo zaprosili za dopolnitev vloge za izdajo naravovarstvenih smernic in pripravili osnutke naravovarstvenih smernic. Po sestanku na MNVP in treh usklajevanjih z DRSV smo ustrezno dopolnjene letene programe prejeli šele v drugi polovici novembra. DRSV smo z dopisom obvestili, da je za večino ukrepov letnih programov 2024 na

območjih z naravovarstvenim statusom že bil izveden postopek v okviru dovoljenja za poseg v naravo ali naravovarstvenega soglasja. V okviru teh postopkov so bila podana strokovna mnenja Zavoda, v katerih smo podali pogoje in omilitvene ukrepe. Za ukrepe letnih programov 2024, za katere so bila podana strokovna mnenja Zavoda in še niso bili izvedeni na terenu smo DRSV predlagali, da se pogoje in omilitvene ukrepe vključi v letne programe 2025. Za ukrepe letnih programov 2024, za katere še niso bila podana strokovna mnenja Zavoda in še niso bili izvedeni na terenu smo DRSV predlagali, da jih vključi v letne programe 2025. Za te ukrepe bomo podali naravovarstvene usmeritve, ko bomo prejeli vlogo za izdajo naravovarstvenih smernic za letne programe 2025. Glede na zgoraj navedeno in ker se konec leta 2024 letni programi ne bodo več izvajali, smo DRSV obvestili, da je naravovarstvene smernice nesmiselno pripraviti.

Izvedli smo interno delavnico na temo problematike urejanja voda po poplavnem dogodku 4. avgust 2023. S prispevkom smo sodelovali na posvetu "Izzivi urejanja voda ob vključevanju na naravi temelječih rešitev".

OE Celje:

- Naravovarstvene smernice k Programu dela javne službe na območju porečja reke Savinje za obdobje od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2024.
- Izpostavljamo, da je Vlada dne 16.5.2024 sprejela Program odprave posledic neposredne škode na stvareh zaradi močnih neurij z večdnevni obilnim deževjem s poplavami in plazovi 4. avgusta 2023 brez naravovarstvenih smernic.

OE Maribor:

- Osnutek Naravovarstvenih smernic k Programu dela javne službe na območju porečja reke Drave za obdobje od 1. 1. 2024 do 31. 12. 2025 (priprava ni bila zaključena zaradi odstopa DRSV od dopolnitve gradiva za smernice).
- Osnutek Naravovarstvenih smernic k Programu dela javne službe na območju porečja reke Mure za obdobje od 1. 1. 2024 do 31. 12. 2025 (priprava ni bila zaključena zaradi odstopa DRSV od dopolnitve gradiva za smernice).

14.1.5 Ribištvo (naravovarstvene smernice, naravovarstvena mnenja, presoja sprejemljivosti planov)

Na področju ribištva smo sodelovali na sejah Odbora za spremljanje programa za izvajanje evropskega sklada za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo za obdobje 2014-2020 in sejah Odbora za spremljanje programa za izvajanje evropskega sklada za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo za obdobje 2021-2027.

Z nosilci priprave Programa upravljanja rib do leta 2033 (PURII) in Srednjeročnega načrta ribiškega upravljanja v vodah posebnega pomena za VPP v letu 2024 nismo sodelovali v delovnih skupinah ali s pripravo strokovnih mnenj v postopkih CPVO.

14.1.6 Gozdarstvo in lovstvo (naravovarstvene smernice, naravovarstvena mnenja, presoja sprejemljivosti planov)

Na področju gozdarstva je Vlada Republike Slovenije sprejela odlok o sprejemu gozdnogospodarskih in lovsko upravljavskih načrtov območij za ureditveno obdobje 2021-2030, s čimer se je zaključil postopek obnove desetletnih gozdnogospodarskih in lovsko upravljavskih načrtov območij, ki ga je v letih od 2020 do 2023 vodil Zavod za gozdove Slovenije (ZGS). Sprejetje območnih načrtov je omogočilo Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) in ZGS nadaljevanje sprejetja gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot. Tako smo morali v začetku leta naenkrat pregledati 47 razgrnjenih osnutkov gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot za obdobji

2022-2031 in 2023-2032. Zaradi tega smo pridelali nekaj zamud pri pripravi naravovarstvenih smernic za gozdnogospodarske načrte gozdnogospodarskih enot za tekoče leto. Kljub vsemu, smo do konca leta izdelali in v usklajevanje na ZGS oddali 22 predlogov naravovarstvenih smernic za gozdnogospodarske načrte gozdnogospodarskih enot. Do konca leta 2024 je bilo usklajenih in oddanih 17 končnih naravovarstvenih smernic za gozdnogospodarske načrte gozdnogospodarskih enot. V naravovarstvene smernice vključujemo ukrepe/rezultate številnih projektnih aktivnosti. V postopkih priprave NS smo sodelovali z upravljavci zavarovanih območij ter drugimi deležniki. V vseh fazah sprejemanja gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot aktivno sodelujemo s pripravo različnih mnenj (CPVO mnenja, naravovarstvena mnenja, udeležbe na javnih obravnavah, ...). Po obsegu in vsebini gre za izjemno zahtevne izdelke, postopki sprejemanja načrtov trajajo vsaj dve leti. Za zaposlene smo tekom leta izvedli eno strokovno izobraževalno delavnico. Veliko energije in časa je bilo vloženega v pripravo kohezijskega projekta »gozd«. Aktivno smo sodelovali na javni predstavitvi novega predloga Programa upravljanja območij Natura 2000 za sektorja gozdarstvo in lovstvo. Za MKGP smo pripravili tri strokovna mnenja za izvedbo raziskav v gozdnih rezervatih, tako kot vsako leto pa smo sodelovali tudi v medresorskem usklajevanju Letnega načrta razpolaganja z državnimi gozdovi. Aktivno smo sodelovali na Kariernih dnevih Oddelka za gozdarstvo na Biotehniški fakulteti, prav tako pa smo se aktivno udeležili Gozdarskih študijskih dnevov, delavnice na temo starorasljenih gozdov v Sloveniji ter drugih strokovnih posvetov.

OE Celje:

- naravovarstvene smernice za GGN GGE Slovenske Konjice,
- naravovarstvene smernice za GGN GGE Ponikva,
- naravovarstvene smernice za GGN GGE Hrastnik.

OE Kranj:

- naravovarstvene smernice za GGN GGE Tržič,
- Naravovarstvene smernice za GGN GGE Mežakla.

OE Ljubljana:

- naravovarstvene smernice za GGN GGE Ravne,
- naravovarstvene smernice za GGN GGE Snežnik,
- naravovarstvene smernice za GGN GGE Krka,
- naravovarstvene smernice za GGN GGE Ljubljana,
- naravovarstvene smernice za GGN GGE Ig,
- naravovarstvene smernice za GGN GGE Grčarice.

OE Maribor:

- naravovarstvene smernice za GGN GGE Vzhodno Goričko,
- naravovarstvene smernice za GGN GGE Mislinja,
- naravovarstvene smernice za GGN GGE Vzhodne Haloze,
- naravovarstvene smernice za GGN GGE Slovenska Bistrica,
- naravovarstvena mnenja GGN GGE Goričko obrobje,
- naravovarstvena mnenja GGN GGE Dolinsko,
- naravovarstvena mnenja GGN GGE Radlje levi breg,
- naravovarstvena mnenja GGN GGE Lobnica,
- naravovarstvena mnenja GGN GGE Selnica,
- naravovarstvena mnenja GGN GGE Boč,
- naravovarstvena mnenja GGN GGE Črna-Smrekovec,
- naravovarstvena mnenja GGN GGE Destrnik,
- naravovarstvena mnenja GGN GGE Remšnik,
- naravovarstvena mnenja GGN GGE Osankarica,

- CPVO mnenja za GGN GGE Osankarica,
- CPVO mnenja za GGN GGE Radlje desni breg,
- CPVO mnenja za GGN GGE Rodni vrh,
- CPVO mnenja za GGN GGE Šentilj v Slovenskih Goricah.

OE Nova Gorica:

- naravovarstvene smernice za GGN GGE Bovec,
- naravovarstvene smernice za GGN GGE Predmeja,
- naravovarstvene smernice za GGN GGE Idrija I,
- naravovarstvene smernice za GGN GGE Baba - Debela gora,
- naravovarstvene smernice za GGN GGE Črni dol,
- naravovarstvene smernice za GGN GGE Trnovo,
- CPVO mnenja za GGN GGE Bovec,
- CPVO mnenja za GGN GGE Predmeja,
- CPVO mnenja za GGN GGE Brkini I,
- CPVO mnenja za GGN GGE Mašun.

OE Novo mesto:

- naravovarstvene smernice za GGN GGE Poljane,
- naravovarstvene smernice za GGN GGE Soteska,
- naravovarstvene smernice za GGN GGE Krško.

14.1.7 Rudarstvo (naravovarstvene smernice, naravovarstvena mnenja, presoja sprejemljivosti planov)

Na področju rudarstva se je povečalo število vlog za koncesije za izkoriščanje mineralnih surovin zaradi izteka veljavnosti dosedanjih pravic za izkoriščanje.

OE Celje:

- Mnenje k rudarskemu projektu za pridobitev koncesije za izkoriščanje za pridobitev koncesije za izkoriščanje industrijske mineralne surovine – apnenca v pridobivalnem prostoru kamnoloma Zidani Most, občina Laško.
- Naravovarstvene smernice za pripravo koncesijskega akta za podelitev rudarske pravice za izkoriščanje mineralne surovine v pridobivalnem prostoru ANDRAŽ 3 v občini Polzela.
- Predhodni postopek v izvedbi PVO za nameravani poseg: Kamnolom Andraž 3, Občina Polzela - širitev v obsegu veljavnega OPPN, ali je potrebno izvesti presojo vplivov na okolje in pridobiti okoljevarstveno soglasje z vidika naše pristojnosti.

OE Kranj:

Na področju rudarstva smo izdelali več mnenj k rudarskim projektom, ki so podlaga za izdajo mnenj h koncesijskim aktom, nanašajo pa se na podaljšanje koncesijskih pogodb za rabo mineralnih surovin in sanacije izkoriščenih pridobivalnih prostorov, izpostavljamo:

- Naravovarstvene smernice za pripravo koncesijskega akta za podelitev rudarske pravice za izkoriščanje mineralnih surovin - tehničnega kamna - apnenca, apnenca za industrijske namene in kalcita, v pridobivalnem prostoru Stahovica 2.

OE Ljubljana

- Kamnolom Sadinja vas, Občina Ljubljana – mnenje za podaljšanje rudarske pravice.
- Mnenje k rudarskemu projektu za pridobitev koncesije za izkoriščanje mineralne surovine - tehničnega kamna - apnenca v kamnolomu Verd 3.

- Mnenje k rudarskemu projektu za pridobitev koncesije za izkoriščanje tehničnega kamna – dolomita v kamnolomu Vehar-2.
- Mnenje k tehnični rudarski dokumentaciji za pridobivalni prostor kamnolom Kočevska Reka.

OE Maribor:

- Komunikacijske aktivnosti (priprava opomnikov, korespondenca, ...) z MNVP za gramoznico Krapje.
- Strokovno mnenje k tehnični rudarski dokumentaciji za pridobivalni prostor gramoznice Babinci 3 in za pridobivalni prostor gramoznice Lakoš.
- Naravovarstveno mnenje k predlogu Uredbe o rudarski pravici za izkoriščanje mineralne surovine – prodaja v gramoznici Bakovska cesta – širitev.
- Strokovno mnenje v predhodnem postopku Glinokop Hardeška šuma – širitev in širitev pridobivalnega prostora v kamnolomu Bela.
- Evidentiranje prisotnosti breguljk v gramoznici Pleterje.

OE Piran

- Postopek podelitve rudarske pravice za izkoriščanje apnenca v pridobivalnem prostoru Črni Kal 2 – naravovarstvene smernice.

14.2 Strokovna mnenja in soglasja na ravni posega

Število strokovnih mnenj v okviru presoje sprejemljivosti posegov v postopku pridobitve gradbenega dovoljenja, naravovarstvenega soglasja in dovoljenja za poseg v naravo je v letu 2024 spet naraslo, kot je trend že nekaj let. V letu 2024 smo izdelali 6732 mnenj, soglasij in prijav inšpekcijam.

Ob tem smo razvijali metodologijo in znanje za izboljšanje kakovosti strokovnih mnenj s poudarkom na spremljanju njihovih učinkov in vključitvi vsebin PUN v redno delo.

Spremljali smo evropsko in domačo sodno prakso v zvezi z Naturo 2000 ter nova spoznanja in pravila uvajali v delo Zavoda.

V strokovnih mnenjih v postopku presoje sprejemljivosti v okviru naravovarstvenega soglasja so prevladovala mnenja za enostavne in nezahtevne objekte različnih namembnosti, največ za kmetijske namene, ki postajajo na nekaterih območjih Natura 2000 (npr. Kras, Ljubljansko barje, Goričko) vedno večji problem, saj kljub ugotovljenemu ne bistvenemu vplivu posameznega objekta pomembno prispevajo k vse večjim kumulativnim vplivom vseh posegov in dejavnosti na teh območjih. Zahtevnejša mnenja s presojami so se nanašala na gradnjo komunalnih, infrastrukturnih objektov, VE, sanacijsko-vzdrževalne posege na vodotokih, gradnjo gospodarskih objektov na zavarovanih območjih itd. V številnih primerih sta bili potrebni preverjanje stanja v naravi ter usklajevanje z načrtovalci posegov. V številnih primerih smo pred postopki pridobivanja dovoljenj svetovali in usmerjali posege v naravo z namenom čim manjšega vpliva na varovana območja in izoginitve zapletom v samih postopkih. Številna mnenja smo izdali za posege na zavarovanih območjih, na primer v TNP, kjer prevladujejo mnenja za individualne gradnje hiš, počitniških hiš, kozolcev, lop in pastirskih stanov ter posodobitve javne infrastrukture.

Glede na subvencijske sheme države za VE beležimo porast povpraševanj investorjev in vlog za izdajo predhodnih mnenj ali mnenj v okviru drugih postopkov za VE.

Med strokovnimi mnenji v postopku presoje sprejemljivosti v okviru dovoljenja za poseg v naravo so prevladovala mnenja, povezana z vzdrževanjem vodotokov, na primer sanitarni poseki, večje število zadev za čiščenje barjanskih jarkov in odstranjevanje grmovne zarasti ter ureditev infrastrukture za obiskovalce.

Na področju urejanja voda smo sicer obravnavali veliko posegov, ki so se izvajali predvsem na podlagi sprejetih letnih programov, Sanacijskega programa in Načrta investicij. Obravnava posameznega posega običajno vključuje sestanke in terenske ogleda, kjer se dogovorimo

o prilagoditvah projekta za doseganje naravovarstvenih ciljev. V teh postopkih sodelujemo tudi z lokalnimi ribiškimi družinami in ZZRS ter lokalnimi skupnostmi. Usklajevanje je bilo na ravni posameznih posegov zelo zahtevno.

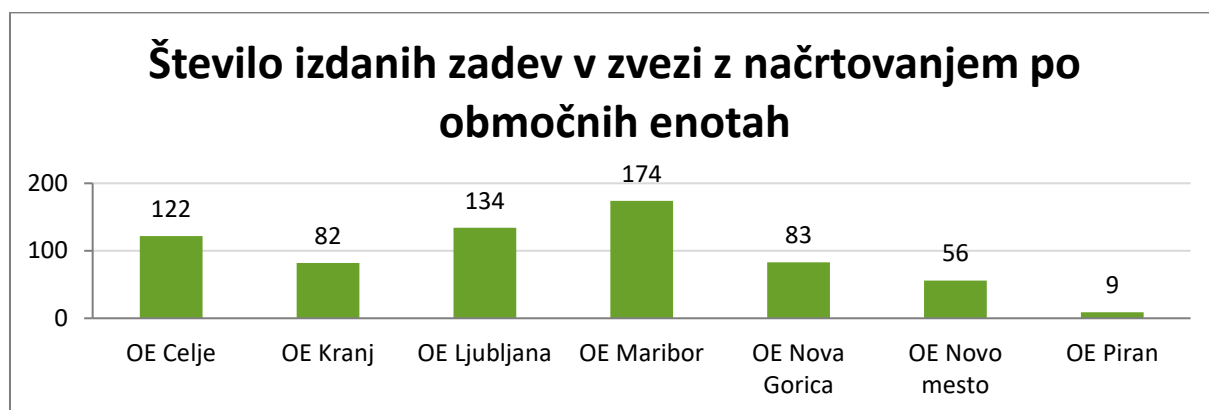
V postopku presoje v okviru dovoljenj po drugih predpisih se je večina mnenj nanašala na vodna dovoljenja na varovanih območjih. Na področju rabe vode smo sodelovali pri nekaj zelo zahtevnih postopkih za rabo vode za pridobivanje električne energije (mHE) in namakanja. Predvsem v primerih, kjer predvidena raba vode z vidika varstva narave ni sprejemljiva ali je bila načrtovana količina odvzete vode prevelika, je bilo izvedenih več sestankov s pobudniki in različnimi državnimi institucijami.

Zaradi vse težjih postopkov usklajevanja interesa ohranjanja narave z drugimi deležniki so mnenja vsebinsko in časovno zahtevna.

Razvojne aktivnosti, ki smo jih izvajali:

- izboljševanje kakovosti strokovnih mnenj in enotnosti metod pri ocenjevanju pomembnosti vplivov posegov;
- sodelovanje strokovnjakov znotraj Zavoda ter sodelovanje s pristojnimi službami predvsem v postopkih presoje sprejemljivosti posegov in drugih postopkih.

V spodnjem grafu je prikazano število izdanih zadev v zvezi z načrtovanjem po območnih enotah v letu 2024.

V preglednici je po območnih enotah prikazano število izdelanih strokovnih mnenj in soglasij:

	OE Celje	OE Kranj	OE Ljubljana	OE Maribor	OE Nova Gorica	OE Novo mesto	OE Piran	Supaj
Dovoljenje za poseg v naravo	11	2	4	49	95	23	42	226
Gradbeno dovoljenje	426	423	964	1149	753	430	159	4304
Mnenja po občinskih odlokih o zavarovanju	5			6		1		12
Mnenja v postopkih po drugih predpisih	31	16	11	57	53	5	7	180
Mnenja v postopkih prometa z zemljišči	8	17	34	35	13	11	3	121
Mnenje v inšpekcijskem postopku	1	1		6				8
Naravovarstveno soglasje	133	142	109	119	218	93	18	832
Odstop vloge	4	2	4	4	1	4		19
Ostala mnenja po 117. členu ZON	72	56	153	188	139	77	31	716
Posredovanje različnih dokumentov	4	1	13	18		6		42
Poziv	4	4	17		44			69
Predhodno soglasje za prireditve vožnje v naravnem okolju	2	2	6	5	10	3		28
Presoja vplivov na okolje	3	4	13	10	4	5		39
Prijava inšpekciji	2	4	7	5	8	6		32
Soglasja po občinskih odlokih za ZO			39	39			1	79
Splošna in posebna raba naravne vrednote	9	1	5	5	1	3	1	25
Skupaj	715	675	1379	1695	1339	667	262	6732

V vseh postopkih, navedenih v zgornji tabeli, ZRSVN sodeluje z mnenjem, razen v postopku predhodnega soglasja in soglasja po aktu o zavarovanju, kjer izdaja odločbe.

Integralni postopek (mnenja ZRSVN)

OE Celje:

- Mnenje v predhodnem postopku (mnenja o tem, ali je v okviru izvedbe načrtovanega posega treba izvesti presojo vplivov na okolje in pridobiti okoljevarstveno soglasje) za gradnjo prenosnega plinovoda R25A1 Trbovlje–Hrastnik.
- Mnenje o sprejemljivosti gradnje nove prometne povezave od priključka Šentrupert do priključka Velenje jug (1. odsek, 3. razvojna os sever).

OE Kranj:

- Odlagališče nenevarnih odpadkov Mala Mežakla – odlagalno polje III (mnenje o sprejemljivosti gradnje).

OE Ljubljana

- Soseske Stara Tiskarna.
- Stanovanjska soseska Mestni kare Povšetova.
- Stolp Severnica.
- objekt OPB – 2. faza in objekt R+A, znotraj kompleksa Brinox v Občini Medvode.

OE Maribor:

- Mnenje v postopku izdaje integralnega gradbenega dovoljenja za gradnjo proizvodnega objekta - bio proizvodna linija 1 in 2 (objekt 72), in prizidava in rekonstrukcija biofarmaceutskega skladišča (objekt 76) v Lek Lendava.
- Mnenje v postopku integralnega gradbenega dovoljenja za objekt z vplivi na okolje za novogradnjo 2. in 3. faze centralnega skladišča Harvey Norman v občini Starše.

OE Piran

- Mnenje v integralnem postopku izdaje gradbenega dovoljenja z vplivi na okolje: gradnja stanovanjske soseske Elta Koper.

Gradbeno dovoljenje (mnenja ZRSVN v postopku priprave presoje sprejemljivosti posegov in za NV)

OE Celje:

Med zahtevnejšimi mnenji v postopkih presoje posegov v okviru izdaje gradbenih dovoljenj izpostavljamo:

- Mnenja k izvedbi ureditev, predvidenih z DPN za izvedbo protipoplavnih ukrepov na Savinji (Ločica–Letuš).
- Mnenja za izvedbo protipoplavnih ureditev na vodotokih, npr. ureditev potoka Dajnica na območju MO Celje, protipoplavna ureditev ob potoku Ločnica v Zagradu, mnenje za zmanjšanje poplavne ogroženosti porečja Drave – Dravinja s Polskavo – protipoplavni ukrepi Mlače–Zbelovo, vzpostavitev stare struge Vzhodne Ložnice (v okviru projekta LIFE-IP NATURA.SI).
- Mnenja in usklajevanja za gradnjo državnih kolesarskih povezav (DKP), zlasti zahtevna primera kolesarske poti Celje–Laško (odsek še vedno ni rešen).
- Mnenja za gradnjo infrastrukturnih linijskih objektov (kablovodi, kanalizacijski sistemi, vodovodi idr.).
- Mnenja v zvezi z gradnjo posameznih objektov na zavarovanih območjih (Kozjanski regijski park, KP Golte, KP Ponikovski kras, KP Boč, KP Kum, KP Logarska dolina, KP Mrzlica itd.) in območjih Natura 2000 (Pohorje, Grintovci itd.).
- Mnenja za rekonstrukcije, obnovo in zaščito cest.

OE Kranj:

Zaradi izstopajoče kompleksnosti velja izpostaviti:

- Trzin – Športni park Mlake;
- izgradnja vodovodnega omrežja Mužje;
- priprava projektnih pogojev za legalizacijo, rekonstrukcijo in dozidavo ribogojnice Bled;
- priprava projektnih pogojev za gradnjo suhega zadrževalnika Tunjščica;
- rekonstrukcija brunarice na vstopni točki v Vintgar;
- plazovi Koroške Bele – zasnova predvidenih varovalnih ukrepov v nestabilnem zaledju Koroške Bele;
- Sava Dolinka – sanacija porušenega praga nad Šetino;
- informacijska točka desnem bregu kanjona Kokre.

OE Maribor:

Med številnimi mnenji v postopku izdaje gradbenega soglasja izpostavljamo le nekatera najzahtevnejša za posege, ki bi lahko bistveno vplivali na cilje ohranjanja narave in varovana območja:

- Mnenja v zvezi z gradbenimi dovoljenji za nasipe ob Muri.
- Dravska kolesarska povezava – novi in stari odseki (Radlje, Podvelka, Dravograd).
- Mnenja za sanacijo plazov in ureditev cest (vezano na poplave in neurja leta 2023: Mislinja, Slovenj Gradec, Črna na koroškem).
- Ureditev križanj z železnico na odseku Maribor Studenci – Ruše na regionalni železniški progi št. 34 Maribor – Prevalje – državna meja.
- Ureditev ureditve križišča Sele na cesti Ravne – Kotlje – Slovenj Gradec.
- Rekonstrukcija inundacije v Petišovcih.
- Obnova železniške proge na Koroško od Prevalj do državne meje z Avstrijo (NV Dolga Brda, Holmec), odsek Bistrica ob Dravi – Ruše in odsek Maribor – Ruše.
- Postavitev bazne postaje mobilne telefonije na zavarovanem območju Stražun-gozd naravni spomenik.
- Postavitev objektov na območju poplavnega gozda na otoku reke Mure pri Ceršaku.

OE Nova Gorica:

Izdanih je bilo veliko mnenj za gradnjo objektov. Prevladujejo mnenja v zvezi z ne bistvenimi vplivi, zahtevnejša mnenja pa se nanašajo na:

- Gradnjo vetrnih elektrarn.
- Gradnjo apartmajev v Triglavskem narodnem parku.
- Gradnja nove brvi čez potok Koritnica z novo navezovalno cesto za dostop do kmetijskih zemljišč v Repešč.
- Novogradnja mostu za pešce in kolesarje čez Vipavo in potok Močilnik.
- Zmanjševanje poplavne ogroženosti porečja Vipava – I. faza, zmanjševanje poplavne ogroženosti na porečju Bele in Ženevščka.
- Ureditev vodooskrbe zgornjega dela planine Zaslap.
- Razširitev parkirišča za osebna vozila pri Postojnski jami.
- Protipoplavne ureditve na območju občine Renče – Vogrsko.
- Novogradnja gozdne ceste Golobar.
- Gradnja obvoznice Volčja Draga.
- Gradnja servisnega objekta in zunanja ureditev pri Ravbarjevem stolpu v Planini.
- Rekonstrukcija glavne ceste G2-102/1036 med Želinom in Spodnjo Idrijo.

OE Novo mesto:

- Ukrepi za zmanjšanje poplavne ogroženosti Prinovca in Toplice, Sotle, Kobile v okviru NOO.
- Sanacija odvodnjavanja ceste v Vrhovem.
- Gradnja 50 rastlinjakov v Smedniku.
- Fotonapetostna elektrarna na območju za odlaganje sedimentov D2 na pretočni akumulaciji HE Brežice.
- Sončna elektrarna Podzemelj.
- Vodarna Drča in vodovod.
- Obnova mostov na reki Krki.

OE Piran:

- Mnenja za rekonstrukcijo poti in cest znotraj varovanih območji Natura Slovenska Istra in Natura Kras).
- Več mnenj za linijske objekte, npr. gradnjo kabelske kanalizacije, vodovodov, elektro omrežij in kanalizacijskih omrežij.
- Ponovno mnenje za ureditev hudournika v Žusterni z namenom zmanjšanja erozije neposredno na drevesni naravni vrednoti.
- Rekonstrukcija mostu čez Rokavo na lokalni cesti -
- Elaborati lokacijske preveritve.
- Mnenja k prodaji zemljišč na naravnih vrednotah.
- Začasno odlaganje mulja na naravni vrednoti Bonifika.
- Izboljšanje poplavnih razmer na porečju Badaševica v MO Koper.
- Ureditev državne ceste R3-627/3716 Črni Kal – Osp.
- Dom starejših občanov Livade v Izoli, (pinijev drevored).
- Zaščita dela brežine nad pešpotjo Fiesa - Piran - faza II.
- Širitev pokopališča Sv. Simon (Pregara) - KS Gradin.

Naravovarstveno soglasje (mnenja ZRSVN v postopku priprave presoje sprejemljivosti posegov in za NV)

Število mnenj za gozdne vlake se je ob koncu leta v vseh območnih enotah precej povečalo. Izdali smo tudi precej mnenj za gradnjo gozdnih cest, enostavnih objektov, urejanje kolesarskih poti ter rekonstrukcijo cest in infrastrukture na vodah. Izpostavljamo samo nekatera:

OE Celje:

- Večje število mnenj za gradnjo gozdnih vlak. Večje število mnenj za sanacijo in rekonstrukcijo vlak, ki so bile poškodovane v ujmi avgusta 2023.
- Rekonstrukcija praga, izgradnja ribje steze in obrežnega zavarovanja na Dravinji.
- Večje število mnenj k izvedbi posegov - obnova kmetijskih zemljišč, prizadetih po poplavih, z izvedbo nezahtevnih agromelioracij.
- Večje število mnenj za izvedbo vzdrževalnih del v javno korist (obnova državnih in lokalnih cest idr.).
- Večje število mnenj v postopku presoje sprejemljivosti posega v okviru izdaje naravovarstvenega soglasja za sanacijo struge na vodotokih Savinja s pritoki, Dreta, Dravinja, Šmarski potok. Na obravnavanih vodotokih, ki so bili prizadeti v ujmi 4. avgusta 2023, je do konca junija 2024 potekalo izvajanje interventnih ukrepov.

OE Kranj:

- Sanacija leve brežine Kokre v Hotemažah.
- Izdaja projektnih pogojev za nadgradnjo železniške proge na relaciji Jesenice – Bohinjska Bistrica.
- Manjša rekonstrukcija počitniškega objekta na planini Pokrovec v Triglavskem narodnem parku,
- Krožna pravljična pot na Rudnem polju.
- Postavitev urbane opreme na počivališču kolesarske poti Bled - Bohinj (dva počivališča - nadstrešnica, oprema).

OE Maribor:

- Kolesarske poti na Mariborskem in Ruškem Pohorju.
- Ureditev tematske in pohodne poti ob lipovem drevoredu Pivola (izdano D mnenje, obrazložitev, obrazložitev obrazložitve).
- Izdaja naravovarstvenih soglasij z izdajo omilitvenih ukrepov za izvedbo vzdrževalnih del v javno korist - izgradnja optičnih omrežij na poziv MNVP (daljše terase, prečkajoč vodotoke, več varovanih območij) za območje občine Zavrč, občine Radlje ob Dravi, občine Videm, ...).
- Mnenja za izvedbo gozdnih prometnic v okviru PSP (vlak, gozdnih cest): na območju Haloz, Kozjaka, Pohorja, Grintovcev (Uršlja gora, Smrekovec,...).
- Usklajevanje vodnogospodarskih ureditev za AK Medvedce.

OE Nova Gorica:

- Veliko število mnenj za gradnjo vlak in protipožarnih poti.
- Izgradnja odseka kolesarske povezave DKP D7 Staro selo - MP Robič.
- Vzdrževalni posegi na kalih pri gradu Školj.
- Ureditev mirujočega prometa (t.j. postavitve zapornic s spremljajočimi ureditvami) na regionalni cesti R1-206 Kranjska Gora-Bovec.
- Ureditev državne ceste R3-613, odsek št. 1437 Ajševica - Nova Gorica.
- Zaščita pešpoti Tolminska korita pred padajočim kamenjem.

OE Novo mesto:

- Gradnja kozolca v Šentrupertu.
- Obnova mostov na reki Krki.
- Ukrepi za zmanjšanje poplavne ogroženosti Prinovca in Toplice, Sotle, Kobile v okviru NOO.
- Nadgradnja železniške proge na odseku Brestanica–Dobova in železniških postaj.
- Ureditev pločnikov v Senušah.
- Številna vzdrževalna dela v javno korist na območju vodotokov.
- Gradnja bazena za kopanje v Brusnicah.
- Gradnja obvozne ceste jedra Dolenjskih Toplic.
- Gradnja rekreativno-učne poti na območju Vrbine.

- Sanacija brežine nad cesto Senovo–Bohor.

OE Piran:

- Gradnja več gozdnih vlak na območju Kraškega roba in na območju porečja Dragonje (Brič).
- Gradnja TOP omrežja GPON Izola – Razgled.
- Mnenja za izvedbo vzdrževalnih del v javno korist (obnova državnih in lokalnih cest idr.).

Dovoljenje za poseg v naravo UE (mnenja ZRSVN v postopku priprave presoje sprejemljivosti posegov)

OE Celje:

- Mnenja za vzdrževanje hidromelioracijskih sistemov v Kozjanskem parku.
- Mnenja za izvedbo sanacijskih posegov na vodotokih.

OE Kranj:

- Več mnenj predvsem za posege na vodotokih.

OE Maribor:

- Večje število mnenj v okviru dovoljenj za posege v naravo za vodarske posege na vodotokih v porečju Mure in Drave (npr. koroški vodotoki, Rogoznica, Goričko, Haloze, Ščavnica, Turja, Kostanjevica).
- Večje število mnenj v okviru izvedbe komasacij in agromelioracij, ki so v večjem delu zunaj varovanih območij, z omilitvenimi ukrepi za zmanjšanje območja agromelioracij in posegov na NV.
- Mnenja za vzdrževanje hidromelioracijskih sistemov.

OE Nova Gorica:

- Večje število mnenj v postopku pridobivanja dovoljenj za poseg v naravo za posege na vodotokih in ob njih na območju Soče s pritoki, Idrijce s pritoki, Vipave s pritoki, Reke in Pivke s pritoki.
- Sanacija Mlečnega potoka in Ravtarskega potoka po poplavih avgusta 2023.

OE Novo mesto:

- Večje število obsežnih mnenj za sanitarne poseke na Krki, Kolpi in Savi ter pritokih.
- Obravnava več posegov večjega odvzema naplavin iz reke Krke (Boršt, Cerklje ob Krki, Podbočje).
- Vzpostavitev novih mlak na Bohorju.
- Posegi na območju obstoječih vodnih teles.
- Čiščenje trase v koridorju daljnovodov.

OE Piran:

- Mnenja za vodnovzdrževalne posege na reki Dragonji in njenih pritokih.
- Mnenja za vodnovzdrževalne posege na reki Rižani (npr. sanacija zajed).
- Mnenja glede vodotokov znotraj zavarovanih območij (Jernejski potok in Kanal sv. Jerneja, Strunjanska rečica).
- Mnenja za vzpostavitev trajnih nasadov v Slovenski Istri.
- Mnenja za vodnovzdrževalne posege na manjših vodotokih (Podravje, Ankaranski obrobni kanal, Zajurkovec, Trnovščica).

Dovoljenje za poseg v naravo po drugih predpisih (mnenja ZRSVN v postopku priprave presoje sprejemljivosti posegov)

OE Celje:

- Strokovna mnenja v postopku podelitve vodnega dovoljenja za rabo vode.

OE Kranj:

- Večje število strokovnih mnenj v postopku podelitve vodnega dovoljenja za rabo vode in nekaj mnenj s področja krčitev gozdov na območjih z naravovarstvenim statusom.

OE Maribor:

- Mnenja glede krčitev gozda na varovanih območjih (npr. na območju KP Rački ribniki).
- Usklajevanja in predhodna mnenja za izvedbo komasacij (Sp. Jablane, Hajdina 6, Lovrenc – Pleterje - Župečja vas).
- Mnenja za odpravo zaraščanja (izstopajo primeri Stražun, Brengova, Zrkovci, Šentilj, Gruškovec, Spodnji Vrhov dol, Krčevina, Košaki, KP Goričko).
- Ureditev poti z navažanjem mletega gradbenega materiala na naravni vrednoti Črenšovsko joušje.

OE Nova Gorica:

- Večje število strokovnih mnenj v postopku podelitve vodnega dovoljenja za rabo vode.
- Gradnja protipožarnih poti.
- Krčitve gozdov.
- Vzdrževanje hidromelioracijskih sistemov.

OE Novo mesto:

- Mnenja za odpravo zaraščanja.
- Večje število strokovnih mnenj v postopku podelitve vodnega dovoljenja za rabo vode.

OE Piran:

- Strokovna mnenja za odpravo zaraščanja.
- Sprememba vodnega dovoljenja za Jernejev kanal.

Predhodno soglasje

OE Celje:

- Pripravili so dve predhodni soglasji, eno za prireditev vožnje z motornimi vozili, drugo za prireditev vožnje s kolesi. Oba primera se ponavljata že več let, potekata praviloma na istem območju po istih trasah.

OE Kranj:

- Pripravili so dve predhodni soglasji, eno za prireditev vožnje z motornimi vozili, drugo za prireditev vožnje s kolesi. Oba primera se ponavljata že več let, potekata praviloma na istem območju po istih trasah.

Soglasja in mnenja na podlagi aktov zavarovanih območij

OE Celje:

- Izdali strokovno mnenje v zadevi izdaje dovoljenja za organizacijo javne prireditve na območju KP Golte.

OE Maribor:

- Večje število mnenj v zvezi s prireditvami, rabo in posegi na zavarovanih območjih v MO Maribor.

OE Nova Gorica:

- Izdanih več predhodnih soglasij v zvezi s kolesarskimi prireditvami in eno za prireditev z motornimi vozili.

OE Novo mesto:

- Predhodni soglasji za prireditev vožnje v naravnem okolju.

OE Piran:

- MBT Slavnik – skupaj z OE NG.

Prijave inšpekciji in mnenja v zvezi s tem

Zaradi nedovoljenih posegov, med katerimi so uničenja zarasti ob vodotokih, urejanje športno-rekreacijskih objektov na varovanih območjih, zasipavanje mokrišč idr., smo na pristojne inšpekcijske službe naslovili več prijav:

OE Celje:

- Prijava nedovoljenega posega v KP Kum – izkop in postavitve skladiščnega šotora.
- Prijava nepravilno in neustrezno izvedenega posega na območju NS Soteska Ličnice - gradnja mlake.

OE Kranj:

- Sodelovanje v predkazenskem postopku zaradi nasipavanja v naravnem spomeniku Povirje v Lisicah na Bledu.
- Prijava nelegalnega posega sanacije leve brežine Kokre v Hotemažah, ki se je izvajalo brez naravovarstvenega soglasja v nasprotju s cilji varstva naravne vrednote.
- Mnenje k sanaciji v inšpekcijskem postopku za nedovoljene posege na brežino Save v Žerjavki v občini Šenčur.
- Prijava nelegalnega posega na naravni vrednoti Jelovica – planota (ID: 5431) in območju Natura 2000 Jelovica.
- Prijava neskladnega posega Rekonstrukcija kategorizirane ceste JP 662096 Moste VI »Scorpio – gora« z NS – potok Tunjščica.
- Prijava nedovoljenih posegov na območju vhoda v sotesko Vintgar v Podhomu.
- Onesnaženje Save Bohinjke pri Cajhnovem jezu.

OE Ljubljana:

- Številne prijave nedovoljenega vnosa zemljine in odpadkov, degradacije kmetijskih zemljišč, uničenja drevesni naravnih vrednot.

OE Maribor:

- Prijava uničenje dela NV Gornji Dolič – mokrotni travnik (prijava inšpekciji, usklajevanje z novim lastnikom zemljišča).
- Prijava uničenja dela NV Ličenca - dolina (prijava inšpekciji, strokovno mnenje za inšpekcijo, usklajevanje z lastnikom zemljišča, dopis inšpekciji o neustrezni izvedbi sanacije travnika).
- Prijava nedovoljene gradnje objektov ob reki Dravi v Muretincih v občini Gorišnica.
- Prijava nedovoljenega izvajanje vodnogospodarskih del na reki Ledavi ter potokih Črnc, Libenica, Bukovnica, Mačkovski potok in Kobiljski potok na MNVP.
- Priprava sanacijskega mnenja za streljšča na Goričkem (Krnji, Bokrači).
- Priprava sanacijskega mnenja za potok Bukovnica.
- Priprava sanacijskega mnenja za mejico v Negovi.
- Strokovno mnenje glede suma storitve kaznivega dejanja Obremenjevanja in uničenja okolja po členu 332 KZ-1 Dolnja Bistrica.

OE Nova Gorica:

- Prijava zasipanja travnikov v območju Natura 2000 na Ajševici.
- Prijava posegov na vodotoku Gljun.
- Prijava posegov v območje Natura 2000 pri mostu čez Lijak.
- Prijava grafitiranja ob planinski poti Razdrto – Nanos.
- Prijava onesnaženja na območju naravne vrednote Kranjšek – soteska.
- Prijava onesnaženja na območju potoka Konjščak.

OE Novo mesto:

- Prijava več nedovoljenih posegov na vodotokih (Goriški potok, Veliki Lipovec, Bistrica, Črmošnjičica, Sušica).
- Prijava zaprtja preletnih odprtih za netopirje.
- Prijava nasipavanja odpadnega gradbenega materiala na območja z naravovarstvenim statusom (Šentlenart).
- Prijava nelegalne gradnje na območjih z naravovarstvenim statusom (Kolpa).
- Prijava nedovoljenih posegov v pragozdu Krakovo.

OE Piran:

- Klopce na Kraškem robu (preučitev postavitve in priprava na prijavo).
- Sodelovanje z DRSV pri izvedbi inšpekcijskega ogleda (zidek ob morju v Fiesi).

Druga mnenja po 117. členu ZON

Z mnenji se odzivamo na različne vloge, ki še niso v uradnih postopkih. Z vprašanji o možnostih gradenj se na nas obračajo potencialni kupci parcel na območjih z naravovarstvenim statusom, ki se želijo predhodno seznaniti z omejitvami. Prejemamo tudi vloge za območja brez naravovarstvenega statusa in območja pričakovanih NV ter izdajamo pojasnila k že izdanim mnenjem.

K vlogam, ki jih je podal ZGS, je bilo pripravljenih več mnenj glede krčitve gozdnih površin za kmetijske namene. Izdali smo več strokovnih mnenj v zvezi s krčitvijo gozda na območjih z naravovarstvenim statusom. Strokovna mnenja glede krčitve gozda so rezultat dogovora z ZGS-jem in za ZGS niso obvezujoča. Nekaj je bilo negativnih. Opažamo, da se vse pogostejše dogaja, da je krčitev v trenutku, ko dobimo vlogo, že izvedena.

Ob izvajanju posegov na območju krasa so odprli več jamskih rovov, zato smo v skladu s 74. členom Zakona o ohranjanju narave in v povezavi z 22. členom Zakona o varstvu podzemnih jam izdali več varstvenih usmeritev za ravnanje z novoodkritimi jamami.

Pripravili smo mnenja glede agromelioracij na krasu in drugod, mnenje glede prireditev na sotočju Soče in Tolminke, mnenja o vzdrževanju hidromelioracijskih sistemov, raztrosu pepela izven pokopališč, ureditvi parkirišča ob Boki, razlitja gnojevke kmetije Žgajnar itn.

V postopku izdaje okoljevarstvenega soglasja smo obravnavali zadrževalnik na Kobili.

Na podlagi 117. člena ZON smo pripravili večje število mnenj glede krčenja zarasti na kmetijskih zemljiščih in odgovorov na različne poizvedbe strank, predvsem za potencialne posege.

Pripravili smo več mnenj k prodaji zemljišč v postopku izdaje dovoljenja na podlagi 85. a člena ZON.

Po neurjih, ki so poškodovale tudi drevesne naravne vrednote, smo podali mnenja z usmeritvami za sanacijo.

Na OE Piran smo obravnavali več mnenj za odpravo zaraščanja, v Slovenski Istri in vzpostavljanja oljčnikov ter se ukvarjali s težnjami po izjemah od OOTT.

OE Celje (izbor, zahtevnejša vsebina):

- Strokovno mnenje za pripravo elaborata OVE za fotonapetostno elektrarno MFE Vrhovo 3 in 4 – pogoji za ohranjanje narave.

- Strokovna mnenja k predlaganim nadomestnim zemljiščem za preselitev stanovanjskih objektov s poplavno ogroženih območij: občine Ljubno, Nazarje, Mozirje in Braslovče.

OE Kranj:

- Mnenje na PZI za ureditev vhodov v rove v kanjonu Kokre.
- Upravljanje s plezališči v občini Bled.

OE Maribor (izbor zahtevnejših vsebin):

- Mnenje za celovito obnovo dela gradu Negova s problematičnimi načrti krajinske ureditve na NV Negova - nahajališče narcis.
- Več mnenj o vplivih posegov na posebna varstvena območja (območja Natura 2000) za posege na kulturnih spomenikih v sklopu javnega razpisa Ministrstva za kulturo "Trajnostne obnove in oživljanja kulturnih spomenikov v lasti občin ter vključevanje kulturnih doživetij v slovenski turizem – kohezijska regija Vzhodna Slovenija" (JR-EKP-KS 2024-28).
- Mnenja glede odprave zaraščanja na Goričkem.
- Mnenja glede varstva dvoživk in bobra na več območjih (Obrež, Goričko, Mura, Ščavnica).
- Predhodna mnenja za vodarska dela in posege na številnih vodotokih (npr. na območjih Koroška, Goričko, Haloze, Slovenske Gorice).

15 STROKOVNI NADZOR NA PODROČJU OHRANJANJA NARAVE

Predstavniki Zavoda smo sodelovali v strokovnih svetih upravljavcev zavarovanih območij. Z upravljavci posameznih zavarovanih območij smo sodelovali pri pripravi načrtov upravljanja zavarovanih območij.

Redne in razvojne aktivnosti:

- Nadzor nad uporabo metod in postopkov pri izvajanju naravovarstvenih nalog.
- Sodelovanje predstavnikov Zavoda v svetih izvajalcev javnih služb upravljanja naravnih virov.
- Nadzor pri izvajanju posegov v naravo, kjer se pričakuje odkritje novih NV.
- Potrjevanje ustreznosti izvedenega omilitvenega ali izravnalnega ukrepa oziroma vmesnih faz izvajanja teh ukrepov, če je tako določeno v predpisu ali konkretnem pravnem aktu, ter zagotavljanje ustreznosti načrtovanja in izvedbe omilitvenih in izravnalnih ukrepov. Opravljali smo strokovni nadzor izvedbe omilitvenih ukrepov, določenih za zahtevne in kompleksne projekte.

OE Celje:

- Sodelovanje v Odboru za upravljanje KP Logarska dolina.
- Strokovni nadzor pri izvajanju posegov.
- Spremljanje stanja v naravi ob gradnji sedežnic v KP Golte.
- Strokovni nadzor pri sanaciji drevesnih NV (pred in po ujmah).
- Spremljanje stanja na reki Savinji in pritokih po katastrofalnih poplavah in ob izvedbi intervencijskih del, usklajevalni sestanki.
- Spremljanje stanja na območju Snežne jame na planini Arto (Raduha): udor materiala v jamo, poškodovanje jamske infrastrukture, onemogočena turistična raba.

OE Kranj:

- Spremljanje stanja narave na območju vpliva PC Komenda v sodelovanju z upravljavcem cone.
- Nadaljevanje sodelovanja v skupini za spremljanje izvajanja omilitvenih ukrepov na območju Rudnega polja na podlagi pilota EU in sanacijskih ukrepov.
- Vključenost v upravljanje TNP preko člana v strokovnem svetu TNP.
- Spremljanje stanja narave v Dovžanovi soteski in usklajevanje z Občino Tržič kot skrbnikom območja na letnih sestankih. Svetovanje občini in izdajanje predhodnih mnenj pri načrtovanju urejanja Šentanskega rudnika cinabarita v Podljubelju ter potrebnih ukrepov za sanacijo učne poti po poplavih.
- Vključenost v delovanje svetov OE ZGS Kranj in Bled, kjer sodelujejo pri potrjevanju gozdnogospodarskih načrtov in se seznanjajo z drugo aktualno problematiko, ki jo izpostavijo člani sveta (objedanje, velike zveri itd.).
- Strokovno sodelovanje v skupini TNP za odpadne vode.
- Priprava osnutka naravovarstvenih izhodišč za delovanje planinskih koč v povezavi z vplivi na naravo in okolje.
- Spremljanje stanja narave ob gradnji kolesarske povezave Bled–Bohinj.
- Udeležba na koordinacijskih sestankih za umirjanje prometa in izvedbo zapornice na vršiški cesti na kranjskogorski strani.
- Udeležba na koordinacijskih sestankih za prometno ureditev ovršnega dela Vršiča (skupaj z OE NG).

OE Ljubljana:

- Strokovni nadzor izvajanja posegov in drugih aktivnosti v prostoru.

OE Maribor:

- Skupna akcija neposrednega nadzora v naravi s predstavniki Ministrstva za naravne vire in prostor (MNVP), policijskih postaj Slovenska Bistrica, Ruše in Maribor, Inšpektorata Republike Slovenije za naravne vire in prostor, Inšpektorata Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo ter Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave.
- Sodelovanje (vodenje) v strokovnem svetu KP Goričko.
- Sodelovanje pri 1. fazi izvedbe nadomestnih habitatov (Šturmovci, Gaberje) za daljnovid Cirkovce–Pince.
- Strokovni nadzor pri sanaciji drevesnih NV.
- Usmerjanje in nadzor sanacije štorčljinih gnezd na več lokacijah.

OE Nova Gorica:

- Sodelovanje v strokovnem svetu RP Škocjanske jame.
- Opravljanje strokovnega nadzora pri izvajanju posegov.
- Sodelovanje v svetih OE ZGS.
- Opravljanje strokovnega nadzora pri gradnji drugega tira železniške proge Divača–Koper. V zvezi z gradnjo drugega tira železniške proge Divača–Koper smo na območju KP Beka, ki obsega sotesko Glinščice z dolino Griže, ponornimi jamami ter arheološkima najdiščema Lorencon in Tabor nad Botačem, vsaj trikrat mesečno izvajali redni strokovni nadzor z ekipo, ki so jo sestavljali geograf, biolog in geolog. V okviru nadzora so potekala redna usklajevanja z izvajalcem del.
- Strokovno spremljanje izvajanja koncesije za rabo NV Postojnski in Predjamski jamski sistem.
- Skrb za strokovni nadzor izvajanja vodnogospodarskih del in ureditev.

OE Novo mesto:

- Sodelovanje v okviru delovanja strokovnega sveta upravljavca zavarovanega območja Kolpa ter izvajanje strokovnega nadzora pri upravljanju zavarovanih območij predvsem na območju Kolpe in Lahinje. Celo leto so v okviru Uredbe o državnem prostorskem načrtu za območje

hidroelektrarne Brežice (Uradni list RS, št. 50/12 in 69/13) skladno s 25. točko 12. člena izvajali strokovni nadzor pri vzpostavitvi nadomestnih habitatov in drugih omilitvenih ukrepov pri izgradnji HE Brežice. Opravljali so tudi nadzor izvajanja vodnogospodarskih del in drugih ureditev (gozdarstvo, rudarstvo, raba voda).

OE Piran:

- Članstvo v svetih oziroma odborih vseh treh zavarovanih območij na njihovem teritoriju (NR Škocjanski zatok, KP Strunjan in KP Sečoveljske soline). Udeležba na večini sej svetov oziroma odborov, tako spletnih kot dopisnih.
- Strokovni nadzor pri gradnji drugega tira.

Odsek za biotsko raznovrstnost:

- Zastopanost v Odboru za spremljanje izvajanja Skupne kmetijske politike, v katerem ima Odsek članico.

16 KOMUNIKACIJA ZRSVN, STROKOVNO SODELOVANJE IN SVETOVANJE

Komunikacija, strokovno sodelovanje in svetovanje ter mednarodno sodelovanje so potekali kot sestavni del izvajanja strokovnih nalog, podpora direktorju, predstavljanju dela Zavoda navzven in ustvarjanju ugleda strokovne institucije med deležniki, ciljnim javnostmi in v splošni javnosti. Poskrbeli smo tudi za interno komunikacijo za zaposlene. Komunikacija je bila v letu 2024 intenzivna na vseh področjih, z eno samo zaposleno in tem, da ni odseka na osrednji enoti pa je praktično že nemogoče zagotavljati enovito komunikacijo na nivoju ZRSVN. To se je posebej izkazalo v zadnji četrtini leta, ko je zaposlena na osrednji enoti zaradi prometne nesreče in smrti v družini bila na daljši bolniški odsotnosti.

V letu 2024 se je pritisk javnosti na področju naravovarstva še dodatno krepil, stanje v naravi pa je tudi zaradi posledic podnebnih sprememb in težavam z invazivnimi tujerodnimi vrstami vse slabše in je izključno posledica človekovih dejavnosti, zato je ozaveščanje in komunikacija še toliko pomembnejša.

Strokovno smo sodelovali na mednarodni ravni, se aktivno udeleževali konferenc in delavnic, ozaveščali javnost o pomenu ohranjanja narave, komunicirali z mediji, bili aktivni v medijskih krizah in pri uvajanju oziroma izvajanju naravovarstva na vseh ravneh področja šolstva.

Komunikacijskih aktivnosti ne razmejujemo po območnih enotah, četudi se vsaka območna enota odziva na potrebe, ki jih zazna na lokalnem območju, in tudi sama izbere vsebine, medtem ko npr. okoljske dni, razstave, obiske sejmov in druge teme komunikacijsko izvedemo v sodelovanju z več območnimi enotami in osrednjo enoto.

V letu 2024 bi morali na področju invazivnih tujerodnih vrst nadaljevati z izvajanjem komunikacijskega načrta za invazivne tujerodne vrste. V njegovem okviru smo izvedli tudi komunikacijska izobraževanja za vse zaposlene in za parke. Zaradi kadrovske podhranjenosti to, razen nekaterih akcij, ni bilo mogoče.

Komunikacijski dogodek obeleževanja mednarodnega dneva geopestrosti smo v letu 2024 izvedli že tretje leto po vrsti. Osrednji dogodek z okroglo mizo je potekal 11. oktobra 2024 na Oddelku za geologijo Naravoslovnotehniške fakultete v Ljubljani.

Sodelovali smo z nacionalnimi, regionalnimi in lokalnimi mediji. Delali smo s spletnimi in tiskanimi mediji, radijskimi in televizijskimi postajami. Odgovarjali smo na njihova zastavljena vprašanja, pripravljali sporočila za medije in novinarske konference.

Leto je prineslo velik izziv na področju krizne komunikacije na temo predvidenega koncerta Magnifica v parku Tivoli Rožnik in Šišenski hrib. S temo smo se ukvarjali od maja do konca leta, tudi ko je bil koncert (na drugi lokaciji) že mimo.

ReNPVO2030			
Številka ukrepa	Cilj/posebni cilj	Vrsta ukrepa	Ukrep
37	1, 2/21	Ozaveščanje	Izvajanje rednega ozaveščanja in ozaveščevalnih kampanj za ohranjanje narave in odzivanje na aktualne grožnje ter pritiske na naravo, tudi v povezavi s pobudami na evropski in svetovni ravni ter z uporabo sodobnih informacijskih tehnologij
38	1, 2/21	Ozaveščanje	Promocija primerov dobre prakse ohranjanja narave, kjer javni zavodi, zlasti upravljavci ZO, delujejo kot vzor
39	1, 2/21	Ozaveščanje	Spodbujanje ozaveščevalnih dejavnosti, ki potekajo z neposredno komunikacijo in vključujejo lokalne deležnike. Spodbujanje ozaveščanja, ki omogoča spremembo obnašanja na območjih, kjer naravo neposredno ogrožajo lokalne dejavnosti (npr. rekreacija)
48	1/25–31	Mednarodna dejavnost	Prizadevanje za vidnejše mesto Slovenije v organih mednarodnih organizacij. Izpolnjevanje pogodbenih obveznosti ter okrepljeno sodelovanje v organih odločanja o mednarodnih sporazumih. Okrepitev zmogljivosti za vodenje politike, pripravo stališč, zastopanje v mednarodnih organizacijah, delovanje kontaktnih točk, usklajevanje, poročanje in posredovanje informacij. Uresničevanje zaveze o uradni razvojni pomoči (0,33 % BDP), ki zajema prispevke v GEF in ratificirane programe v mednarodnih sporazumih. Zavzemanje za večjo učinkovitost mednarodnih sporazumov (zmanjšanje upravnih bremen, uskladitev ciklov, upoštevanje mandata pogodbenic, preglednost in strokovnost v procesih odločanja). Učinkovito vodenje delovnih skupin Sveta EU ter koordinacija in zastopanje EU v organih mednarodnih organizacij v času predsedovanja Svetu EU (2021)
33	1, 2/10	Vzgoja in izobraževanje	Priprava predlogov za dopolnitev programov za osnovne in srednje šole s temeljnimi in aplikativnimi vsebinami s področja varstva narave; usposabljanje učiteljskega kadra
34	1, 2/10	Vzgoja in izobraževanje	Vključitev temeljnih znanj o ohranjanju narave v učne/študijske programe poklicev, ki zadevajo poseganje v naravo
35	1, 2/10	Vzgoja in izobraževanje	Usposabljanja za zaposlene na delovnih mestih, ki zadevajo poseganje v naravo
36	1, 2/10	Vzgoja in izobraževanje	Usposabljanje služb, ki delujejo na področju ohranjanja biotske raznovrstnosti in upravljanja sestavin biotske raznovrstnosti, za kakovostno opravljanje nalog

16.1 Mednarodno sodelovanje

V letu 2024 je potekalo pestro mednarodno sodelovanje Zavoda RS za varstvo narave z drugimi organizacijami v okviru javne službe in projektov.

Sodelovali smo v mednarodnem združenju ENCA ter vodili tudi njegove vsebinske panele.

V okviru Konvencije o varstvu prosto živečega evropskega rastlinstva in živalstva ter njunih naravnih življenjskih prostorov (Bernska konvencija) smo sodelovali na delavnici za implementacijo Panevropskega akcijskega načrta za jesetre na Dunaju. Delavnica je bila organizirana z namenom prepoznavanja ustreznih rešitev in konkretizacije Panevropskega akcijskega načrta za jesetre, ki je plod dolgoletnih prizadevanj za ohranjanje jesetrovk. Slovenija bo z Nemčijo, Avstrijo, Madžarsko, Slovaško Hrvaško in Srbijo sodelovala pri pripravi usklajenih aktivnosti v zgornjem in srednjem delu porečja Donave. Namen delavnice je bil tudi seznanitev deležnikov z že organiziranimi aktivnostmi za ohranjanje jesetrovk v širši regiji. Slovenija naj bi k temu prispevala svoje aktivnosti, ki bodo prvenstveno namenjene ohranjanju ali obnovi habitatov.

ReNPVO2030			
Številka ukrepa	Cilj/posebni cilj	Vrsta ukrepa	Ukrep
48	1/25–31	Mednarodna dejavnost	Prizadevanje za vidnejše mesto Slovenije v organih mednarodnih organizacij. Izpolnjevanje pogodbenih obveznosti ter okrepljeno sodelovanje v organih odločanja o mednarodnih sporazumih. Okrepitev zmogljivosti za vodenje politike, pripravo stališč, zastopanje v mednarodnih organizacijah, delovanje kontaktnih točk, usklajevanje, poročanje in posredovanje informacij. Uresničevanje zaveze o uradni razvojni pomoči (0,33 % BDP), ki zajema prispevke v GEF in ratificirane programe v mednarodnih sporazumih. Zavzemanje za večjo učinkovitost mednarodnih sporazumov (zmanjšanje upravnih bremen, uskladitev ciklov, upoštevanje mandata pogodbenic, preglednost in strokovnost v procesih odločanja). Učinkovito vodenje delovnih skupin Sveta EU ter koordinacija in zastopanje EU v organih mednarodnih organizacij v času predsedovanja Svetu EU (2021)

16.2 Strokovno sodelovanje in svetovanje

Naše delovanje v postopkih in pri vsakem strokovnem delu temelji na sodelovanju z drugimi službami. Strokovno sodelovanje z deležniki pri usklajevanju vsebin je zahtevalo velik vsakodnevni strokovni komunikacijski vložek in kompleksno naravovarstveno znanje. Strokovno smo sodelovali z deležniki Zavoda, med katerimi izpostavljamo:

- Ministrstvo za naravne vire in prostor ter organe v njegovi sestavi;
- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano;
- Ministrstvo za infrastrukturo ter njegove organe in službe.

Sodelovali smo tudi z drugimi ministrstvi in zavodi (npr. ZGS, ZZRS, Zavod za kulturno dediščino), javnimi zavodi zavarovanih območij (narodni, regijski, krajinski parki), razvojnimi agencijami, upravnimi enotami, policijskimi upravami, lokalnimi skupnostmi (občine in njihovi organi), vzgojno-izobraževalnimi institucijami, nevladnimi organizacijami, gospodarskimi subjekti in lastniki zemljišč.

Obsežno konkretno strokovno sodelovanje je opisano v poglavjih, kjer so navedeni tudi strokovni izdelki. Za dokončanje izdelkov je v nekaterih primerih potrebnih več let.

Strokovno sodelovanje je potekalo po vseh komunikacijskih poteh – telefonski pogovori, sestanki, video sestanki, usklajevanja – ter je bilo tako časovno kot vsebinsko zahtevno. Hkrati je tovrstna

strokovna komunikacija nujna in ima pomembne preventivne in dolgoročne učinke. S svetovanjem, usmerjanjem in posredovanjem strokovnih informacij so postopki, navedeni v prejšnjih poglavjih, potekali bolj konstruktivno, preprečili smo številne negativne vplive na naravo in na drugi strani pomagali pri potencialnih nesporazumih pri uvedbi primernih postopkov, s čimer smo tudi prihranili sredstva. V primerjavi s tem so vsebine postopkov, kjer komunikacije ni bilo ali je bila pomanjkljiva, praktično vsakič vzniknile kot krizne in nemalokrat odmevale v medijih.

Tudi pri strokovni komunikaciji velja omeniti avgustovske poplave, kjer smo ves čas sodelovali skladno s svojimi pristojnostmi.

Aktivno komunikacijo je izvajal tudi direktor Zavoda, ki je sodeloval na »koordinacijah« Ministrstva za naravne vire in prostor, se srečeval z drugimi direktorji direktoratskih, zavodskih in s predsedniki pomembnih nevladnih organizacij: prav tako so aktivno komunikacijo z deležniki izvajali vodje in posamezni strokovnjaki, ki so obravnavali ali izpostavili posamezne strokovne teme ali se dogovorili o vsebinskem sodelovanju.

Izpostavljamo strokovno sodelovanje z:

- Direktoratom za naravo,
- inšpekcijskimi službami,
- Sektorjem za kmetijstvo v okviru novega Programa razvoja podeželja,
- vodarskim sektorjem,
- gozdarskim sektorjem,
- parki in drugimi zavarovanimi območji,
- občinami in njihovimi službami,
- Planinsko zvezo Slovenije,
- Lovsko zvezo Slovenije,
- Društvom za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije,
- Biotehniško fakulteto,
- Slovenskimi državnimi gozdovi,
- Skladom kmetijskih zemljišč,
- deležniki Partnerstva za Pohorje,
- deležniki v Skupini za Dravo,
- Luko Koper in Pomorsko fakulteto.

V velikem obsegu je potekalo strokovno sodelovanje in svetovanje v vseh projektih, saj že struktura vsakega posameznega projekta pomeni, da gre za številna usklajevanja med partnerji in pri izvedbi tudi z deležniki. Še posebej veliko strokovne komunikacije je bilo v postopku priprave in oddaje PUN-a v projektu LIFE-IP NATURA.SI.

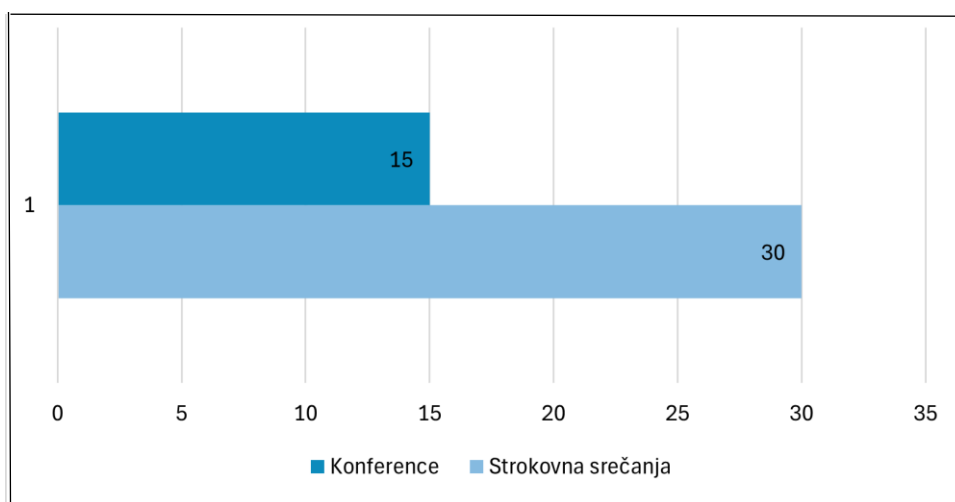
16.3 Priprava in sodelovanje na strokovnih posvetih, konferencah, srečanjih

Sodelavci Zavoda RS za varstvo narave sodelujejo na strokovnih konferencah ali strokovnih srečanjih. Sodelovanje je izjemnega pomena za zaposlene ne glede na to ali sodelujejo kot predavatelji, pripravljavci posterjev ali drugih gradiv ali kot udeleženci. Na teh srečanjih se plečejo strokovne mreže in pri rednem ali projektne delu nato s kolegi iz drugih institucij delimo znanje in izkušnje. Skladno s finančnimi možnostmi smo se udeleževali domačih in mednarodnih strokovnih posvetov, srečanj in konferenc:

- Udeležili smo se ad hoc srečanj na temo morskih ekosistemov na Direktoratu za biodiverzitetu na Evropski komisiji v Bruslju.
- Sodelovali smo na strokovnih srečanjih netopirske skupine v Ljubljani.

- Na strokovnem srečanju - Usposabljanje nadzornih organov s področja mednarodne trgovine z ogroženimi živalskimi in rastlinskimi vrstami, smo s prispevkom "Živalske in rastlinske vrste ter njihovi deli in izdelki v mednarodni trgovini".
- Na okrogli mizi Kolpa – kako obrniti negativne trende, smo sodelovali s strokovnim prispevkom Kolpa ni le turistična reka.
- Udeležili smo se strokovnega srečanja ob izdaji Zbornika za zgodovino naravoslovja in tehnike v Kopru.
- S prispevkom Varstvo jam v Sloveniji smo se udeležili Čezmejne delavnice za jamarje in upravljavce turističnih jam v Škocjanskih jamah.
- S prispevkom Varstvo mineralov, fosilov in geoloških naravnih vrednot smo se udeležili okrogle mize o etičnem zbiranju fosilov in mineralov.
- Udeležili smo se strateške skupine Strategija razvoja turizma Istre 2030 Kopru.
- Na Madžarskem smo se udeležili strokovnega srečanja Mreženje z nacionalnim parkom Orseg;
- Na strokovnem srečanju Nekateri vidiki menedžiranja invazivnih rastlin v kmetijski pridelavi smo pripravili prispevek Evropska in slovenska zakonodaja na področju invazivnih tujerodnih vrst.
- Udeležili smo se strokovnega srečanja na Inštitutu za raziskovanje krasa ZRC SAZU fakulteta UL in Geološki zavod Slovenije z javno predstavitvijo ciljnega raziskovalnega projekta Raziskave za opredelitev in preprečevanje obremenjevanja vodozbirnega zaledja Jelševniščice in Otovca, s posebnim ozirom na habitat črne človeške ribice.
- V Arboretumu Volčji potok smo se udeležili strokovnega srečanja z naslovom Veteranska drevesa.
- S prispevkom Farming for the Conservation of Species-Rich Grasslands with Knowledge Transfer to Farmers smo sodelovali na strokovnem srečanju Agriculture for the Benefit of Biodiversity v Belgiji.
- Sodelovali smo na strokovnem srečanju Strategije za zaščito obalnega pasu zaradi vpliva podnebnih sprememb na višino morske gladine.
- Na strokovnem srečanju Danube Geo Tour Plus v Srbiji, smo sodelovali z avtorskim prispevkom Calculation of the carrying capacity of Nature.
- Sodelovali smo na strokovnem srečanju European Workshop on National Wetland Inventories - Exchange for implementation in the context of the Convention on Wetlands v Bonnu v Nemčiji.
- Na Tednu Sredozemske obale in makroekonomskih strategij s temo Gradbeni posegi v morju in na morskem obrežju ter doseganje dobrega okoljskega stanja morja, smo sodelovali s prispevkom Naravovarstvena presoja gradbenih posegov v morje in morsko obrežje.
- Sodelovali smo tudi na konferenci o zavarovanju rastlin v Izoli.
- Na konferenci Skup stručnih službi javnih ustanov za upravljanje zaščitene področja ali drugim zaštitenim delovima prirode smo imeli prispevek Pogled zaštite prirode na poplave kolovoz 2023 i varstvo prirode u svetlu klimatskih promjena.
- Udeležili smo se Konference na Dunaju s prispevkom "Empowering public Engagement: Citizen Science initiatives".
- Sodelovali smo na konferenci Alpske konvencije v Kranjski gori.
- Na konferenci z naslovom Izzivi urejanja voda ob upoštevanju na naravi temelječih rešitev v Ljubljani, smo sodelovali s prispevkom Naravovarstvena stališča za smernice v okviru načrtovanja sonaravnih ureditev in NBS pri urejanju voda.
- Na konferenci Neobiota 2024 smo sodelovali s prispevkom Preserving Biodiversity: tackling Invasive Alien Species Through the LIFE OrnamentalIAS Project.
- Na 17. konferenci EGN 2024 v Reykjaviku na Islandiji smo sodelovali s prispevkom The cross-border aspiring Kras-Carso geopark; Joint management and sustainable development of the Classical Karst area.

Na grafikonu je prikazano število udeležb sodelavcev na konferencah in strokovnih srečanjih tako v Sloveniji kot tujini. Skupno so se sodelavci v letu 2024 udeležili 15 konferenc in 30 strokovnih srečanj.

16.4 Komunikacija in ozaveščanje javnosti o pomenu ohranjanja narave ter sodelovanje z mediji

Komunikacija in ozaveščanje javnosti so potekali kot sestavni del izvajanja strokovnih nalog ali samostojno ter kot podpora pri predstavljanju dela Zavoda navzven in medijem.

Velik poudarek smo dali mednarodnim dnevom in varstvu dvoživk v spomladanskem času. Obeležili smo Svetovni dan mokrišč, Svetovni dan prstoživečih rastlinskih in živalskih vrst, Svetovni dan voda, Svetovni dan Zemlje, Svetovni dan biotske raznovrstnosti, Mednarodno noč netopirjev in Mednarodni dan geopestrosti.

Za ozaveščanje javnosti o pomenu varstva narave smo uporabljali vsa komunikacijska orodja - organizacijo predstavitev, dogodkov, sodelovanje na sejmih, gostovanje razstav, pripravo in postavitev ozaveščevalnih tabel in zgibank, posterjev in okrepili digitalno komunikacijo – splet, družbena omrežja, komunikacija s pomočjo Teamsov, uporaba IT programov, Canva in drugih.

Izvajali smo odnose z mediji, zanje pripravljali sporočila za medije, druženja z njimi (novinarske konference), sodelovali v različnih oddajah in odgovarjali na njihova vprašanja.

Pritisk na naravo je v Sloveniji velik, pridružene so podnebne spremembe in vse večji pojav invazivnih tujerodnih vrst. Vse to močno vpliva na stanje narave, medtem pa v javnosti opažamo fenomen popolnega zanikanja posledic ravnanja z naravo na eni strani in vse večji pritisk dela javnosti, ki je ugotovila, da so negativne posledice v naravi izključno posledica načina življenja ljudi. To pomeni, da je dela vse več, da so javnosti bolj zahtevne in da je dela na področju medijev več in več. Ker je časa in kadra premalo že za strokovne izdelke (tudi število teh narašča), časa za komunikacijo, posebej tistih zadev, ki so v prostoru preprosto zmanjka. Zavod ima bistveno več za pokazati, kot uspe skomunicirati, komunikacija in še posebej komunikacija z mediji pa zahteva čas, ki ga zaposlenim že tako ali tako primanjkuje.

Skupaj z deležniki in partnerji smo izvedli obsežno akcijo Očistimo Gorenjsko invazivk in uporabili vse komunikacijske poti za celostno predstavitev te akcije.

Zaradi sodelovanja različnih območnih in organizacijskih enot, marsikdaj tudi kombinacije sodelovanja na javni službi in projektih pri posameznih komunikacijskih aktivnostih, so smiselno naštet dogodka, predstavitve in otvoritve razstav za različne javnosti:

- Za otroke smo pripravili lutkovno predstavo Žabica je rešena s pogovorom in izobraževanjem o pomenu mokrišč.
- Za mlade raziskovalce smo izvedli predavanje Sistem ohranjanja narave v Sloveniji – ali nam ustreza?

- Za deležnike smo predstavili Našo naravno dediščino.
- V Mozirskem gaju smo organizirali delavnico Voda in gozd.
- Za Gorsko stražo smo pripravili predavanje o gorski naravi in njenem varstvu.
- V Črnomlju smo za deležnike pripravili predavanje K k fejt, zero waste.
- Otrokom vrtca Radovljica smo predstavili velike zveri.
- Z različnimi predavanji in predstavitvami smo sodelovali na Internautici 2024.
- Pripravili smo vodenje po Župančičevi poti v KP Lahinja.
- Dan Zemlje smo obeležili tudi s predstavitvijo na Lisjakovi poti.
- Predstavili smo varstvo netopirjev na OŠ Koseze.
- Z različnimi predstavitvami smo pripravili celosten dogodek Dan za Savinjo.
- Pripravili smo Slavnostni dogodek ob ustanovitvi regijskega parka Pohorje.
- Za deležnike smo pripravili 15. tradicionalno prostovoljno akcijo na Pohorju.
- Za člane Pohodniškega društva Novo mesto smo pripravili voden naravovarstveni pohod-mestni gozd.
- Za deležnike smo pripravili voden pohod po polharski poti z elementi gozdne pedagogike.
- Sodelovali smo na dogodku Vse živo v Stražunu.
- V Vinici smo za deležnike pripravili predstavitev Narava in mi.
- Za deležnike smo na Univerzi v Novem mestu pripravili predavanje Izboljšanje življenjskih razmer za ogrožene rastlinske in živalske vrste na primeru belokranjskih kalov in gorjanskih košenic.
- Ob Tednu gozdov smo za udeležence organizirali več stojnic, kjer smo predstavili dvoživke ter invazivne tujerodne rastline.
- Na gimnaziji Bežigrad smo predstavili "ljudsko znanost".
- Sodelovali smo na festivalu Raznoživo.
- Različnim deležnikom smo predstavili portal Sporoči vrsto.

Mednarodni dan geopestrosti

Komunikacijski dogodek obeleževanja mednarodnega dneva geopestrosti smo v letu 2024 izvedli tretje leto po vrsti. Osrednji dogodek z okroglo mizo je potekal 11. oktobra 2024 na Oddelku za geologijo Naravoslovnotehniške fakultete v Ljubljani. Koordinator mednarodnega dneva geopestrosti je Zavod RS za varstvo narave, soorganizatorji dogodka pa so bili Oddelek za geologijo Naravoslovnotehniške fakultete Univerze v Ljubljani, Geološki zavod Slovenije in Slovensko geološko društvo. O izzivih smo govorili na okrogli mizi z naslovom »Geologija v šoli in poučevanje o geopestrosti«. Dogodek je bil organiziran ob podpori Slovenske nacionalne komisije za Unesco. Poleg osrednjega dogodka je bil mednarodni dan geopestrosti obeležen še z drugimi dogodki v različnih slovenskih krajih. ZRSVN je izdelal plakat z naslovom "Geopestrost Slovenije" namenjeno za širšo javnost, ponatis spomina in drugega promocijskega materiala.

Mednarodni dan Geopestrosti smo predstavili tudi na Dnevih evropske kulturne dediščine.

16.4.1 Sodelovanje z mediji

V letu 2024 smo:

- pripravili ali sodelovali na štirih novinarskih konferencah,
- pripravili 17 sporočil za medije,
- pripravili 45 pisnih odgovorov medijem,
- pripravili 29 avtorskih prispevkov/člankov,
- zabeležili 383 objav v slovenskih tiskanih medijih z omembo Zavod RS za varstvo narave
- Izdali 34 številko revije Varstvo narave.

V letu 2024 je delo z mediji še naprej naraščalo. Na ZRSVN imamo sistem dela z njimi takšen, da na osredni enoti opravimo vse začetno delo in pripravimo pisne odgovore, medtem ko izjave (radijske in TV ter spletne) dajejo zaposleni sami. Ker je bila dolgoletna sodelavka, ki pozna večina novinarjev in pozna sistem dela, zadnje četrtnetlje odsotna, se je to pri delu z mediji močno poznalo. Zaradi

povečanega obsega dela na stroki, pa delo z mediji predstavlja dodatno obremenitev, ki jemlje precej dragocenega časa. Vprašanja novinarjev so se večinoma nanašala na posamezne zadeve, ki jih je bilo potrebno v celoti pregledati za nazaj.

Kljub navedenim dejstvom, z mediji sodelujemo dobro, saj smo pri odgovarjanju ažurni, postrežemo z relevantnimi odgovori in sodelujemo tako v dnevno informativnih novicah kot tudi izobraževalnih in dokumentarnih člankih/oddajah.

Zaradi vse večje količine novic v digitalnih medijih, je sodelovanje z mediji vse bolj zahtevno.

Že nekaj časa se trudimo, da medije obveščamo mi (namesto, da nam mediji zastavljajo vprašanja, ki so praviloma neprijetna), a je zaradi pomanjkanja časa in kasneje razpoložljivosti sogovornikov, to vse večji izziv.

Pripravili smo kar 17 sporočil za medije, organizirali štiri novinarske konference in bili na eno povabljeni kot govorci.

Skozi leto smo sodelovali v novinarskih prispevkih, dokumentarnih oddajah in dnevni novicah. Z mediji smo sodelovali tudi pri celostni komunikaciji, kar pomeni, da pripravimo dogodek za ciljno in splošno javnost, ga izvedemo in nanj povabimo tudi medije, pripravimo sporočilo za medije, dodamo vsebino na spletno stran ZRSVN in FB profil ZRSVN ter spremljamo objave in izjave.

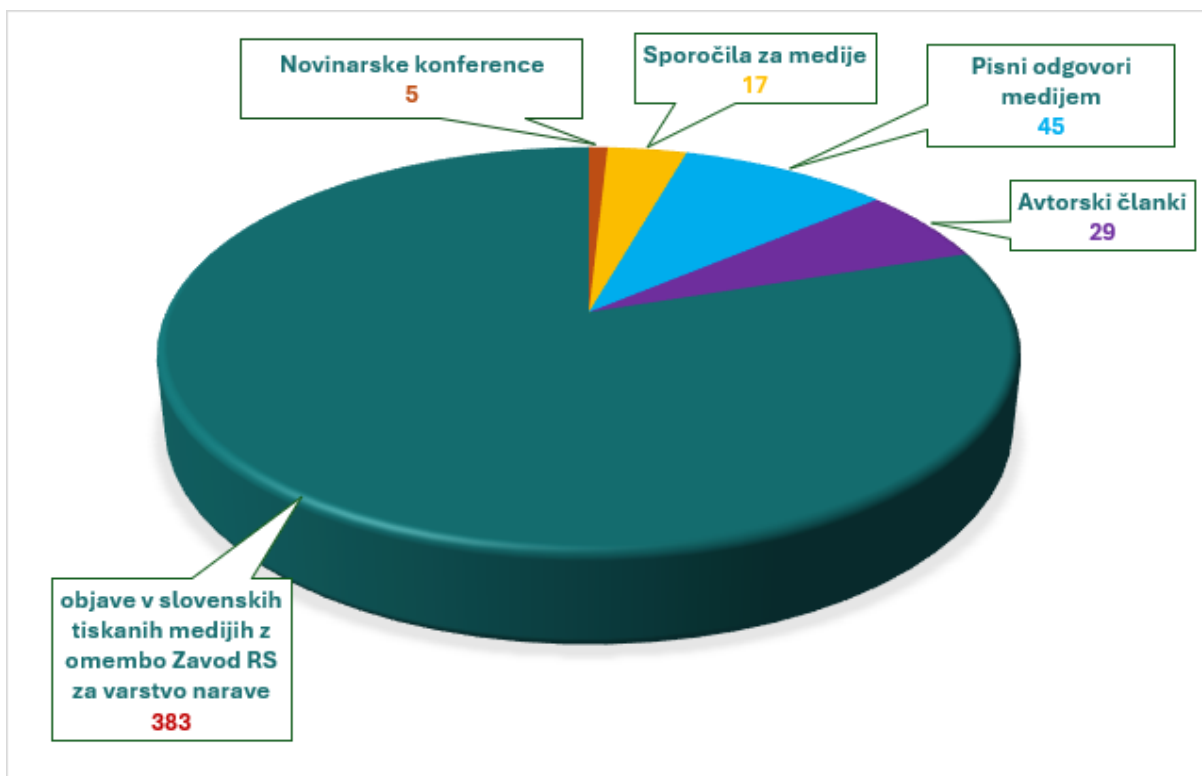
Izpostavljamo medijsko krizno komunikacijo na temo dovoljenja za koncert Magnifica v Tivoliju, ki je trajala od maja do septembra. Na "drugi strani" smo imeli izurjenega in agresivnega komunikatorja skupaj z znanim pevcem in županom MO Ljubljana, mediji pa so vročo temo obdelovali na dnevni ravni. Samo na to temo smo pripravili novinarsko konferenco, dve sporočilo za medije in dajali številne odgovore in izjave. Samo v tiskanih medijih beležimo 129 člankov na to temo. Tema je bila strokovno zahtevna, takšna medijska kriza pa je pomenila še večji pritisk na celoten krizni tim z direktorjem na čelu.

Dodajamo še teme, kjer smo bili še zastopani v medijih:

- mednarodni dan mokrišč;
- začetek projekta ohranitve izvirov mineralne in termalne vode;
- bobri;
- akcije prenašanja dvoživk;
- štoklje in njihovo gnezdenje;
- dan oceanov in stanje slovenskega morja;
- kmetijstvo in Natura 2000 in varstvo narave;
- invazivne tujerodne vrste in akcije odstranjevanja;
- črni močeril in njegovo varstvo;
- varstvo netopirjev;
- mednarodni okoljski dnevi in njihova sporočila;
- Tivoli – park, zakaj nekatere prireditve ne in druge da, sprememba odloka, politika/stroka,....

Še posebej v letu 2024 se je pokazala kadrovska podhranjenost na področju komunikacije, saj so bili medijski pritiski enormni in odsotnost izkušene sodelavke je prinesla še večjo časovno stisko zaposlenih, ko so morali odgovore v celoti pripravljati sami, medtem ko jih sicer v veliki meri pripravi sodelavka sama.

Na grafikonu so prikazane naše aktivnosti, povezane z mediji, v povezavi s številom objav le v tiskanih medijih:

16.4.2 Digitalna komunikacija

Pripravili smo:

- 36 novic za spletno stran ZRSVN;
- 27 objav javnih razpisov na spletni strani ZRSVN;
- 12 objav na FB profilu ZRSVN;
- na spletni strani ZRSVN smo zabeležili 136.300 obiskov;
- odprli novo spletno stran za invazivne tujerodne vrste: <https://invazivne-tujerodne-vrste.si/>

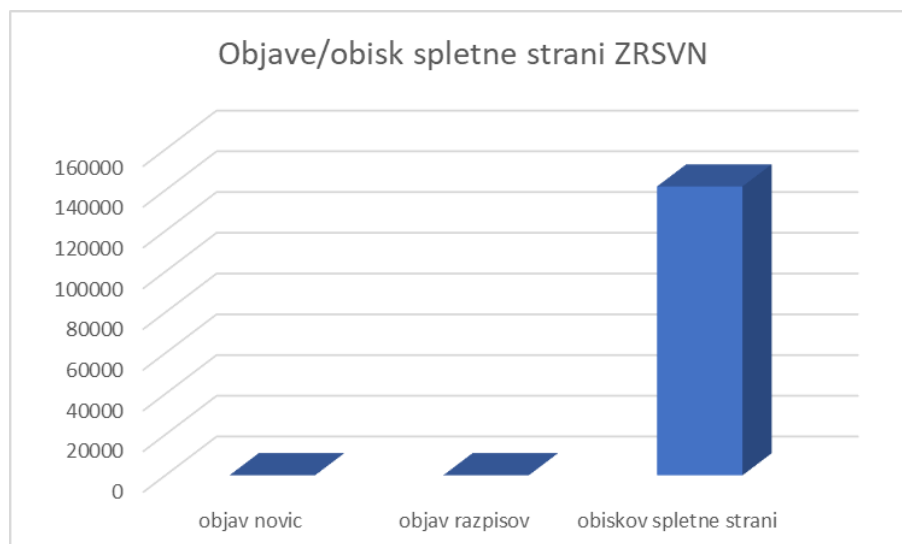
Digitalna komunikacija predstavlja vse bolj pomemben način komunikacije za deležnike, ciljne javnosti in še posebej splošno javnost. Z njo dosežemo v kratkem času z manjšim vložkom časa, veliko število ljudi. A vsi prej omenjeni pa tudi novinarji ostajajo na naših platformah, če so naše vsebine ažurne, zanesljive in prinašajo odgovore na njihova vprašanja. V zadnjem času je dobra digitalna komunikacija prinesla nov izziv – umetno inteligenco (AI), ki zajema iz spleta in to pomeni, da več ko imamo objav, večkrat ko se naši (pravilni) podatki pojavijo na spletu, več je možnosti, da bo tudi AI vse pogostejšim uporabnikom postregla s pravimi informacijami. AI sicer pri komunikaciji, pripravi dogodkov in drugih komunikacijskih vprašanjih uporabljamo tudi mi.

Zavod sicer digitalno komunikacijo izvaja že vrsto let in jo nenehno izboljšuje saj določenega dela populacije pa brez digitalne komunikacije sploh ne bi dosegli. Ob tem zaposleni na projektih pripravljajo vsebine tudi za posamezne projektne spletne strani, česar pa ne beležimo.

Za ozaveščanje deležnikov smo uporabljali tudi platformo Teams, komunikacija nenehno poteka po spletni pošti ter mobilnih in stacionarnih telefonih.

Na področju digitalne komunikacije še vedno ne izkoriščamo vseh potencialov, ki jih to področje ponuja, s številčnejšimi objavami in novimi tehnologijami se doseg javnosti in naša podoba v javnosti lahko močno izboljšata, nas pa omejuje kadrovska podhranjenost.

Na spodnjem grafu prikazujemo število dodanih novic in razpisov v povezavi s številom ogledov spletne strani ZRSVN in s tem prikazujemo koliko ljudi dosežemo v kratkem času z manjšim vložkom dela:

16.4.3 Oblikovanje komunikacijskih gradiv

Na Zavodu RS za varstvo narave se nekateri sodelavci poleg rednega dela ukvarjajo tudi z oblikovanjem komunikacijskih gradiv, kar predstavlja velik prihranek za javno službo in za projekte, hkrati pa večjo kakovost izvajanja komunikacije, saj je pri komunikaciji pomembna tudi vizualna podoba.

Oblikovali in izdali/natisnili smo:

- Poročilo o delu ZRSVN za leto 2023,
- plakat (Sporoči vrsto),
- določevalni ključ (ponatis),
- EIP brošuro (ponatis),
- poster ECSA (LIFE Narcis),
- rolo stojalo (Dan za Savinjo),
- majice (Dan za Savinjo),
- rolo stojalo (Mednarodni dan geopestrosti),
- plakati, vabilo (Mednarodni dan geopestrosti),
- poster (LIFE Ornamentallias),
- rokovniki ZRSVN (10 različic),
- puzzle (OE NM),
- spiralni bloki (OE NM, 50 različic),
- sveti ibis (letaki, 4x),
- voščilnice ZRSVN.

16.4.4 Komunikacija pri projektih

LIFE Lynx:

- komunicirali smo z lastniki in upravljalci zemljišč ter občinami na območju postavitve informativnih tabel.

LIFE-IP NATURA.SI:

- sodelovali smo pri pripravi sporočil za medije o velikonočnici na Boču;
- sodelovali smo pri izvedbi državnega tekmovanja v poznavanju flore za OŠ in SŠ na projektnem območju Volčke;
- intervju o Naturi 2000;
- sodelovali pri obisku kolegov naravovarstvenikov iz Madžarske (GRASSLAND.HU);

- komunicirali smo z občinami, ki pokrivajo projektna območja;
- predstavili ukrepe, ki jih izvajamo za izboljšanje stanja vrst, na dogodku v Goriškem muzeju;
- sodelovali smo pri pripravi odgovora na vprašanja državljanov na projektni spletni strani;
- sodelovali smo pri pripravi novic za projektno spletno stran projekta;
- sodelovali pri pripravi prijav in podelitvi nagrad Natura 2000.

LIFE NarcIS:

- pripravili in izvedli smo predstavitev portala SporočiVrsto, projekta NarcIS in Zavoda na petnajstih predavanjih (šole, tabori, festivali in drugi dogodki);
- pripravili in natisnili smo poster predstavitev portala Sporoči vrsto na konferenci ECSA;
- pripravljali smo redne mesečne novice o posameznih vrstah, s katerih smo spodbujali vpise v portal Sporoči vrsto za več spletnih strani;
- pripravili smo vsebine za projektne e-biltene;
- sodelovali pri pripravi projektnega koledarja in Layman poročila.

LIFE RESTORE for MDD:

- izvedli smo predstavitevne sestanke na pomurskih občinah Apače, Gornja Radgona, Tišina in Lendava;
- pripravili smo predstavitev projekta in projektnih aktivnosti na za spletne strani občin Apače, Gornja Radgona, Tišina, Ljutomer in Lendava;
- izvedli smo evidenčno naročilo za tisk promocijskega materiala - slovenski prevod zloženk in projektna rola stojala, ponatis Priročnika za izobraževanje;
- izvedli smo predstavitev projekta in projektne aktivnosti širitve struge lokalni skupnosti Mele;
- izvedli smo predstavitev projekta na strokovni ekskurziji projekta ZAGON;
- izvedli smo prostovoljno delovno akcijo z DOPPS Birdlife Slovenija – čiščenje sten za breguljke;
- sodelovali smo na delavnici s projektnim partnerjem STM RK za ambasadorje UNESCO Lower Murtal biosferno območje;
- udeležili smo se konference „EuroMAB – Climate for Change“ v Wittenbergu (Nemčija);
- predstavili smo slovenski del projekta LIFE RESTORE for MDD na 5. Forumu za Muro;
- sodelovali smo pri snemanju oddaje „Na lepše“ z RTV SLO;
- predstavili smo projekt na MurMap dogodku;
- predstavili smo projektne aktivnosti na regijski konferenci »PANEUAP - Supporting Conservation and Protection Actions to Implement the Pan-European Sturgeon Action Plan« na Dunaju.

LIFE OrnamentallIAS:

- sodelovali smo pri izvedbi novinarske konference projekta v okviru »Kick off – uvodnega srečanja projekta, 16. januarja 2024 v Ljubljani;
- sodelovali smo pri pripravi Komunikacijske strategije projekta in Projektnega načrta s časovnico;
- pripravili smo podstran projekta, sodelovali pri vzpostavitvi projektnega profila na družbenih omrežjih (Facebook, Instagram);
- sodelovali smo pri pripravi predstavitevne videa projekta in besedil za predstaviteni letak / brošuro o projektu in tematskih letakov / brošur za pet tematskih področij: naravovarstvo, hortikultura, kmetijstvo, upravljanje z vodami, upravljanje z zelenim odrezom;
- sodelovali smo pri pripravi grafike projekta za projektno rolo stojalo plakat (v slovenskem in hrvaškem jeziku).

LIFE TRŠCA:

- pripravili smo štiri novice o aktualnih dogajanjih za spletno stran projekta ter jih delili tudi na spletni strani in Facebook strani ZRSVN;
- izvedli smo predstavitev del na projektu predstavnikom zavarovanih območji.

JeloviZA:

- izdelali smo conacijo projektnega območja, zaključili pripravo Modela upravljanja in sodelovali pri promociji modela z nosilcem komunikacije v projektu – razvojno agencijo Sora;
- sodelovali smo na zaključnem dogodku in vodili ekskurzijo projektnikov Zavoda na Jelovico.

EIP-travišča:

- za projektne partnerje smo organizirali strokovno ekskurzijo v Avstrijo z namenom učenja modela »Kmet uči kmeta«;
- izvedli smo delavnice za kmetijske svetovalce in kmete;
- sodelovali smo pri izvedbi delavnic »Kmet uči kmeta« na partnerskih kmetijah.

I-SWAMP:

- predstavili smo projektne aktivnosti na delavnici v Geoparku;
- predstavili smo projektne aktivnosti na spletni delavnici;
- izvedli smo KATIS terensko delavnico za pedagoško osebje.

ZAGON:

- na spletni podstrani projekta smo objavljali novice o projektnih dogodkih in izvedbi aktivnosti na terenu;
- izvedli smo dve delavnici za deležnike – na območju Menine planine in KP Rački ribniki;
- izvedli smo predstavitev projekta na sestanku vodij projektov ZRSVN;
- za projektne partnerje smo organizirali strokovno ekskurzijo v 5-državno biosferno območje Mura-Drava-Donava;
- sodelovali smo pri zaključnem dogodku projekta.

Kras-Carso II:

- pripravili smo vsebine za projektno spletno stran;
- izvedli smo predstavitev projekta v sklopu projektnih sestankov ZRSVN;
- sodelovali smo pri izvedbi in se aktivno udeležili novinarske konference za promocijo festivala Kraška gmajna;
- sodelovali smo pri izvedbi ogledov Krompirjeve in Grofove jame, kjer smo predstavili Geopark Kras-Carso širši javnosti;
- s prispevki o projektu smo sodelovali na dveh mednarodnih konferencah ter na Posvetovanju slovenskih geologov;
- udeležili smo se rednih partnerskih srečanj.

GreenTour:

- aktivno smo se udeleževali operativnih projektnih partnerskih sestankov, kjer smo s partnerji projekta načrtovali, usklajevali in izvajali aktivnosti projektnih delovnih paketov ter komunicirali z drugimi deležniki v prostoru;
- izvedli smo več predstavitev projekta v sklopu projektnih sestankov ZRSVN;
- izvedli smo KATIS izobraževanje za pedagoško osebje (tema Unesco Geopark – zelena učilnica);
- izvedli smo dogodek za osnovnošolce ob dnevu Geopestrosti in DEKD;
- izvedli smo terenski izobraževalni naravoslovni dan za srednješolce (Gimnazije Ravne na Koroškem);
- izvedli smo predstavitev vsebin varstva narave s poudarkom na geološki dediščini in pravilih ravnanja v naravi študentom geologije NTF Ljubljana;
- izvedli smo izobraževalno delavnico »UNESCO Geopark – Zelena učilnica« na Podzemlju Pece v okviru TVU 2024 in delavnico za otroke »UNESCO Geopark – Zelena učilnica« na dnevu planincev v Črni;

- z namenom promocije projekta, s poudarkom na bontonu v naravi, smo sodelovali na dogodku ArtKamp 2024;
- z namenom prenosa dobrih praks in predstavitve projektnih aktivnosti v okviru komunikacijskih aktivnosti smo se udeležili mednarodne konference Interpret Europe v Kopru, študijskega obiska Geoparka Kras in delavnic projekta Humanita;
- pripravili smo prispevek »Doživeti naravo Karavanke UNESCO Globalnega Geoparka« za posvetovanje gozdarjev.

deProfundis:

- izvedli smo začetno srečanje partnerjev projekta,
- organizirali smo redne operativne sestanke projektnih partnerjev,
- izvedli smo dogodek ob Dnevu zemlje v Lisjakovi strugi za osnovnošolce,
- predstavili smo projekt krajevni skupnosti Negova,
- sodelovali smo na dogodkih Let's flow together in ArtKamp,
- izvedli smo predstavitev projekta v sklopu projektnih sestankov ZRSVN,
- izvedli smo KATIS izobraževanje za pedagoško osebje,
- izvedli smo dogodek za osnovnošolce ob dnevu Geopestrosti in DEKD,
- predstavili smo projekt na dogodku MurMap,
- predstavili smo projekt na bilateralni konferenci županov,
- sodelovali smo pri pripravi prispevkov za 24ur, maribor24.si, radio Agora in lokalne medije (lendavainfo, bakos, pomurec.com, n8, vestnik,...),
- sodelovali smo pri pripravi objav za Facebook in Instagram stran projekta,
- na terenu smo komunicirali z lastniki in upravljalci.

transPlant:

- udeležba in predstavitev projekta na tiskovni konferenci;
- udeležba na kick-off srečanju ob začetku projekta;
- izvedli smo predstavitev projekta v sklopu projektnih sestankov ZRSVN.

ELPS - Restoring the Amazon of Europe:

V času veljavnosti aneksa k projektному sporazumu do 31. 5. 2024 smo:

- bili strokovna podpora pri pripravi travišč v Biosfernem območju Mura zunanjemu izvajalcu (Zavita d.o.o);
- izvedli smo dva izobraževalna dogodka v Kotu (Lendava) v sklopu Mura Festivala;
- aktivno smo sodelovali na delavnici z deležniki BO Mura v organizaciji WWF Adria v Lendavi;
- pripravili smo poročilo oz. izpolnili monitoring obrazec o izhodiščnem stanju habitatnih tipov na projektном območju Kot ob Muri in usmeritve za obnovo mokrotnih travišč.

16.5 Komunikacija o invazivnih tujerodnih vrstah

V letu 2024 smo nadaljevali s komunikacijo glede invazivnih tujerodnih vrst (ITV) skladno s sprejetim Akcijskim načrtom in Komunikacijskim načrtom za ITV. Količinsko smo izvajali komunikacijo skladno s kadrovskimi zmoglostmi, ki so bile v letu 2024 omejene zaradi menjave kadrov na področju ITV.

Komunikacijske aktivnosti so vključevale predvsem:

- pripravo vsebin za spletno stran o ITV,
- redno objavlanje na Instagramu in Facebooku (Invazivke Slovenija),
- intenzivno komunikacijo ZOHO za azijskega sršena,
- izvajanje komunikacije na terenu,
- organizacijo in izvedbo akcije Očistimo Gorenjsko invazivk,

- pripravo letaka za svetega ibisa,
- formiranje baze dobrih praks,
- vzpostavitev fototeke,
- pripravo poročila o komunikaciji ob koncu leta.

Digitalna komunikacija o invazivnih tujerodnih vrstah:

V letu 2024 smo pripravili 68 Facebook in Instagram objav na temo invazivnih tujerodnih vrst. Na Facebook profilu smo pridobili 548 sledilcev in tako več kot potrojili njihovo število. Zabeležili smo 3720 obiskov profila in dosegli 1636 interakcij uporabnikov (združenih interakcij všečkov, komentarjev, delitev in shranjenih objav). Skupno smo dosegli 29 430 oseb.

Na Instagram profilu pa smo pridobili 70 sledilcev, zabeležili 556 obiskov profila in dosegli 372 interakcij uporabnikov (združenih interakcij všečkov, komentarjev, delitev in shranjenih objav). Skupno smo dosegli 1378 oseb.

16.6 Vključevanje varstva narave v izobraževalni sistem

Zavod si je v letu 2024 prizadeval za vključevanje vsebin varstva narave v vzgojno-izobraževalni sistem na formalni in neformalni ravni. Izvedli smo programe, ki so bili na podlagi razpisa Ministrstva za vzgojo in izobraževanje vpisani v KATIS – Katalog programov nadaljnjega izobraževanja in usposabljanja strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju.

S Centrom RS za poklicno izobraževanje smo aktivno sodelovali pri reviziji poklicnih standardov, ki so podlaga izobraževalnim programom s področja naravovarstva na IV., V. in VI. stopnji zahtevnosti (Tehnolog/tehnologinja za procese v naravi, Tehnolog/tehnologinja ekosistemskih rešitev, PS Tehnolog/tehnologinja za biotično varstvo). Ponovno smo predlagali, da je glede na potrebe današnjega časa, tudi zaradi vsebin naravovarstva, potrebna celovita prenova izobraževalnega sistema, s katero bi vsebine varstva narave implementirali v celoten sistem in ponovno opozorili, da je po prenovi PS s področja naravovarstva potrebno prenoviti tudi program Naravovarstveni tehnik/Inženir naravovarstva in ga tudi ustrezno preimenovali.

ReNPVO2030			
Številka ukrepa	Cilj/posebni cilj	Vrsta ukrepa	Ukrep
33	1, 2/10	Vzgoja in izobraževanje	Priprava predlogov za dopolnitev programov za osnovne in srednje šole s temeljnimi in aplikativnimi vsebinami s področja varstva narave; usposabljanje učiteljskega kadra
34	1, 2/10	Vzgoja in izobraževanje	Vključitev temeljnih znanj o ohranjanju narave v učne/študijske programe poklicev, ki zadevajo poseganje v naravo
35	1, 2/10	Vzgoja in izobraževanje	Usposabljanje za zaposlene na delovnih mestih, ki zadevajo poseganje v naravo
36	1, 2/10	Vzgoja in izobraževanje	Usposabljanje služb, ki delujejo na področju ohranjanja biotske raznovrstnosti in upravljanja sestavin biotske raznovrstnosti, za kakovostno opravljanje nalog

16.7 Izpolnjevanje določil Zakona o dostopu do informacij javnega značaja

V letu 2024 smo rešili večje število zadev in pripravili odgovore s priloženim gradivom v postopkih reševanja vlog za dostop do informacij javnega značaja in ponovno uporabo informacij javnega značaja v skladu z Zakonom o dostopu do informacij javnega značaja ter Uredbo o posredovanju in ponovni

uporabi informacij javnega značaja. Največji del vlog se je nanašal na podatke o živalskih in rastlinskih vrstah ter habitatnih tipih za potrebe presoj v določenih občinah. Prejeli pa smo tudi več zahtev za dostop do mnenj ZRSVN in drugih dokumentov v zvezi z odstranitvijo dreves, s posameznimi gradnjami in s posegi v prostor.

16.8 Notranja komunikacija

Na Zavodu svoje delo opravljamo na sedmih območnih enotah in osrednji enoti z organizacijskimi enotami – odseki, v vseh organizacijskih enotah pa delamo nekateri na javni službi in drugi zaposlenih na različnih projektih. Pravica vseh zaposlenih je, da do sedem dni v mesecu delamo od doma, naše delo pa vsebuje tudi delo na terenu. Vsi zaposleni predstavljamo interno javnost.

Za učinkovito delo na strokovnem področju so ključni dobri interni odnosi med zaposlenimi. Za obveščenost med zaposlenimi uporabljamo telefone in e-pošto, video sestanke in sestanke v živo, spletno stran ZRSVN in druge spletne strani ter družbena omrežja. Nadalje imamo redne kolegije organizacijskih enot, kolegije direktorja ter osnovane posamezne strokovne skupine.

Zavod RS za varstvo narave je naročnik klipinga za tiskane medije, ki ga na dnevno zaradi obveščenosti, pošiljamo vsem zaposlenim.

V spomladanskem času smo organizirali strokovno ekskurzijo za vse zaposlene, ki smo jo izvedli v organizaciji osrednje enote in OE Nova Gorica. Prvi dan smo bili na Cerju ter samostanu Kostanjevica. Spali smo v Novi gorici. Drugi dan smo odšli do Otliškega okna in imeli pohod s strokovno razlago po obronkih Trnovskega gozda. Strokovne ekskurzije se je udeležilo okrog 90 udeležencev, na ekskurzijo smo tokrat povabili tudi kolege iz Sektorja za naravo z Ministrstva za naravne vire in prostor. Ekskurzija je bila priložnost za mreženje s kolegi, s katerimi tudi sicer redno sodelujemo v živo, namesto sestankov ali telefonskih pogovorov.

Pri organizaciji ekskurzije smo opazili, da je tako veliko število udeležencev res velik (prevelik) zalogaj, posebej, ker zaposleni svojo udeležbo v zadnjem tednu spreminjajo ali odpovedujejo in bomo v bodoče zaostriili pogoje ne/udeležbe in o tem zaposlene obvestili že ob prijavi.

Izjemoma smo ob koncu leta ponovno organizirali Zaključno strokovno srečanje za dva dni. Prvi dan smo se mudili v Kozjanskem parku, drugi dan pa steklarno Rogaška in Bobrov center ob Sotli. Tudi te ekskurzije se je udeležilo okrog 90 zaposlenih.

V jesenskem času smo organizirali Športni dan v Športnem centru Vodice za vse zaposlene. Udeležilo se ga je okrog 60 zaposlenih.

V letu 2024 smo dokupili promocijske materiale ZRSVN in jih distribuirali po območnih enotah. Namenjeni so deležnikom s katerimi sodelujemo.

Ob koncu leta pa smo poskrbeli, da so vsi zaposleni prejeli elektronsko čestitko ZRSVN, ki so jo pošiljali svojim deležnikom.

Za vse zaposlene smo ob koncu leta pripravili rokovnike in koledarje. Rokovniki so postali naš prepoznavni artikel, pripravimo jih s posameznimi naravovarstveno vrednimi vrstami na platnicah (v letu 2024 deset različnih vrst), rokovnik pa vsako leto dobi vsak zaposlen.

17 NARAVOVARSTVENE AKCIJE

V preglednici je predstavljena realizacija naravovarstvenih akcij v letu 2024. Obsega akcije, predvidene s Programom dela ZRSVN za leto 2024, kot tudi tiste, ki smo jih izvedli dodatno. Za akcije, ki v programu dela niso bile predvidene, a smo jih kljub temu izvedli, je v zadnjem stolpcu preglednice navedeno »Dodatno«.

OBMOČNA ENOTA	NARAVOVARSTVENA AKCIJA	Realizacija
CELJE	Boletina - štetje velikonočnic	Realizirano
CELJE	Červivec - štetje navadnega kosmatinca	Realizirano
CELJE	Spodnja Sevškova rupa - čiščenje brezna	Realizirano
CELJE	Palčkova jama - čiščenje jame	Dodatno ¹
CELJE	Izvedba letnega načrta urejanja dreves v MO Celje	Realizirano
CELJE	Šmartinsko jezero - dvoživke	Ni realizirano ²
CELJE	Zamenjava tabel za NV: Boč, Žiče, hrasti Celje, Kum	Realizirano ³
CELJE	Stražišekova lipa - sanacija drevesa	Realizirano
CELJE	Kodrov kostanj - sanacija drevesa	Realizirano
CELJE	Straškova lipa - sanacija drevesa	Realizirano
CELJE	Pokojnik - lipa - sanacija drevesa in georadarske meritve korenin	Dodatno ⁴
KRANJ	Prevoz in postavitve podstavka za gnezdo štoklje - 2x	Realizirano
KRANJ	Smrečje v Črni - oreh - sanacija drevesa	Realizirano
KRANJ	Vodiška planina - lipa - arboristični pregled	Realizirano
KRANJ	Cerklje na Gorenjskem – lipovec – arboristični pregled	Dodatno ⁵
KRANJ	Na skalci – nahajališče jezerske krede, ledeniškega obrusa in fosilne morske obale – plačilo soglasja za ureditev NV	Dodatno ⁶
LJUBLJANA	Kuclerjev kamnolom: izvedba raziskav in monitoringa za ugotavljanje stanja in razširjenosti razpok ter premikov v zaledju kamnoloma, nadaljevanje NVakcije iz leta 2022/2023	Realizirano
LJUBLJANA	Sv. Duh v Vnanjih Goricah - ureditev predstavitvenega prostora za ozaveščanje o pomenu netopirjev v cerkvi, otvoritev in izvedba Mednarodne noči netopirjev	Realizirano
LJUBLJANA	Kraljica Roga - zbitost tal (nadaljevanje NVakcije iz leta 2023)	Realizirano
LJUBLJANA	Rakov Škocjan - vzdrževanje učne poti	Ni realizirano ⁷
MARIBOR	POV Grintovci - čiščenje zaraščajočih alpskih travnišč - habitat koconogih kur	Realizirano

¹ NVakcija izvedena s preostankom sredstev na NVakciji Spodnja Sevškova rupa - čiščenje brezna.

² Sodelavka, ki je bila zadolžena za NVakcijo, je odšla z Zavoda, drugi sodelavci niso uspeli prevzeti in izpeljati te NVakcije.

³ Namesto tabel na Boču so se zamenjale table na Kumu.

⁴ Sredstva za to NVakcijo so bila zbrana od preostanka sredstev na drugih NVakcijah na OE CE.

⁵ NVakcijo v celoti krila občina.

⁶ NVakcija je bila izvedena v letu 2023, v letu 2024 smo plačali soglasje za ureditev NV in s tem končanje NVakcije iz leta 2023.

⁷ V programu dela 2024 je bila NVakcija navedena z opombo, da v kolikor bo MNVP zagotovil dodatna sredstva, bo izvedena sicer ne. NVakcija ni bila izvedena, ker MNVP ni zagotovil sredstev zanjo.

MARIBOR	Postavitev ograj za dvoživke v Lutvercih in Podgradu	Realizirano
MARIBOR	Lovrenška jezera - ureditev brunčane poti (15. prostovoljna akcija Pohorje)	Realizirano
MARIBOR	Štrucov pravi kostanj - sanacija drevesa	Realizirano
MARIBOR	Vrhe - lipe pri cerkvi sv. Neže - sanacija dreves	Realizirano
MARIBOR	KP Rački ribniki - odstranitev pižmovk	Ni realizirano ⁸
NOVA GORICA	Rut - sanacija netopirskega gvana	Ni realizirano ⁹
NOVA GORICA	Jesen ob Rakah - sanacija drevesa	Realizirano
NOVA GORICA	Potok (Mrliške) - lipovec in lipa pri hiši št. 1 - sanacija dreves	Ni realizirano ¹⁰
NOVA GORICA	Vojsko - lipe pri hiši št. 6 - sanacija dreves	Realizirano
NOVA GORICA	Ustje – hrast pri mostu - sanacija drevesa	Dodatno ¹¹
NOVO MESTO	Dobrova - Jovsi: monitoring kosca, srednjega detla in gnezdilcev Jovsov	Realizirano
NOVO MESTO	Prevoz in postavitev podstavka za gnezdo štoklje - 2x	Ni realizirano ¹²
NOVO MESTO	Izvir Obršček - varstvo lokacije črnega močerila	Ni realizirano ¹³
NOVO MESTO	Frluga - lipa pri sv. Katarini - sanacija drevesa	Realizirano
NOVO MESTO	Osojnik - lipa 2 - sanacija drevesa	Dodatno ¹⁴
NOVO MESTO	Uršna sela - lipa - sanacija drevesa	Ni realizirano ¹⁵
NOVO MESTO	Semič - lipa - sanacija drevesa	Dodatno ¹⁶
PIRAN	Kolombar - kal - označitev NV	Ni realizirano ¹⁷
PIRAN	Popravilo in zamenjava plovk v KP Strunjan in Rt Madona	Intervencija ¹⁸

⁸ NVakcija zaradi drugih nalog na OE ni bila izvedena. Sredstva s te NVakcije so bila preusmerjena na intervencijo – popravilo plovk v ZO Rt Madona in KP Strunjan.

⁹ Župnik ni dovolil izvesti NVakcije v svoji cerkvi. Sredstva te NVakcije so se preusmerila na NVakcijo Jesen ob Rakah – sanacija drevesa, kjer so bili dejanski stroški višji od predvidenih.

¹⁰ NVakcija ni bila realizirana, saj je lastnik odstranil obe drevesi. Izvedena je bila prijava inšpekciji. Sredstva te NVakcije so bila preusmerjena na dodatno NVakcijo Ustje – hrast pri mostu – sanacija drevesa in NVakcijo Vojsko - lipe pri hiši št. 6 - sanacija dreves, kjer je bila izvedba del dražja od predvidenih sredstev za to NVakcijo.

¹¹ Sredstva za to NVakcijo dobili od neizvedene NVakcije Potok (Mrliške) - lipovec in lipa pri hiši št. 1 - sanacija dreves.

¹² NVakcija ni bila izvedena, ker so bili podstavki kupljeni prepozno (nakup je bil izveden v sklopu večjega števila podstavkov s sredstvi za N2K, ki smo jih prejeli naknadno) in bo izvedena v letu 2025.

¹³ NVakcija ni bila izvedena, ker je bilo sredstev za ograjo premalo in tudi ni bilo moč najti izvajalca za nadzor s kamerami. Sredstva se je preusmerilo na NVakcijo Semič – lipa – sanacija drevesa.

¹⁴ Sredstva za to NVakcijo smo pridobili od NVakcije Frluga - lipa pri sv. Katarini – sanacija drevesa, kjer je občina v celoti krila stroške sanacije in del od NVakcije Uršna sela – lipa – sanacija drevesa.

¹⁵ NVakcija ni bila izvedena, saj je bila NVakcija Semič – lipa – sanacija drevesa bolj nujna, zato se je sredstva preusmerilo na slednjo in na NVakcijo Osojnik – lipa 2 – sanacija drevesa.

¹⁶ Ker je bila sanacija lipe v Semiču nujna, se je sredstva za to NVakcijo pridobilo od NVakcije Uršna sela – lipa – sanacija drevesa, ki pa zaradi preusmeritve sredstev ni bila izvedena. Sredstva se je pridobilo tudi od NVakcije Izvir Obrešec – varstvo lokacije črnega močerila, ki ni bila izvedena.

¹⁷ NVakcija ni bila izvedena, saj ni bilo dovolj sredstev. Sredstva te NVakcije so se preusmerila na NVakcijo Dragonja – zamenjava tabel, kjer je bilo treba pridobiti dodatna sredstva, saj so bile table dražje od predvidenih sredstev za njihovo izdelavo.

¹⁸ Intervencija je bila izvedena s sredstvi predvidenimi za intervencije, preostanki sredstev od NVakcij, kjer niso bila porabljeni vsa načrtovana sredstva in NVakcij, ki niso bile izvedene.

18 SODELOVANJE V STROKOVNIH SVETIH IN DRUGIH TELESIH ZUNAJ ZRSVN

Zavod je v letu 2024 sodeloval v strokovnih svetih, upravljavskih telesih, delovnih in drugih skupinah ter različnih odborih. Po posameznih organizacijskih enotah so v tabeli podana pomembnejša članstva.

Telesa, označena z *, v letu 2024 niso bila sklicana.

Osrednja enota	Strokovni svet RP Kozjanski park
	Odbor za spremljanje izvajanja Skupne kmetijske politike
	Odbor za spremljanje operativnega programa za izvajanje Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo v RS
	Usmerjevalna skupina mreže za podeželja
	Mreža za rezultatsko usmerjena plačila
	Strokovna skupina Evropske komisije za poročanje po Natura direktivah
	Skupina za kmetovanje v varovanih območjih narave
	Global Taxonomic Initiative Focal Point CBD
	Odbor za živali (konvencija CITES)
	Skupine za strokovno presojo (konvencija CITES)
	Delovna skupina za pripravo programa upravljanja rib
OE Celje	Svet ZGS OE Nazarje
	Svet ZGS OE Celje
	Odbor za upravljanje KP Logarska dolina
	Strokovni panel za prenovno Regionalne razdelitve krajinskih tipov (BF)
OE Kranj	Svet ZGS OE Bled
	Svet ZGS OE Kranj
	Znanstveni forum za ITV pri EK
	Strokovni svet TNP
	Delovna skupina za Zeleno shemo Kranj (turistična strategija)
	Komisija za izboljšanje stanja Blejskega jezera
	Odbor za okolje, infrastrukturo in prostor (Razvojni svet Gorenjske regije)
	Regionalni razvojni svet Gorenjske, Odbor za razvoj podeželja
	Zelena ekipa Žirovnice – Zelena shema slovenskega turizma
	Komisija za zeleni pas Bleda
OE Ljubljana	Skupina Ravnanje z odpadno vodo (ROV) v TNP
	Svet ZGS OE Ljubljana
	Svet ZGS OE Kočevje
	Strokovni svet NRP
	Strokovni svet KP Ljubljansko barje
	Odbor za KP Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib
	Strokovna skupina za velike zveri
	Komisija za mestne gozdove Ljubljana
OE Maribor	Svet ZGS OE Murska Sobota
	Svet ZGS OE Slovenj Gradec
	Svet ZGS OE Maribor
	Strokovni svet Javni zavod KP Goričko
	Svet ZGS
OE Nova Gorica	Svet ZGS OE Tolmin

	Svet ZGS OE Postojna
	Svet ZGS OE Sežana
	Strokovni svet RP Škocjanske jame
	Odbor za svetovno kulturno in naravno dediščino
	Odbor (posvetovalno delovno telo) Geoparka Idrija
	Odbor za trajnostni okoljski, prostorski in infrastrukturni razvoj regije pri regionalnem razvojnem svetu Goriške regije
	Odbor za podeželje, kmetijstvo, gozdarstvo, ribištvo in naravne dobrine pri regionalnem razvojnem svetu Južne Primorske
	NFP za konvencijo CBD
OE Novo mesto	Strokovni svet KP Kolpa
	Svet ZGS OE Novo mesto
	Svet ZGS OE Brežice
OE Piran	Strokovni svet KP Strunjan
	Odbor KP Sečoveljske soline
	Odbor NR Škocjanski zatok
	Odbor KP Debeli rtič*
	Odbor za spremljanje Operativnega programa za izvajanje Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo v Republiki Sloveniji za obdobje 2014–2020
	Odbor Združenja upravljavcev sredozemskih morskih zavarovanih območij (MedPAN)
	Nacionalna koordinacija (focal point) Protokola SPA/BD Barcelonske konvencije
	Delovna skupina za izvajanje Pomorskega prostorskega načrta Slovenije
	Nacionalni odbor za medvladno oceanografsko komisijo – IOC*
	Medresorska komisija za oblikovanje stališč RS do problematike plinskih terminalov v Tržaškem zalivu in njegovem obalnem območju*
	Projektna skupina za morje in obalo
	Ocenjevalna skupina za natečaj ZAPS za ureditev priobalnega pasu med Koprom in Izolo (izvedenka za področje varstva narave)

19 USPOSABLJANJE DELAVCEV ZRSVN

Razmere v družbi, pravila, zakonodaja in tehnologije se hitro in nenehno spreminjajo, kar tako delodajalce kot zaposlene pogosto sili k prilagoditvi in dopolnitvi njihovega znanja in sposobnosti, da lahko učinkovito in skladno s pričakovanji opravljajo svoje delovne naloge. V ta namen si Zavod skladno s predpisi prizadeva zagotoviti usposabljanje zaposlenih na strokovnih delovnih mestih kakor tudi sodelavcev, ki opravljajo dela na spremljajočih delovnih mestih. V okviru razpoložljivih finančnih sredstev in glede na dejanske potrebe je bilo organizirano usposabljanje za pridobivanje znanj s strokovnega področja dela Zavoda in ostalih strokovnih znanj s področja spremljajočih delovnih nalog splošnega področja dela, ki so podpora strokovnemu delu Zavoda. Pri strokovnem usposabljanju s področja naravovarstvenih vsebin, ki se je izvajalo v organizaciji Zavoda, je bil poudarek na internih delavnicah in skupinskih usposabljanjih, zlasti z namenom poenotenja in nadaljnega razvijanja metodoloških pristopov s področja strokovnega dela našega Zavoda. Navedene delavnice in skupinska usposabljanja so bila glede na objektivne okoliščine organizirana v živo oziroma so bila izvedena na daljavo. Prav tako je Zavod organiziral in se udeleževal usposabljanj, izvedenih s strani zunanjih

izvajalcev in so bila usmerjena v skupinsko pridobivanje in nadgrajevanje znanja ter veščin in je kot v preteklosti svoje zaposlene permanentno spodbujal k samoizobraževanju.

Zaposleni Zavoda so se z namenom nadgrajevanja strokovnosti usposabljali na področju delovnopравnih razmerij javnih uslužbencev, udeležili konference s področja javnih naročil kakor tudi izobraževanj s področja informatike, finančnih, kadrovskih zadev in odnosov z javnostmi. V letu 2024 so se zaposleni Zavoda udeležili usposabljanj na številnih delavnicah, seminarjih in strokovnih srečanjih z različnih vsebinskih področij, tako v domačem kot mednarodnem okolju. V okviru dela pri projektih so se zaposleni udeležili izobraževanj s področja projektnega dela. V letu 2024 je Zavod v okviru praktičnega usposabljanja omogočil opravljanje študentske prakse sedmim študentom na do- in podiplomskem študiju, prav tako je bilo enemu sodelavcu omogočeno opravljanje strokovnega izpita s področja varstva narave.

Preglednica izobraževanj, ki so se jih v letu 2024 udeležili sodelavci Zavoda.

Datum	Način izvedbe	Naslov
2.2.2024	Delavnica	Pomorski prostorski plan- določanje nosilne kapacitete morja
14.2.2024	Tečaj	Pravilna raba jezika v spletnih besedilih
6.2.2024	Delavnica	Interna delavnica na temo netopirjev
9.3.2024	Seminar	Trajnost in dostojanstvo v kontekstu digitalizacije in UI v arh. znan.
14.3.2024	Delavnica	Interna izobraževalna delavnica na temo Vodarstva
27.3.2024	Delavnica	Drevesne naravne vrednote
9.4.2024	Tečaj	Izobraževanje QGIS- poudarek na vtičniku QNarcIS – osnovni tečaj
16.4.2024	Tečaj	Izobraževanje QGIS- poudarek na vtičniku QNarcIS – napredni tečaj
8.5.2024	Tečaj	Učinkovito delo z urejevalniki besedil
16.5.2024	Ekskurzija	Strokovna ekskurzija v zahodno Srbijo
22.5.2024	Tečaj	Delo s preglednicami
13.6.2024	Tečaj	Uvodna predstavitev e - Graditev
28.8.2024	Tečaj	Digi – akademija B2
16.9.2024	Kongres	Veliki kongres javnega naročanja
17.10.2024	Delavnica	Oblikovanje prihodnosti v antropocenu
24.9.2024	Tečaj	E - graditev
22.10.2024	Tečaj	Obnovitveni tečaj Zakona o upravnem postopku
5.11.2024	Tečaj	Informacijska varnost
13.11.2024	Tečaj	Informacijska varnost
26.11.2024	Tečaj	Osnovno usposabljanje ARS
27.11.2024	Tečaj	Osnovno usposabljanje ARS
28.11.2024	Tečaj	Osnovno usposabljanje ARS
5.12.2024	Delavnica	Uvodna predstavitev sistema e-Graditev na MNVP
12.12.2024	Delavnica	Uvodna predstavitev sistema e-Graditev na MNVP

20 PROJEKTI S PODROČJA VARSTVA NARAVE

20.1 Potekajoči projekti (akronimi in naslovi projektov)

1	LIFE Lynx	Reševanje risa v Dinaridih in jugovzhodnih Alpah pred izumrtjem
2	LIFE-IP NATURA.SI	LIFE – Integrirani projekt za okrepljeno upravljanje Nature 2000 v Sloveniji
3	LIFE NarcIS	LIFE – Naravovarstveni informacijski sistem
4	LIFE OrnamentallIAS	Prevention and management of adverse impact of ornamental invasive alien plant species on endangered habitat types and species of EU importance
5	LIFE RESTORE for MDD	Preserving and restoring floodplain forest habitats along the Mura-Drava-Danube rivers
6	LIFE TRŠCA	Managing marsh habitats for conservation of waterfowl of temporary lakes
7	ELPS	Restoring the Amazon of Europe: Reconnecting Riverine Habitats in the First five-country UNESCO Biosphere Reserve
8	Green Tour	Čezmejni trajnostni razvoj odpornih, zelenih turističnih produktov ter upravljanja javne turistične infrastrukture in tokov obiskovalcev
9	deProfundis	Ohranjanje dediščine »Iz globin«: čezmejni kulturno-turistični potencial
10	KRAS.CARSO II	Skupno upravljanje in trajnostni razvoj območja Matičnega Krasa
11	I-SWAMP	Povezovanje malih alpskih mokrišč – spremljanje stanja in ohranjanje
12	TransPLANT	Integralna čezmejna zaščita Natura 2000 rastlinskih vrst
13	EIP-travišča	Kmetovanje za ohranjanje vrstno pestrih travišč s prenosom znanja na kmeta
14	JeloviZA	Za izboljšanje stanja ekosistemov in ohranjanje kvalifikacijskih vrst na območju Natura 2000 na Jelovici ter priprava modela upravljanja, ki v odločevalskih procesih upošteva ekosistemske storitve
15	ZAGON	Znanje za gospodaren odnos do narave

Potekajoči projekti so predstavljeni v tabelarni obliki, ki je bila podana v *Izhodiščih*.

20.1.1 LIFE

20.1.1.1 LIFE Lynx

Naslov projekta:	Reševanje risa v Dinaridih in jugovzhodnih Alpah pred izumrtjem
Povzetek/cilji projekta:	Glavna cilja projekta LIFE Lynx sta reševanje dinarske in jugovzhodno alpske populacije risa pred izumrtjem ter njena dolgoročna ohranitev. Populacija je trenutno izredno majhna, izolirana, njeni osebki pa med seboj zelo v sorodu. Stopnjo sorodnosti je zato treba znižati, in sicer z doselitvijo zdravih osebkov iz druge, neogrožene populacije. V projektu se bo v Slovenijo in na Hrvaško z mednarodnim sodelovanjem doselilo rise iz slovaškega in romunskega dela Karpatov, s čimer se bo preprečilo izumrtje naše populacije. Zavod sodeluje pri naslednjih aktivnostih: • Pripravi dokumentov za upravljanje risa v Sloveniji, na Hrvaškem ter v italijanskih centralnih in vzhodnih Alpah (akcijski načrt za risa in nadnacionalni načrt za upravljanje risa na populacijski ravni). • Ocenijo prostorske povezanosti dinarsko-jugovzhodno alpske populacije risa ter izolacije od ostalih populacij za namen dolgoročnega prostorskega načrtovanja (cilj je zagotoviti znanstveno ozadje – zemljevidi, modeli habitatov in povezljivosti, diagrami genskega pretoka, vzpostavitev spletne zbirke podatkov). • Sodelovanju s specializirano policijsko preiskovalno enoto in se vključuje v druge podporne dejavnosti za učinkovitejšo preganjanje nezakonitega lova. • Turizmu, povezanem z risom, ki prinaša koristi lokalnim skupnostim ter prispeva k varovanju in ohranjanju risa (postavitev edukativne učne poti in informativnih tabel na različnih lokacijah).
Ključne aktivnosti v tekočem letu:	• Pregled stanja informativnih tabel in učne poti pred zaključkom projekta • Komunikacija z lastniki zemljišč, kjer so postavljene informativne table in učna pot • Končno poročanje
Status projekta:	Zaključen 31.3.2024
Vrednost projekta:	6.829.377,00 EUR Prispevek Evropske komisije: 4.081.404,00 EUR Prispevek Ministrstva za naravne vire in prostor: 1.340.168,00 EUR Zavodov del: 76.708,25 €
Viri sredstev:	EU – LIFE (59,76 %), prispevek partnerjev (15 %), prispevek sofinancerjev (20,98 %), usklajevalni prispevek upravičenca (4,26 %). Delež sofinanciranja Zavoda je 12 %.
Trajanje:	1. 7. 2017 – 31. 3. 2024
Partnerji:	- Zavod za gozdove Slovenije (Slovenija) - Lovska zveza Slovenije (Slovenija) - Zavod Republike Slovenije za varstvo narave (Slovenija) - Univerza v Ljubljani (Slovenija) - Arma dei carabinieri – Comando Unità Tutela Forestale Ambientale e Agroalimentare (Italija) - Progetto Lince (Italija) - Association BIOM (Hrvaška) - University of Zagreb, Faculty of Veterinary Medicine (Hrvaška) - Karlovac University of Applied Sciences (Hrvaška) - Association for the Biological Diversity Conservation (Romunija) - Technical university in Zvolen (Slovaška)
Cilj/podcilj/ukrep ReNPVO20-30, v katerega spada projekt:	Projekt Reševanje risa v Dinaridih in jugovzhodnih Alpah pred izumrtjem – LIFE Lynx spada pod temo LIFE Narava in biotska raznovrstnost. Iz ReNPVO20-30 (10. poglavje Resolucije) projekt zasleduje: Cilja: 1.3, 6.5 Ukrepe: 1.3.3., 1.3.6, 6.5.1

Kratka utemeljitev projektnega prispevka k nadgrajevanju nalog javne službe:	Projekt nadgrajuje varovanje velikih zveri, konkretno izboljšuje stanje populacije risa v Sloveniji in širšem dinarskem prostoru ter oblikuje mednarodne dokumente za strateško upravljanje populacije in vzpostavljanje povezljivosti življenjskega prostora.
--	--

20.1.1.2 LIFE-IP NATURA.SI

Naslov projekta:	LIFE – Integrirani projekt za okrepljeno upravljanje Nature 2000 v Sloveniji
Povzetek/cilji projekta:	Glavni cilj projekta je, da s sodelovanjem med različnimi sektorji in deležniki prispeva k izboljšanju upravljanja Nature 2000 v Sloveniji. Ostali cilji so: - Izvedba konkretnih akcij na terenu na osmih območjih Natura 2000. - Izboljšanje stanja ohranjenosti izbranih Natura vrst in habitatnih tipov. - Obnovitev in vzdrževanje ugodnega stanja vodnih teles. - Posodobitev Programa upravljanja Natura 2000 (PUN 2023–2028). - Okrepljeno izvajanje Programa upravljanja z Naturo 2000 (PUN 2000) v Sloveniji. - Vzpostavitev podlag za nacionalni sistem monitoringa. - Okrepitev sodelovanja med naravovarstvom, gozdarstvom, kmetijstvom in vodarstvom.
Ključne aktivnosti v tekočem letu:	- Sodelovanje pri predstavitvah PUN (2023-2028) za sektorje: gozdarstvo, kmetijstvo, ribištvo in vode, prostor, varstvo narave - nadzor nad upravljanjem nahajališča velikonočnice na Boču, komunikacija in sodelovanje s PD Poljčane in kmeti. - Obiski kmetij za vpis projektnih ukrepov in operacij KOPOP, spremljanje stanja na projektnem območju Travišča Štajerske, usklajevanje s partnerji. - obiski kmetij za vpis projektnih ukrepov in operacij KOPOP, spremljanje izvajanja pogodbenih obveznosti, usklajevanje s KGZ Nova Gorica. - obiski kmetij za vpis v projektne in KOPOP ukrepe, spremljanje izvajanja pogodbenih obveznosti, obravnava izjem od pravil kmetijske politike – usklajevanje z MKGP. - Pregledovanje državnih zemljišč (Slovenska Istra) in analiza njihove primernosti za vključitev v prilagojeno kmetijsko rabo. - Spremljanje odstranjevanja topinamburja na izbranih parcelah ob Dravinji - Spremljanje stanja habitata in vrste močvirski meček na Kamniškem vrhu, komunikacija s kmetom, usklajevanje s partnerji glede nadaljnega ukrepanja za varstvo vrste. - Usklajevanje in priprava sporazuma z Dars-om glede upravljanja brežine avtoceste, kjer se nahaja strašničin in temni mravljiščar. - Spremljanje in nadzor izvedbe izvajanja ukrepov na vodah Štajerske: V1-vzhodna Ložnica (renaturacija stare struge), V5-Dobje (razgibanje struge), D1-D5 (renaturacija stare struge), spremljanje in nadzor izvedbe; obravnava projektnih dokumentacij za ostale predvidene ukrepe, usklajevanje z izvajalci in z DRSV. - Spremljanje izvajanja SKP (2023–2027), obravnava OOTT območij, analiza vpisa površin v KOPOP ukrepe na ravni Slovenije, objava strokovnega članka v Varstvu narave. - Obravnava obrazloženega mnenja EU za travniški opomin (metulji in ptice), strokovna pomoč pri pripravi odgovorov za MNVP. - Priprava in posodobitev GIS slojev za izvajanje naravovarstvenih ukrepov SKP (DKOP2, OOTT, MET, DŽ, HTV, HAB). - Posodobitev že obstoječih svetovalnih načrtov in priprava svetovalnega načrta za Ljubljansko barje. - Sodelovanje na delavnicah za obravnavo primerov sonaravnih ureditev in posegov na vodah in pri nastanku Zbirke sonaravnih ureditev na vodah pod vodstvom DRSV.

	- Izvedba seznanitvenih in terenskih delavnic s 6 območnimi enotami Zavoda za varstvo kulturne dediščine za varstvo netopirjev in obravnavo problematike čiščenja gvana. - Sestanki s Slovensko Škofovsko konferenco glede vzpostavitve sistema finančnih nadomestil za čiščenje gvana v zvonikih cerkva. - Sodelovanje pri izvedbi čistilne akcije v cerkvi Marijinega oznanjenja v Brišah, Zagorje ob Savi. - Priprava kazalnikov, določitev območij spremljanja, krovnih vrst in HT in protokola za monitoring območij Natura 2000, sodelovanje pri organizaciji usklajevalnih delavnic za partnerje v projektu, priprava GIS slojev, priprava osnutka protokola za monitoring vrst in HT, izvedba delavnic s strokovnjaki za vrste za pripravo državne monitoring sheme. - Komunikacija z občinama Poljčane in Koper – seznanitev s projektnimi aktivnostmi glede pridobivanja površin v projektne ukrepe - Analiza območja Natura 2000 Pregara s travišči zaradi priprav na priključitev med projektna območja.
Status projekta:	Poteka.
Vrednost projekta:	17.007.204,00 EUR Zavodov del: 2.519.608,18 EUR
Viri sredstev:	EU – LIFE (59,97 %), prispevek partnerjev (16,97 %), usklajevalni prispevek upravičenca (23,06 %). Delež Zavoda je 17 %.
Trajanje:	5. 9. 2018 – 31. 12. 2026
Partnerji:	- Ministrstvo za naravne vire in prostor - Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano - Ministrstvo za naravne vire in prostor, Direkcija Republike Slovenije za vode - Zavod za gozdove Slovenije - Kmetijsko-gozdarska zbornica Slovenije - Zavod za ribištvo Slovenije - Kmetijsko-gozdarska zbornica Slovenije, Kmetijsko-gozdarski zavod Ptuj - Kmetijsko-gozdarska zbornica Slovenije, Kmetijsko-gozdarski zavod Ljubljana - Kmetijsko-gozdarska zbornica Slovenije, Kmetijsko-gozdarski zavod Nova Gorica - Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta - Nacionalni inštitut za biologijo - Gozdarski inštitut Slovenije - Center za kartografijo favne in flore - Zavod Štirna
Cilj/podcilj/ukrep ReNPVO20-30, v katerega spada projekt:	Projekt LIFE-IP NATURA.SI prispeva k doseganju ciljev Direktive o pticah in Direktive o habitatih ter 1. cilja Strategije EU o biotski raznovrstnosti z uresničevanjem Prednostnega okvirja ukrepanja za Slovenijo (PAF). Iz ReNPVO20-30 (10. poglavje Resolucije) projekt zasleduje: Cilje: 1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 4.1, 6.1, 8.1, 11.1 Ukrepe: 1.1.1, 1.1.2, 1.1.3, 1.2.2, 1.2.3, 1.3.4, 2.1.1, 2.1.2, 4.1.1, 4.1.2, 6.1.3, 8.1.2, 11.1.1
Kratka utemeljitev projektne prispevka k nadgrajevanju nalog javne službe:	- Posodobitev Programa upravljanja območij Natura 2000 (PUN 2000) z dodatnimi projektnimi sredstvi, ki omogočajo bolj poglobljeno strokovno delo in širšo komunikacijo. - Vključevanje podatkov in izsledkov projekta v izdelavo strokovnih mnenj ter naravovarstvenih smernic. - Okrepitev mehanizmov za vključevanje vsebin in ukrepov varstva narave v politike sektorjev. - Izobraževanja sodelavcev za boljše upravljanje Nature 2000. - Vzpostavitev učinkovitejšega sistema za pridobivanje podatkov o stanju vrst in HT za namene poročanja po 17. členu Habitatne direktive, 12. členu Ptičje direktive in upravljanja območij Natura 2000 ter namene poročanja o doseganju ciljev PUN 2000. - Okrepljeno sodelovanje z deležniki na področju varstva narave.

20.1.1.3 LIFE NarcIS

Naslov projekta:	LIFE – Naravovarstveni informacijski sistem
Povzetek/cilji projekta:	- Vzpostavitev enotnega informacijskega sistema, ki bo omogočal dostop do bioloških in naravovarstveno pomembnih podatkov z enega mesta. - Razvoj inkluzivnega programa, ki bo z namenom dolgoročne hrambe podatkov povezal ključne producente bioloških in naravovarstveno pomembnih podatkov. - Vzpostavitev učinkovitejše implementacije zakonodaje EU. - Povečanje zavedanja o pomenu, uporabnosti in dostopnosti podatkov za deležnike in ciljne skupine.
Ključne aktivnosti v tekočem letu:	Zaključene vse aktivnosti v skladu s projektno prijavnico in pripravljen AFTER LIFE načrt
Status projekta:	Zaključen.
Vrednost projekta:	3.695.411,00 EUR Zavodov del: 574.500,00 EUR Delež sofinanciranja Zavoda je 10 %.
Vira sredstev:	EU – LIFE (55 %), RS (45 %).
Trajanje:	1. 1. 2021 – 31. 12. 2024
Partnerji:	- Agencija Republike Slovenije za okolje - Ministrstvo za naravne vire in prostor - Zavod Republike Slovenije za varstvo narave - Zavod za gozdove Slovenije - Zavod za ribištvo Slovenije - Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta - Center za kartografijo favne in flore - Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije
Cilj/podcilj/ukrep, v katerega spada projekt:	LIFE, Environmental governance and information Ukrep ReNPVO20-30 št. 30: Urejanje, dopolnjevanje in redno vzdrževanje: - podatkovne zbirke o biotski raznovrstnosti, NV in krajinskih značilnostih, pomembnih za ohranjanje biotske raznovrstnosti; - pregledovalnika podatkov, ki omogoča ustrezne preglede, iskanja ter prenos podatkov iz zbirke. Vrsta ukrepa: Informacijski sistem in zbirke podatkov Cilji: 1, 2/20, 3 Ukrep ReNPVO20-30 št. 31: Vzpostavitev sistema za redno dopolnjevanje, posodabljanje in vzdrževanje zbirke podatkov. Vrsta ukrepa: Informacijski sistem in zbirke podatkov Cilji: 1, 2/20, 3
Kratka utemeljitev projektnega prispevka k nadgrajevanju nalog javne službe:	V projektu bo pomembno nadgrajen NVA in SporociVrsto. Predvidena je informatizacija postopkov priprave strokovnih izdelkov. Sodelavci Zavoda bodo dobili možnost iskanja po obstoječih naravovarstvenih in bioloških podatkih projektnih partnerjev z enega mesta (oziroma skladno s projektnimi dogovori). Izvedena bo informatizacija PUN ter zbirke za hrambo novih podatkov, pridobljenih v IP-LIFE. V sklopu projekta NarcIS se bo izvedlo izobraževanje QGIS, ki bo služilo tudi kot podpora prehodu Zavoda na QGIS. ZRSVN bo omogočil dostop do podatkov o biotski raznovrstnosti, NV, zavarovanih območjih, posrednih in neposrednih ukrepih varstva narave v skladu s projektno prijavnico projekta LIFE NarcIS ter zakonodajo.

20.1.1.4 LIFE OrnamentallIAS

Naslov projekta:	Prevention and management of adverse impact of ornamental invasive alien plant species on endangered habitat types and species of EU importance / Preprečevanje in obvladovanje negativnih vplivov okrasnih invazivnih tujerodnih vrst rastlin na ogrožene evropsko pomembne habitatne tipe in vrste
------------------	---

Povzetek/cilji projekta:	Invazivne tujerodne vrste so ena izmed največjih groženj biotski raznovrstnosti. Številne invazivne tujerodne rastline so bile vnesene kot okrasne rastline in njihovo širjenje v naravo ogroža domorodne vrste in habitatne tipe, pomembne za EU. Projekt LIFE OrnamentalIAS obravnava okrasne invazivne tujerodne rastline (v nadaljevanju: ITR) na treh ravneh: preventivno delovanje, zgodnje odkrivanje in hitro odzivanje (t. i. sistem ZOHO) ter obvladovanje in odstranjevanje. Preprečevanje vnosa vrst se naslavlja z ozaveščanjem deležnikov in širše javnosti, kjer se osredotoča predvsem na širjenje ITR z urbanih območij in odstranjevanje oziroma odlaganje zelenega odreza. Cilji preventivnega delovanja so predvsem priprava ocene invazivnosti posameznih okrasnih rastlin, iskanje alternativ ITR, priprava kodeksa ravnanja za hortikulturo ter razvoj učinkovitejšega ravnanja z zelenim odrezom. Sistem ZOHO bo implementiran na področju kmetijstva in upravljanja z vodami. Namen uveljavljanja sistema ZOHO v sektorju upravljanja z vodami in kmetijstva je preprečevanje širjenja invazivnih tujerodnih vrst rastlin ter ohranjanje in izboljšanje stanja posameznih evropsko pomembnih habitatnih tipov ter rastlinskih in živalskih vrst. Ena izmed pomembnih dejavnosti projekta je tudi zagotavljanje trajnosti, prenosljivosti in nadgradnje rezultatov projekta za nadaljnjo uporabo in razvoj v drugih sektorjih in na drugih področjih.
Ključne aktivnosti v tekočem letu:	• V okviru projekta LIFE OrnamentalIAS se je v začetku leta 2024 oblikovala projektna ekipa (ZRSVN vodilni partner), način vodenja in administracije projekta, vzpostavil se je upravni odbor projekta ter izvedel »Kick off«, Uvodno srečanje projekta (16.1.–17.1.2024, Ljubljana). • ZRSVN je pripravil rezultat projekta: D1.1 Letno poročilo o kumulativnih izdatkih za 2023 (DS1). V okviru DS1 smo pripravili rezultat projekta LIFE KPI – 9 mesecev za KPI indikatorje projekta. Uspešno se je izvedel prvi redni obisk monitorja projekta. • V okviru DS2 sodelujemo pri pregled prisotnosti okrasnih ITV na javnih zelenih površinah in spremljamo partnerje projekta pri ugotavljanju trenutnega stanja okrasnih ITR in alternativah, ki jih ponuja trg v Sloveniji in na Hrvaškem. • V okviru DS3 smo sodelovali pri pregledu obstoječega sistema ZOHO na območju kmetijskih zemljišč. • V okviru DS4 smo sodelovali pri pripravi projekta D4.1 Pregled stanja ukrepov ZOHO na vodnih in priobalnih zemljiščih. • V okviru DS5 smo sodelovali pri pripravi rezultata projekta D5.1 Analiza obstoječih metod ravnanja z vrtnimi odpadki in kompostiranja v Sloveniji in na Hrvaškem. • V okviru DS6 smo se partnerji projekta dogovorili o enotni metodologiji popisa ITR in smo sodelovali pri popisu začetnega stanja ITR in odlagališč zelenega odreza na pilotnih območjih. • V okviru DS7 smo sodelovali pri izvedbi novinarske konference za projekt, oblikovanju Komunikacijske strategije projekta in povezovanju na socialnih omrežjih (Facebook, Instagram LIFE OrnamentalIAS). ZRSVN je pripravil podstran projekta. Sodelovali smo pri pripravi projektnih brošur/letakov in pri predstavitvenem videu projekta. • V okviru DS9 smo sodelovali s partnerji projekta pri vzpostavitvi načina monitoringa načrtovanih akcij projekta.
Status projekta:	Poteka.
Vrednost projekta:	7.860.114,05 EUR Zavodov del: 2.852.225,39 EUR
Viri sredstev:	LIFE (60 %), Ministrstvo RS za naravne vire in prostor (20 %), lastna sredstva (20 %).
Trajanje:	1. 10. 2023 – 31. 9. 2029
Partnerji:	- Zavod RS za varstvo narave (vodilni partner) - JU Zeleni prsten Zagrebačke županije

	- Kmetijsko-gozdarski zavod Celje - Kmetijsko-gozdarska zbornica Slovenije - Sveučilište u Zagrebu, Agronomski fakultet - Notranjski regijski park - Razvojna agencija Sora - SIMBIO d.o.o. - Direkcija RS za vode - Arboretum Volčji Potok
Cilj/podcilj/ukrep ReNPVO20-30, v katerega spada projekt:	Številka ukrepa: 22 Cilj/posebni cilj: 1/3 Vrsta ukrepa: Ravnanje z invazivnimi tujerodnimi vrstami Ukrep: • Vzpostavitev in izvajanje sistema spremljanja invazivnih tujerodnih vrst (ITV), vključno z informacijskim sistemom in stalnim načrtnim spremljanjem (monitoringom) pojavljanja v naravi. • Vzpostavitev sistema za zgodnje odkrivanje invazivnih tujerodnih vrst, hiter odziv ter njihovo obvladovanje. ReNPVO2030, 10. poglavje: Cilji: 3.1, 3.3, 3.4, 3.5 Ukrepi: 3.1.2, 3.3.1, 3.3.3, 3.4.1, 3.5.1
Kratka utemeljitev projektne prispevka k nadgrajevanju nalog javne službe:	Upravljanje z invazivnimi tujerodnimi vrstami je multidisciplinarno področje, pri čemer je nujno sodelovanje strokovnjakov z različnih področjih, saj se negativni vplivi invazivnih tujerodnih vrst kažejo v različnih sektorjih. Projekt LIFE OrnamentallIAS poleg naravovarstva naslavlja še področja hortikulture, kmetijstva, upravljanja z vodami in ravnanja z ostanki invazivnih tujerodnih rastlin. Konzorcij projektnih partnerjev sestavlja 10 organizacij z omenjenih področij, s čimer je zagotovljeno povezovanje strok v projektu. Poleg tega je projekt meddržaven, s čimer bo zagotovljeno povezovanje s hrvaškimi kolegi, v projektu pa je poudarek tudi na izmenjavi in prenosu znanja o upravljanju z invazivnimi tujerodnimi vrstami med državama. Pomemben del projekta je uvedba sistema zgodnjega odkrivanja in hitrega odzivanja na področji kmetijstva in upravljanja z vodami, razvoj učinkovitih in ekonomsko vzdržnih načinov ravnanja z vrtnimi ostanki, da se prepreči vnos in širjenje ITV rastlin s kompostom in zagotovi varna raba komposta brez razmnoževalnih delov ITV rastlin, z izvajanjem komunikacijskih aktivnosti projekta pa bomo prispevali k izvajanju komunikacijskega načrta za invazivke. Omenjene aktivnosti dopolnjujejo izvajanje javne službe, tako da ne prihaja do dvojnega financiranja, saj se vsebine dopolnjujejo.

20.1.1.5 LIFE RESTORE for MDD

Naslov projekta:	Preserving and restoring floodplain forest habitats along the Mura-Drava-Danube rivers / Ohranjanje in obnova poplavnih gozdnih habitatov ob rekah Mura-Drava-Donava
Povzetek/cilji projekta:	Projekt »LIFE RESTORE for MDD« se osredotoča na ohranjanje in obnovo poplavnih gozdov ob rekah Muri, Dravi in Donavi v Avstriji, Sloveniji, Hrvaški, Madžarski in Srbiji. Z obnovo naravnih in dinamičnih hidro-morfoloških procesov za mobilizacijo sedimentov in ustvarjanje pionirskih habitatov, ohranjanjem različnih habitatnih struktur, gozdnogospodarskimi ukrepi ter vzpostavitvijo medsektorskega in čezmejnega načrtovanja za obnovo naslavlja glavne pritiske na poplavne gozdove. Ozaveščanje in izobraževanje na projektnem območju sta prav tako pomembna cilja projekta, ki bosta bistveno prispevala k doseganju dolgoročnega cilja projekta. Ključne projektne aktivnosti v Sloveniji so: • Obnova 20 hektarjev površin poplavnih gozdov z zasaditvijo avtohtonih, rastišču primernih drevesnih vrst. • Razvoj sadilnega materiala avtohtonih drevesnih vrst in zavarovanje genskega materiala avtohtonih drevesnih vrst bresta in jesena.

	• Renaturacija struge Mure na treh odsekih, čiščenje Beniškega rokava in obnova mrtvice pri Gradišču. • Odkup 20 hektarjev zasebnih gozdnih zemljišč, ki bodo trajno namenjena varstvu narave. • Priprava strokovnega predloga zavarovanja najvrednejših delov narave ob reki Muri.
Ključne aktivnosti v tekočem letu:	• Izvedeno je bilo prvo vsebinsko in finančno poročanje projekta; • pripravljene so bile Naravovarstvene usmeritve za širitev struge Konjišče, za širitev struge Mele in širitev struge Hrastje-Mota, Naravovarstvene usmeritve za obnovo mrtvice Gradišče in Naravovarstvene usmeritve za obnovo stranskega rokava Benica; • v sklopu aktivnosti obnove mrtvice Gradišče so bila pridobljena soglasja zasebnih lastnikov; • potekalo je usklajevanje lokacij obnove HT 91E0* in HT 91F0 s projektnim partnerjem SiDG in usklajevanje sadilnih načrtov z ZGS; • sklenjena je bila pogodba s cenilcem gozdnih zemljišč in geodetom, odkupljenih je bilo 1,9 ha zasebnih zemljišč, aktivno je potekala komunikacija za nadaljnji odkup 3 ha zemljišč, potekala je komunikacija z lastniki za odkup dela parcele na območju širitve struge Konjišče in za zamenjavo zemljišča na območju širitve struge Hrastje-Mota; • izveden je bil sestanek z MNVP glede predloga za vzpostavitev zavarovanih območij, začela se je priprava strokovnih podlag za zavarovanje območja Mura; • Izvedeni so bili študijski obiski na seminarjih za usposabljanje za obnovo rek (River Restoration Training); • določena so bila območja za pripravo Pilotnega akcijskega načrta za obnovo rek; • udeležba na prvi delavnici MDD River Sediment Dialogue; • Izvedenih 8 naravoslovnih dni v sklopu Mura Festivala – udeleženih okoli 400 otrok iz pomurskih osnovnih šol; • Gostovanje otrok iz biosfernega območja Kozjansko in Obsotelje – sodelovalo 45 otrok; • udeležba na poletnem kampu v Tišini – sodelovalo 34 otrok; • sodelovanje pri pripravi priročnika za izobraževanje s projektnim partnerjem Zeleni Osijek in zunanjima izvajalkama; • izveden je bil začetni monitoring rečnih gnezdilk od Ceršaka do z zunanjim izvajalcem DOPPS - potrjeno je bilo 1. poročilo monitoringa rečnih gnezdilk; • izveden je bil začetni monitoring dvoživk na območju mrtvice v Gradišču z zunanjim izvajalcem Scriptorium biologorum – potrjeno je bilo 1. poročilo monitoringa za dvoživke; • opravljen je bil del popisov habitatnih tipov in fitocenoloških popisov (Murska šuma, Ižakovci, Mota, Krog) z zunanjim izvajalcem Gozdarski inštitut Slovenije, potrjeno je bilo 1. poročilo popisov habitatnih tipov in fitocenoloških popisov.
Status projekta:	Poteka.
Vrednost projekta:	20.024.000,14 EUR; Zavodov del: 1.434.835,81 EUR – prispevek Evropske komisije: 961.339,99 EUR, prispevek Ministrstva za naravne vire in prostor: 286.967,16 EUR, prispevek Zavoda: 186.528,66 EUR.
Viri sredstev:	EU – LIFE (67 %), MNVP (20 %), Zavod (13 %).
Trajanje:	1. 10. 2023 – 30. 9. 2028
Partnerji:	- WWF Austria (Avstrija, vodilni partner projekta) - Zavod Republike Slovenije za varstvo narave (Slovenija) - Direkcija Republike Slovenije za vode (Slovenija) - Slovenski državni gozdovi, d.o.o. (Slovenija) - Office of the Styrian Government (Avstrija) - Regional Management of Styria Southeast Styria, Styrian Volcano Land (Avstrija) - Duna-Drava National Park Directorate (Madžarska) - WWF Hungary (Madžarska)

	- Balaton-felvidéki National Park Directorate (Madžarska) - Association for Nature and Environment protection Green Osijek (Hrvaška) - Croatian Waters, Legal entity for water management (Hrvaška) - University of Agrobiotechnical Sciences Osijek (Hrvaška) - Public Institution for Management of Protected Natural Areas in the Koprivnica Križevci County (Hrvaška) - Public institution for the management of the protected parts of nature in Varaždin county (Hrvaška) - Međimurje Nature – Public Institution for Nature Protection (Hrvaška) - Public Institution for the management of protected parts of nature and the ecological network of Virovitica-Podravina County (Hrvaška) - Public Enterprise »Vojvodinašume« Petrovaradin (Srbija)
Cilj/podcilj/ukrep ReNPVO20-30, v katerega spada projekt:	Renaturacijske aktivnosti v okviru projekta so usmerjene v varstvo biotske raznovrstnosti dveh habitatnih tipov na varstvenih območjih POO in POV Natura 2000 Mura, kot to izhaja iz PUN 2023–2028. Iz ReNPVO20-30 (10. poglavje Resolucije) projekt zasleduje točke: 17 (cilji 1, 2/1, 2, 11, 13, 22), 21 (cilj 2/11), 37 (cilja 1, 2/21), 38 (cilja 1, 2/21) in 39 (cilja 1, 2/21) tabele 1 ReNPVO20-30. Prav tako je skladen s krovnim ciljem A (cilji 1.1, 1.3, 2.2, 2.5) in krovnim ciljem B (cilj 4.2) v 10. poglavju ReNPVO20-30.
Kratka utemeljitev projektnega prispevka k nadgrajevanju nalog javne službe:	Projekt nadgrajuje aktivno varstvo in upravljanje območja Natura 2000 Mura (SI3000215, SI5000010) ter izboljšuje ohranitveni status kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov, ki jih projektne aktivnosti naslavlja. Območja izvedbe renaturacijskih aktivnosti se pogosto prepletajo z območji s statusom NV, pri čemer se v okviru izvedbe ukrepov aktivno izboljšuje obstoječe stanje NV, obenem pa tudi spremlja stanje obstoječih NV in evidentira nove NV na območju. S ciljnimi umeščanjem interpretacijskih vsebin na območje projekt prispeva k ozaveščenosti javnosti in komuniciranju o pomenu naravovarstvenih vsebin na območju. Partnerstvo krepi sodelovanje med sektorji, ki so tudi pri izvajanju javne službe ključni deležniki na območju.

20.1.1.6 LIFE TRŠČA

Naslov projekta:	LIFE TRŠČA – Upravljanje močvirskih habitatov za ohranjanje vodnih ptic presihajočih jezer
Povzetek/cilji projekta:	Projekt se bo osredotočil na izboljšanje ekološke funkcije/varstvenega stanja prednostnega habitatnega tipa 3180*. Trajni učinek projektnih dejavnosti bomo dosegli z: • uvajanjem novih in revizijo obstoječih kmetijsko-okoljskih ukrepov ter drugih ukrepov Skupne kmetijske politike (SKP), • uvajanjem sistemskih rešitev in ohranjanjem najpomembnejših zemljišč, • odstranjevanjem odmrle biomase in pilotno proizvodnjo izdelkov iz presežkov biomase, • monitoringom. Poleg tega se bo projekt osredotočil na izboljšanje stanja ohranjenosti dveh ciljnih vrst ptic, kostanjavke (<i>Aythya nyroca</i>) in rjavovratega ponirka (<i>Podiceps grisegena</i>), in sicer z obnovo njunega gnezditvenega habitata ter zmanjšanjem motenj med gnezdenjem in prezimovanjem. Naše dejavnosti ohranjanja narave bodo podprte s komunikacijo, namenjeno pridobivanju podpore lokalne in širše javnosti. S tem bomo zagotovili trajnost našega projekta, še posebej z vključevanjem in delom z mladimi.
Ključne aktivnosti v tekočem letu:	• T.2.1 – Priprava dveh poročil: »Pregled obstoječih kmetijskih ukrepov in pravil, ki so v veljavi na Cerkniškem jezeru in lahko pozitivno vplivajo na močvirsko vegetacijo« in »Pregled dobrih praks za ohranjanje močvirne vegetacije po državah članicah EU«.

	• T.2.1 – Izvedba delavnice »Predstavitev pravil Skupne kmetijske politike (SKP) in možnosti ohranjanja močvirne vegetacije preko ukrepov SKP za partnerje projekta«. • T.2.1 – Pregled strateških načrtov skupne kmetijske politike držav članic EU. • T.3.1 – Organizacija in vodenje internih ter partnerskih sestankov na temo postavitve koncepta baze za vodenje naravovarstveno pomembnih zemljišč. • T.3.1 – Izvedba dveh delavnic s parki (JZ Krajinski park Ljubljansko barje, JZ KP Goričko, JZ Triglavski narodni park, JZ Kozjanski park, KP Tivoli, Rožnik, Šišenski hrib). Predstavili smo jim osnovno strukturo informacijskega sistema za razpolaganje z zemljišči, ki vključuje pravice uporabe zemljišč glede na lastništvo, gospodarjenje ali zakup.. • T.3.1 – Organizacija ekskurzije na Madžarsko v nacionalni park Őrség in udeležba na tem obisku, kjer so nam zaposleni uprave narodnega parka Őrség predstavili upravljanje s kmetijskimi in gozdnimi zemljišči s poudarkom na bazah podatkov, ki jih vodijo v ta namen. • T.3.1 – Izvedba sestanka s predstavniki projekta LIFE Narcis na katerem smo se pogovarjali o možnosti povezovanja in sodelovanja z informacijskim sistemom Narcis.
Status projekta:	Poteka.
Vrednost projekta:	3.872.642,80 EUR Zavodov del: 473.715,75 EUR
Viri sredstev:	EU – LIFE (75 %), MNVP (20 %), Zavod (5 %).
Trajanje:	1. 9. 2023 – 31. 12. 2029
Partnerji:	- Notranjski regijski park - Zavod Republike Slovenije za varstvo narave - Univerza v Ljubljani - Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije - Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti – Inštitut za raziskovanje krasa - Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
Cilj/podcilj/ukrep ReNPVO20-30, v katerega spada projekt:	Cilji in ukrepi ReNPVO20-30 (iz 5. poglavja Resolucije), ki jih zasleduje projekt: – Ukrep 30: Urejanje, dopolnjevanje in redno vzdrževanje: podatkovne zbirke o biotski raznovrstnosti, naravnih vrednotah in krajinskih značilnostih, pomembnih za ohranjanje biotske raznovrstnosti; pregledovalnika podatkov, ki omogoča ustrezne preglede, iskanja ter prenos podatkov iz zbirke. Cilj 1, 2 / 20, 3 – Ukrep 31: Vzpostavitev sistema za redno dopolnjevanje, posodabljanje in vzdrževanje zbirke podatkov. Cilj 1, 2 / 20, 3 – Ukrep 32: Povezava geolociranih podatkov o prostorski rabi in dejavnostih (kot virih pritiska) s stanjem vrst in habitatnih tipov. Cilj 1, 2 / 20, 3 Cilji in ukrepi ReNPVO20-30 (iz 10. poglavja Resolucije), ki jih projekt zasleduje: – 1.1 Zagotoviti pogoje za učinkovito ohranjanje oziroma izboljšanje stanja slovensko in evropsko pomembnih HT (ukrepi: 1.1.1, 1.1.2, 1.1.3). – 1.2 Prednostna opredelitev HT na območjih Natura 2000, ki jih je treba izboljšati oziroma znova vzpostaviti, ter določitev najbolj primernih območij za to (ukrep: 1.2.3). – 1.3 Zagotoviti izboljšanje stanja vrst z rdečega seznama v RS in kvalifikacijskih vrst območij Natura 2000 (ukrep: 1.3.3). – 2.1 V kmetijske strategije in programe za razvoj podeželja vključiti količinsko opredeljene cilje za ohranjanje BR, ki bodo prilagojeni regionalnim in lokalnim potrebam ter usklajeni s stroko (ukrepa: 2.1.1, 2.1.2).

	– 6.1 Izboljšati informiranje javnosti ter uporabo in uvajanje novih informacijskih tehnologij (ukrepi: 6.1.1, 6.1.2, 6.1.3). – 6.5 Turizem uporabiti kot promotorja in ozaveševalca o BR (ukrepa: 6.5.1, 6.5.2). – 7.1 Prepoznavati in razvijati blagovne znamke, ki prispevajo k izboljšanju stanja ohranjenosti BR (ukrep: 7.1.1). – 8.1 Vsebine BR smiselno vključevati v vse strategije (ukrepa: 8.1.1, 8.1.2). – 10.1 Ozaveščati in usposablјati kmete za izvajanje dejavnosti, ki prispevajo k ohranjanju BR na območjih Natura 2000 in ZO (ukrep: 10.1.1). – 11.1 Prepoznati in spremljati vplive spodbud in subvencij (okoljskih plačil) in jih po potrebi preoblikovati (ukrep: 11.1.1). – 11.2 Spodbujati ciljna plačila, ki spodbujajo ohranjanje BR (ukrep: 11.2.1).
Kratka utemeljitev projektnega prispevka k nadgrajevanju nalog javne službe:	Cilj je izboljšati upravljanje z naravovarstvenimi območji ter učinkoviteje zaščititi življenjske prostore in ogrožene vrste. S sodobnimi pristopi, kot so uporaba novih tehnologij, vzpostavitev podatkovnih zbirk in sodelovanje z lokalnimi skupnostmi, bo projekt omogočil bolj trajnostno in celovito izvajanje nalog javne službe. Pomemben rezultat projekta bo vzpostavitev podatkovne zbirke za podporo pri učinkovitem upravljanju naravovarstvenih zemljišč. Ta zbirka, ki bo razvita za območje Notranjskega regijskega parka, bo uporabna tudi za druga zavarovana območja in ZRSVN. S tem bo zagotovljeno boljše načrtovanje, spremljanje in ohranjanje narave na nacionalni ravni.

20.1.2 Interreg Slovenija-Avstrija

20.1.2.1 GreenTour

Naslov projekta:	Čezmejni trajnostni razvoj odpornih, zelenih turističnih produktov ter upravljanja javne turistične infrastrukture in tokov obiskovalcev
Povzetek/cilji projekta:	Projekt GreenTour se bo izvajal v partnerstvu z Globalnim Unescovim geoparkom Karavanke. V okviru projektnih aktivnosti se bo na podlagi izdelanih naravovarstvenih strokovnih podlag, spremljanja stanja narave, analiz in vrednotenja obiskovalcev/obiska ter pregleda conacije območij/varstvenih režimov Natura 2000 pilotno preučila nosilna zmogljivost teh območij. Cilj projekta je okrepiti zavest tako pri turističnih deležnikih, odgovornih za izvajanje in vzdrževanje turistične infrastrukture (občine, turistična združenja, ponudniki pristočasnih aktivnosti ...), kot tudi »uporabnikov« bilateralnega naravnega in kulturnega prostora za odgovorno delovanje in ravnanje v tem prostoru. Projekt se nanaša na cilj OP »Trajnostni gospodarski razvoj, ki temelji na kulturnih in turističnih potencialih«, zato je cilj projekta priprava skupnega čezmejnega koncepta upravljanja območij izjemne narave za zagotavljanje trajnostnega in usmerjenega obiska ter ozaveščanja javnosti.
Ključne aktivnosti v tekočem letu:	• Komunikacijske in popularizacijske aktivnosti, • sodelovanje na delavnicah za predstavitev praktične uporabe digitalnega orodja za upravljanje pohodnih poti za namene GreenCare sistema, na delavnicah za namene vzpostavitve podatkovne baze aplikacije ContWise, • priprava strokovnih podlag za Načrt interpretacije (usklajevanje vsebin, komunikacija), • pregled študij in metodologije za spremljanje in analizo tokov obiskovalcev, • priprava anketnih vprašalnikov ter izvedba terenskega dela štetja in anketiranja obiskovalcev v okviru Analize tokov obiskovalcev in določitev nosilne zmogljivosti na območju Geoparka Karavanke, • pregled literature in sodelovanje pri pripravi kriterijev za razvoj trajnostnih turističnih ponudb (opredelitev kriterijev, opredelitev vplivov na varovana območja, usklajevanje s partnerji projekta).

	Izvedba seminarja za pedagoško osebje in priprava priložnika v okviru komunikacijske strategije
Status projekta:	Poteka.
Vrednost projekta:	1.782.865,46 EUR; Zavodov del: 181.713,00 EUR
Vira sredstev:	Projekt sofinancira Evropski sklad za regionalni razvoj (European Regional Development Fund – ERDF) preko programa Interreg Slovenija-Avstrija (80 %). Lastni prispevek znaša 20 %.
Trajanje:	1. 9. 2023 – 31. 8. 2026
Partnerji:	- EVTZ Geopark Karavanke (vodilni partner) - Zavod RS za varstvo narave - RRA Koroška, regionalna razvojna agencija za Koroško d.o.o. - Podzemlje Pece, d.o.o., turistični rudnik in muzej - KSL Tourism Marketing - Turistično združenje Železna Kapla
Cilj/podcilj/ukrep ReNPVO20-30, v katerega spada projekt:	- Ukrepi ReNPVO20-30 (iz 10. poglavja Resolucije), ki jih projekt zasleduje: <i>Celovita in strokovna izvedba analiz nosilne zmogljivosti varovanih in zavarovanih območij ter območij naravnih vrednot.</i> 1.3.3 Priprava in izvajanje akcijskih načrtov za zagotavljanje ugodnega stanja najbolj ogroženih skupin/vrst. <i>Delavnice in sestanki z NVO, lokalnimi skupnostmi, učitelji/vzgojitelji, priprava in izvedba programa izobraževanja za deležnike.</i> 4.2.1 Spodbujanje in sodelovanje pri krepitvi zmogljivosti, učinkovitosti ter uspešnosti ustanov in posameznikov, ki sodelujejo pri ohranjanju BR. <i>Priprava komunikacijske strategije in izobraževanj s poudarkom na odgovornem ravnanju v naravi in obiskovanju narave. Priprava programa, izvedba izobraževalnih programov za pedagoško osebje, lastnike, vodnike, partnerje geoparka – izvajalce dopolnilnih dejavnosti, turistična društva, mala družinska podjetja, zaposlene v turizmu ...</i> 4.2.2 Spodbujanje vključevanja prostovoljcev v opravljanje nalog iz naslova ohranjanja BR (t. i. 'citizen science'). 5.1.1 Zagotavljanje kakovostnega izvajanja programov formalnega izobraževanja o pomenu BR. 5.1.2 Zagotavljanje enotnega strokovnega izobraževanja s področja BR v sklopu trajnega usposabljanja kadrov. 5.2.1 Priprava vsebin BR, ki bodo vključene v naravoslovne učne programe na vseh ravneh izobraževanja. 5.2.2 Zagotovitev, da okoljevarstvo z varstvom narave postane obvezna sestavina predmetov naravoslovje, biologija in predmetov za tehnologije, ki so povezane s posegi v naravno okolje. 5.2.3 Zagotovitev, da bo poudarek pri spoznavanju BR na lokalnem okolju. 6.1.1 Posodobitev posredovalnice informacij in izboljšanje informiranja javnosti. <i>Predstavitev vsebin BR različnim javnostim s pomočjo različnih medijev in aktivnosti.</i> 6.5.1 Vključevanje vsebin BR v načrte turizma in sodelovanje pri identifikaciji potencialnih območij za njegov razvoj. <i>Priprava ukrepov usmerjanja obiska ter programov in produktov, skladnih z naravovarstvenimi usmeritvami. Vključevanje deležnikov v aktivnosti ohranjanja NV in BR.</i> 7.1.1 Spodbujanje blagovnih znamk, ki obsegajo blago, storitve in način pridelave/izdelave. <i>Priprava zmogljivostim prilagojenega umeščanja turistične in pristočne infrastrukture v prostor.</i>
Kratka utemeljitev projektnega prispevka k	Projekt bo na projektnem območju pomembno vplival na izboljšanje stanja naravnih vrednot območij Natura 2000 in zavarovanih območij znotraj območja Geoparka Karavanke. Z vzpostavljenim sistemom upravljanja Green care in ozaveščevalnimi

nadgrajevanju nalog javne službe:	aktivnostmi ter usmerjanjem obiska se bo izboljšalo stanje biotske pestrosti. Projekt je namenjen popularizaciji, komunikaciji in interpretaciji vsebin varstva narave na lokalnem in čezmejnem območju. Prispeval bo k čezmejni izmenjavi izkušenj in dobrih praks upravljanja z naravovarstveno pomembnimi območji in naravovarstvenega izobraževanja.
--------------------------------------	--

20.1.2.2 deProfundis

Naslov projekta:	Ohranjanje dediščine »Iz globin«: čezmejni kulturno-turistični potencial
Povzetek/cilji projekta:	Izviri mineralne vode, termalne vode in posebej mofete so naravni pojavi, ki izstopajo na čezmejnem območju občin Gornja Radgona in Bad Radkersburg. Mofete predstavljajo izjemen in redek naravni pojav, pri katerem iz zemeljskih globin izhaja stalni, skoraj čisti plin CO ₂ . Ta dediščina je ogrožena in se počasi izgublja. Za njeno dolgoročno ohranitev je potrebno trajnostno upravljanje. V projektu bo vzpostavljen čezmejni skupni akcijski načrt trajnostnega upravljanja kulturno-turističnega potenciala ohranjene naravne dediščine. Z usmerjanjem tokov obiskovalcev se bo neposredno spodbujal razvoj turizma na podeželju, z namenom preprečevanja poslabšanja stanja naravnih pojavov se jih bo usmerjalo izven ranljivih območij na interpretacijske točke, medtem ko se bo v urbanih središčih skupine obiskovalcev, katerih obisk bi lahko presegel nosilno zmogljivost območij naravne dediščine, zadržalo z zunajsezonsko kulturno-ustvarjalno ponudbo. V projektu bodo nadgrajene obstoječe in vzpostavljene nove interpretacijske točke. Razvoj trajnostnega turizma, ki temelji na dolgoročnem ohranjanju mofet in slatin ter ohranjanju kulturne dediščine, zahteva razvoj novih orodij in kompetenc. Na osnovi pripravljenega programa bodo izvedena usposabljanja za učitelje/vzgojitelje, vodnike, izvajalce dopolnilnih dejavnosti, turistična društva, mala družinska podjetja, zaposlene v turizmu ... Cilj projekta je vzpostavitev novega čezmejnega proizvoda »Iz globin«, ki ga bodo sestavljali trije programi (kolesarski, vzgojno-izobraževalni in kulturno-ustvarjalni). Z njim bodo vzpostavljene sinergije med varstvom narave, kulturo in kulturno dediščino ter trajnostnim razvojem turizma.
Ključne aktivnosti v tekočem letu:	- Izvedba javnih naročil za etnološko, botanični in hidrogeološke študije mofet i slatin, - izvajanje raziskav, - Priprava strokovnih izhodišč za načrt interpretacije, - Priprava načrta upravljanja - Komunikacija z zunanjimi deležniki (lastniki zemljišč, upravljalci, krajevna skupnost in splošna javnost,...) - Popularizacijske in komunikacijske aktivnosti - Priprava strokovnih gradiv za pedagoško osebje - Izvedba ogleda dobre prakse
Status projekta:	Poteka.
Vrednost projekta:	949.115,80 EUR (sofinanciranje 80 %); Zavodov del: 229.399,80 EUR
Vira sredstev:	Projekt sofinancira Evropski sklad za regionalni razvoj (European Regional Development Fund – ERDF) preko programa Interreg Slovenija-Avstrija 2021–2027 (80 %). Lastni prispevek znaša 20 %.
Trajanje:	36 mesecev (1. 11. 2023 – 31. 10. 2026)
Partnerji:	- Zavod Republike Slovenije za varstvo narave (vodilni partner) - Mestna občina Bad Radkersburg - Mestna občina Bad Radkersburg Kulturzentrum Süd-Ost GmbH - Občina Gornja Radgona
Cilj/podcilj/ukrep ReNPVO20-30, v katerega spada projekt:	Ukrepi ReNPVO20-30 (iz 10. poglavja Resolucije), ki jih projekt zasleduje: 1.3.3 Priprava in izvajanje akcijskih načrtov za zagotavljanje ugodnega stanja najbolj ogroženih skupin/vrst.

	<i>Pregled stanja, ovrednotenje, prenova meril in kriterijev/metodologije vrednotenja naravnih pojavov (mofete in izviri mineralne vode), izvedba osnovnih bazičnih raziskav (geologija, hidrogeologija, botanika, zoologija, analiza tal, etnologija).</i> – 3.2.1 Izobraževanje in ozaveščanje širše javnosti o problematiki ITV (kaj so, zakaj so težava, kaj lahko vsak stori ...). – 3.2.2 Vključevanje javnosti v preprečevanje naselitve in širitve ITV (pridobitev podpore v zvezi z izvajanjem ukrepov) ter zbiranje podatkov. <i>Delavnice in sestanki z lastniki zemljišč, lokalnimi skupnostmi, učitelji/vzgojitelji, priprava in izvedba programa izobraževanja za deležnike.</i> – 4.2.1 Spodbujanje in sodelovanje pri krepitevi zmogljivosti, učinkovitosti ter uspešnosti ustanov in posameznikov, ki sodelujejo pri ohranjanju BR. – 4.2.2 Spodbujanje vključevanja prostovoljce v opravljanje nalog iz naslova ohranjanja BR (t. i. 'citizen science'). <i>Vključevanje deležnikov (lastniki, vodniki, izvajalci dopolnilnih dejavnosti, turistična društva, mala družinska podjetja, zaposleni v turizmu ...) v aktivnosti ohranjanja NV in BR.</i> – 5.1.1 Zagotovitev kakovostnega izvajanja programov formalnega izobraževanja o pomenu BR. – 5.1.2 Zagotovitev enotnega strokovnega izobraževanja s področja BR v sklopu trajnega usposabljanja kadrov. – 5.2.1 Priprava vsebin BR, ki bodo vključene v naravoslovne učne programe na vseh ravneh izobraževanja. – 5.2.2 Zagotovitev, da okoljevarstvo z varstvom narave postane obvezna sestavina predmetov naravoslovje, biologija in predmetov za tehnologije, ki so povezane s posegi v naravno okolje. – 5.2.3 Zagotovitev, da bo poudarek pri spoznavanju BR na lokalnem okolju. <i>Priprava programa, izvedba izobraževalnih programov za pedagoško osebje, lastnike, vodnike, izvajalci dopolnilnih dejavnosti, turistična društva, mala družinska podjetja, zaposlene v turizmu ...</i> – 6.1.1 Posodobitev posredovalnice informacij in izboljšanje informiranja javnosti. <i>Predstavitev vsebin BR različnim javnostim s pomočjo različnih medijev in aktivnosti.</i> – 6.5.1 Vključevanje vsebin BR v načrte turizma in sodelovanje pri identifikaciji potencialnih območij za njegov razvoj. <i>Izdelava čezmejnega skupnega akcijskega načrta trajnostnega upravljanja kulturno-turističnega potenciala ohranjene naravne dediščine.</i> – 7.1.1 Spodbujanje blagovnih znamk, ki obsegajo blago, storitve in način pridelave/izdelave. <i>Vzpostavitev čezmejnega proizvoda »Iz globin« za vzpostavitev sinergije med varstvom narave, kulturo in kulturno dediščino ter trajnostnim razvojem turizma.</i>
Kratka utemeljitev projektnega prispevka k nadgrajevanju nalog javne službe:	Projekt bo na projektnem območju pomembno vplival na izboljšanje stanja naravnih vrednot (mofete in izviri mineralne vode), z vzpostavljenim sistemom upravljanja se bo izboljšalo stanje hidromorfologije in biotske pestrosti. Projekt je namenjen tudi popularizaciji, komunikaciji in interpretaciji vsebin varstva narave na lokalnem in čezmejnem območju. Prispeval bo k čezmejni izmenjavi izkušenj in dobrih praks upravljanja z naravovarstveno pomembnimi območji in naravovarstvenega izobraževanja.

20.1.3

Interreg Slovenija-Italija

20.1.3.1

KRAS.CARSO II

Naslov projekta:	Skupno upravljanje in trajnostni razvoj območja Matičnega Krasa
Povzetek/cilji projekta:	Na podlagi 20-letnih prizadevanj za povezovanje čezmejnega funkcionalnega območja Matičnega Krasa je glavni skupni izziv projekta KRAS-CARSO II povezati to območje z ustanovitvijo upravljalvske strukture, ki si bo prizadevala za skupno in trajnostno

	upravljanje, predvsem na področju turizma in upravljanja čezmejnega geoparka. Naravna in kulturna dediščina sta namreč med najpomembnejšimi dobrinami čezmejnega Krasa in tudi dejavnik velike turistične privlačnosti. Pomen Matičnega Krasa v svetovnem merilu z vidika krasoslovja nudi široko paletu možnosti za trajnostni razvoj turizma, zato je glavni namen projekta prispevati učinke, ki na ravni programa zasledujejo specifični cilj SO 6 prednostne naloge PO 4 z vključevanjem vseh ključnih ciljnih skupin, ki jih je pri tem SO izbral tudi Program. Projekt bo kapitaliziral že izdelane strateške čezmejne dokumente iz projektov KRAS.CARSO (Program čezmejnega sodelovanja Slovenija-Italija 2007–2013) in GeoKarst (Program sodelovanja Interreg V-A Italija-Slovenija 2014–2020) s skupnim upravljanjem čezmejnega geoparka Kras-Carso. Kapitaliziral bo tudi druge predhodno izvedene projekte Interreg, ki so se izvajali na programskem območju. Glavni cilj projekta KRAS-CARSO II je ustanovitev Evropskega združenja za teritorialno sodelovanje (EZTS) Kras-Carso za upravljanje čezmejnega turizma ter tudi financiranje in upravljanje Geoparka Kras-Carso. Pri tem bo vodilni partner tesno sodeloval z vsemi občinami, tudi tistimi, ki niso pridruženi partnerji.
Ključne aktivnosti v tekočem letu:	V sodelovanju s projektnimi partnerji smo v sklopu izvajanja raziskav s področja geopestroosti in biotske raznovrstnosti Krasa pripravili dve študiji – Oceno stanja varovanih delov narave in turistične rabe ter Nosilno zmogljivost narave za izbrane geolokacije, ki sta v zaključni fazi. S projektnimi partnerji smo organizirali in izvedli delavnico "Usposabljanje za jamarje in upravljalce turističnih jam". Za namene ozaveščanja in komunikacije s stroko, javnostjo in lokalno skupnostjo smo pripravili več predstavitev vsebin projekta. Sodelovali smo pri pripravi dosjeja za vpis geoparka v EGN in GGN. S prispevkom smo sodelovali na Evropski konferenci geoparkov.
Status projekta:	Poteka.
Vrednost projekta:	4.375.000,00 EUR Načrt skupnih upravičenih stroškov Zavoda = 96.000,04 EUR (prispevek ESRR) + 24.000,01 EUR (prispevek Zavoda) = 120.000,05 EUR
Vira sredstev:	ESRR (80 %) in lastno sofinanciranje (20 %).
Trajanje:	36 mesecev (1. 1. 2023 – 31. 12. 2025)
Partnerji:	- Območna razvojna agencija Krasa in Brkinov d.o.o. (vodilni partner) - Občina Sežana - Park Škocjanske jame - ZRC SAZU – Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti - Zavod RS za varstvo narave - Univerza na Primorskem (Turistica) - GeoZS (Geološki zavod Slovenije) - SGEO-RAFGV (Regione autonoma Friuli Venezia Giulia) - GAL Carso (LAS Kras) - PromoTurismoFVG - UNITS (Univerza v Trstu) - Geo-UNIPD (Univerza v Padovi)
Cilj/podcilj/ukrep ReNPVO20-30, v katerega spada projekt:	Cilji in ukrepi ReNPVO20-30 (iz 5. poglavja Resolucije), ki jih zasleduje projekt: Cilj 2; ohranjene naravne vrednote; • Ukrep 15; Izdelava smernic in študij, Izpopolnjevanje in nadgrajevanje naravovarstvenih smernic (2/11). • Ukrep 18; Pogodbeno varstvo in skrbništvo. Zagotavljanje pogodbenega varstva in skrbništva na naravnih vrednotah in drugih varovanih in zavarovanih območjih, skupaj s podzemnimi jamami s statusom zaprte jame in odprte jame z nadzorovanim vstopom (1,2 / 1, 2, 11, 13, 22). • Ukrep 19; Raba naravnih vrednot. Izboljšanje ureditve splošne in posebne rabe naravnih vrednot, tudi podzemnih jam, na način, da se dolgoročno ohranjajo vrednostne lastnosti naravnih vrednot in njihova nematerialna vrednost (2 / 11, 12).

	• Ukrep 26; Vrednotenje naravnih vrednot. Izpopolnjevanje vrednotenja naravnih vrednot, prevrednotenje določenih zvrsti, opredelitev razmerja med naravnimi vrednotami zvrsti žive narave in ekološko pomembnimi območji, redno spremljanje stanja naravnih vrednot (2/14). • Ukrep 29; Načrtno spremljanje (monitoring). Načrtno spremljanje (monitoring) stanja naravnih vrednot, sprotno zaznavanje neugodnih vplivov in ustrezno odzivanje (2/15). • Ukrep 37; Ozaveščanje. Izvajanje rednega ozaveščanja in ozaveščevalnih kampanj za ohranjanje narave in odzivanje na aktualne grožnje in pritiske na naravo, tudi v povezavi s pobudami na evropski in svetovni ravni ter z uporabo sodobnih informacijskih tehnologij (1, 2/21). • Ukrep 39; Ozaveščanje. Spodbujanje ozaveščevalnih dejavnosti, ki potekajo z neposredno komunikacijo in vključujejo lokalne deležnike. Spodbujanje ozaveščanja, ki omogoča spremembo obnašanja na območjih, kjer naravo neposredno ogrožajo lokalne dejavnosti (npr. rekreacija) (1,2/21). • Ukrep 48; Mednarodna dejavnost. Prizadevanje za vidnejše mesto Slovenije v organih mednarodnih organizacij. Izpolnjevanje pogodbenih obveznosti ter okrepljeno sodelovanje v organih odločanja mednarodnih sporazumov. Okrepitev zmogljivosti za vodenje politike, pripravo stališč, zastopanje v mednarodnih organizacijah, delovanje kontaktnih točk, usklajevanje, poročanje in posredovanje informacij. Uresničevanje zaveze o uradni razvojni pomoči (0,33 % BDP), ki zajema prispevke v GEF in programe ratificiranih mednarodnih sporazumov. Zavzemanje za večjo učinkovitost mednarodnih sporazumov (zmanjšanje upravnih bremen, uskladitev ciklov, upoštevanje mandata pogodbenic, preglednost in strokovnost v procesih odločanja). Učinkovito vodenje delovnih skupin Sveta EU in koordinacija ter zastopanje EU v organih mednarodnih organizacij v času predsedovanja Svetu EU (2021), (1/25-31). Cilji in ukrepi ReNPVO20-30 (iz 10. poglavja Resolucije), ki jih zasleduje projekt: Cilj 4.2.; Okrepiti zmogljivosti ustanov in posameznikov, ki sodelujejo pri ohranjanju BR. • Ukrep 4.2.1; Spodbujati in sodelovati pri krepitvi zmogljivosti, učinkovitosti ter uspešnosti ustanov in posameznikov, ki sodelujejo pri ohranjanju BR. Cilj 6.5; Turizem uporabiti kot promotor in ozaveščevalec o BR. • Ukrep 6.5.1; Vključevati vsebine BR v načrte turizma in sodelovati pri identifikaciji potencialnih območij za njegov razvoj. • Ukrep 6.5.2; Izboljšati programe promocije BR za obiskovalce ZO in območij Natura 2000, ki naj bodo vključeni v programe upravljanja. Cilj 7.1; Prepoznavati in razvijati blagovne znamke, ki prispevajo k izboljšanju stanja ohranjenosti BR. • Ukrep 7.1.1; Spodbujati blagovne znamke, ki obsegajo blago, storitve in način pridelave / izdelave. • Ukrep 7.1.2; Izboljšati sodelovanje z mediji. Cilj 9.2; Kadrovsko in strokovno okrepiti upravljavske skupine. • Ukrep 9.2.1; Sodelovati pri spodbujanju krepitve zmogljivosti upravljavskih skupin in njihovih rednih izobraževanj in usposabljanj.
Kratka utemeljitev projektnega prispevka k nadgrajevanju nalog javne službe:	V okviru projekta bomo izvedli več promocijskih aktivnosti, vezanih na naravne vrednote in varstvo podzemnih jam. Pripravili bomo več terenskih sestankov in ogledov stanj naravnih vrednot. Velik pomen projekta je ozaveščanje lokalnih skupnosti, strokovnega kadra, upravljavcev jam ter splošne javnosti. Pomembno prispeva k čezmejni izmenjavi izkušenj in dobrih praks na področju upravljanja izbranih območij narave in naravovarstvenega usposabljanja domačinov, tudi s številnimi dogodki.

20.1.4 Interreg Alpine Space

20.1.4.1 I-SWAMP

Naslov projekta:	Povezovanje malih alpskih mokrišč – spremljanje stanja in ohranjanje / Integrated small wetlands of the Alps – monitoring and protection
Povzetek/cilji projekta:	Mala mokrišča so v alpski regiji v zadnjih letih kot del modre infrastrukture doživljala velike pritiske – uničevanje, spreminjanje režimov, neustrezno upravljanje. Ti, pogosto spregledani, a pomembni življenjski prostori, zato zahtevajo integrirani pristop k njihovem ohranjanju in obnovi na regionalni ravni, ki bo preprečeval nadaljnjo izgubo biotske pestrosti, habitatov in ekosistemskih storitev. Glavni cilj projekta je razvijanje metodologije za ohranjanje malih mokrišč, ki bo vključevala znanstveno-raziskovalni pristop in ozaveščanje ter aktivno udeležbo lokalnih skupnosti oziroma prebivalcev. Projekt bo prispeval k specifičnemu cilju 1.2, saj bodo razviti orodja in aktivnosti za ohranjanje biotske pestrosti na manjših mokriščih ter izboljšano stanje habitatov in njihova povezljivost.
Ključne aktivnosti v tekočem letu:	• A1.2 Priprava končnih smernic za upravljanje mokrišč. • A1.3 Priprava končnega poročila monitoringa • A1.4 Izvedba ukrepov obnove mokrišča na izbranih pilotnih območjih • A1.5 Izvedba terenskih izobraževanj za pedagoško osebje (KATIS), izvedba delavnice za deležnike.
Status projekta:	Zaključen.
Vrednost projekta:	404.600,00 EUR Zavodov del: 145.600,00 EUR Delež sofinanciranja: 75 %
Vira sredstev:	Projekt sofinancira Evropski sklad za regionalni razvoj (European Regional Development Fund – ERDF) preko programa Interreg Alpine Space. ESSR (75 %) in lastno sofinanciranje (25 %).
Trajanje:	1. 9. 2022 – 29. 2. 2024 (18 mesecev)
Partnerji:	- Univerza v Padovi (Università degli Studi di Padova) (vodilni partner) - EZTS Geopark Karavanke - Zavod Republike Slovenije za varstvo narave
Cilj/podcilj/ukrep ReNPVO20-30, v katerega spada projekt:	Prednostna os: Varstvo okolja in spodbujanje učinkovite rabe virov. Programski specifični cilj: Doseganje trajnostnega razvoja naravne in kulturne dediščine. Ukrepi ReNPVO20-30 (iz 10. poglavja Resolucije), ki jih zasleduje projekt: 1.3 Zagotovitev izboljšanja stanja vrst z Rdečega seznama v RS in kvalifikacijskih vrst območij Natura 2000. 1.3.3 Priprava in izvajanje akcijskih načrtov za zagotavljanje ugodnega stanja najbolj ogroženih skupin/vrst. Izvedba protokola izvajanja monitoringov in ukrepov za ohranjanje biotske raznovrstnosti na pilotnih območjih malih mokrišč. 2.1 Vključitev količinsko opredeljenih ciljev za ohranjanje BR, ki bodo prilagojeni regionalnim in lokalnim potrebam ter usklajeni s stroko, v kmetijske strategije in programe za razvoj podeželja. 2.1.1 Varovanje kmetijske krajine z mehanizmi kmetijske politike ter ozaveščanjem kmetov. Delavnice s kmeti in deležniki. Izobraževanje mladih in odraslih na temo upravljanja mokrišč. ii. Upravljanje travniških HT, prilagojeno geografskim enotam. Izvedba čiščenja zaraščajočih se mokrotnih travnikov. iii. Spodbujanje ekstenzivne paše na območjih, kjer je bilo pašništvo opuščeno.

	Komunikacija in izvedba čiščenja, izboljšanje hidrološkega režima mokrišč. 3.2 Doseganje splošne ozaveščenosti o ITV. 3.2.1 Izobraževanje in ozaveščanje širše javnosti o problematiki ITV (kaj so, zakaj predstavljajo težavo, kaj lahko vsakdo stori ...). Priprava in izvedba izobraževalnih programov za pedagoško osebje, odrasle in otroke, izobraževalnega modula na temo BR in ITV. Izvedba prostovoljnih akcij čiščenja invazivnih vrst na malih mokriščih. 4.2 Okrepitev zmogljivosti ustanov in posameznikov, ki sodelujejo pri ohranjanju BR. 4.2.2 Spodbujanje vključevanja prostovoljcev v opravljanje nalog iz naslova ohranjanja BR (t. i. 'citizen science'). Izvedba prostovoljnih akcij čiščenja zarasti in izboljševanja hidrološkega režima mokrišč. 5.1 Usposabljanje učiteljskega kadra, ki bo odgovoren za podajanje znanja o BR. 5.1.1 Zagotovitev kakovostnega izvajanja programov formalnega izobraževanja o pomenu BR. 5.1.2 Zagotovitev enotnega strokovnega izobraževanja s področja BR v sklopu trajnega usposabljanja kadrov. Izvedba izobraževanja (KATIS) in sodelovanje na izobraževanjih, ki spadajo pod okrilje KATIS-a, v sklopu projekta I-SWAMP. 5.2 Vključitev vsebin BR v naravoslovne učne programe. 5.2.1 Priprava vsebin BR, ki bodo vključene v naravoslovne učne programe na vseh ravneh izobraževanja. 5.2.3 Zagotovitev, da bo pri spoznavanju BR poudarek na lokalnem okolju. Priprava izobraževalnih programov na temo biotske raznovrstnosti (poudarek na mokriščih), ki so prilagojeni učnim načrtom. 6.1 Izboljšanje obveščanja javnosti ter uporabe in uvajanja novih informacijskih tehnologij. 6.1.3 Zagotovitev promocije BR na spletnih straneh javnih služb, ki so povezane z BR, ter predstavitev povezave med ohranjanjem BR in dostopom do ekosistemskih storitev. Komunikacija z javnostmi preko medijev, spletnih strani in družbenih omrežij. 6.7 Seznanitev širše javnosti s povezavo med podnebnimi spremembami in BR ter vplivi na ekosistemske storitve. 6.7.1 Ozaveščanje širše javnosti o vplivih, ki jih imajo podnebne spremembe na BR, ter pomenu manjšega ogljičnega odtisa za ohranjanje BR in ekosistemskih storitev. Komunikacija z javnostjo – delavnice z deležniki, mediji: priprava prispevkov, novic, izjav ... 10.1 Ozaveščanje in usposabljanje kmetov za izvajanje dejavnosti, ki prispevajo k ohranjanju BR na območjih Natura 2000 in ZO. 10.1.1 Sodelovanje pri izboljšanju zmožnosti kmetov. Izvedba delavnic z lastniki, najemniki kmetijskih zemljišč. Vključevanje strokovnjakov s področja kmetijstva.
Kratka utemeljitev projektnega prispevka k nadgrajevanju nalog javne službe:	Projekt na območju naravnih vrednot in delno Nature 2000 (POV 5000024 Grintovci) pomembno prispeva k ohranjanju ogroženih habitatnih tipov in vrst. Razvija model trajnostne in usklajene rabe malih mokrišč. Hkrati je namenjen ozaveščanju lokalnih skupnosti, strokovnega kadra, lastnikov oziroma najemnikov zemljišč, ki so predmet varstva narave, ter splošne javnosti. Pomembno prispeva k čezmejni izmenjavi izkušenj in dobrih praks na področju upravljanja naravovarstvenih območij in naravovarstvenega izobraževanja.

20.1.5 Interreg Slovenija-Hrvaška

20.1.5.1 transPlant

Naslov projekta:	Integralna čezmejna zaščita Natura 2000 rastlinskih vrst
Povzetek/cilji projekta:	Cilj projekta je trajno izboljšati stanje in varstvo N2K vrst ter njihovih habitatov na čezmejnem programskem območju (ČPO) z uvedbo modela skupnega načrtovanja in izvajanja integriranega čezmejnega varstva, ki vključuje aktivne ukrepe na obstoječih in nadomestnih lokacijah ter z mrežo semenskih bank. Naš pristop temelji na biologiji vrst, njihovih interakcijah z opraševalci ter podnebnih spremembah rastišč v prihodnosti, kar bomo razvili na primeru ciljnih vrst in v sodelovanju z deležniki ter uporabniki prostora.
Ključne aktivnosti v tekočem letu:	Glavne projektne aktivnosti: 1 Čezmejno integralno varstvo planinskih N2K vrst: dinarska smiljka in Scopolijev repnjak. 2 Čezmejno integrirano varstvo N2K habitata suhi kraški travniki in njihove N2K vrste. 3 Vzpostavitev mreže semenskih bank na čezmejnem programskem območju. 4 Prenos znanja in krepitev zmogljivosti deležnikov in uporabnikov naravovarstvenih območij. Ključne aktivnosti v tekočem letu: • Priprava primerjalne analize predpisov in načrtov upravljanja za varstvo dinarske smiljke in Scopolijevega repnjaka na čezmejnem programskem območju. • Priprava analize obstoječih predpisov in načrtov upravljanja o varovanju raznolistne mačine in suhih kraških travnikov v čezmejnem programskem območju. • Terensko delo postavljanja merilnih naprav – vzpostavitev stacionarnega sistema spremljanja (vlaga, temperatura, padavine). • Priprava podatkov o razširjenosti Natura 2000 vrst.
Status projekta:	Poteka.
Vrednost projekta:	1.657.929,44 EUR; Zavodov del: 176.331,96 EUR
Vir sredstev:	Projekt je sofinanciran s strani Evropskega sklada za regionalni razvoj (European Regional Development Fund – ESRR) preko programa Interreg Slovenija – Hrvaška.
Trajanje:	1. 4. 2024 – 30. 9. 2026
Partnerji:	- Prirodoslovni muzej Rijeka (vodilni partner) - Zavod RS za varstvo narave - Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti. - Istarska županija - Univerza na Primorskem - Javna ustanova Nacionalni park Risnjak - Javni zavod park Škocjanske jame - Općina Matulji
Cilj/podcilj/ukrep RENPVO 20-30, katerega spada projekt:	1.3.3 Pripraviti in izvajati akcijske načrte za zagotavljanje ugodnega stanja najbolj ogroženih skupin /vrst. Izdelali bomo akcijski načrt varovanja in spremljanja stanja za dinarsko smiljko in Scopolijev repnjak. Ti načrti bodo vključevali ukrepe in aktivnosti, ki bodo trajno izboljšali varstveno stanje obeh vrst ter omogočili spremljanje njihovega stanja. Pripravili bomo akcijski načrt za varovanje in spremljanje stanja (za raznolistno mačino), izvedli bomo aktivne ukrepe v naravi. 1.3.4 V okviru gospodarjenja z gozdovi izboljšati izvajanje specifičnih zahtev specializiranih kvalifikacijskih Natura 2000 vrst, ki to potrebujejo. Razvoj modela čezmejnega integriranega varstva N2K rastlinskih vrst na izbranih ciljnih vrstah: dinarska smiljka, Scopolijev repnjak. 1.3.5 Razširiti nadzor nad dejavniki ogrožanja biotske raznovrstnosti (v nadaljnjem besedilu: BR) v Sloveniji.

	Vzpostavitev regionalnega modela sprememb vegetacijskega pokrova in okoljskih razmer. 1.3.6 Prepoznati in ohraniti ter po potrebi znova vzpostaviti ekološke povezave, ki omogočajo gensko izmenjavo med populacijami. Iskanje ustreznih populacij za translokacije, modeliranje in obnovo habitatov ter razvoj skupnih čezmejnih načrtov upravljanja. Pri izbiri ustrezne površine za aktivne varstvene ukrepe (za raznolistno mačino) bomo vključili zmožnost ohranjanja funkcionalnosti interakcij med populacijami ter dolgoročno vzdržnost njenih populacij in travniških družb. Vzpostavitev mreže semenskih bank vseh N2k vrst na čezmejnem programskem območju. 4.2.2 Pri opravljanju nalog iz naslova ohranjanja BR spodbujati vključevanje prostovoljcev (t.i. citizen science). Akcijski načrti (za raznolistno mačino) bodo vključevali tudi prostovoljske programe, enega pri izvajanju zaščitnih ukrepov in drugega pri spremljanju stanja vrst. 6.5.2 Izboljšati programe promocije BR za obiskovalce ZO in območij Natura 2000, ki naj bodo vključeni v programe upravljanja. Prenos znanja in krepitev zmogljivosti deležnikov in uporabnikov naravovarstvenih območij; sodelovanje pri izvedbi dogodka Festival košnje, sodelovanje pri izdelavi interpretacijskih poligonov. 6.6.1 Razvijati mrežo prostovoljcev in programov za prostovoljce (sodelovanje pri inventarizacijah, spremljanju stanja, izobraževanju), da bodo bolje prispevali k ohranjanju BR. Izvedba delavnic z upravljavci, deležniki in uporabniki prostora ter interpretatorji, ki bodo prenesli novo znanje na obiskovalce prostora. 6.7.1 Ozaveščati širšo javnost o vplivih, ki jih imajo podnebne spremembe na BR ter o pomenu manjšega ogljičnega odtisa za ohranjanje BR in ekosistemskih storitev. Izvedba delavnic za šolske otroke na temo krasa, gorskih rastlinskih vrst in travišč, ki poudarijo spremembe v naravi in spodbujajo k zmanjševanju človekovih negativnih vplivov.
Kratka utemeljitev projekta v povezavi z nadgrajevanjem nalog javne službe:	Izboljšanje stanja populacij in spremljanje stanja vrst dinarska smiljka, Scopolijev zrepnjak, raznolistna mačina in N2K habitata suhi kraški travniki. Pridobivanje novih podatkov o razširjenosti Natura 2000 vrst čezmejnega programskega območja. Spremljanje stanje naravnih vrednot. Sodelovanje pri pripravi izobraževalnih programov o ohranjanju narave na vseh ravneh izobraževanja in ozaveščanje javnosti (delavnice, ekskurzije, razstava, interpretacijski poligon) o pomenu ohranjene narave (ter o krasu, gorskih rastlinskih vrstah in traviščih).

20.1.6 Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

20.1.6.1 EIP-travišča

Naslov projekta:	Kmetovanje za ohranjanje vrstno pestrih travišč s prenosom znanja na kmeta
Povzetek/cilji projekta:	Projekt EIP z naslovom Kmetovanje za ohranjanje vrstno pestrih travišč s prenosom znanja na kmeta se osredotoča na zmanjšanje vpliva kmetijstva na biodiverziteto kmetijske krajine, natančneje na ohranjanje in izboljšanje stanja ter trajnostnega upravljanja vrstno pestrih travišč (kvalifikacijskih habitatnih tipov na štirih območjih Nature 2000). Glavni cilj projekta je v praksi na vsaj sedmih izbranih kmetijskih gospodarstvih in dveh dodatnih lokacijah travišč testno preizkusiti možnost izvajanja rezultatsko usmerjenega ukrepa za vrstno pestra travišča. Osnova zanj je bila pripravljena v okviru projekta LIFE TO GRASSLANDS, v projektu EIP pa bo ukrep operativno nadgrajen in promoviran. Širša območja, na katerih poteka projekt, so: Haloze, Kum in Gorjanci.
Ključne aktivnosti v tekočem letu:	- Vodenje in koordinacija ter finančno spremljanje partnerjev projekta. - Organizacija strokovne ekskurzije v Avstrijo z namenom učenja modela »Kmet uči kmeta«.

	• Usklajevanje z MKGP in ARSKTRP za izvajanje KOPOP ukrepa 16.5 suha travnišča. • Testiranje mobilne aplikacije »Moj travnik«. • Izobraževalne delavnice za kmetijske svetovalce in kmete. • Izvedba delavnic »Kmet uči kmeta« na partnerskih kmetijah.
Status projekta:	Poteka.
Vrednost projekta:	248.663,17 EUR Zavodov del: 153.403,94 EUR Delež sofinanciranja: 11 %
Vir sredstev:	Agencija Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja, predvideni znesek javne podpore: 217.511,42 EUR (sofinanciranje 11 %). Sofinanciranje ARSKTRP (89 %), lastno sofinanciranje (11 %). Sofinanciranje opreme ARSKTRP (66,8 %), lastno sofinanciranje (33,2 %).
Trajanje:	18. 5. 2022 – 18. 5. 2025
Partnerji:	- Zavod Republike Slovenije za varstvo narave (vodilni partner) - Kmetijsko-gozdarski zavod Ptuj - Univerza v Mariboru, Fakulteta za naravoslovje in matematiko - PRJ Halo – podeželsko razvojno jedro - Društvo Gorjanske košenice - Branko Korez (kmetija) - Vida Bratušek (kmetija) - Ana Črnivec (kmetija) - Andraž Rumpret (kmetija) - Dejan Lorber (kmetija) - Jože Kreže (kmetija) - Jože Volaj (kmetija)
Cilj/podcilj/ukrep ReNPVO20-30, v katerega spada projekt:	1.1 Zagotovitev pogojev za učinkovito ohranjanje oziroma izboljšanje stanja slovensko in evropsko pomembnih HT. - Ukrep 1.1.2: V kmetijski program razvoja podeželja po letu 2020 (oziroma ob prvi spremembi obstoječega programa) vnesti dodatne usmeritve za varstvo HT na območjih Natura 2000 in ZO: določile se bodo cone potencialnega vpisa za naravovarstvene ukrepe KOPOP. 1.2 Na območjih Natura 2000 prednostno opredeliti HT, ki jih je treba izboljšati oziroma znova vzpostaviti ter določiti najprimernejša območja za to. - Ukrep 1.2.2: Povečanje obsega uporabe mehanizmov pogodbenega varstva in skrbništva za potrebe zaščite redkih ter ogroženih HT: ohranjanje oziroma izboljševanje stanja travnišč (HT 6510, HT 6210). - Ukrep 1.2.3: Vgraditev specifičnih ukrepov za ohranjanje ogroženih HT v vse programe in načrte, ki urejajo upravljanje naravnih virov in prostorsko načrtovanje: vsebina izvedenih ukrepov za ohranitev ogroženih HT v projektu bo podlaga za sistemske rešitve. Te se bodo vključile v programe in načrte, ki urejajo upravljanje naravnih virov in prostorsko načrtovanje. 2.1 Vključitev količinsko opredeljenih ciljev za ohranjanje BR, ki bodo prilagojeni regionalnim in lokalnim potrebam ter usklajeni s stroko, v kmetijske strategije in programe za razvoj podeželja. - Ukrep 2.1.1: Varovanje kmetijske krajine z mehanizmi kmetijske politike ter ozaveščanjem kmetov. Varstvo krajinskih oziroma neproduktivnih značilnosti (mejice, groblje na območju Kuma). - Ukrep 2.1.2: Upravljanje travniških HT, prilagojeno geografskim enotam. 6.1 Izboljšanje obveščanja javnosti ter uporaba in uvajanje novih informacijskih tehnologij.

	- Ukrep 6.1.3: Zagotovitev promocije BR na spletnih straneh javnih služb, ki so povezane z BR in predstavitev povezave med ohranjanjem BR in dostopom do ekosistemskih storitev: novice o aktivnostih projekta se bodo objavljale na spletnih straneh partnerjev projekta, novice in vsebine projekta pa na družbenih omrežjih. 10.1 Ozaveščanje in usposabljanje kmetov za izvajanje dejavnosti, ki prispevajo k ohranjanju BR na območjih Natura 2000 in ZO. - Ukrep 10.1.1: Sodelovanje pri izboljšanju zmožnosti kmetov: izobraževanje kmetov po načelu »kmet uči kmeta«. 11.2 Spodbujanje ciljnih plačil, ki pospešujejo ohranjanje BR. - Ukrep: Povečanje obsega spodbud zasebnim lastnikom za izvajanje ukrepov za ohranjanje ogroženih HT na območjih Natura 2000 in ZO.
Kratka utemeljitev projektnega prispevka k nadgrajevanju nalog javne službe:	Projekt EIP je usmerjen v ohranjanje ali izboljševanje habitatnih tipov, vezanih na kmetijsko krajino, v skladu s Programom upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2015–2020. Vsa kmetijska gospodarstva, včlanjena v partnerstvo, imajo v uporabi kmetijska zemljišča, ki so znotraj različnih območij Natura 2000 in po PUN v celoti ali deloma obsegajo kvalifikacijska habitatna tipa 6210 in 6510. Omenjeni ukrep za vrstno pestra travnišča je vključen v Strateški načrt Skupne kmetijske politike 2023–2027 za Slovenijo, in sicer kot podintervencija C.1 Ohranjanje suhih travnišč iz C. Rezultatske sheme intervencije IRP18: Kmetijsko-okoljsko-podnebna plačila (KOPOP). Projekt EIP bo prispeval k dolgoročnemu cilju preprečevanja opuščanja rabe in preveč intenzivne rabe travnišč z izobraževanjem o pomenu vrstno pestrih travnišč in njihovem ohranjanju z ekstenzivnim upravljanjem (zmerno pašo, pozno košnjo ter visokodebelnimi sadovnjaki brez FFS in gnojenja). To bo povečalo vpis in učinkovitost ukrepa SKP, ki podpira ohranjanje vrstno pestrih travnišč.

20.1.7

Norveški finančni mehanizem in Finančni mehanizem EGP

20.1.7.1 JeloviZA

Naslov projekta:	Za izboljšanje stanja ekosistemov in ohranjanje kvalifikacijskih vrst na območju Natura 2000 na Jelovici ter priprava modela upravljanja, ki v odločevalskih procesih upošteva ekosistemske storitve
Povzetek/cilji projekta:	Glavni cilj projekta je s sanacijo gozda, opolnomočenjem in izobraževanjem omogočiti participativno pripravo modela upravljanja ter s tem prispevati k večji podnebni odpornosti Jelovice.
Ključne aktivnosti v tekočem letu:	Končanje priprave Modela upravljanja Jelovice, priprava tiskane verzije Modela Izvedba zaključnega dogodka s podpisom pisma podpore Modelu s strani petih županov Vodenje ekskurzije projektnikov Zavoda na Jelovico.
Status projekta:	Zaključen
Vrednost projekta:	1.143.298,04 EUR Zavodov del: 297.437,95 EUR
Vir sredstev:	Projekt JeloviZA sofinancirajo Islandija, Lihtenštajn in Norveška s sredstvi Finančnega mehanizma EGP (100-odstotno financiranje).
Trajanje:	1. 5. 2022 – 30. 4. 2024 Zaključen
Partnerji:	– CIPRA Slovenija, društvo za varstvo Alp (vodilni partner) – Zavod Republike Slovenije za varstvo narave, OE Kranj – Zavod za gozdove Slovenije, OE Bled – Razvojna agencija Sora d. o. o. – Občina Železniki – Cipra International

Cilj/podcilj/ukrep ReNPVO20-30, v katerega spada projekt:	Cilji in ukrepi ReNPVO20-30 (iz 10. poglavja Resolucije), ki jih zasleduje projekt: 1.3 Zagotovitev izboljšanja stanja vrst z Rdečega seznama v RS in kvalifikacijskih vrst območij Natura 2000. - 1.3.3: Priprava in izvajanje akcijskih načrtov za zagotavljanje ugodnega stanja najbolj ogroženih skupin/vrst. 4.1 Izpopolnitev mednarodno primerljivega spremljanja stanja kazalcev BR, s poudarkom na kazalcih trendov vrst. - 4.1.1: Vzpostavitev načrtnega spremljanja (monitoring) na izbranih indikatorskih skupinah organizmov glede na strokovne potenciale v Sloveniji. - 4.1.2: Izvajanje obsežnejših načrtnih spremljanj (monitoring) na pilotnih območjih. 6.7 Seznanitev širše javnosti s povezavo med podnebnimi spremembami in BR ter vplivi na ekosistemske storitve. - 6.7.1: Ozaveščanje širše javnosti o vplivih, ki jih imajo podnebne spremembe na BR, ter pomenu manjšega ogljičnega odtisa za ohranjanje BR in ekosistemskih storitev. Cilji in ukrepi ReNPVO20-30 (iz 5. poglavja Resolucije), ki jih zasleduje projekt: 1/5 Načrtno spremljanje (monitoring). - Ukrep 28: Izvajanje načrtnega spremljanja (monitoringa) v obsegu, ki omogoča ugotavljanje stanja ohranjenosti vseh evropsko pomembnih vrst ter vrst in habitatnih tipov, ki so ključni kot kazalniki stanja (skupaj z endemičnimi vrstami). 1, 2/21 Ozaveščanje. - Ukrep 39: Spodbujanje ozaveševalnih dejavnosti, ki potekajo z neposredno komunikacijo in vključujejo lokalne deležnike. Spodbujanje ozaveščanja, ki omogoča spremembo vedenja na območjih, kjer naravo neposredno ogrožajo lokalne dejavnosti (npr. rekreacija). 1/8 Vrednotenje ekosistemskih storitev. - Ukrep 44: Kartiranje ekosistemskih storitev na podlagi obstoječih podatkov in z morebitnim dodatnim kartiranjem ekosistemov. Ocena stanja ekosistemov in ekosistemskih storitev. Vrednotenje ekosistemskih storitev na državni ravni.
Kratka utemeljitev projektnega prispevka k nadgrajevanju nalog javne službe:	S projektom smo pridobili mnogo novih podatkov in znanj o kvalifikacijskih vrstah, zgradile so se povezave s ključnimi deležniki v prostoru, usmerjala se je obnova gozda in pripravljen je bil Model upravljanja, ki mu bodo vsi vključeni deležniki sledili tudi po izvedbi projekta.

20.1.7.2 ZAGON

Naslov projekta:	Znanje za gospodaren odnos do narave
Povzetek/cilji projekta:	Glavni cilj projekta je dvig odpornosti ekosistemov, ki so najbolj pod pritiskom podnebnih sprememb, z izboljšanjem znanj in kompetenc deležnikov za njihovo upravljanje in izvedbo ukrepov za njihovo obnovo. Fokus je predvsem na gozdovih in mokriščih, za katere je značilen velik prispevek k blaženju podnebnih sprememb.
Ključne aktivnosti v tekočem letu:	• Nadzor in izvedba obnovitvenih ukrepov na ribnikih Grajevnik 1 in Grajevnik 2 (Krajinski park Rački ribniki - Požeg). • Izkop kotanj ter omejitev paše na Menini planini ter Turnovki. • Obnova in izkop lakuž na Menini planini, omejitve paše v gozdnem prostoru na Menini in Turnovki in odstranitve tujerodnih vrst na območju Grajevnika 1 in 2. • Priprava osnutka smernic za GGN Gornji Grad ter smernic za pašni načrt za pašni skupnosti Globoko in Globače. • Priprava priloge k Osnutku upravljalvskega načrta za KP Rački ribniki. • Sodelovanje s KPRP in Občino Grosuplje pri vzpostavitvi učne poti v občini Grosuplje, sodelovanje pri hidroloških raziskavah na Radenskem polju. • Zaključek projekta.
Status projekta:	Zaključen.
Vrednost projekta:	1.199.389,00 EUR Zavodov del: 482.650,80 EUR

Vir sredstev:	Finančni mehanizem EGP (100-odstotno financiranje).
Trajanje:	1. 9. 2022 – 30. 4. 2024 (20 mesecev)
Partnerji:	– Občina Grosuplje (vodilni partner) – Zavod za turizem in promocijo - Turizem Grosuplje – Zavod RS za varstvo narave – Zavod za gozdove Slovenije – Gozdarski inštitut Slovenije – University College for Green Development (Norveška)
Cilj/podcilj/ukrep ReNPVO20-30, v katerega spada projekt:	Cilji in ukrepi ReNPVO20-30 (iz 10. poglavja Resolucije), ki jih zasleduje projekt: 1.1 Zagotovitev pogojev za učinkovito ohranjanje oziroma izboljšanje stanja slovensko in evropsko pomembnih HT. Ukrep 1.1.3: V okviru gospodarjenja z gozdovi izboljšati izvajanje specifičnih zahtev nekaterih specializiranih kvalifikacijskih HT Natura 2000: Izvedba omejitve paše govedi na pilotnih območjih Menina in Turnovka, oblikovanje priročnika za izvajanje ukrepov (za izbrane vrste), ki bo kot priloga GGN; izdelava analize vpliva gozdnih prometnic na habitat izbranih vrst in njegove ekosistemske storitve – nadgradnja bo priročnik za upravljanje z gozdnimi prometnicami za ohranjanje oziroma izboljšanje habitatov izbranih vrst in njihovih ES, vključena bo tudi priprava smernic za vključevanje enovitega modela upravljanja ekosistemov v GGN (Menina). 1.2 Prednostna opredelitev HT na območjih Natura 2000, ki jih je treba izboljšati oziroma znova vzpostaviti, ter določitev najbolj primernih območij za to. Ukrep 1.2.3: Vgraditev specifičnih ukrepov za ohranjanje ogroženih HT v vse programe in načrte, ki urejajo upravljanje naravnih virov in prostorsko načrtovanje: Priprava smernic za vključevanje enovitega modela upravljanja ekosistemov v GGN (Menina) in priprava priročnika za izvajanje ukrepov (za izbrane vrste) (kot priloga GGN). 1.3 Zagotovitev izboljšanja stanja vrst z Rdečega seznama v RS in kvalifikacijskih vrst območij Natura 2000. Ukrep 1.3.3: Priprava in izvedba akcijskih načrtov za zagotavljanje ugodnega stanja najbolj ogroženih skupin/vrst. Pripravljeni bodo: akcijski načrt upravljanja mokrišča pri Pirki, ki bo vključen tudi v osnutek NU KP Radensko polje, smernice za vključevanje enovitega modela upravljanja ekosistemov v pašni načrt z vidika zagotavljanja ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst dvoživk (Menina). Ukrep 1.3.4: Izboljšanje izvajanja specifičnih zahtev specializiranih kvalifikacijskih vrst Natura 2000, ki to potrebujejo, v okviru gospodarjenja z gozdovi. Odkup habitatnih dreves za triprstega detla, saditev plodonosnih drevesnih vrst in omejitev paše za zagotavljanje prehranjevalnega habitata za divjega petelina in gozdnega jereba, omejitev gibanja na območju barja Turnovka. Ukrep 1.3.6: Prepoznavna in ohranjanje ter po potrebi ponovna vzpostavitev ekoloških povezav, ki omogočajo gensko izmenjavo med populacijami. Obnovitev in izkop novih lakuž za povečanje mreže vodnih teles na Menini z namenom izboljšanja habitata velikega pupka in hribskega urha. 2.2 Okrepitev ukrepov za ohranjanje BR v programih in načrtih za gospodarjenje z gozdovi. Ukrep 2.2.1: Določitev posebej vrednih habitatov za živali gozdnega prostora oziroma ekocelice z namenom ohranjanja BR. Odkup habitatnih dreves za triprstega detla. 3.2 Doseganje splošne ozaveščenosti o ITV. Ukrep 3.2.1: Izobraževanje in ozaveščanje širše javnosti o problematiki ITV (kaj so, zakaj so težava, kaj lahko vsakdo stori ...). Odstranjevanje ITV na območju KP Rački ribniki - Požeg.

4.1 Izpopolnitev mednarodno primerljivega spremljanja stanja kazalcev BR, s poudarkom na kazalcih trendov vrst.

Ukrep 4.1.2: Izvajanje obsežnejših načrtnih spremljanj (monitoringov) na pilotnih območjih.

Izvedba študije ocene stanja dvoživk na Menini in popis populacije velikega pupka in hribskega urha, fitocenološki popis vegetacije in izvedba hidrološke študije.

4.2 Okrepitev zmogljivosti ustanov in posameznikov, ki sodelujejo pri ohranjanju BR.

Ukrep 4.2.1: Spodbujanje in sodelovanje pri krepitvi zmogljivosti, učinkovitosti in uspešnosti ustanov ter posameznikov, ki sodelujejo pri ohranjanju BR.

Sodelovanje s pašnimi skupnostmi in planinskimi društvi.

4.3 Centralno koordiniranje in vodenje evidence o popisovanju (inventarizaciji) in spremljanju stanja BR ter pregledno podajanje in smiselna uporaba podatkov.

Ukrep 4.3.3: Sprotno vključevanje podatkov iz načrtnih spremljanj (monitoringov) v spremembe predpisov in prostorsko načrtovanje ter raziskave o podnebnih spremembah.

Ocena stanja dvoživk na Menini in popis populacije velikega pupka in hribskega urha na izbranih lakužah ter fitocenološki popis – spremljanje sprememb v populaciji dvoživk oziroma rastlinski združbi lahko poda ključne informacije o vplivu podnebnih sprememb na naravo.

6.1 Izboljšanje obveščanja javnosti ter uporabe in uvajanja novih informacijskih tehnologij.

Ukrep 6.1.2: Skrb za sprotno obveščanje javnosti o novostih na področju BR ter možnostih sodelovanja pri različnih akcijah in postopkih odločanja, vezanih na ohranjanje BR, z uporabo posredovalnice informacij.

Prispevek vsebin na spletni strani ZRSVN in projektni spletni strani.

Ukrep 6.1.3: Zagotovitev promocije BR na spletnih straneh javnih služb, ki so povezane z BR, ter predstavitev povezave med ohranjanjem BR in dostopom do ekosistemskih storitev.

Prispevek vsebin na spletni strani ZRSVN in projektni spletni strani. Ozaveščanje z javnimi dogodki (delavnicami) in mednarodnim seminarjem.

6.5 Uporaba turizma kot promotorja in ozaveševalca o BR.

Ukrep 6.5.1: Vključevanje vsebin BR v načrte turizma in sodelovanje pri identifikaciji potencialnih območij za njegov razvoj.

Načrt izvedbe učne poti Radensko polje z načrtom interpretacije z vključeno brvjo, animacijami, usmerjevalnimi in informativnimi tablam.

Ukrep 6.5.2: Izboljšanje programov promocije BR za obiskovalce ZO in območij Natura 2000, ki naj bodo vključeni v programe upravljanja.

Povezovanje interpretacijskih vsebin s obstoječimi objekti – Žabja hiša.

6.6 Podpora različnih oblik sodelovanja med podjetji ter z njimi in NVO pri ozaveščanju, izobraževanju, usposabljanju in drugih oblikah komuniciranja ter pripravah na skupne projekte.

Ukrep 6.6.2: Srečanja s predstavniki medijev, pristojnih ministrstev, javnih služb, podjetij in NVO, ki delujejo na področju varovanja narave, z namenom iskanja možnosti sodelovanja.

Sodelovanje z mediji prek ciljnih člankov in novinarskih konferenc; spodbujanje medsektorskega sodelovanja z vključevanjem deležnikov, kot so Nadškofija Ljubljana, pašna skupnost, planinska društva, KGZS, v projektne aktivnosti.

6.7 Seznanitev širše javnosti s povezavo med podnebnimi spremembami in BR ter vplivi na ekosistemske storitve.

	Ukrep 6.7.1: Ozaveščanje širše javnosti o vplivih podnebnih sprememb na BR ter pomenu manjšega ogljičnega odtisa za ohranjanje BR in ekosistemskih storitev. Delavnice z deležniki (iz projektne skupine) in izobraževanje za zunanje deležnike (pašne skupnosti, kmetijski svetovalci KGZ, planinska društva). 7.1 Prepoznavanje in razvoj blagovnih znamk, ki prispevajo k izboljšanju stanja ohranjenosti BR. Ukrep 7.1.2: Izboljšanje sodelovanja z mediji. Sodelovanje z mediji prek člankov in novinarskih konferenc. 8.1 Smiselno vključevanje vsebin BR v vse strategije. Ukrep 8.1.2: Zagotovitev vključevanja zavez o ohranjanju BR v sektorske akcijske načrte. Priprava smernic za vključevanje enovitega modela upravljanja ekosistemov v GGN (Menina) in priročnika za izvajanje ukrepov (za izbrane vrste) kot priloge GGN. 8.3 Zmanjšanje in preprečitev škodljivih učinkov prostorskih posegov na krajino. Ukrep 8.3.2: Ohranjanje mozaičnosti krajine ter prepoznavanje krajinskih prvin, ki prispevajo k BR, v sklopu prostorskega načrtovanja in rabe prostora. Izdelava in testiranje primerne kompleksnega modela upravljanja kulturne krajine, narejenega po zgledu projektnega partnerja KP RP. Izdelava in testiranje enovitega modela upravljanja za posamezne ekosisteme, narejenega po zgledu pilotnih območij KP Rački ribniki - Požeg, SAC Menina, SPA Grintovci – Turnovka, Podolševa in Raduha. 9.3 Usmerjanje razvoja in spodbujanje trajnostnih modelov rabe prostora. Ukrep 9.3.1: Sprejem manjkajočih upravljaljskih načrtov ZO. Priprava osnutkov načrtov upravljanja KP Radensko polje in KP Rački ribniki - Požeg. 10.1 Ozaveščanje in usposabljanje kmetov za izvajanje dejavnosti, ki prispevajo k ohranjanju BR na območjih Natura 2000 in ZO. Ukrep 10.1.1: Sodelovanje pri izboljšanju zmožnosti kmetov. Projekt izvaja aktivnosti na kmetijskih zemljiščih in v tesnem sodelovanju s pašnima skupnostma. Predvidena je izdelava pašnega načrta. 10.2 Spodbujanje izvajanja raziskav BR v skladu z nacionalnimi cilji ohranjanja biotske raznovrstnosti. Ukrep 10.2.2: Spodbujanje povezanosti raziskav s področja BR in podnebnih sprememb oziroma ekosistemskih storitev. Popis ekosistemskih storitev na območju KP RP, KP Rački ribniki - Požeg, Menine planine, Turnovke, Podolševa in Raduha ter vključevanje izvlečkov v načrte.
Kratka utemeljitev projektnega prispevka k nadgrajevanju nalog javne službe:	Projekt nadgrajuje javno službo na območjih Natura 2000 in naravnih vrednot z izvedbo aktivnosti za izboljšanje stanja kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov, zavarovanih in ogroženih vrst, varovanih habitatnih tipov ter usmerjanjem obiska zunaj kritičnih habitatov. Projekt nadgrajuje javno službo tudi v segmentu ozaveščanja širše javnosti z informativnimi tablam in brošurami. V okviru projekta sta bila pripravljena dva osnutka upravljanja z ZO, smernice za GGN in smernice za pašne skupnosti.

20.1.8

Endangered Landscapes & Seascapes Programme (ELPS), Cambridge Conservation Initiative (Arcadia fund)

Naslov projekta:	ELPS – Restoring the Amazon of Europe: Reconnecting Riverine Habitats in the First five-country UNESCO Biosphere Reserve / Obnova evropske Amazonije: ponovno
------------------	--

	povezovanje rečnih habitatov v prvem Unescovem biosfernem rezervatu petih držav
Povzetek/cilji projekta:	Cilj projekta je izvedba ukrepov za obnovo različnih habitatov (rečni rokavi, travniki, gozd) znotraj 5-državnega biosfernega območja Mura-Drava-Donava (TBR MDD), v državah Sloveniji, Hrvaški in Srbiji. Drugi pomemben cilj je sočasno z izvedbo obnovitvenih ukrepov na osnovi teh izkušenj oblikovati petdržavno »restoration task force« (RFT) za dolgoročno obnovo ekstenzivnih travišč, mokrišč in rečnih habitatov v TBR MDD. Na projektnem območju v Sloveniji je cilj obnoviti 25 ha veliko zaraščeno območje nekdanjih ekstenzivnih travišč s kvalifikacijskimi habitatnimi tipi območja Natura 2000 (predviden odkup s strani projektnega partnerja občine Lendava). Pogodbene aktivnosti ZRSVN so se zaključile z aneksom dne 31. 5. 2024, saj se financer na podlagi študije (Zavita d.o.o) sprejel odločitev, odkupa zemljišč ni upravičen strošek projekta in se zato ukrepi za obnovo travišč v Sloveniji v Kotu ne bodo izvajali.
Ključne aktivnosti v tekočem letu (v času veljavnosti aneksa k projektnemu sporazumu do 31.5.2024):	• Aktivnosti vezane na pripravo aneksa za podaljšanje projektnega sodelovanja (do 31.5.2024). • Priprava poročila oz. projektnega monitoring obrazca o izhodiščnem stanju habitatnih tipov na projektnem območju Kot ob Muri in usmeritve za obnovo mokrotnih travišč • podpora pri pripravi kmetijske študije travišč v Biosfernem območju Mura, ki jo pripravlja zunanji izvajalec (Zavita d.o.o) ter strokovni pregled končne študij • terenski sestanek in podpora pri načrtu monitoringa/popisa metuljev na v Kotu (izvajalec Center za kartografijo favne in flore) ter strokovni pregled in predlog dopolnitev delnega poročila • načrtovanje, komunikacija Mura Festivala in izvedba 2 izobraževalnih dogodkov v Kotu (Lendava) • sestanek na temo ustanovitve delovne skupine "Restoration Task Force (RTF)" - mreže strokovnjakov, ki si prizadeva za interdisciplinarno obnovo UNESCO 5-državnega biosfernega območja Mura-Drava-Donava • udeležba na Webinar: Internal Data Management • udeležba na delavnici z deležniki BO Mura v organizaciji WWF Adria V Lendavi (13.6. v Lendavi) • on-line sestanki z vodilnim partnerjem WWF Adria in financerjem Endangered and Seascape Landscapes Programme-Cambridge Conservation Initiative. • Izvedba administrativnega, finančnega in vsebinskega poročanja za 3. projektno obdobje).
Status projekta:	*Za ZRSVN kot projektnega partnerja je projekt zaključen, ker financer ni odobril odkupa zemljišč na pilotnem območju v Sloveniji (za obnovo travnikov v Kotu). Sicer projekt poteka naprej.
Vrednost projekta:	4.600.000,00 USD (100-odstotno financiranje) Zavodov del do 31. 5. 2024: po sedANJI delni pogodbi 39.300,00 USD (cel projekt 171.000,00 USD)
Vir sredstev:	Endangered Landscapes & Seascapes Programme, Cambridge Conservation Initiative, financirano iz Arcadia, a charitable fund of Lisbet Rausing and Peter Baldwin, preko vodilnega partnerja WWF Adria (100 %). https://www.endangeredlandscapes.org/
Trajanje:	9. 2022 – 31. 5. 2024; za ZRSVN se pogodba z aneksi za ZRSVN zaključila (cel projekt 1. 9. 2022 – 15. 4. 2027), projekt se na projektnem območju v Sloveniji ne nadaljuje, razlog glej zgoraj pri Status projekta *
Partnerji:	– WWF Adria (Hrvaška) (vodilni partner) – WWF Austria (Avstrija) – WWF Hungary (Madžarska) – Občina Lendava (Slovenija) – Zavod Republike Slovenije za varstvo narave (Slovenija) – Javna ustanova »Park prirode Kopački rit« (Hrvaška)

	– Javno preduzeće Hrvatske vode (Hrvaška) – Javno preduzeće »Vojvodinašume« Petrovaradin (Srbija)
Cilj/podcilj/ukrep RENPVO 20-30, v katerega spada projekt:	1.1 Zagotovitev pogojev za učinkovito ohranjanje oziroma izboljšanje stanja slovensko in evropsko pomembnih HT. Ukrep 1.1.2: V kmetijski program razvoja podeželja po letu 2020 (oziroma ob prvi spremembi obstoječega programa) vnesti dodatne usmeritve za varstvo HT na območjih Natura 2000 in ZO. <i>Izvedba analiz in pridobitev konkretnih informacij s terena o izvajanju naravovarstvenih kmetijskih ukrepov in praksah na območju Natura 2000 Mura, kar za to območje še ni bilo izvedeno.</i> 1.2 Prednostna opredelitev HT-jev na območjih Natura 2000, ki jih je treba izboljšati oziroma znova vzpostaviti, ter določitev najprimernejših območij za to. Ukrep 1.2.2: Povečanje obsega uporabe mehanizmov pogodbenega varstva in skrbništva za potrebe zaščite redkih ter ogroženih HT-jev. <i>Izboljšanje oz. ohranitev stanja varstveno pomembnih travnišč (HT 6510, HT 6230) na pilotnem območju Kot z odstranitvijo zarasti in invazivk.</i> 1.3 Zagotovitev izboljšanje stanja vrst z Rdečega seznama v RS in kvalifikacijskih vrst območij Natura 2000. Ukrep 1.3.1: Inventariziranje in kasnejše spremljanje stanja vrst ter posodobitev Rdečega seznama. <i>Inventarizacija za pridobitev recentnih podatkov o zavarovanih in kvalifikacijskih vrstah metuljev na območju Mure (kompleksa zaraščenih travnišč v Kotu).</i> 2.1 Vključitev količinsko opredeljenih ciljev za ohranjanje BR, ki bodo prilagojeni regionalnim in lokalnim potrebam ter usklajeni s stroko, v kmetijske strategije in programe za razvoj podeželja. Ukrep 2.1.1: Varovanje kmetijske krajine z mehanizmi kmetijske politike ter ozaveščanjem kmetov. <i>Varstvo krajinskih značilnosti oz. neproduktivnih značilnosti (npr. mejice s črnim trnom za hromega volnoritca).</i> Ukrep 2.1.2: Upravljanje travniških HT prilagojeno geografskim enotam. <i>Pridobitev informacij o izvajanju košnje, ustrezne za ohranjanje kvalifikacijskih HT na območju Mure.</i> 10.1 Ozaveščanje in usposabljanje kmetov za izvajanje dejavnosti, ki prispevajo k ohranjanju BR na območjih Natura 2000 in ZO. Ukrep 10.1.1: Sodelovanje pri izboljšanju zmožnosti kmetov. <i>Izvajanje komunikacije z lokalnimi kmetovalci za ozaveščanje o pomenu BR, Nature 2000 vzporedno z izvajanjem projektnih ukrepov na terenu.</i> 11.2 Spodbujanje ciljnih plačil, ki pospešujejo ohranjanje BR. Ukrep: Povečanje obsega spodbud zasebnim lastnikom za izvajanje ukrepov za ohranjanje ogroženih HT na območjih Natura 2000 in ZO. <i>Izvajanje komunikacije z lokalnimi kmetovalci o možnostih vpisa kmetijskih ukrepov za ohranjanje BR vzporedno z izvajanjem projektnih ukrepov na terenu.</i>
Kratka utemeljitev projekta v povezavi z nadgrajevanjem nalog javne službe:	Projekt ELPS Restoring the Amazon of Europe je na območju Slovenije usmerjen v izboljšanje in ohranjanje travniških habitatnih tipov 6510 in 6230, vezanih na kmetijsko krajino v Biosfernem območju Mura in Natura 2000 Mura, v skladu s Programom upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2015–2020. Načrtovana je selektivna odstranitev zarasti in ITV na 25 ha velikem zaraščajočem se kompleksu ekstenzivnih travnišč ob Muri ter predvideno nadaljnje dolgoročno upravljanje s košnjo in pašo skladno s pripravljenimi konkretnimi usmeritvami. Z vzpostavitvijo delovne skupine (»Restoration task group«) se močno podpira nadaljnje sodelovanje vseh držav, ki so vključene v 5-državno biosferno območje Mura-Drava-Donava.

--	--

20.2 Ostali projekti, pri katerih sodelujemo

- AMPlify30 – Implementing actions towards The Road to 2030 for Slovenian MPAs, katerega glavni namen je pospešitev postopkov za širitev obstoječih oziroma ustanovitev novih morskih zavarovanih območij (MZO) v Slovenskem morju ter večji delež MZO s strožimi varstvenimi režimi in učinkovitim upravljanjem (strokovna podpora KP Strunjan).
- Strokovna podpora KP Sečoveljske soline pri izvajanju naravovarstvenega projekta PROJEKT LIFE URCA PROEMYS, katerega glavni namen je ohranitvi in repopulaciji močvirske sklednice (*Emys orbicularis*).
- Smo pridruženi projektni partner projekta SealInsights - Vpogled v morje: Izboljšanje varstva in upravljanja severnega Jadrana s spremljanjem biotske raznovrstnosti z okoljsko DNA (eDNA) in vključevanjem javnosti.
- Podpiramo projekt LIFE cystoseira (NIB, MBP).

20.3 Potencialni projekti

V letu 2024 je Zavod deloval tudi na področju prijave novih projektov (bodisi kot prijavitelj, zlasti pa kot projektni partner), ki sledijo strateškim usmeritvam in ciljem Zavoda. Pri (so)oblikovanju projektnih prijav smo sodelovali s ključnimi deležniki (ZGS, DRSV, razni parki ...). Vsi načrtovani projekti bodo nadgradili naloge javne službe in s tem prispevali k uresničevanju ciljev Zavoda ter ReNPVO20-30.

V letu 2024 smo oddali naslednje projektne prijave na razpise:

- Interreg Alpine Space: River HEROS
- Interreg Alpine Space: Re-PEAT-it!
- Interreg Danube Region: FollowWaters
- Interreg Danube Region: CURRENT
- Interreg SI-AT: BIOdiverseWetNet

V letu 2025 se bomo usmerili k pripravi projektnih predlogov na podlagi sredstev različnih finančnih mehanizmov:

- sredstev Kohezijske politike: na temo Mura in Drava, na temo Alpe s TNP, na temo barja in mokrotni travniki s Krajinskim parkom Radensko polje in Krajinskim parkom Lahinja, na temo Notranjski trikotnik z Notranjskim regijskim parkom, na temo Kras s Parkom Škocjanske jame in na temo Snežnik – Pivka s Krajinskim parkom Pivška presihajoča jezera;
- finančnega mehanizma Interreg: na temo upravljanja zavarovanih območij in ekološke povezljivosti;
- finančnega mehanizma LIFE: na temo upravljanja Nature 2000 v okviru projekta SNAP, katerega prijavitelj je MNVP.

21 INFORMATIKA KOT PODPORA NARAVOVARSTVU IN POSLOVANJU

Področje delovanja informatike se s povečevanjem deleža digitaliziranih storitev v javnem sektorju vztrajno povečuje. S tem raste tudi število možnih vektorjev napada na občutljivo informacijsko infrastrukturo zavoda. Ta problem naj bi na ravni EU pomagala odpraviti direktiva NIS2. Ob integraciji slednje v slovenski zakonodajni okvir se ne dovolj upošteva raznolikosti kadrovskih zmožnosti organizacij za implementacijo vseh zahtevanih ukrepov. V primeru našega zavoda smo se za primerno izvajanje teh in sorodnih opravil bili primorani tudi v letu 2024 zanesti na veliko število zunanjih ponudnikov digitalnih storitev, kar povečuje stroške in razdrobljenost informacijske infrastrukture in znanja s tega področja. Kljub nenehnemu poudarjanju pomena digitalizacije na ravni evropskih projektov in v okviru zakonodajnih iniciativ ugotavljamo, da je naš zavod še vedno soočen s pomanjkanjem zadostne kadrovske podpore ter omejenim dostopom do ključne infrastrukture in storitev na tem področju.

Kljub vsem izzivom smo v preteklem letu uspešno izvedli naslednje redne in razvojne delovne naloge (nekateri v sodelovanju z zunanjimi partnerji):

- Realizirali popravke sheme nove ureditve map in uporabniških skupin.
- Izvedli redne letne servisne preglede.
- Zamenjali del zastarele računalniške opreme z novo.
- Vzpostavili shranjevanje varnostnih kopij na oddaljeni lokaciji (OE NG).
- Za sodelavce izvedli izobraževanje na temo kibernetske varnosti in uporabe GIS orodij.
- Uvedli MFA pri vpisih v službene računalnike (tako pri delu od doma kot na lokaciji).
- Namestili videokonferenčno opremo in projektor (na OE LJ).
- Nadgradili poslovni portal (dopolnili načine vnosa v delovodnik in iskanja v področju Pošta).
- Dopolnili profile v NVA (profil Načrtovanje).
- Zagotavljali nemoteno delovanje KadRIS-a (nudili pomoč uporabnikom, reševali zahteve).
- Sodelovali pri upravljanju ODOS in testirali dodelave.
- Informatizirali delovne postopke, ki jih opravlja stroka (sodelovanje s skupino ZIP).
- Koordinirali interno delovno skupino delnih informatikov.
- Dopolnili evidence strojne in programske računalniške opreme.
- Nudili pomoč uporabnikom pri splošnih težavah z uporabo računalniške strojne in programske opreme.
- Izpeljali javno naročilo za nakup prenosnikov, stacionarnih računalnikov, omrežne in ostale računalniške opreme.
- Sodelovali pri popisu inventarnih sredstev.
- Vzdrževali strežnike, omrežje (uredili komunikacijske omarice) in osebne računalnike.
- Zamenjali del zastarele omrežne opreme z novo.
- Dopolnili evidence baz strojne in programske računalniške opreme.
- Dopolnili in zagotavljali nemoteno delovanje sistema telefonije.
- Sodelovali pri projektu LIFE NarcIS (opravljali naloge v skladu s projektno prijavnico).
- Izvajali ukrepe za varnost v omrežju.
- Se priključili k varnostno operativnemu centru.
- Pričeli z varnostno segmentacijo omrežja.
- Sodelovali z Arhivom RS pri planiranju odbiranja arhivskega gradiva.
- Upravljali kvalificirana digitalna potrdila.
- Izvedli enostavnejše analize podatkov.
- Vzdrževali predstavnostne tehnologije (projektorje, televizije).
- Vzdrževali multifunkcijske naprave.

22.1 Splošne in organizacijsko-administrativne zadeve

V okviru poslovanja Zavoda je znotraj odseka za splošne zadeve delo organizirano za opravljanje nalog, ki so potrebne za skladno delovanje organizacije. Podpora delovanju vključuje organizacijsko-administrativne zadeve in upravljske naloge s splošno tehničnega področja ter pravne, kadrovske in finančne zadeve.

Zaradi povišanja sredstev za stroške dela za namen uskladitve vrednosti plačnih razredov je Svet Zavoda v mesecu novembru soglasno sprejel rebalans Programa dela in finančnega načrta Zavoda za leto 2024. Prav tako je Svet na predmetni seji obravnaval, da je na proračunski postavki materialni stroški nastal presežek prihodkov nad odhodki iz naslova javne službe (zaradi prepozno sprejetega rebalansa v preteklem letu) v višini 181.981,00 EUR in predlagal, da se presežek nameni za sofinanciranje projektov v letu 2024.

V skladu s predpisi, ki urejajo področje javnih financ je predstojnik neposrednega in posrednega uporabnika odgovoren za vzpostavitev in delovanje ustreznega sistema finančnega poslovanja in kontrol ter notranje revizije. Notranje revidiranje zagotavlja neodvisno preverjanje sistemov finančnega poslovanja in kontrol ter svetovanje poslovodstvu za izboljšanje njihove učinkovitosti. V mesecu januarju in februarju 2025 je bila s strani zunanjega revizorja opravljena redna notranja revizija poslovanja s ciljem podati zagotovilo o delovanju notranjih kontrol Zavoda za leto 2024 na področju varnosti in zdravja pri delu v povezavi z opravljanjem dela od doma. Revizija je urejenost revidiranega področja ocenila kot operativno tveganje s srednjo stopnjo tveganja in izdala priporočilo v katerem predlaga posodobitev Izjave o varnosti z oceno tveganja, na način, da se vanjo vključi področje, ki obravnava delo od doma z ustrežno oceno tveganj in predlaganimi ukrepi za zmanjšanje le – teh. Preizkušena državna notranja revizorka je podala zagotovilo, da so notranje kontrole na pregledanih področjih, razen področja, kjer je podala priporočilo, vzpostavljeni in delujejo učinkovito. V letu 2024 je bilo izvedenih 8 kolegijev direktorja z vodji organizacijskih enot.

22.2 Upravljanje poslovnih prostorov

Zavod ima v upravljanju le poslovne prostore OE Nova Gorica, poslovne prostore v katerih delujejo ostale organizacijske enote pa ima Zavod v najemu. Zaradi zvišanja rasti stroškov življenjskih potrebščin in zvišanja minimalne plače v letu 2024, je bil Zavod, skladno z določili predpisov, ki urejajo to področje, primoran pristati na zvišanje nekaterih najemnin ter s tem povezanimi obratovalnimi stroški. V prostorih OE Nova Gorica na Delpinovi 16, se je zaradi posledic vdora meteornih voda v preteklem letu, tudi v letu 2024 nadaljevala sanacija pisarn v katerih so se izvedla slikopleskarska dela, ki so bila prav tako izvedena tudi na OE Ljubljana. Na nekaterih organizacijskih enotah (Osrednja enota, Piran, Kranj in Ljubljana) je bila skladno s finančnim načrtom realizirana nabava novega pisarniškega pohištva.

22.3 Pravna podpora

V letu 2024 je bilo na področju pravnih zadev opravljeno večje število stalnih nalog (pregled in tolmačenje veljavnih predpisov in uvajanje novih predpisov v Zavodu, priprava internih aktov, pravna pomoč zaposlenim in direktorju, priprava najemnih pogodb in izvedba nalog v zvezi z upravljanjem poslovnih prostorov, izdelava pravnih mnenj, priprava pooblastil, priprava sklepov oziroma predlogov

za imenovanje predstavnikov v organih in delovnih telesih, pravne naloge, vezane na varstvo NV, in druge pravne naloge, vezane na sektorsko zakonodajo, itd.).

Izvedeno je bilo večje število javnih naročil, izdelane oziroma pregledane so bile številne pogodbe o delu, prodajne, avtorske in druge pogodbe ter izdelane oziroma pregledane vse njihove potrebne nadaljnje spremembe.

V letu 2024 smo aktivno sodelovali in opravljali naloge na področju delovnopravnih zadev. Tako je bilo treba dvakrat spremeniti in dopolniti Pravilnik o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v Zavodu RS za varstvo narave. V veljavo je stopil Zakon o skupnih temeljih sistema plač v javnem sektorju, zaradi česar je bilo potrebno izvesti prevedbo plačnih razredov ter pripraviti uvedbo novih sistemov napredovanj in uspešnosti.

Leta 2024 smo enkrat organizirali strokovni izpit. K opravljanju izpita je pristopil en delavec, ki je izpit uspešno opravil.

Kot v preteklih letih smo tudi v letu 2024 sodelovali s sindikatom. Odzivali smo se na različne pobude in vprašanja sindikata.

Posodobili smo pooblastila uradnih oseb za vodenje in odločanje v postopkih v upravnih zadevah, seznam uradnih oseb in splošne informacije o postopkih za stranke.

Celo leto 2024 je bilo treba nuditi pravno podporo različnim projektom. V okviru kohezijskih projektov so bile sklenjene kupoprodajne pogodbe za odkup zemljišč.

Zaradi povečanega števila vlog v zvezi z zahtevami za dostop do informacij javnega značaja po Zakonu o dostopu do informacij javnega značaja je bilo treba v letu 2024 pripraviti več odgovorov.

22.4 Kadri

V Zavodu je bilo konec leta 2024 zaposlenih 126 delavcev, med njimi 81 za nedoločen čas, ostali delavci in direktor pa za določen čas. Od vseh zaposlenih delavcev na Zavodu RS za varstvo narave pa so za nedoločen čas v odseku za projekte zaposleni 6 delavcev, ki so financirani izključno iz sredstev EU in ne bremenijo javno službo ohranjanje narave in državnega proračuna.

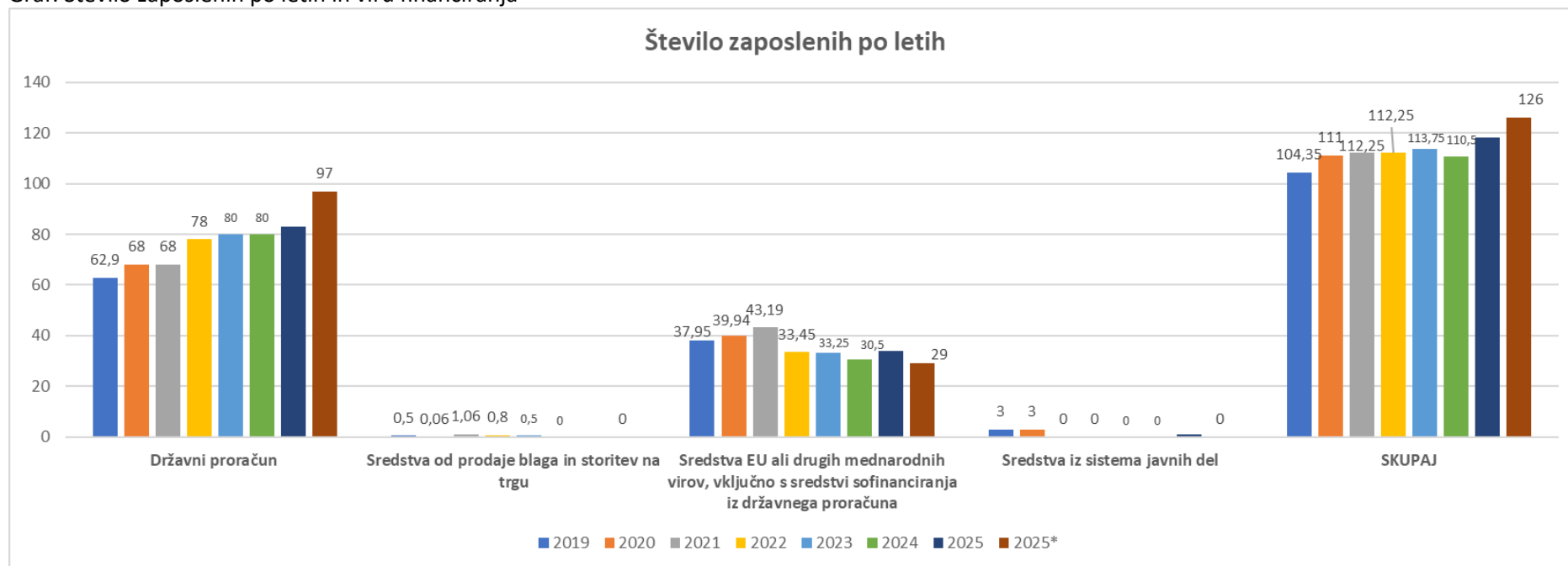
Skladno z izhodišči MNVP in kadrovskim načrtom za leto 2024 ima Zavod iz državnega proračuna za opravljanje nalog javne službe ohranjanja narave zagotovljena sredstva za 80 zaposlenih (sredstva za zaposlitev dveh oseb so namenjena za izvajanje nalog, vezanih na preprečevanje širjenja invazivnih tujerodnih vrst), izraženo v ekvivalentu polnega delovnega časa (FTE – full time equivalent). Z dopolnjenimi izhodišči za leto 2024 pa smo tekom leta dobili še dodatna sredstva za zaposlitev dveh zaposlenih za nedoločen čas na podlagi upravljanja Regijskega parka Pohorja na Območni enoti Maribor. V letu 2024 sta bili dve delavki na porodniškem dopustu in imeli smo dve delavki zaposleni preko javnih del na Območni enoti v Mariboru in na Osrednji enoti v Ljubljani.

Izvajali smo vse načrtovane aktivnosti, in sicer:

- kadrovske politike (načrtovanje kadra, zaposlovanje novih delavcev in celotni postopek zaposlovanja, ocenjevanje, napredovanje, letni razgovori, jubilejne nagrade, odpravnine, redna delovna uspešnost zaposlenih, pogodbe o zaposlitvi, aneksi k pogodbam o zaposlitvi);
- vodenje informacijskega sistema za kadrovske podpore, evidenco prisotnosti in odsotnosti na delovnem mestu (KadRIS);
- vključevanje v programe za izpolnjevanje invalidskih kvot;
- vključevanje v programe javnih del preko Zavoda RS za zaposlovanje;
- naloge zagotavljanja zdravja in varnosti pri delu.

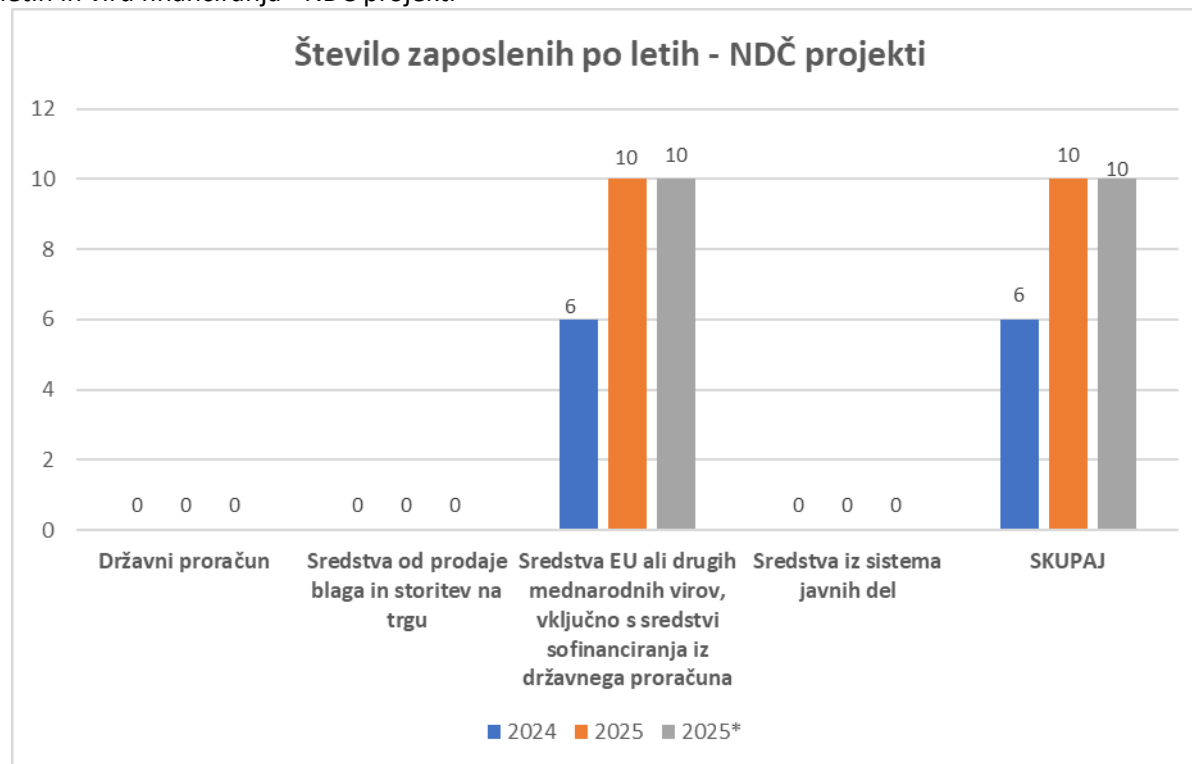
Skladno s kadrovskim načrtom za leto 2024 je imel Zavod iz državnega proračuna zagotovljena sredstva za 80 zaposlenih, z dopolnjenimi izhodišči pa še dodatno za 2 zaposlena na podlagi upravljanja Regijskega parka Pohorje na Območni enoti Maribor. Glede na obseg tako strokovnih kot tudi administrativnih nalog, ki se z leti povečuje, bomo nadaljevali pogajanja z MNVP za sprejem predloga novega Pravilnika o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest, ki bi vključeval 87 FTE + 2 FTE (sredstva za zaposlitev dveh oseb so namenjena za izvajanje nalog, vezanih na preprečevanje širjenja invazivnih tujerodnih vrst) + 2 FTE (za potrebe upravljanja Regijskega parka Pohorje na Območni enoti Maribor) + 9 FTE (za izvajanje nalog v zvezi z invazivnimi tujerodnimi vrstami - 1 FT, pohitritvijo postopkov za odpravo posledic po poplavah - 2 FT, rednim reševanjem prostorskih zadev - 2 FT, uredba o obnovi narave - 2 FT in aktivnostmi v zvezi z naravovarstvenim informacijskim sistemom po zaključku projekta LIFE NarcIS - 2 FT) za polni delovni čas, kar bi bilo glede na izvedene analize za Zavod v danem trenutku optimalno.

Graf: Število zaposlenih po letih in viru financiranja

* Leto 2025 je vpisano dvakrat, saj so v analizo vključeni podatki iz programa za leto 2025, in sicer iz kadrovskega načrta.

Graf: Število zaposlenih po letih in viru financiranja - NDČ projekti

* Leto 2025 je vpisano dvakrat, saj so v analizo vključeni podatki iz programa za leto 2025, in sicer iz kadrovskega načrta.

Glede na potrebe delovnega procesa in Zavoda ter v primeru potrditev prijavljenih projektov, financiranih iz sredstev EU, bomo za določen čas zaposlovali nove delavce.

Tabela: Število zaposlenih po posameznih virih financiranja

VIR FINANCIRANJA	ŠTEVILO ZAPOSLENIH	
	jan.24	jan.25
1. Državni proračun	80	90
2. Proračun občin	0	0
3. ZZS IN SPIZ	0	0
4. Druga Javna sredstva za opravljanje javne službe (na primer: takse, pristojbine, RTV prispevek)	0	0
5. Sredstva od prodaje blaga in storitev na trgu	0	0
6. Nejavna sredstva za opravljanje javne službe	0	0
7. Sredstva prejetih donacij	0	0
8. Sredstva EU ali drugih mednarodnih virov, vključno s sredstvi sofinanciranja iz državnega proračuna	30,5	24,5
9. sredstva proračuna za zaposlene iz prvega, drugega in tretjega odstavka 25. člena Zakona o zdravniški službi (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 58/08, 107/10 – ZPPKZ, 40/12 – ZUJF, 88/16 – ZdZPZD, 40/17, 64/17 – ZZDej-K, 49/18, 66/19 in 199/21) in iz tretjega odstavka 34. člena ZZDej	0	0
10. Sredstva iz sistema javnih del	0	0
11. sredstva stabilnega financiranja, raziskovalnih projektov ter sredstva za projekte in programe, namenjene za internacionalizacijo, odprtost in kakovost v izobraževanju in znanost	0	0
Skupno število zaposlenih (od 1. do 11. točke)	110,5	114,5
Skupaj število zaposlenih pod točkami 1., 2., 3., 4.	80	90
Skupaj število zaposlenih pod točkami 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11.	30,5	24,5

22.5 Finančne in računovodske zadeve

Zavod je pripravil finančno poročilo za leto 2024. Ob koncu leta je izid poslovanja izkazoval presežek prihodkov nad odhodki.

Svet Zavoda (6. mandat) je na 6. seji 8. 3. 2024 sprejel Program dela in finančni načrt za leto 2024. V oktobru smo pripravili prvi rebalans programa in finančnega načrta, in sicer zaradi dodatnih sredstev za plače in akcije. Novembra je bil sprejet drugi rebalans zaradi dodatnih sredstev za stroške dela.

Zavod je imel za financiranje redne dejavnosti javne službe ohranjanja narave z MNVP sklenjeno pogodbo z aneksi, na podlagi katere so se izstavljali mesečni zahtevki za nakazila sredstev. Z MNVP je bila sklenjena tudi pogodba za sredstva Sklada za podnebne spremembe.

Računovodstvo Zavoda je v letu 2024 vodil zunanji računovodski servis, podjetje Certera Računovodska družba d. o. o.. Komuniciranje z računovodskim servisom poteka prek Osrednje enote, ki je med drugim opravljala naslednje računovodsko-finančne naloge:

- evidentiranje in revidiranje prejetih računov in dobropisov,

- izstavljanje računov in zahtevkov,
- vodenje gotovinske blagajne in dvige gotovine,
- spremljanje evidence prihodkov in stroškov posameznih projektov in akcij,
- pripravo podatkov za plače,
- obračunavanje potnih nalogov,
- posredovanje izplačilnih seznamov in administrativnih prepovedi bankam,
- določitev inventarnih števil novim osnovnim sredstvom,
- redno spremljanje denarnega toka projektov.

Skladno z določili Zakona o javnem naročanju (ZJN-3) in Pravilnika o oddaji evidenčnih javnih naročil ZRSVN smo opravili naslednje število postopkov javnih naročil, o katerih se pri Osrednji enoti vodi enotna evidenca.

Preglednica: Pregled javnih naročil

Vrsta javnega naročila	Število
Javna naročila z razpisom (nad 221.000 EUR)	0
Javna naročila male vrednosti (od 40.000 EUR do 221.000 EUR)	3
Evidenčna naročila do vrednosti 40.000 EUR	316
Skupaj	319

Javna naročila smo v skladu s Programom dela izvedli tako za potrebe izvajanja javne službe kot izvajanja projektov.

22.5.1 Ocena poslovanja

Zavod uporablja za opravljanje dejavnosti premoženje, ki je v lasti ustanovitelja, tj. Republike Slovenije. Dejavnosti so financirane iz proračunskih sredstev RS, sredstev projektov, financiranih iz EU, in drugih projektov ter v majhni meri iz sredstev od prodaje blaga in storitev na trgu. Ustanovitelj zagotavlja sredstva za opravljanje javne službe ohranjanja narave, vendar zagotovljena sredstva ne zadostujejo za opravljanje vseh nalog, določenih z zakoni ali drugimi predpisi.

22.5.2 Ocena delovanja sistema notranjega finančnega nadzora

Zavod nima zaposlenega računovodje, ampak računovodske zadeve izvaja zunanji računovodski servis, ki opravlja naloge v skladu s pogodbo o vodenju računovodskih storitev.

Zavod na začetku koledarskega leta pripravi finančni načrt, ki je izdelan na podlagi izhodišč MNVP, poročila preteklega leta in načrtovanih sprememb v prihodnjem letu. Izvajanje finančnega načrta spremljamo mesečno po načelu nastanka poslovnega dogodka, zagotavljamo tudi spremljanje po načelu denarnega toka. V finančnem načrtu in rednem mesečnem poročilu uporabljamo kontni načrt, ki ga predpisuje Pravilnik o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in osebe javnega prava (Uradni list RS, št. 54/02 s spremembami). Mesečno spremljamo porabo vseh načrtovanih odhodkov in prihodkov, poročilo pa vsebuje pri posameznem kontu podatek o načrtovanih odhodkih (prihodkih) za tekoče leto, porabo sredstev in indeks porabe med načrtovanimi in porabljenimi sredstvi. Na ta način natančno spremljamo stanje in po potrebi tudi omejimo porabo sredstev na določenem kontu. Računovodski servis mesečno pripravi posebno poročilo o sredstvih za plače (bruto plače, prispevki delodajalca, davki, povračila in nadomestila). Vse vrste poročil se pripravljajo ločeno za redno dejavnost in ločeno po posameznih projektih, s čimer se zagotavlja ločeno računovodsko spremljanje dejavnosti. Vzpostavljena so poslovnoizidna (stroškovna) mesta, za katera se ugotavljajo prihodki ter njim prisojeni neposredni in posredni stroški. Prihodki in odhodki se dosledno razporejajo na dejavnost javne službe in tržno dejavnost na podlagi objektivno opravičenih sodil, ki temeljijo na načelih stroškovnega računovodstva.

Posebno mesečno poročilo o sredstvih za plače, izpis bruto plač po zaposlenih s pripadajočimi plačnimi razredi, izpis premije kolektivnega pokojninskega zavarovanja za javne uslužbence po zaposlenih in izpis realiziranih materialnih stroškov pošljemo vsak mesec skupaj z zahtevkom za izplačilo sredstev za financiranje javne službe ohranjanja narave na MNVP. O poslovanju Zavoda redno poročamo na sejah Sveta Zavoda.

Podatki za izplačilo plač se pripravljajo na Osrednji enoti na podlagi podatkov o prisotnosti (delovne ure, bolniške odsotnosti, letni dopust in druge odsotnosti). Pri plačah se izplačujejo tudi vsi stroški na podlagi potnih nalogov (dnevnice, kilometrine in podobno). Izplačila stroškov na podlagi potnih nalogov za delavce na območnih enotah odobrijo vodje enot, za člane odsekov vodje odsekov, za vodje enot in preostale delavce Osrednje enote, ki niso vključeni v odseke ali projektne skupine, pa potne naloge odobri direktor. Obračun potnih nalogov in končni pregled pred izplačilom se opravi na Osrednji enoti in se skupaj s podatki za plače posreduje računovodskemu servisu. V sklop podatkov za plače sodijo tudi višine povračil prevoza na delo in z njega, za kar sami vodimo evidenco, spremembe podatkov pa redno posredujemo računovodskemu servisu.

Ker računovodski servis izvaja tudi plačilni promet, sta znotraj Zavoda zagotovljena revidiranje in likvidiranje prejetih računov, ki ju opravlja pooblaščen oseba. Predhodno jih likvidira ali parafira tudi zaposleni, ki je odgovoren za področje dela, na katero se račun nanaša, oziroma jih odobri vodja ali administrator projekta, če gre za listine, ki se nanašajo na projekt. Pri izvedbi vsakega plačila sta potrebna dva podpisnika, prvi v računovodskem servisu, medtem ko je drugi pooblaščen oseba Zavoda, ki opravi končno potrditev. V program VASCO se pod opombe vsakega prejetega e-računa napišeta številka konta ter stroškovno mesto, če gre za strošek projekta.

Gotovinsko poslovanje opravljamo prek Nove Ljubljanske banke, d. d., podpisnik je direktor oziroma oseba, ki jo pooblasti. Gotovinska blagajna je na Osrednji enoti, blagajniški dnevnik Zavoda pa vodi računovodski servis. Pred posameznim nakupom z gotovino morajo sodelavci pridobiti soglasje direktorja oziroma pooblaščen oseb.

Vsi dokumenti s finančnimi posledicami (naročilnice, pogodbe ...) se izdajajo na Osrednji enoti, podpisuje jih direktor. Pri izvajanju javnih naročil se uporabljata veljavni zakon o javnem naročanju in Navodilo za oddajo javnih naročil ZRSVN.

Nakup osnovnih sredstev izvajamo po finančnem načrtu. Le v izjemnih primerih se nabavijo tudi druga sredstva, vendar se za nakup pridobi soglasje Sveta Zavoda. V letu 2024 takih izjem ni bilo. Evidenca opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih dolgoročnih sredstev se vodi v računovodskem servisu, pri čemer inventarne številke za novo nabavljena sredstva določi sodelavec na Osrednji enoti.

Podrobnejše poslovanje na finančnem in računovodskem področju je določeno tudi s Pravilnikom o računovodstvu Zavoda RS za varstvo narave, ki omogoča še preglednejše in kakovostnejše delovanje Zavoda na finančnem področju.

22.5.3 Notranja revizija in druge vrste revizij

Skladno s 100. členom Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 79/99 s spremembami) mora Zavod izvesti revizijo poslovanja. Za leto 2024 je bila izvedena redna notranja revizija poslovanja s ciljem podati zagotovilo o delovanju notranjih kontrol Zavoda na področju varnosti in zdravja pri delu v povezavi z opravljanjem dela od doma. Revizija je urejenost revidiranega področja ocenila s srednjo stopnjo tveganja in izdala priporočilo v katerem predlaga posodobitev Izjave o varnosti z oceno tveganja, na način, da se vanjo vključi področje, ki obravnava delo od doma. Preizkušena državna notranja revizorka je podala zagotovilo, da so notranji nadzori na pregledanih področjih, razen področja, kjer je podala priporočilo, vzpostavljeni in delujejo učinkovito.

V okviru dodatnih zunanjih nadzorov in revizij, ki potekajo zaradi izvajanja projektov, se preverijo vsi projektni stroški, ki so potrjeni tudi s finančnim nadzorom pristojnih institucij (npr. MKRR in najetih zunanjih revizorjev skupnih sekretariatov pri programih evropskega transnacionalnega sodelovanja). Posredno tovrstna poročila kažejo tudi sliko poslovanja celotne institucije. V letu 2024 so bili v okviru projektov ZAGON, LIFE OrnamentallIAS, EIP – travišča, LIFE Tršča, LIFE NarcIS izvedeni t. i. nadzori na

kraju samem oz. redni nadzorni obiski nacionalnih kontrolorjev ter zunanje revizije oziroma drugostopenjski nadzori izvajanja projektov evropskega teritorialnega sodelovanja, pri čemer ni bilo zaznanih nepravilnosti, ugotovitve pa so pokazale dobro izvajanje projektov ter pravilno in učinkovito porabo sredstev.

22.5.4 Izjava o oceni notranjega nadzora

Zavod je tudi za leto 2024 izpolnil Izjavo o oceni notranjega nadzora javnih financ. Ta je bila izpolnjena na podlagi samoocenitve direktorja in vodje Odseka za splošne zadeve. Zavod je v letu 2024 izvajal notranje nadzore na ustaljeni način in jih po potrebi še dopolnjeval, predvsem pri nadzoru na področju javnih naročil in izvajanja projektov. Z vzpostavljenim sistemom notranjih nadzorov in njihovim rednim izvajanjem Zavod obvladuje tveganja. Ugotavljamo, da ne obstajajo večja tveganja.

22.5.5 Investicijska vlaganja

Zavod je v letu 2024 vlagal investicijska sredstva v nakup osnovnih sredstev, predvsem računalniške, programske in druge opreme s področja informatike, pisarniškega pohištva in opreme, izgradnjo nepremičnine za naravovarstveni namen ter odkup naravovarstveno pomembnih zemljišč. Viri sredstev so bili zagotovljeni iz proračuna RS, projektov in Sklada za podnebne spremembe.

Zavod upravlja poslovne prostore, v katerih se nahaja Območna enota Nova Gorica, kjer smo zaradi posledic vdora meteornih voda nadaljevali z izvajanjem obnovitvenih del z izvedbo beljenja prizadetih pisarniških prostorov.

23 PREGLED NEIZVEDENIH AKTIVNOSTI IN DODATNE AKTIVNOSTI

Zaradi kadrovske podhranjenosti nismo mogli izvesti vseh nalog iz prve prioritete Izhodišč MNVP za leto 2024.

Seznam neizvedenih aktivnosti po Programu za leto 2024 po organizacijskih enotah:

Organizacijska enota	Neizvedena aktivnost
OE Piran	Strokovne podlage za novelacijo akta o zavarovanju NS Rt Madona – zaradi daljše bolniške odsotnosti nosilke naloge .
OE Piran	Strokovne podlage za širitev KP Strunjan v letu 2023 niso bile zaključene, vendar so v sodelovanju z upravljavcem, Javnim zavodom Krajinski park Strunjan, potekale nadaljnje aktivnosti za pripravo strokovnih vsebin, ki bodo prispevale k pripravi strokovnih podlag za opredelitev širitve meja KPS na morju, ki so opredeljene v Pomorskem prostorskem načrtu. Vendar se je tudi slednje začanso zaustavilo zaradi daljše bolniške odsotnosti nosilke naloge.
Odsek za biotsko raznovrstnost	Smernica za pripravo mnenj za ponovno doseljevanje vrst – zaradi kadrovske menjave, uvajanja novo zaposlenih in njihove neizkušenosti nismo zmogli pripraviti dokumenta, ki zahteva sistemsko znanje in delovne izkušnje.
Odsek za biotsko raznovrstnost	Določitev izhodišč za posodobitev predpisa o ekološko pomembnih območjih v sodelovanju z MNVP – zaradi dodatnih obremenitev v zvezi s stavko kmetov.
OE CE	Spremljanje rastišča jarice na Bohorju – zaradi daljšega obdobja neugodnega vremena.

Seznam dodatnih aktivnosti izven Programa dela za leto 2024 po organizacijskih enotah:

Organizacijska enota	Dodatna aktivnost
OE Piran	Strokovna podpora pri začetku izvajanja DPN Luka Koper (Ankaranski obrobni kanal)
OE Piran	Aktivnosti v zvezi s določanjem nosilne kapacitete morja.
OE Piran	Obsežnejša NV akcija za celostno obnovitev plovk v NS Rt Madona v Piranu in KP Strunjan ter dodatne aktivnosti v zvezi s prenosom upravljanja plovk na Upravo za pomorstvo, zavarovanje plovk in priprava programa vzdrževanja
OE Piran	Aktivnosti na terenu v zvezi z urgentno situacijo padanja skal na pot na sprehajalno pot v Fiesi.
OE Piran	Predstavitev sodelovanja med DRSV in OE Piran državnima sekretarjema oz. ministru
Odsek za biotsko raznovrstnost	Aktivnosti v zvezi z ITV sveti ibis in brazilski rmanc
Odsek za biotsko raznovrstnost	Sodelovanje s FGG glede popisovanja pokošenosti travišč z dronom
Odsek za biotsko raznovrstnost	Sodelovanje z Mikološko zvezo glede uporabe nove taksonomije v rdečem seznamu gliv

Odsek za biotsko raznovrstnost	Preučitev uredbe o obnovi narave in informiranje sodelavcev
Odsek za biotsko raznovrstnost in območne enote	Izvedba terenskih akcij Natura 2000 (Priloga 6)

RAČUNOVODSKO POROČILO

25 RAČUNOVODSKO POROČILO

25.1 Računovodski izkazi

BILANCA STANJA NA DAN 31. 12. 2024					
Naziv skupine kontov	Oznaka za AOP	Znesek v EUR		v %	v %
		Tekočega leta	Prejšnjega leta	Indeks	Struktura
1	2	3	4	5=3/4*100	6
A) DOLGOROČNA SREDSTVA IN SREDSTVA V UPRAVLJANJU (002-003+004-005+006-007+008+009+010+011)	1	971.783	916.808	106,00	29,10
NEOPREDMETENA SREDSTVA IN DOLGOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	2	204.982	204.193	100,39	6,14
POPRAVEK VREDNOSTI NEOPREDMETENIH SREDSTEV	3	189.173	168.304	112,40	5,66
NEPREMIČNINE	4	542.707	435.076	124,74	16,25
POPRAVEK VREDNOSTI NEPREMIČNIN	5	62.531	60.150	103,96	1,87
OPREMA IN DRUGA OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	6	1.421.338	1.350.187	105,27	42,56
POPRAVEK VREDNOSTI OPREME IN DRUGIH OPREDMETENIH OSNOVNIH SREDSTEV	7	945.540	844.194	112,01	28,31
B) KRATKOROČNA SREDSTVA, RAZEN ZALOG, IN AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE (013+014+015+016+017+018+019+020+021+022)	12	2.367.789	3.012.709	78,59	70,90
DENARNA SREDSTVA V BLAGAJNI IN TAKOJ UNOVČLJIVE VREDNOSTNICE	13	54	82	66,29	0,00
DOBROIMETJE PRI BANKAH IN DRUGIH FINANČNIH USTANOVAH	14	1.770.368	628.125	281,85	53,01
KRATKOROČNE TERJATVE DO KUPCEV	15	15.081	13.573	111,11	0,45
DANI PREDUJMI IN VARŠČINE	16	1.447	1.138	127,19	0,04
KRATKOROČNE TERJATVE DO UPORABNIKOV ENOTNEGA KONTNEGA NAČRTA	17	334.363	1.649.353	20,27	10,01
DRUGE KRATKOROČNE TERJATVE	20	158.191	365.792	43,25	4,74
AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	22	88.285	354.646	24,89	2,64
I. AKTIVA SKUPAJ (001+012+023)	32	3.339.572	3.929.517	84,99	100,00
AKTIVNI KONTI IZVENBILANČNE EVIDENCE	33	6.273	6.273	100,01	

D) KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IN PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE (035+036+037+038+039+040+041+042+043)	34	2.054.956	2.751.220	74,69	61,53
KRATKOROČNE OBVEZNOSTI ZA PREJETE PREDUJME IN VARŠČINE	35	1.127.259	1.842.840	61,17	33,75
KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO ZAPOSLENIH	36	359.659	316.055	113,80	10,77
KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO DOBAVITELJEV	37	88.805	168.581	52,68	2,66
DRUGE KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IZ POSLOVANJA	38	61.949	76.379	81,11	1,85
KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO UPORABNIKOV ENOTNEGA KONTNEGA NAČRTA	39	15.791	9.838	160,51	0,47
PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	43	401.493	337.527	118,95	12,02
E) LASTNI VIRI IN DOLGOROČNE OBVEZNOSTI (045+046+047+048+049+050+051+052-053+054+055+056+057+058-059)	44	1.284.616	1.178.297	109,02	38,47
DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	47	140.858	107.600	130,91	4,22
OBVEZNOSTI ZA NEOPREDMETENA SREDSTVA IN OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	56	961.123	858.547	111,95	28,78
PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	58	182.635	212.150	86,09	5,47
I. PASIVA SKUPAJ (034+044)	60	3.339.572	3.929.517	84,99	100,00
PASIVNI KONTI IZVENBILANČNE EVIDENCE	61	6.273	6.273	100,01	

V evrih

STANJE IN GIBANJE NEOPREDMETENIH SREDSTEV IN OPREDMETENIH OSNOVNIH SREDSTEV v letu 2024

Naziv	Oznaka za AOP	Nabavna vrednost (1.1.)	Popravek vrednost (1.1.)	Povečanje nabavne vrednosti	Zmanjšanje nabavne vrednosti	Zmanjšanje popravka vrednosti	Amortizacija	Neodpisana vrednost (31.12.)
1	2	3	4	5	6	7	8	9 (3-4+5-6+7-8)
I. Neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva v upravljanju (701+702+703+704+705+706+707)	700	1.990.426	1.073.618	219.822	41.221	41.189	164.815	971.783
A. Dolgoročno odloženi stroški	701	0	0	0	0	0	0	0
B. Dolgoročne premoženjske pravice	702	204.193	168.304	2.438	1.649	1.649	22.518	15.809
C. Druga neopredmetena sredstva	703	0	0	0	0	0	0	0
D. Zemljišča	704	362.891	0	21.762	0	0	0	384.653
E. Zgradbe	705	72.185	60.151	85.869	0	0	2.380	95.524
F. Oprema	706	1.351.157	845.164	109.753	39.572	39.540	139.916	475.798
G. Druga opredmetena osnovna sredstva	707	0	0	0	0	0	0	0

IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV

od 1. 1. do 31. 12. 2024

Naziv podskupine konta	Oznaka za AOP	Znesek v EUR		v %	v %
		Tekočega leta	Prejšnjega leta	Indeks	Struktura
1	2	3	4	5	6
A) PRIHODKI OD POSLOVANJA (861+862-863+864)	860	6.443.914	7.308.367	88,17	99,21
PRIHODKI OD PRODAJE PROIZVODOV IN STORITEV	861	6.443.914	7.308.367	88,17	99,01

B) FINANČNI PRIHODKI	865	0	16.621	0,00	0,20
C) DRUGI PRIHODKI	866	51.148	60.583	84,43	0,79
D) CELOTNI PRIHODKI (860+865+866+867)	870	6.495.063	7.385.571	87,94	100,00
E) STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV (872+873+874)	871	1.839.112	2.584.812	71,15	28,32
STROŠKI MATERIALA	873	111.635	65.478	170,49	1,72
STROŠKI STORITEV	874	1.727.477	2.519.334	68,57	26,60
F) STROŠKI DELA (876+877+878)	875	4.651.045	4.559.229	102,01	71,62
PLAČE IN NADOMESTILA PLAČ	876	3.579.200	3.468.495	103,19	55,11
PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST DELODAJALCEV	877	580.038	561.611	103,28	8,93
DRUGI STROŠKI DELA	878	491.807	529.123	92,95	7,57
J) DRUGI STROŠKI	881	3.982	5.512	72,24	0,06
K) FINANČNI ODHODKI	882	1	16.609	0,00	0,00
N) CELOTNI ODHODKI (871+875+879+880+881+882+883+884)	887	6.494.139	7.166.162	90,62	100,00
O) PRESEŽEK PRIHODKOV (870-887)	888	923	219.409	0,42	
Davek od dohodka pravnih oseb	890	270	7.259	3,71	
Presežek prihodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (888-890)	891	654	212.150	0,31	
Povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju (celo število)	894	117	116	100,00	
Število mesecev poslovanja	895	12	12	100,00	

**IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV
PO VRSTAH DEJAVNOSTI od 1. 1. do 31. 12. 2024**

Naziv podskupine konta	Oznaka za AOP	Znesek v EUR	
		Prihodki in odhodki za izvajanje javne službe	Prihodki in odhodki od prodaje blaga in storitev na trgu
1	2	3	4
A) PRIHODKI OD POSLOVANJA (661+662-663+664)	660	6.383.944	59.971
PRIHODKI IZ JAVNIH FINANC IN NEJAVNIH VIROV ZA OPRAVLJANJE JAVNE SLUŽBE	661	6.383.944	0
PRIHODKI OD PRODAJE PROIZVODOV, BLAGA IN STORITEV NA TRGU	664	0	59.971
FINANČNI PRIHODKI	665	0	0
DRUGI PRIHODKI	666	51.148	0
Č) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI (668+669)	667	0	0

D) CELOTNI PRIHODKI (660+665+666+667)	670	6.435.092	59.971
E) STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV (672+673+674)	671	1.820.798	18.314
STROŠKI PRODANIH ZALOG	672	0	0
STROŠKI MATERIALA	673	109.397	2.238
STROŠKI STORITEV	674	1.711.401	16.076
F) STROŠKI DELA (676+677+678)	675	4.610.311	40.734
PLAČE IN NADOMESTILA PLAČ	676	3.544.115	35.085
PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST	677	574.691	5.347
DRUGI STROŠKI DELA	678	491.505	302
AMORTIZACIJA	679	0	0
REZERVACIJE	680	0	0
DRUGI STROŠKI	681	3.982	0
FINANČNI ODHODKI	682	1	0
DRUGI ODHODKI	683	0	0
M) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI (685+686)	684	0	0
N) CELOTNI ODHODKI (671+675+679+680+681+682+683+684)	687	6.435.092	59.048
O) PRESEŽEK PRIHODKOV (670-687)	688	0	923
P) PRESEŽEK ODHODKOV (687-670)	689	0	0
Davek od dohodka pravnih oseb	690	0	270
Presežek prihodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (688-690)	691	0	654

IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV PO NAČELU DENARNEGA TOKA od 1. 1. do 31. 12. 2024				
Naziv konta	Oznaka za AOP	Znesek v EUR		Indeks
		Tekočega leta	Prejšnjega leta	v%
1	2	3	4	5=3/4*100
I. SKUPAJ PRIHODKI (402+431)	401	7.365.087	9.602.938	76,70
1. PRIHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE (403+420)	402	7.319.585	9.473.903	77,26
A. Prihodki iz sredstev javnih financ (404+407+410+413+418+419)	403	7.276.501	7.527.325	96,67
a. Prejeta sredstva iz državnega proračuna (405+406)	404	5.289.208	4.936.409	107,15
Prejeta sredstva iz državnega proračuna za tekočo porabo	405	5.117.917	4.631.409	110,50
Prejeta sredstva iz državnega proračuna za investicije	406	171.291	305.000	56,16
c. Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja (411+412)	410	44.842	53.616	83,63
Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja za tekočo porabo	411	44.842	53.616	83,63
d. Prejeta sredstva iz javnih skladov, javnih agencij in javnih zavodov (414+415+416+417)	413	15.569	9.471	164,38
Prejeta sredstva iz javnih skladov za tekočo porabo	414	15.569	9.471	164,38
PREJETA SREDSTVA IZ DRŽAVNEGA PRORAČUNA IZ SREDSTEV PRORAČUNA EU IN IZ DRUGIH DRŽAV	419	1.926.883	2.527.829	76,23
B. Drugi prihodki za izvajanje dejavnosti javne službe (422+423+487+424+425+426+427+488+489+490+429+430)	420	43.084	1.946.578	2,21
Prihodki od obresti	422	0	27.849	0,00
Prihodki od premoženja	487	43.084	24.145	178,44
PREJETA SREDSTVA OD DRUGIH EVROPSKIH INSTITUCIJ IN IZ DRUGIH DRŽAV	430	0	1.894.584	0,00
2. PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU (432+433)	431	45.502	129.035	35,26
Prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu	432	45.502	129.035	35,26
II. SKUPAJ ODHODKI (438+481)	437	7.592.844	7.352.399	103,27
1. ODHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE (439+447+453+464+465+466+467+468+469+470)	438	7.541.072	7.280.599	103,58
A. Plače in drugi izdatki zaposlenim (440+441+442+443+444+445+446)	439	3.966.823	3.777.563	105,01

Plače in dodatki	440	3.512.183	3.352.579	104,76
Regres za letni dopust	441	148.158	144.420	102,59
Povračila in nadomestila	442	306.482	280.564	109,24
B. Prispevki delodajalcev za socialno varnost (448+449+450+451+452)	447	618.539	587.625	105,26
Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	448	309.545	289.817	106,81
Prispevek za zdravstveno zavarovanje	449	240.797	235.674	102,17
Prispevek za zaposlovanje	450	9.181	6.427	142,85
Prispevek za starševsko varstvo	451	3.554	3.414	104,10
Premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, na podlagi ZKDPZJU	452	55.462	52.293	106,06
C. Izdatki za blago in storitve za izvajanje javne službe (454+455+456+457+458+459+460+461+463)	453	2.764.810	2.530.753	109,25
Pisarniški in splošni material in storitve	454	1.844.050	1.803.546	102,25
Posebni material in storitve	455	49.688	5.970	832,30
Energija, voda, komunalne storitve in komunikacije	456	89.140	85.151	104,68
Prevozni stroški in storitve	457	50.878	42.702	119,15
Izdatki za službena potovanja	458	78.015	76.848	101,52
Tekoče vzdrževanje	459	346.036	214.223	161,53
Poslovne najemnine in zakupnine	460	221.728	240.446	92,22
Drugi operativni odhodki	463	85.274	61.867	137,84
PLAČILA DOMAČIH OBRESTI	464	0	17.103	0,00
J. Investicijski odhodki (471+472+473+474+475+476+477+478+479+480)	470	190.900	367.555	51,94
Nakup opreme	473	80.831	309.970	26,08
Nakup drugih osnovnih sredstev	474	85.869	0	0,00
Nakup zemljišč in naravnih bogastev	477	21.762	44.411	49,00
Nakup nematerialnega premoženja	478	2.438	13.174	18,51
2. ODHODKI IZ NASLOVA PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU (482+483+484)	481	51.772	71.800	72,11
A. Plače in drugi izdatki zaposlenim iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	482	32.161	56.920	56,50

B. Prispevki delodajalcev za socialno varnost iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	483	4.901	9.160	53,51
C. Izdatki za blago in storitve iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	484	14.710	5.720	257,17
III/1 PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI (401-437)	485	0	2.250.539	
III/2 PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI (437-401)	486	227.757	0	

IZKAZ FINANČNIH TERJATEV IN NALOŽB od 1. 1. do 31. 12. 2024

Naziv konta	Oznaka za AOP	Znesek v EUR	
		Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4
IV. PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL IN ZMANJŠANJE FINANČNIH NALOŽB (501+502+503+504+505+506+507+508+509+510+511)	500	1.370.000	6.050.000
Prejeta vračila danih posojil državnemu proračunu	508	1.370.000	6.050.000
V. DANA POSOJILA IN POVEČANJE FINANČNIH NALOŽB (513+514+515+516+517+518+519+520+521+522+523)	512	0	7.420.000
Dana posojila državnemu proračunu	520	0	7.420.000
POVEČANJE FINANČNIH NALOŽB	523	0	0
VI/1 PREJETA MINUS DANA POSOJILA (500-512)	524	1.370.000	0
VI/2 DANA MINUS PREJETA POSOJILA (512-500)	525	0	1.370.000

IZKAZ RAČUNA FINANCIRANJA od 1. 1. do 31. 12. 2024

Naziv konta	Oznaka za AOP	Znesek v EUR	
		Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4
VII. ZADOLŽEVANJE (551+559)	550	0	600.000
Domače zadolževanje (552+553+554+555+557+558)	551	0	600.000
Najeti krediti pri državnem proračunu	554	0	600.000
VIII. ODPLAČILA DOLGA (561+569)	560	0	1.500.000
Odplačila domačega dolga (562+563+564+565+567+568)	561	0	1.500.000
Odplačila kreditov državnemu proračunu	564	0	1.500.000
ODPLAČILA DOLGA V TUJINO	569	0	0

IX/1 NETO ZADOLŽEVANJE (550-560)	570	0	0
IX/2 NETO ODPLAČILO DOLGA (560-550)	571	0	900.000
X/1 POVEČANJE SREDSTEV NA RAČUNIH (485+524+570)-(486+525+571)	572	1.142.243	0
X/2 ZMANJŠANJE SREDSTEV NA RAČUNIH (486+525+571)-(485+524+570)	573	0	19.461

26 PREDPISI IN PREDPOSTAVKE, UPORABLJENI PRI SESTAVLJANJU RAČUNOVODSKIH IZKAZOV

Zavod Republike Slovenije za varstvo narave je javni zavod. Njegov ustanovitelj je Republika Slovenija s pristojnim Ministrstvom za naravne vire in prostor, spada med posredne proračunske uporabnike.

Letno računovodsko poročilo je pripravljeno v skladu s pravilnikom o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava ter je sestavni del letnega poročila. Pri izdelavi računovodskih izkazov za leto 2024 so bili upoštevani vsi veljavni predpisi¹⁹.

Pri sestavljanju računovodskih izkazov sta zajeti temeljni računovodski predpostavki – upoštevanje nastanka poslovnih dogodkov in upoštevanje časovne neomejenosti delovanja.

Zavod kot posredni proračunski uporabnik oziroma pravna oseba javnega prava ugotavlja in razčlenjuje prihodke in odhodke tudi po načelu denarnega toka skladno s pravilnikom o razčlenjevanju prihodkov in odhodkov ter jih prikazuje v t. i. evidenčnih računovodskih izkazih. Pravila in postopki, ki so upoštevani pri sestavljanju računovodskih izkazov, so oblikovani, tako da so zagotovljene kakovostne značilnosti računovodskih izkazov, predvsem razumljivost, ustreznost, zanesljivost in primerljivost. Oblika računovodskih izkazov je zakonsko predpisana s pravilnikom o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava. Uporabljena valuta je EUR.

Poslovno leto traja 12 mesecev in pokriva obračunsko obdobje od 1. 1. do 31. 12. posameznega leta. Davčno obdobje je enako poslovnemu. Zavod ni zavezan k reviziji letnih računovodskih izkazov, je pa zavezan k notranjemu revidiranju skladno z ZJF.

Računovodske izkaze predstavljajo:

Bilanca stanja na dan 31. 12. 2024

Po pravilniku o sestavljanju letnih poročil sta obvezni prilogi k bilanci stanja:

- stanje in gibanje neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev,
- stanje in gibanje dolgoročnih kapitalskih naložb in posojil.

¹⁹ Zakon o javnih financah (ZJF), Zakon o računovodstvu (ZR), Pravilnik o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava, Pravilnik o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava, Pravilnik o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev, Pravilnik o načinu in rokih usklajevanja terjatev in obveznosti po 37. členu Zakona o računovodstvu, Pravilnik o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava, Navodilo o pripravi zaključnega računa državnega in občinskega proračuna ter metodologije za pripravo poročila o doseženih ciljih in rezultatih neposrednih in posrednih uporabnikov proračuna, Navodilo o predložitvi letnih in zaključnih poročil ter drugih podatkov poslovnih subjektov.

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov za obdobje od 1. 1. do 31. 12. 2024

Obvezna priloga k izkazu prihodkov in odhodkov je:

- izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti.

Posebna vrsta obveznih predpisanih vrednostnih pojasnil, ki jih določa Pravilnik o sestavljanju letnih poročil, pa so **evidenčni izkazi**:

- izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka,
- izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov,
- izkaz računa financiranja določenih uporabnikov.

Računovodske izkaze, razkritja in pojasnila k njim skladno s 6. členom Pravilnika o sestavljanju letnih poročil pripravi odgovorna oseba za računovodstvo. Računovodske storitve za Zavod opravlja na osnovi sklenjene pogodbe zunanji izvajalec – računovodski servis Certera Računovodska družba d. o. o..

27 RAČUNOVODSKE USMERITVE

Pri izkazovanju in vrednotenju posameznih bilančnih postavk so bila uporabljena določila Zakona o računovodstvu in predpisi, izdani na njegovi podlagi. Za vse, kar ni posebej določeno v zakonu ali podzakonskih predpisih, pa se uporabljajo računovodski standardi.

Zakon o računovodstvu s podzakonskimi predpisi določa izkazovanje in vrednotenje postavk in v nasprotju z računovodskimi standardi ne daje možnosti izbire med različnimi dovoljenimi načini vrednotenja. Izjema je za del dejavnosti, ko uporabniki enotnega kontnega načrta pridobivajo del dohodka tudi na trgu in morajo določiti posebne računovodske usmeritve. Zavod manjši del prihodkov ustvarja tudi v okviru tržne dejavnosti, pri čemer posebne računovodske usmeritve predstavljajo sodila za razmejevanje dejavnosti. Ločeno izkazovanje je zagotovljeno predvsem s knjiženjem na ločena stroškovna mesta in sestavitvijo ustreznega kontnega načrta.

Prihodki iz poslovanja se evidentirajo ločeno za opravljanje javne službe, financirane iz proračuna RS in drugih javnih virov, ter opravljanje tržne dejavnosti. Finančni prihodki in prihodki od prevrednotenja se v izkazih upoštevajo kot prihodki javne virov, razen tistih, ki se nanašajo neposredno na tržno dejavnost. Izredni prihodki se evidentirajo ločeno iz opravljanja javne službe in opravljanja tržne dejavnosti.

Zavod ločeno izkazuje stroške, ki se nanašajo na javno službo, financirano iz proračuna Republike Slovenije in drugih virov, ter stroške, ki se nanašajo na opravljanje tržne dejavnosti. Neposredni stroški se ob knjiženju knjigovodskih listin neposredno razporejajo na stroškovna mesta. Delitev splošnih stroškov se določi s ključem delitve splošnih stroškov.

Splošni stroški, katerih delitev je težje izvedljiva, se izjemoma lahko delijo po sodilu razmerja med prihodki iz poslovanja, doseženimi pri opravljanju dejavnosti javne službe, in tistimi, doseženimi pri prodaji blaga in storitev na trgu. Nekateri ključni so določeni s pravili projektov. Delitev oziroma prenos splošnih stroškov po tem sodilu se opravi glede na določila projekta, najkasneje pa ob zaključku obračunskega obdobja – poslovnega in davčnega leta.

28 INVENTURNI ELABORAT

Za popis osnovnih sredstev za leto 2024 so bile s sklepom direktorja imenovane popisne komisije in centralna komisija. Ta je izvedla popis osnovnih sredstev na Osrednji enoti in uskladila popise osnovnih sredstev za vse organizacijske enote Zavoda. Prav tako so posamezne komisije območnih enot pripravile evidence nepopisanih in manjkajočih sredstev ter tistih, ki jih predlagajo za odpis.

S sklepom direktorja je bila imenovana tudi inventurna komisija za popis terjatev, aktivnih časovnih razmejitev in denarnih sredstev, dolgoročnih virov sredstev in kratkoročnih obveznosti ter pasivnih časovnih razmejitev Zavoda na podlagi seznamov, pridobljenih iz računovodskega servisa Certera Računovodska družba d. o. o., in drugih informacij. Popis smo opravili skladno s področnimi predpisi.

Centralna inventurna komisija je ugotovila, da je delo inventurnih komisij potekalo brez posebnosti. Po popisu sredstev in obveznosti do virov sredstev se dejanska stanja ujemajo s stanji v poslovnih knjigah na dan 31. 12. 2024.

29 POJASNILA IN RAZKRITJA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM ZA LETO 2024

Pravilnik o sestavljanju letnih poročil določa, katera pojasnila in razkritja morajo biti v računovodskem poročilu proračunskega uporabnika. Po tem pravilniku so pojasnila k izkazom tudi dopolnilni računovodski izkazi oziroma preglednice k Bilanci stanja oziroma Izkazu prihodkov in odhodkov, ki dodatno razčlenjujejo ali pojasnjujejo posamezne vrste podatkov o sredstvih, obveznostih do virov sredstev ter prihodkih in odhodkih, izkazanih v bilanci stanja oziroma v izkazu prihodkov in odhodkov.

Vsebinska razkritja, vključno s tistimi, ki so določena s pravilnikom o sestavljanju letnih poročil in zadevajo Zavod, so podana v nadaljevanju, pri posameznih postavkah računovodskih izkazov. Ker vse vrednosti v razkritjih niso navedene, jih je treba brati skupaj z računovodskimi izkazi.

Zaradi zaokroževanj na cele vrednosti lahko prihaja v računovodskih izkazih in razkritjih do manjših odstopanj. Bilančne postavke z ničelnimi vrednostmi v računovodskem poročilu praviloma niso prikazane.

29.1 Razkritja k bilanci stanja na dan 31. 12. 2024

Struktura sredstev in virov sredstev je razvidna iz bilance stanja, ki je prikazana na začetku računovodskega poročila. Bilančna vsota se je v primerjavi s preteklim letom zmanjšala za 15%, pri čemer so pri nekaterih postavkah stanj odstopanja večja. Struktura posameznih postavk in sprememb je pojasnjena v razkritjih.

29.1.1 Neopredmetena sredstva

Neopredmetena sredstva, ki predstavljajo dolgoročne premoženjske pravice – programska oprema, se pripoznajo po knjigovodski vrednosti in se časovno amortizirajo skladno z Navodilom o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev.

V letu 2024 je bilo za 2.438 EUR novih vlaganj. Po obračunani amortizaciji v vrednosti 22.518 EUR znaša neodpisana knjigovodska vrednost 15.809 EUR. Popisna komisija je zastarelo programsko opremo, ki je bila sicer že v celoti amortizirana in neuporabna, predlagala za odpis.

29.1.2 Opredmetena osnovna sredstva

Opredmetena osnovna sredstva predstavljajo poslovni prostori, oprema, ki je razporejena po enotah Zavoda, ter zemljišča in nepremičnine, kupljene za namen izvajanja naravovarstvene dejavnosti. Dejansko nabavno vrednost opredmetenega osnovnega sredstva sestavljajo njegova nakupna vrednost in vsi stroški, ki jih je mogoče neposredno pripisati njegovi usposobitvi za nameravano uporabo. Opredmetena osnovna sredstva niso več predmet knjigovodskega evidentiranja, če so odtujena ali izničena, ker od njih ni več mogoče pričakovati koristi. Pri tem nastali dobički povečujejo vir – dolgoročne obveznosti za sredstva v upravljanju, medtem ko izgube ta vir zmanjšujejo. To velja za sredstva, prejeta v upravljanje.

Pri ostalih osnovnih sredstvih, pridobljenih iz projektnih virov, se evidentirajo izločitve iz vira dolgoročnih pasivnih časovnih razmejitev, ki so oblikovane ob nabavi za kritje stroškov amortizacije in morebitne predčasne izločitve osnovnih sredstev.

Popisna komisija je zastarelo in neuporabno opremo predlagala za odpis. Izločena oprema je bila skoraj v celoti amortizirana, neodpisana vrednost je znašala 31 EUR.

Zavod ima v upravljanju poslovne prostore v Novi Gorici. V letu 2024 se je nabavna vrednost v nepremičnin, ki se amortizirajo, povečala za 85.869 EUR, katere namen je izvajanje naravovarstvene

dejavnosti. Vrednost amortizacije znaša na letni ravni 2.380 EUR, neodpisana vrednost pa je 95.524 EUR.

Zavod ima v upravljanju zemljišča v vrednosti 384.653 EUR, od tega predstavljajo novi nakupi, namenjeni izvajanju naravovarstvene dejavnosti javne službe in projektov, 21.762 EUR.

V letu 2024 so znašale investicije v nabave opreme 109.753 EUR. Viri financiranja so bila namenska sredstva MNVP (za javno službo in Sklad za podnebne spremembe) ter projektna sredstva. Po obračunani amortizaciji v vrednosti 139.916 EUR je neodpisana vrednost opreme 31. 12. 2024 znašala 475.798 EUR.

Amortizacija opreme in neopredmetenih dolgoročnih sredstev je znašala več kot nove nabave, kar je povečalo odpisanost iz 65 na 70%, kar pa nakazuje na iztrošenost opreme, tako, da bo potrebno investiranje v posodobitve tudi v prihodnje.

Stanje in gibanje neopredmetenih sredstev ter opredmetenih osnovnih sredstev v letu 2024 sta razvidni iz pojasnjevalne priloge k bilanci stanja.

29.1.3 Denarne postavke

Predstavljajo jih sredstva na podračunu pri Upravi Republike Slovenije za javna plačila na dan 31. 12. 2024, ki znašajo 1.770.368 EUR, ter 54 EUR gotovine v blagajni. Bistven porast v primerjavi s preteklim letom je, ker je v preteklem letu bil del denarnih sredstev v depozitni vlogi pri Ministrstvu za finance.

29.1.4 Kratkoročne terjatve in kratkoročne časovne razmejitve

Terjatve do kupcev se v začetku izkazujejo z zneski, ki izhajajo iz ustreznih listin oziroma izdanih računov. Terjatve na tej postavki se nanašajo na storitve, opravljene za trg. Zavod ima za 15.081 EUR odprtih terjatev do kupcev, od tega je več kot polovico kumulativno zadržanih sredstev za dobro izvedbo del.

Terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta so izkazane v višini 334.363 EUR. Od te vrednosti predstavljajo terjatve do pristojnega Ministrstva za naravne vire in prostor 329.907 EUR, nanašajo se na izdane zahteve za pokrivanje stroškov, nastalih v decembru 2024, s poplačilom v letu 2025. Del terjatev, 1.283 EUR, se nanaša na dani zahtevek za javna dela. Preostalo razliko pa predstavljajo terjatve iz naslova obresti za sredstva na poslovnem računu v višini 3.173 EUR. V primerjavi s preteklim letom so terjatve nižje za 80%, kajti v preteklem letu je bila v vrednosti te postavke tudi dana depozitna vloga v vrednosti 1.370.000 EUR.

Druge kratkoročne terjatve in dane varščine znašajo 159.639 EUR. Pretežni del terjatev (143.587 EUR) se nanaša na projekte, za katere so stroški nastali in bili plačani, poročila pa so potrjena ali so v postopku potrditve, medtem ko bodo predvidena nakazila sledila v letu 2025. Preostali del predstavljajo terjatve do ZZSZ za refundacije bolezni, terjatve iz naslova preplačil akontacij davka do dohodka pravnih oseb, dane varščine in terjatve do zaposlenih. Primerjalno s preteklim letom so terjatve nižje, ker za potekajoče projekte LIFE črpamo prejeta predplačila.

29.1.5 Aktivne časovne razmejitve

Med aktivnimi kratkoročnimi časovnimi razmejitvami v vrednosti 88.285 so zajeti vračunani prihodki:

- za kritje nastalih stroškov pri izvajanju projektov, sofinanciranih iz mednarodnih virov. Za ta del opravljenih storitev vmesna ali končna poročila še niso bila oddana v pregled, zato jih izkazujemo med vnaprej vračunanimi prihodki v vrednosti 78.155 EUR.
- Vračunanih prihodki iz tržne dejavnosti 2.261 EUR

V tej postavki so zajeti tudi odloženi stroški, ki se nanašajo na stroške poslovanja 2025 v vrednosti 7.869 EUR.

Nižja vrednost v primerjavi s preteklim letom je enako kot pri drugih kratkoročnih terjatvah zaradi koriščenja predplačil projektov LIFE.

29.1.6 Kratkoročne obveznosti za prejete predujme

Predstavljajo prejeta in še neporabljena sredstva predujmov projektov LIFE v skupni vrednosti 1.127.259 EUR, polovica teh se nanaša na LIFE OrnamentallAS, kjer je Zavod vodilni partner, tako da so v tej vrednosti predplačila zajeta tudi sredstva ostalih projektnih partnerjev. Nižja vrednost v primerjavi s preteklim letom je zaradi porabe v letu 2024.

29.1.7 Kratkoročne obveznosti do zaposlenih

V pretežni meri predstavljajo obveznost do zaposlenih z naslova plač in povračil stroškov v zvezi z delom, obračunanih za december, izplačanih v januarju 2025, v skupni vrednosti 359.659 EUR.

29.1.8 Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev

Obveznosti se nanašajo na opravljene storitve ali dobave blaga in znašajo 88.805 EUR, z zapadlostjo v letu 2025. Obveznosti do dobaviteljev poravnava Zavod v 30 dneh po prejemu računa.

29.1.9 Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja

Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja predstavljajo obveznosti do države, pretežni del z naslova prispevkov delodajalca od plač, delno pa tudi z naslova obveznosti za DDV in najemnine poslovnih prostorov. Obveznost do države z naslova davkov znaša 61.949 EUR.

29.1.10 Kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta

To so kratkoročne obveznosti do proračunskih uporabnikov v vrednosti 15.791 EUR za prejete račune z obveznostjo plačila v januarju 2025.

29.1.11 Pasivne časovne razmejitve

V kategorijo pasivnih časovnih razmejitev sodijo vnaprej vračunani odhodki oziroma stroški in kratkoročno odloženi prihodki.

V Zavodu predstavljajo vrednost pasivnih časovnih razmejitev kratkoročno odloženi prihodki projektov, katerih stroški izvajanja bodo nastali v letu 2025, v vrednosti 274.056 ter 127.437 EUR z naslova vnaprej vračunanih stroškov za obveznosti, ki se nanašajo na leto 2024.

29.1.12 Dolgoročne pasivne časovne razmejitve

V okviru te postavke so zajeti viri za nakup osnovnih sredstev, katerih namen je nadomeščanje amortizacije v celotni amortizacijski dobi osnovnega sredstva. Dolgoročne pasivne časovne razmejitve so bile dodatno oblikovane v vrednosti 14.252 EUR za nabave v letu 2024, kot vir za pokrivanje amortizacije osnovnih sredstev, ki so bila nabavljena iz namenskih projektnih virov. Iz teh virov je bila v letu 2024 črpana obračunana amortizacija v vrednosti 34.242 EUR. Vrednost virov sredstev za kritje amortizacije znaša 78.502 EUR. Med dolgoročne pasivne časovne razmejitve so vključeni tudi razmejeni prihodki v vrednosti 62.356 EUR, ki predstavljajo zadržana sredstva za dobro izvedbo del ter razmejene obresti iz avansnih sredstev, ki jih bomo koristili v času, ko bo potrebno zadolževanje za izvajanje teh projektov.

29.1.13 Dolgoročne obveznosti za neopredmetena in opredmetena sredstva, prejeta v upravljanje, in preneseni presežek prihodkov iz preteklih let

Gibanje dolgoročnih obveznosti je bilo v letu 2024 naslednje:

Začetno stanje 1. 1. 2024: 858.547 EUR

(+) povečanje za namenske investicije za osnovna sredstva v vrednosti 201.947 EUR (59.500 EUR redna dejavnost, 5.000 EUR Podnebni sklad, 85.869,37 Akcije Natura 2000, 20.921,61 nakazila za nakupe zemljišč, 30.656,06 EUR proračunska sredstva projekta Zagon

(+) povečanje za prenos presežka prihodkov na odhodki po sklepu Sveta zavoda 30.168 EUR in vir iz prodaje osnovnega sredstva 54 EUR

(-) zmanjšanje za obračunano amortizacijo in izločitev osnovnega sredstva s sedanjo vrednostjo, skupaj 129.593 EUR.

Končno stanje 31. 12. 2024: 961.123 EUR.

Stanja so usklajena po 37. členu Zakona o računovodstvu.

29.1.14 Presežek prihodkov nad odhodki

Zavod je v letu 2024 realiziral presežek prihodkov nad odhodki iz tržne dejavnosti v bruto vrednosti 923 EUR, po odbitku davka od dohodka pravnih oseb v vrednosti 270 EUR pa znaša neto presežek 654 EUR. Predlagamo, da se nameni za razvoj dejavnosti.

29.1.15 Zunajbilančna evidenca

V zunajbilančni evidenci je zabeležena garancija v vrednosti 4.919 EUR, pridobljena od izvajalca gradbenih del pri projektu LIFE WETMAN, in 1.354 EUR zunajbilančno evidentiranih projektnih sredstev.

29.2 Razkritja k izkazu prihodkov in odhodkov za obdobje 1. 1. 2024 – 31. 12. 2024

Izkaz prihodkov in odhodkov vsebuje podatke o prihodkih in odhodkih v tekočem in predhodnem obračunskem obdobju. Pri ugotavljanju prihodkov in odhodkov je upoštevano načelo nastanka poslovnega dogodka. Prihodki so razčlenjeni v skladu z enotnim kontnim načrtom za proračunske uporabnike in slovenskimi računovodskimi standardi. Izkazani prihodki so v primerjavi s preteklim letom manjši za 12%, odhodki pa za 9%. Odstopanja so na nekaterih postavkah v primerjavi s preteklim letom tudi večja, struktura posameznih postavk in sprememb je pojasnjena v razkritjih.

Tako manjši prihodki kot tudi odhodki so tudi posledica spremenjenega prikazovanja prenakazil projektnim partnerjem, kjer je zavod vodilni partner. Prejeta in prenakazana sredstva so izkazana samo med prehodnimi postavkami, tako, da niso izkazana niti med prihodki in niti ne med odhodki. Takšne so namreč najnovejše usmeritve na področju računovodenja, kjer se posluje v imenu in za račun partnerjev projekta in je zavod kot vodilni partner projekta samo posrednik plačil. Vrednost posredovanih plačil v letu 2024 znaša 880.379 EUR. Primerjalno s preteklim letom to pomeni, da bi bili prihodki v letu 2024 izkazani v približno enaki vrednosti (7.375.442 EUR) kot v letu 2023 (7.385.571 EUR), odhodki pa bi bili v 2024 za 3% večji (7.374.518 EUR) od leta 2023 (7.166.162 EUR).

Med prihodki in odhodki so izkazani zneski, ki se nanašajo na obdobje od 1. januarja do 31. decembra 2024.

29.2.1 Prihodki iz poslovanja

Predstavljajo prihodke od opravljenih storitev v skupni vrednosti 6.443.914 EUR. Pripoznani so v sorazmernem delu, če je bila storitev opravljena delno, ali v celoti, če je bila dokončana. V letu 2024 je Zavod realiziral:

V evrih

PRIHODKI	Realizacija 2024	Realizacija 2023	INDEKS (2024/2023)	DELEŽ 2024	Finančni načrt 2024	INDEKS 2024 (real./načrt.)
				v %		
Prihodki redne dejavnosti	5.170.250	4.592.972	113	80	5.689.850	91
Proračunske postavke MNVP*						
Prihodki projektov – domači in viri EU	1.213.693	2.606.161	47	19	1.270.628	98
Prihodki iz tržne dejavnosti	59.971	109.234		1	33.000	

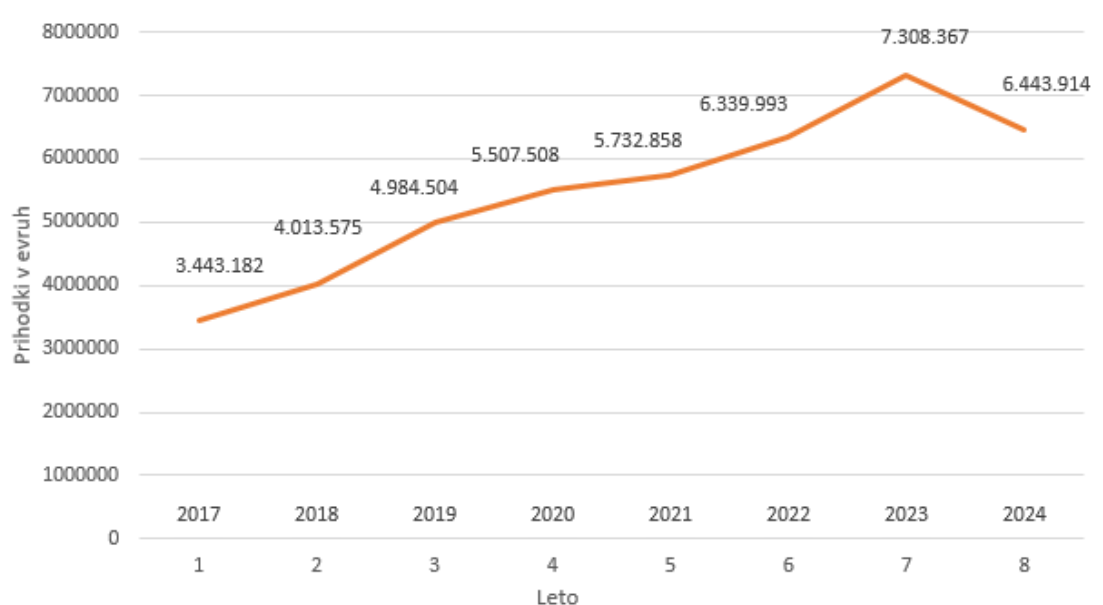
* Vključuje pogodbi z aneksi 2560-24-330008 in 2560-24-330020 o financiranju dejavnosti javne službe ohranjanja narave (sredstva za stroške dela, materialne stroške, postavka, vezana na NVakcije in intervencije, ITV, Sklad za podnebne spremembe; brez investicij).

Kljub temu, da so izkazani prihodki iz poslovanja izkazani nižje z v primerjavi s preteklim letom, pa se obseg poslovanja v zadnjih letih povečuje, kar je razvidno iz spodnje preglednice in grafa prihodkov iz poslovanja. Kadrovska podhranjenost se zato močno čuti tudi v odsekih splošnih služb, ki izvajajo naloge s področja financ, kadrov, javnih naročil, pravnih nalog in informatike. Za ta področja je tudi zelo težko dobiti ustrezen kader.

V evrih

Leto	Prihodki iz poslovanja	Indeks sprememb glede na preteklo leto	Kumulativni indeks rasti
*2024	6.443.914	88	187
2023	7.308.367	115	212
2022	6.339.993	111	184
2021	5.732.858	104	166
2020	5.507.508	110	160
2019	4.984.504	124	145
2018	4.013.575	117	117
2017	3.443.182	100	100

*spremenjen način izkazovanja projektnih prenakazil, pojasnilo pri točki 28.2

29.2.2 Finančni in drugi prihodki

Drugi prihodki v vrednosti 51.148 EUR so z naslova refundacij boleznin in oproščenih prispevkov starejših zaposlenih, kar je v povezavi s stroški dela, kjer je tudi pojasnilo glede spremenjenega izkazovanja povračil.

29.2.3 Stroški materiala in storitev

Stroški materiala in storitev znašajo 1.839.112 EUR, kar predstavlja 28,32 % vseh odhodkov. Podrobnejšo razvrstitev prikazuje naslednja razpredelnica:

Vrsta stroška	Realizacija 2024*	Realizacija 2023	INDEKS (2024/2023)	DELEŽ 2024
				v %
Stroški energije	30.768	31.532	97,58	1,67
Drobni inventar in zaščitna sredstva	54.365	20.948	259,52	2,96
Stroški literature	9.228	8.978	102,78	0,50
Stroški pisarniškega in pomožnega materiala	17.275	4.020	429,72	0,94
Stroški materiala skupaj	111.635	65.478	170,49	6,07
Str. storitev v zvezi z oprav. dejavnosti	868.246	1.764.365	49,21	47,21
Stroški vzdrževanja in najemnine, zavarovanje	570.379	488.976	116,65	31,01
Stroški intelektualnih storitev	74.334	57.471	129,34	4,04
Stroški komunalnih storitev	40.046	40.583	98,68	2,18
Stroški povračil v zvezi z delom, izobraževanja	103.880	92.844	111,89	5,65

Stroški storitev fizičnih oseb – študentsko in pogodbeno delo	28.819	36.534	78,88	1,57
Druge storitve	41.773	38.560	108,33	2,27
Stroški storitev skupaj	1.727.477	2.519.334	68,57	93,93
SKUPAJ STROŠKI	1.839.112	2.584.812	71,15	100,00

*spremenjen način izkazovanja projektnih prenakazil, pojasnilo pri točki 28.2

29.2.4 Stroški dela

Skupna vrednost stroškov dela znaša 4.651.045 EUR. V strukturi odhodkov predstavljajo 71,6-odstotni delež.

V evrih

Vrsta stroška	Realizacija 2024	Realizacija 2023	INDEKS (2024/2023)
Plače zaposlenih	3.579.200	3.468.495	103,19
Povračila zaposlenim	253.768	254.960	99,53
Stroški dodatnega pokojninskega zavarovanja	56.162	53.260	105,45
Drugi stroški zaposlenih (regres, jubilejne nagrade ...)	181.878	220.903	82,33
Prispevki delodajalcev za socialno varnost	580.038	561.611	103,28
Stroški dela skupaj	4.651.045	4.559.229	102,01

Zavod je obračunaval in izplačeval plače ter druge stroške dela za redno zaposlene delavce po Zakonu o sistemu plač v javnem sektorju in skladno z določili Uredbe o plačah direktorjev v javnem sektorju. Vsi prispevki in davki so bili obračunani skladno z veljavnimi predpisi.

Stroški dela so se v primerjavi s preteklim letom povečali za 2 %, pri čemer je treba pojasniti, da so med stroški dela zajeti tudi stroški plač v vrednosti 51.248 EUR, ki so bili refundirani s strani države iz naslova bolezni in delnih oprostitev prispevkov starejših zaposlenih. Ta vrednost povračil je na drugi strani zajeta med drugimi prihodki. Sicer je bilo to stališče Slovenskega inštituta za revizijo upoštevano že v letu 2023.

29.2.5 Stroški amortizacije

ZRSVN kot javni zavod pri obračunavanju amortizacije opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev upošteva Zakon o računovodstvu, Pravilnik o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev ter Pravilnik o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava. Skupna vrednost amortizacije znaša 164.815 EUR in je pokrita iz predhodno oblikovanih namenskih virov za pokrivanje amortizacije.

Zavod ima zelo veliko opreme že v celoti amortizirane, vendar se še vedno uporablja za opravljanje dejavnosti. Neuporabna in zastarela oprema je bila na podlagi letnega popisa predlagana za odpis ter izločena iz poslovnih knjig.

29.2.6 Drugi stroški in odhodki

Drugi poslovni odhodki znašajo 3.982 EUR ter predstavljajo stroške stavbnega zemljišča in izplačila nagrad študentom na obvezni praksi.

29.2.7 Finančni odhodki

V letu 2024 ni finančnih odhodkov, ker se zavod ni zadolževal kot se je v predhodnem letu.

29.2.8 Poslovni izid

Zavod je v letu 2024 ustvaril presežek prihodkov nad odhodki iz tržne dejavnosti, ki po odbitku davka od dohodka znaša 654 EUR.

29.2.9 Davek od dohodka pravnih oseb

Pravni podlagi obdavčitve sta Zakon o davku od dohodka pravnih oseb ter Pravilnik o opredelitvi pridobitne in nepridobitne dejavnosti. Obračunani davek iz pridobitne (tržne) dejavnosti znaša 270 EUR.

29.3 Razkritja k izkazu prihodkov in odhodkov po vrstah dejavnosti

Naziv podskupine konta	Oznaka za AOP	Znesek v EUR	
		ZNESEK-Prihodki in odhodki za izvajanje javne službe	ZNESEK-Prihodki in odhodki od prodaje blaga in storitev na trgu
A) PRIHODKI OD POSLOVANJA (661+662-663+664)	660	6.383.944	59.971
PRIHODKI IZ JAVNIH FINANC IN NEJAVNIH VIROV ZA OPRAVLJANJE JAVNE SLUŽBE	661	6.383.944	0
PRIHODKI OD PRODAJE PROIZVODOV, BLAGA IN STORITEV NA TRGU	664	0	59.971
DRUGI PRIHODKI	666	51.148	0
D) CELOTNI PRIHODKI (660+665+666+667)	670	6.435.092	59.971
E) STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV (672+673+674)	671	1.820.798	18.314
STROŠKI MATERIALA	673	109.397	2.238
STROŠKI STORITEV	674	1.711.401	16.076
F) STROŠKI DELA (676+677+678)	675	4.610.311	40.734
PLAČE IN NADOMESTILA PLAČ	676	3.544.115	35.085
PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST	677	574.691	5.347
DRUGI STROŠKI DELA	678	491.505	302
DRUGI STROŠKI	681	3.982	0
FINANČNI ODHODKI	682	1	0
N) CELOTNI ODHODKI (671+675+679+680+681+682+683+684)	687	6.435.092	59.048
O) PRESEŽEK PRIHODKOV (670-687)	688	0	923
Davek od dohodka pravnih oseb	690	0	270
Presežek prihodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (688-690)	691	0	654

Za razmejevanje prihodkov in odhodkov, ki se nanašajo na dejavnost javne službe MNVP in ostale javne službe, financirane iz drugih virov, od tistih, ki so povezani z izvajanjem tržne dejavnosti, so bila za leto 2024 uporabljena naslednja sodila:

- prihodki iz poslovanja so evidentirani ločeno po dejavnostih;
- drugi prihodki (refundacije) so upoštevani po dejavnostih, glede na to kje so bili realizirani stroški dela;
- neposredni poslovni odhodki so v izkazih poslovnega izida upoštevani po dejanskih podatkih;
- stroški dela so pripisani tržni dejavnosti glede na dejansko porabo časa, ovrednoteni po kalkulativni ceni ure;
- splošni stroški so pripisani posameznim dejavnostim, upoštevaje projektna določila.

29.4 Razkritja k izkazu prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka

Naziv konta	Oznaka za AOP	Znesek v EUR		Indeks
		Tekočega leta	Prejšnjega leta	v %
I. SKUPAJ PRIHODKI (402+431)	401	7.365.087	9.602.938	76,70
1. PRIHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE (403+420)	402	7.319.585	9.473.903	77,26
A. Prihodki iz sredstev javnih financ (404+407+410+413+418+419)	403	7.276.501	7.527.325	96,67
a. Prejeta sredstva iz državnega proračuna (405+406)	404	5.289.208	4.936.409	107,15
Prejeta sredstva iz državnega proračuna za tekočo porabo	405	5.117.917	4.631.409	110,50
Prejeta sredstva iz državnega proračuna za investicije	406	171.291	305.000	56,16
c. Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja (411+412)	410	44.842	53.616	83,63
Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja za tekočo porabo	411	44.842	53.616	83,63
d. Prejeta sredstva iz javnih skladov, javnih agencij in javnih zavodov (414+415+416+417)	413	15.569	9.471	164,38
Prejeta sredstva iz javnih skladov za tekočo porabo	414	15.569	9.471	164,38
PREJETA SREDSTVA IZ DRŽAVNEGA PRORAČUNA IZ SREDSTEV PRORAČUNA EU IN IZ DRUGIH DRŽAV	419	1.926.883	2.527.829	76,23
B. Drugi prihodki za izvajanje dejavnosti javne službe (422+423+487+424+425+426+427+488+489+490+429+430)	420	43.084	1.946.578	2,21
Prihodki od obresti	422	0	27.849	0,00
Prihodki od premoženja	487	43.084	24.145	178,44
PREJETA SREDSTVA OD DRUGIH EVROPSKIH INSTITUCIJ IN IZ DRUGIH DRŽAV	430	0	1.894.584	0,00
2. PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU (432+433)	431	45.502	129.035	35,26

Prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu	432	45.502	129.035	35,26
II. SKUPAJ ODHODKI (438+481)	437	7.592.844	7.352.399	103,27
1. ODHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE (439+447+453+464+465+466+467+468+469+470)	438	7.541.072	7.280.599	103,58
A. Plače in drugi izdatki zaposlenim (440+441+442+443+444+445+446)	439	3.966.823	3.777.563	105,01
Plače in dodatki	440	3.512.183	3.352.579	104,76
Regres za letni dopust	441	148.158	144.420	102,59
Povračila in nadomestila	442	306.482	280.564	109,24
B. Prispevki delodajalcev za socialno varnost (448+449+450+451+452)	447	618.539	587.625	105,26
Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	448	309.545	289.817	106,81
Prispevek za zdravstveno zavarovanje	449	240.797	235.674	102,17
Prispevek za zaposlovanje	450	9.181	6.427	142,85
Prispevek za starševsko varstvo	451	3.554	3.414	104,10
Premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, na podlagi ZKDPZJU	452	55.462	52.293	106,06
C. Izdatki za blago in storitve za izvajanje javne službe (454+455+456+457+458+459+460+461+463)	453	2.764.810	2.530.753	109,25
Pisarniški in splošni material in storitve	454	1.844.050	1.803.546	102,25
Posebni material in storitve	455	49.688	5.970	832,30
Energija, voda, komunalne storitve in komunikacije	456	89.140	85.151	104,68
Prevozni stroški in storitve	457	50.878	42.702	119,15
Izdatki za službena potovanja	458	78.015	76.848	101,52
Tekoče vzdrževanje	459	346.036	214.223	161,53
Poslovne najemnine in zakupnine	460	221.728	240.446	92,22
Drugi operativni odhodki	463	85.274	61.867	137,84
PLAČILA DOMAČIH OBRESTI	464	0	17.103	0,00
J. Investicijski odhodki (471+472+473+474+475+476+477+478+479+480)	470	190.900	367.555	51,94
Nakup opreme	473	80.831	309.970	26,08
Nakup zemljišč in naravnih bogastev	477	21.762	44.411	49,00

Nakup nematerialnega premoženja	478	2.438	13.174	18,51
2. ODHODKI IZ NASLOVA PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU (482+483+484)	481	51.772	71.800	72,11
A. Plače in drugi izdatki zaposlenim iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	482	32.161	56.920	56,50
B. Prispevki delodajalcev za socialno varnost iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	483	4.901	9.160	53,51
C. Izdatki za blago in storitve iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	484	14.710	5.720	257,17
III/1 PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI (401-437)	485	0	2.250.539	
III/2 PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI (437-401)	486	227.757	0	

Zavod sestavlja izkaz prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka zaradi zagotavljanja podatkov o javnofinančnih prihodkih in odhodkih na ravni države.

Izkaz prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka vsebuje podatke o prihodkih (prilivih) in odhodkih (odlivih) denarnih sredstev v obračunskem obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2024 ter v predhodnem obračunskem obdobju, tj. od 1. 1. do 31. 12. 2023. Pri ugotavljanju prihodkov in odhodkov je upoštevano načelo denarnega toka:

- da je poslovni dogodek nastal;
- da je prišlo do prejema ali izplačila denarja.

Prihodki in odhodki so razčlenjeni v skladu z Zakonom o računovodstvu ter enotnim kontnim načrtom za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava.

V primerjavi s predhodnim letom, gledano za Zavod kot celoto, so se prihodki zmanjšali za 23%. Prejeta sredstva iz državnega proračuna so se sicer povečala za 7%, vendar so bili prihodki iz projektnih virov bistveno manjši kot v predhodnem letu, ko smo prejeli predplačila projektov LIFE. Postavka prejetih sredstev iz socialnih in javnih skladov predstavlja prihodke iz naslova izplačanih refundacij bolezni in prejeta sredstva za javna dela

Odhodki so se v primerjavi s preteklim letom povečali za 3 %, kar je vplivalo na presežek odhodkov nad prihodki v vrednosti 227.757 EUR.

29.5 Razkritja k izkazu računa finančnih terjatev in naložb

Naziv konta	Oznaka za AOP	Znesek v EUR	
IV. PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL IN ZMANJŠANJE FINANČNIH NALOŽB (501+502+503+504+505+506+507+508+509+510+511)	500	1.370.000	6.050.000
Prejeta vračila danih posojil državnemu proračunu	508	1.370.000	6.050.000
V. DANA POSOJILA IN POVEČANJE FINANČNIH NALOŽB (513+514+515+516+517+518+519+520+521+522+523)	512	0	7.420.000
Dana posojila državnemu proračunu	520	0	7.420.000
VI/1 PREJETA MINUS DANA POSOJILA (500-512)	524	1.370.000	0

VI/2 DANA MINUS PREJETA POSOJILA (512-500)	525	0	1.370.000
---	-----	---	-----------

V letu 2024 je zavod prejel vračilo depozitne vloge dane v predhodnem letu.

29.6 Razkritja k izkazu računa financiranja

Naziv konta	Oznaka za AOP	Znesek v EUR	
		Tekočega leta	Prejšnjega leta
2	3	4	5
VII. ZADOLŽEVANJE (551+559)	550	0	600.000
Domače zadolževanje (552+553+554+555+557+558)	551	0	600.000
Najeti krediti pri državnem proračunu	554	0	600.000
VIII. ODPLAČILA DOLGA (561+569)	560	0	1.500.000
Odplačila domačega dolga (562+563+564+565+567+568)	561	0	1.500.000
Odplačila kreditov državnemu proračunu	564	0	1.500.000
IX/2 NETO ODPLAČILO DOLGA (560-550)	571	0	900.000
X/1 POVEČANJE SREDSTEV NA RAČUNIH (485+524+570)-(486+525+571)	572	1.142.243	0
X/2 ZMANJŠANJE SREDSTEV NA RAČUNIH (486+525+571)-(485+524+570)	573	0	19.461

Izkaz računa financiranja izkazuje kljub primanjkljaju po denarnem toku presežek denarnih sredstev, kar je učinek prejetja danih depozitnih vlog in kritja nastalega primanjkljaja v letu 2024.

30 DOGODKI PO KONCU POSLOVNEGA LETA

Po 1. 1. 2025 ni bilo računovodskih dogodkov, ki bi pomembno vplivali na stanje sredstev in obveznosti Zavoda na dan 31. 12. 2024.

ZAKLJUČNI DEL

31 VIRI IN LITERATURA

1. Zakon o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18, 82/20 in 3/22 – ZDeb).
2. Program dela in finančni načrt za leto 2024. Zavod RS za varstvo narave, Ljubljana, marec 2024.
3. Izhodišča za pripravo finančnega načrta in programa dela za leto 2024 z dne 21. 12. 2023, MNVP, št. 35601-1/2023-2550-41.
4. Sistem varstva narave v Sloveniji, M. Berginc idr., Ljubljana, 2007.

32 PRILOGE

32.1 Priloga 1: Zakonske osnove za delo Zavoda

V tej prilogi so našteje slovenske zakonske osnove in drugi predpisi, ki opredeljujejo naše delo ali so povezani z njim.

32.1.1 Zakon o ohranjanju narave

Zavod izvaja javno službo ohranjanja narave v skladu z ZON (gl. *Viri in literatura*, zap. št. 1). Zavod je bil vpisan v sodni register 14. 12. 2001 pod št. vložka 1/35463/00, delovati pa je začel 1. 1. 2002. V ZON je opredeljeno, da Zavod opravlja zlasti naslednje naloge ohranjanja narave:

1. spremlja stanje ohranjenosti narave;
2. zbira podatke o rastlinskih in živalskih vrstah, njihovih življenjskih prostorih in ekosistemi v sodelovanju z izvajalci javnih služb na področju usmerjanja gospodarjenja z naravnimi viri;
3. spremlja stanje biotske raznovrstnosti;
4. pripravlja strokovne predloge ukrepov varstva sestavin biotske raznovrstnosti;
5. evidentira in vrednoti dele narave;
6. pripravlja strokovne predloge za določitev statusa naravnih vrednot in razvrstitve naravnih vrednot v naravne vrednote državnega in naravne vrednote lokalnega pomena;
7. spremlja stanje naravnih vrednot;
8. pripravlja strokovne predloge za ukrepe varstva naravnih vrednot lokalnega in državnega pomena;
9. pripravlja strokovne predloge za zavarovanje;
10. sodeluje pri izvajanju in izvaja ukrepe varstva naravnih vrednot državnega pomena;
11. sodeluje pri pripravi načrtov upravljanja zavarovanih območij, tako da spremlja pripravo načrta upravljanja, preverja njegovo skladnost s cilji in nameni zavarovanja ter poda končno strokovno mnenje o sprejemljivosti načrta upravljanja zavarovanih območij;
12. upravlja zavarovana območja, ki jih je ustanovila država, če je v aktu o zavarovanju tako določeno;
13. sodeluje v postopku izbire koncesionarja iz 43. člena tega zakona;
14. pripravlja strokovne predloge rdečih seznamov;
15. izvaja strokovne naloge na področju ohranjanja narave v skladu s tem zakonom in drugimi predpisi;
16. daje strokovna mnenja in soglasja s področja ohranjanja narave;
17. sodeluje pri izvajanju ukrepov varstva sestavin biotske raznovrstnosti na ekološko pomembnih območjih in posebnih varstvenih območjih ter jih izvaja.

Zavod na podlagi javnega pooblastila opravlja naslednje naloge:

1. pripravlja naravovarstvene smernice;
2. upravlja podatkovno zbirko o naravnih vrednotah in sestavinah biotske raznovrstnosti;
3. daje mnenje iz 97., 104. in 153. člena tega zakona;
4. skrbi za enotnost strokovnih metod in postopkov na področju ohranjanja narave;
5. izvaja strokovni nadzor na področju ohranjanja narave.

Strokovni nadzor iz 5. točke prejšnjega odstavka vključuje zlasti:

- sodelovanje predstavnikov organizacije, pristojne za ohranjanje narave, v strokovnih svetih upravljavcev zavarovanih območij, če upravlja zavarovano območje javni zavod, oziroma na

drugačen način, ki mora biti določen v aktu o zavarovanju, če je za upravljanje zavarovanega območja podeljena koncesija ali če zavarovano območje neposredno upravlja ustanovitelj;

- izvajanje strokovnega nadzora pri izvajanju posegov v naravo, kadar se pričakuje odkritje naravnih vrednot;
- potrditev ustreznosti izvedenega omilitvenega ali izravnalnega ukrepa oziroma vmesnih faz izvajanja teh ukrepov, če je tako določeno v predpisu ali konkretnem pravnem aktu;
- izvajanje strokovnega nadzora pri upravljanju zavarovanih območij glede doseganja varstvenih ciljev;
- nadzor nad uporabo strokovnih metod in postopkov pri izvajanju naravovarstvenih nalog.

Poleg nalog iz prejšnjih odstavkov opravlja Zavod tudi naslednje naloge:

- strokovno pomaga lastnikom naravnih vrednot in lastnikom zemljišč na zavarovanih območjih;
- sodeluje pri pripravi izobraževalnih programov o ohranjanju narave na vseh ravneh izobraževanja;
- skrbi za ozaveščanje javnosti o pomenu ohranjanja narave.

S soglasjem ustanovitelja lahko Zavod opravlja tudi druge naloge.

32.1.2 Drugi pomembnejši predpisi in dokumenti

Delovanje Zavoda sloni tudi na vrsti drugih zakonskih in podzakonskih predpisov ter na programskih političnih dokumentih s področja varstva okolja in varstva narave. V nadaljevanju je naštetih nekaj pomembnejših predpisov.

32.1.3 Slovenski materialni predpisi

- Zakon o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18, 82/20 in 3/22 – ZDeb)
- Zakon o zaščiti živali – ZZZiv (Uradni list RS, št. 38/13 – uradno prečiščeno besedilo, 21/18 – ZNOrg, 92/20 in 159/21)
- Zakon o varstvu podzemnih jam – ZVPJ (Uradni list RS, št. 2/04, 61/06 – ZDru-1, 46/14 – ZON-C, 21/18 – ZNOrg)
- Zakon o varstvu okolja – ZVO-1 (Uradni list RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 28/06 – skl. US, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A, 70/08, 108/09, 48/12, 57/12, 92/13, 38/14, 37/15, 56/15, 102/15, 30/16, 42/16, 61/17 – GZ, 68/17, 21/18 – ZNOrg, 84/18 – ZIURKOE, 49/20 – ZIUZEOP, 61/20 – ZIUZEOP-A, 80/20 – ZIUOOPE, 158/20, 152/20 – ZZUOOP)
- Gradbeni zakon – GZ (Uradni list RS, št. 61/17, 72/17 – popr., 61/20, 65/20, 15/21 – ZDUOP in 199/21 – GZ-1)
- Gradbeni zakon (Uradni list RS, št. 199/21)
- Zakon o urejanju prostora – ZUreP-2 (Uradni list RS, št. 61/17, 199/21 – ZUreP-3 in 20/22 – odl. US)
- Zakon o urejanju prostora – ZUreP-3 (Uradni list RS, št. 199/21)
- Zakon o prostorskem načrtovanju – ZPNačrt (Uradni list RS, št. 33/07, 70/08 – ZVO-1B, 108/09, 80/10 – ZUPUDPP, 43/11 – ZKZ-C, 57/12, 57/12 – ZUPUDPP-A, 109/12, 35/13 – Skl. US, 76/14 – odl. US, 14/15 – ZUUFJO, 61/17 – ZUreP-2 in 199/21 – ZUreP-3)
- Zakon o Triglavskem narodnem parku – ZTNP-1 (Uradni list RS, št. 52/10, 46/14 – ZON-C, 60/17, 82/20 in 18/23 – ZDU-10)
- Zakon o regijskem parku Škocjanske jame – ZRPSJ (Uradni list RS, št. 57/96, 46/14 – ZON-C in 18/23 – ZDU-10)

- Zakon o naravnem rezervatu Škocjanski zatok – ZNRŠZ (Uradni list RS, št. 20/98, 110/02 – ZGO-1, 119/02 – ZON-A)
- Zakon o Spominskem parku Trebče – ZSPT (Uradni list SRS, št. 1/81, 42/86, Uradni list SFRJ, št. 83/89, Uradni list SRS, št. 5/90, Uradni list RS – stari, št. 8/90 – ZSDZ, 10/91, Uradni list RS/I, št. 17/91 – ZUDE, Uradni list RS, št. 13/93, 110/02 – ZGO-1, 119/02 – ZON-A)
- Zakon o vodah – ZV-1 (Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdrI-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15, 65/20, 35/23 – odl. US in 78/23 – ZUNPEOVE)
- Zakon o kmetijskih zemljiščih – ZKZ (Uradni list RS, št. 71/11 – uradno prečiščeno besedilo, 58/12, 27/16, 27/17 – ZKme-1D, 79/17, 44/22 in 78/23 – ZUNPEOVE)
- Zakon o gozdovih – ZG (Uradni list RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 22/14 – odl. US, 24/15, 9/16 – ZGGLRS, 77/16 in 78/23 – ZUNPEOVE)
- Zakon o divjadi in lovstvu – ZDLov-1 (Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20, 97/20 – popr., 44/22 in 158/22)
- Zakon o sladkovodnem ribištvu – ZSRib (Uradni list RS, št. 61/06)
- Uredba o zvrsteh naravnih vrednot (Uradni list RS, št. 52/02, 67/03)
- Uredba o ekološko pomembnih območjih (Uradni list RS, št. 48/04, 33/13, 99/13, 47/18)
- Uredba o habitatnih tipih (Uradni list RS, št. 112/03, 36/09, 33/13)
- Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Uradni list RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12, 33/13, 35/13 – popr., 39/13 – odl. US, 3/14, 21/16, 47/18)
- Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Uradni list RS, št. 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 32/08 – odl. US, 96/08, 36/09, 102/11, 15/14, 64/16, 62/19)
- Uredba o zavarovanih prosto živečih rastlinskih vrstah (Uradni list RS, št. 46/04, 110/04, 115/07, 36/09, 15/14)
- Uredba o zatočišču za živali prosto živečih vrst (Uradni list RS, št. 98/02, 46/04, 39/08)
- Uredba o živalskem vrtu in živalskemu vrtu podobnem prostoru (Uradni list RS, št. 37/03)
- Uredba o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje (Uradni list RS, št. 51/14, 57/15, 26/17, 80/20 – ZIUOOPE, 105/20, 152/20 – ZZUOOP)
- Uredba o zavarovanih prosto živečih vrstah gliv (Uradni list RS, št. 58/11)
- Uredba o varstvu samoniklih gliv (Uradni list RS, št. 57/98, 56/99 – ZON, 41/04 – ZVO-1, 58/11)
- Uredba o ravnanju in načinih varstva pri trgovini z živalskimi in rastlinskimi vrstami (Uradni list RS, št. 39/08, 106/10, 78/12, 58/17)
- Uredba o Krajinskem parku Sečoveljske soline (Uradni list RS, št. 29/01, 46/14 – ZON-C, 48/18)
- Uredba o Krajinskem parku Goričko (Uradni list RS, št. 101/03, 46/14 – ZON-C)
- Uredba o Krajinskem parku Strunjan (Uradni list RS, št. 107/04, 114/04 – popr., 83/06, 71/08, 77/10, 46/14 – ZON-C)
- Uredba o Krajinskem parku Ljubljansko barje (Uradni list RS, št. 112/08, 46/14 – ZON-C)
- Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Uradni list RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15, 191/20)
- Pravilnik o varstvu gozdov (Uradni list RS, št. 114/09, 31/16)
- Pravilnik o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam (Uradni list RS, št. 82/02, 42/10)
- Pravilnik o označevanju zavarovanih območij, naravnih vrednot, ekološko pomembnih območij in območij Natura 2000 (Uradni list RS, št. 145/21)
- Pravilnik o izvedbi presoje tveganja za naravo in pridobitvi pooblastila (Uradni list RS, št. 43/02)
- Pravilnik o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja (Uradni list RS, št. 130/04, 53/06, 38/10, 3/11)
- Pravilnik o določitvi in varstvu naravnih vrednot (Uradni list RS, št. 111/04, 70/06, 58/09, 93/10, 23/15, 7/19)
- Odredba o bivalnih razmerah in oskrbi živali prosto živečih vrst v ujetništvu (Uradni list RS, št. 90/01, 46/14 – ZON-C)

32.1.4 Programski politični dokumenti

- Resolucija o Nacionalnem programu varstva okolja za obdobje 2020–2030 – ReNPVO20-30 (Uradni list RS, št. 31/20)
- Strategija upravljanja z rjavim medvedom (*Ursus arctos*) v Sloveniji (sprejeta na 59. seji Vlade dne 24. 1. 2002)
- Odlok o strategiji prostorskega razvoja Slovenije – OdSPRS (Uradni list RS, št. 76/04, 33/07 – ZPNačrt, 99/07, 57/12, 61/17 – ZUreP-2, 199/21 – ZUreP-3)
- Program upravljanja območij Natura 2000 (2015–2020) (sprejet na 30. seji Vlade dne 9. 4. 2015, dopolnjen na 38. seji Vlade dne 28. 5. 2015)
- Resolucija o nacionalnem gozdnem programu – ReNGP (Uradni list RS, št. 111/07)
- Strategija ohranjanja volka (*Canis lupus*) v Sloveniji in trajnostnega upravljanja z njim (sprejeta na 45. seji Vlade RS dne 24. 9. 2009)
- Odlok o Programu porabe sredstev Sklada za podnebne spremembe v obdobju 2020–2023 (Uradni list RS, št. 14/20 in 101/21)

32.1.5 Programska politična dokumenta Evropske unije

- Strategija EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030 Vrnimo naravo v naša življenja (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52020DC0380>) (7. 10. 2021)
- Prenovljena strategija Evropske unije za trajnostni razvoj (<http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=SL&f=ST%2010117%202006%20INIT>) (7. 10. 2021)

32.1.6 Najpomembnejši predpisi EU s področja varstva narave

- Direktiva Sveta o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst – Direktiva o habitatih (92/43/EGS)
- Direktiva Sveta o ohranjanju prosto živečih vrst ptic – Direktiva o pticah (2009/147/ES)
- Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju politike morskega okolja – Okvirna direktiva o morski strategiji (2008/56/ES)
- Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike – Vodna direktiva (2000/60/ES)
- Uredba Sveta (ES) št. 338/97 z dne 9. decembra 1996 o varstvu prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst z zakonsko ureditvijo trgovine z njimi
- Uredba Komisije (ES) št. 865/2006 z dne 4. maja 2006 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 338/97 o varstvu prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst z zakonsko ureditvijo trgovine z njimi
- Uredba (EU) št. 1143/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2014 o preprečevanju in obvladovanju vnosa ter širjenja invazivnih tujerodnih vrst

32.1.7 Mednarodne konvencije in drugi dogovori

- Konvencija o varstvu svetovne kulturne in naravne dediščine (Uradni list SFRJ, št. 56/74), velja na podlagi Akta o notifikaciji nasledstva (Uradni list RS, MP št. 15/92)
- Konvencija o močvirjih, ki so mednarodnega pomena, zlasti kot prebivališče močvirskih ptic (Ramsar) (Uradni list SFRJ, MP št. 9/77), velja na podlagi Akta o notifikaciji nasledstva (Uradni list RS, št. 15/92)
- Konvencija o varstvu prosto živečega evropskega rastlinstva in živalstva ter njunih naravnih življenjskih prostorov – Bernska konvencija (Zakon o ratifikaciji Konvencije o varstvu prosto živečega evropskega rastlinstva in živalstva ter njunih naravnih življenjskih prostorov (Uradni list RS, št. 55/99, MP št. 17))

- Konvencija o varstvu Alp – Alpska konvencija (Uradni list RS, št. 19/95, MP št. 5) in protokoli
- Konvencija o mednarodni trgovini z ogroženimi prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami (CITES) – Washingtonska konvencija (Zakon o ratifikaciji konvencije o mednarodni trgovini z ogroženimi prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami, spremembah konvencije ter dodatkov I, II, III in IV h konvenciji (Uradni list RS, št. 110/99, MP št. 31))
- Konvencija o biološki raznovrstnosti, Rio de Janeiro, 1992 (Zakon o ratifikaciji konvencije o biološki raznovrstnosti (Uradni list RS, št. 30/96, MP št. 7))
- Konvencija za varstvo morskega okolja in obalnega območja Sredozemlja – Barcelonska konvencija (Uradni list RS, št. 102/02, MP št. 26)
- Zakon o ratifikaciji sporazuma o ohranjanju afriško-evrazijskih selitvenih vodnih ptic (MOAEP) (Uradni list RS, št. 66/03, MP št. 16)
- Konvencija o varstvu selitvenih poti vrst prosto živečih živali – Bonnska konvencija (Zakon o ratifikaciji konvencije o varstvu selitvenih poti vrst prosto živečih živali (Uradni list RS, št. 72/98, MP št. 18))
- Evropska konvencija o krajini (Zakon o ratifikaciji evropske konvencije o krajini (Uradni list RS, št. 74/03, MP št. 19))
- Sporazum o varstvu netopirjev v Evropi (Zakon o ratifikaciji sporazuma o varstvu netopirjev v Evropi (Uradni list RS, št. 102/03, MP št. 22))
- Sporazum o ohranjanju kitov in delfinov Črnega morja, Sredozemskega morja in atlantskega območja ob njem (ACCOBAMS) (Zakon o ratifikaciji sporazuma o ohranjanju kitov in delfinov Črnega morja, Sredozemskega morja in atlantskega območja ob njem (Uradni list RS, št. 82/06, MP št. 16))
- Spremenimo svet: Agenda za trajnostni razvoj do leta 2030 (https://www.google.si/search?q=SPREMENIMO+SVET%3A+AGENDA+ZA+TRAJNOSTNI+RAZVOJ+DO+LETA+2030&rls=com.microsoft:sl&ie=UTF-8&oe=UTF-8&startIndex=&startPage=1&gws_rd=ssl) (7. 10. 2021)

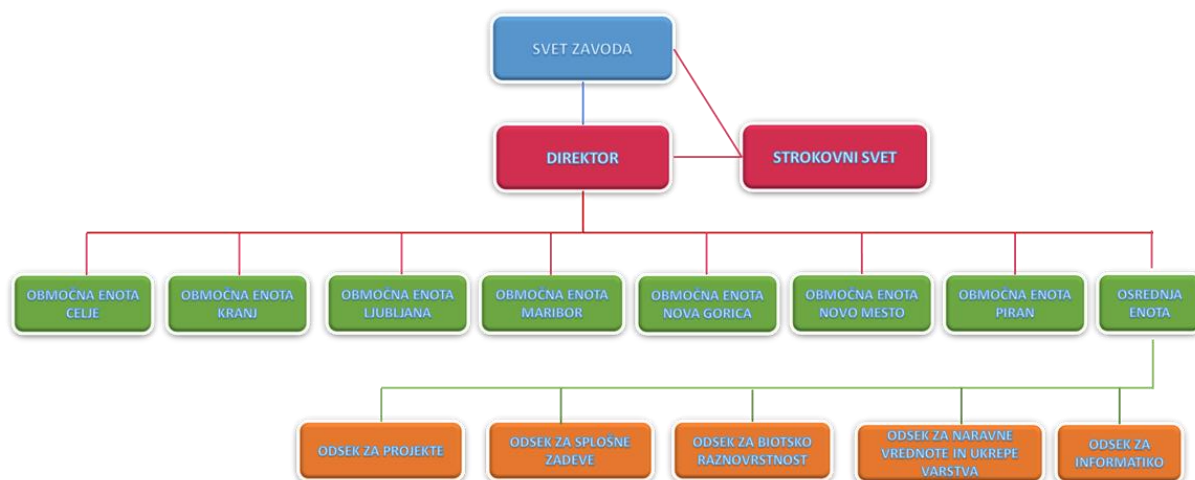
32.1.8 Predpisi, na katerih temelji računovodsko poročilo

- Zakon o javnih financah – ZJF (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13, 110/11 – ZDIU12, 46/13 – ZIPRS1314-A, 101/13, 101/13 – ZIPRS1415, 38/14 – ZIPRS1415-A, 14/15 – ZIPRS1415-D, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 80/16 – ZIPRS1718, 71/17 – ZIPRS1819, 13/18, 75/19 – ZIPRS2021, 36/20 – ZIUJP, 61/20 – ZDLGPE, 89/20, 195/20 – odl. US)
- Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2020 in 2021 – ZIPRS2021 (Uradni list RS, št. 75/19, 36/20 – ZIUJP, 49/20 – ZIUZEOP, 61/20 – ZDLGPE, 89/20, 133/20, 175/20 – ZIUOPDVE, 203/20 – ZIUPOPdVE, 174/20 – ZIPRS2122)
- Zakon za uravnoteženje javnih financ – ZUJF (Uradni list RS, št. 40/12, 96/12 – ZPIZ-2, 104/12 – ZIPRS1314, 105/12, 8/13, 25/13 – odl. US, 46/13 – ZIPRS1314-A, 47/13 – ZOPRZUJF, 56/13 – ZŠtip-1, 63/13 – ZOsn-I, 63/13 – ZJAKRS-A, 63/13 – ZIUPTDSV, 63/13, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 107/13 – odl. US, 101/13 – ZDavNepr, 32/14 – ZVV-D, 55/14, 85/14, 95/14, 16/15 – odl. US, 24/15 – odl. US, 57/15, 69/15, 90/15, 102/15, 104/15, 66/16, 55/16, 63/16 – ZDoh-2R, 27/17, 77/17 – ZMVN-1, 17/18, 17/19, 33/19 – ZMVN-1A, 72/19, 82/19, 174/20 – ZIPRS2122)
- Zakon o sistemu plač v javnem sektorju – ZSPJS (Uradni list RS, št. 108/09 – uradno prečiščeno besedilo, 107/09 – odl. US, 98/09 – ZIUZGK, 13/10, 59/10, 85/10, 94/10 – ZIU, 107/10, 35/11 – ORZSPJS49a, 110/11 – ZDIU12, 27/12 – odl. US, 40/12 – ZUJF, 104/12 – ZIPRS1314, 46/13, 46/13 – ZIPRS1314-A, 101/13 – ZIPRS1415, 50/14, 25/14 – ZFU, 95/14 – ZUPPJS15, 82/15, 90/15 – ZUPPJS16, 88/16 – ZUPPJS17, 23/17 – ZDOdv, 67/17, 84/18, 204/21)
- Zakon o računovodstvu – ZR (Uradni list RS, št. 23/99, 30/02 – ZJF-C, 114/06 – ZUE)
- Dogovor o plačah in drugih stroških dela v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 80/18)
- Kolektivna pogodba za negospodarske dejavnosti v Republiki Sloveniji – KPND (Uradni list RS/I, št. 18/91, Uradni list RS, št. 53/92, 13/93 – ZNOIP, 34/93, 12/94, 15/94, 18/94 – ZRPJZ, 27/94,

- 59/94, 80/94, 39/95, 60/95, 64/95, 2/96, 20/96, 37/96, 56/96, 1/97, 19/97, 25/97, 37/97, 40/97 – ZDMPNU, 79/97, 87/97 – ZPSDP, 87/97 – ZURD98, 3/98, 3/98, 3/98, 7/98, 9/98, 9/98, 51/98, 2/99, 2/99, 2/99, 39/99 – ZMPUPR, 39/99, 40/99 – popr., 59/99, 59/99, 59/99, 3/00, 3/00, 3/00, 3/00, 62/00, 67/00, 81/00 – KPnd, 116/00, 122/00, 3/01, 8/01, 23/01 – KPnd, 43/01 – KPnd, 43/01 – KPnd, 43/01 – KPnd, 99/01, 6/02, 6/02, 8/02, 9/02, 19/02 – KPnd, 19/02 – KPnd, 19/02 – KPnd, 69/02, 69/02, 69/02, 8/03, 8/03, 8/03, 8/03, 73/03, 77/04, 81/04, 61/05, 115/05, 43/06 – ZKolP, 71/06, 71/06, 138/06, 62/07, 65/07, 67/07, 120/07, 19/08, 57/08, 67/08, 67/08, 1/09, 2/10, 52/10, 2/11, 3/12, 40/12, 1/13, 3/13, 46/13, 67/13, 107/13, 7/14, 52/14, 95/14, 3/15, 55/15, 91/15, 4/16, 46/16, 49/16, 51/16, 88/16, 3/17, 27/17, 38/17, 35/17, 35/17, 80/17, 3/18, 29/18, 47/18, 80/18, 82/18, 4/19, 7/19, 31/19, 45/19, 80/19, 3/20, 58/20, 58/20, 82/20, 97/20, 97/20, 160/20, 204/20, 3/21, 88/21)
- Kolektivna pogodba za javni sektor – KPJS (Uradni list RS, št. 57/08, 86/08, 112/08, 3/09, 16/09, 23/09, 33/09, 48/09, 91/09, 31/10, 83/10, 89/10, 89/10, 89/10, 89/10, 89/10, 59/11, 6/12, 40/12, 22/13, 22/13, 22/13, 46/13, 101/13 – ZIPRS1415, 45/14, 95/14 – ZUPPJS15, 95/14, 90/15 – ZUPPJS16, 91/15, 39/16, 88/16 – ZUPPJS17, 21/17, 46/17, 69/17, 80/18, 75/19 – ZUPPJS2021)
 - Kolektivna pogodba za dejavnost okolja in prostora – tarifni del (Uradni list RS, št. 60/08, 83/10, 89/10, 106/15, 46/17, 80/18)
 - Navodilo o pripravi finančnih načrtov posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov (Uradni list RS, št. 91/00, 122/00)
 - Uredba o delovni uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela za javne uslužbenke (Uradni list RS, št. 53/08, 89/08, 98/09 – ZIUZGK, 94/10 – ZIU, 40/12 – ZUIJF, 104/12 – ZIPRS1314, 46/13, 95/14 – ZUPPJS15, 90/15 – ZUPPJS16, 88/16 – ZUPPJS17, 75/19 – ZUPPJS2021, 175/20)
 - Uredba o plačah direktorjev v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 68/17, 4/18, 30/18, 75/19 – ZUPPJS2021, 116/21, 180/21)
 - Pravilnik o merilih za ugotavljanje delovne uspešnosti direktorjev s področja okolja in prostora (Uradni list RS, št. 28/06)
 - Pravilnik o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v Zavodu RS za varstvo narave (sprejet na seji Sveta Zavoda RS za varstvo narave dne 9. 1. 2019, s spremembami)
 - Statut Zavoda RS za varstvo narave št. 8-VI-34/1-O-16/DK z dne 2. 2. 2016
 - Pravilnik o računovodstvu Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave št. 8-VI-509/1-O-11/MD, TK z dne 15. 9. 2011
 - Navodilo za oddajo javnih naročil Zavoda RS za varstvo narave št. 082-0018/2021-2 z dne 26. 5. 2021

32.2 Priloga 2: Organizacijska struktura Zavoda

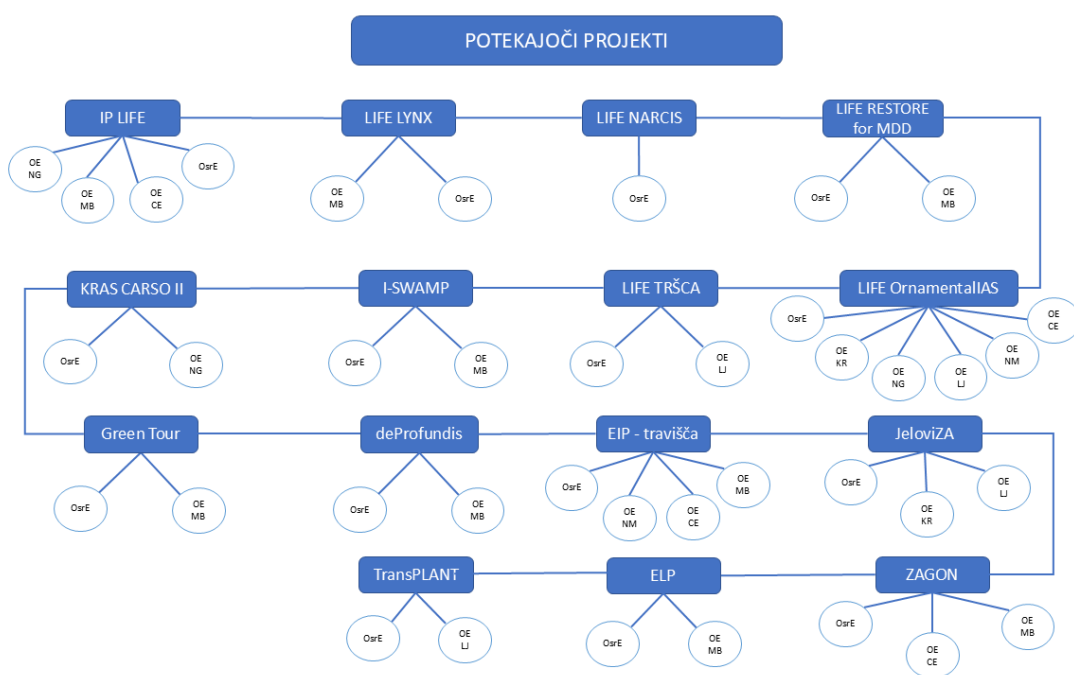
32.2.1 Organigram

Shemi na naslednjih dveh straneh prikazujeta matrično organiziranost ZRSVN. Na prvi shemi so navedene delovne skupine, ki delujejo znotraj Zavoda, na drugi pa potekajoči projekti s prikazom vključenosti organizacijskih enot v posamezni projekt.

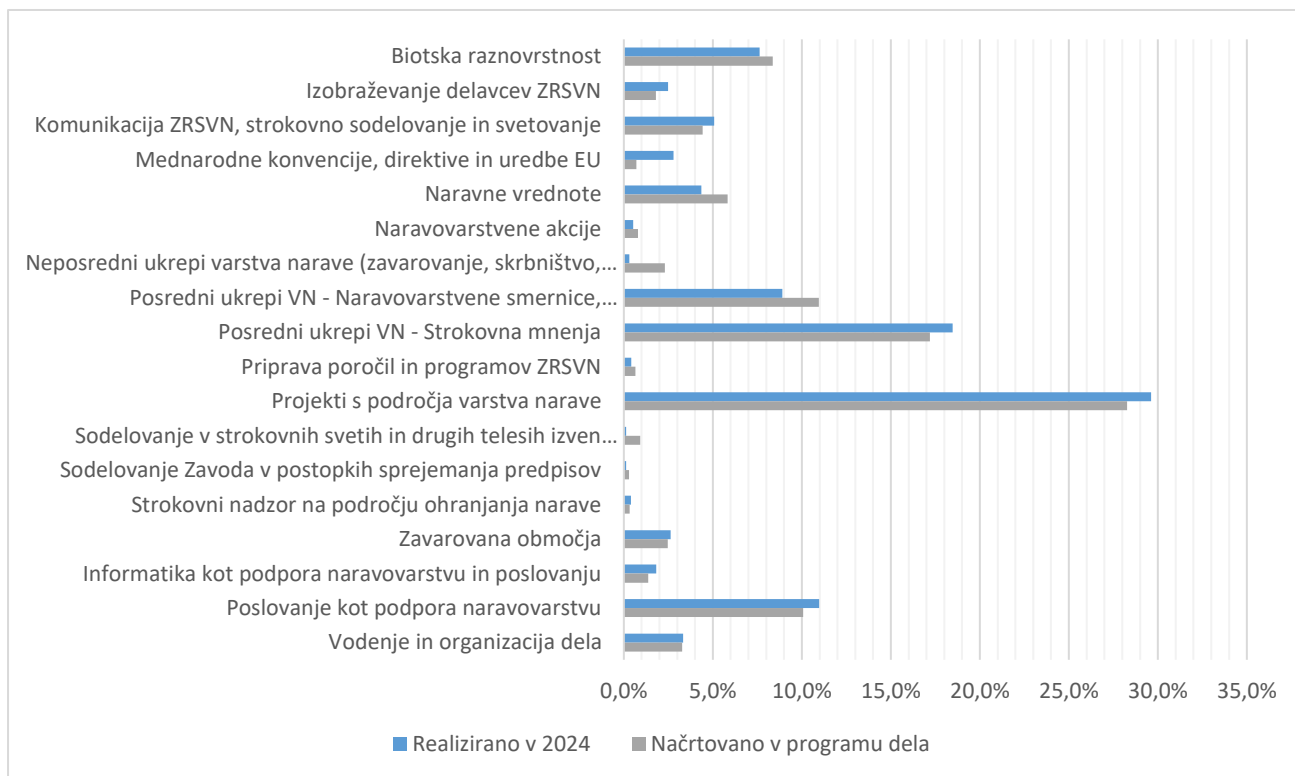
32.2.2 Delovne skupine Zavoda

32.3 Priloga 3: Primerjava med predvideno in realizirano porabo delovnega časa po nalogah

Spodnji graf prikazuje primerjavo med realizirano in predvideno porabo delovnega časa sodelavcev Zavoda po nalogah za leto 2024, izraženo v odstotkih celotnega števila opravljenih ur.

32.4 Priloga 4: Monitoring rastlinskih in živalskih vrst in kartiranje habitatnih tipov

Monitoring stanja biotske raznovrstnosti krovno urejata 146. in 147. člen Zakona o varstvu okolja ter 108. in 109. člen Zakona o ohranjanju narave. O monitoringih in poročanju govorita tudi 10. in 13. člen Uredbe o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000).

Poročilo o stanju narave je sestavni del poročila o stanju okolja. Zadnje poročilo se nahaja na povezavi: https://www.gov.si/assets/ministrstva/MOP/Dokumenti/porocilo_o_okolju_2017.pdf.

Poročili po Direktivi o habitatih in Direktivi o pticah se nahajata na spletni strani zavoda:

- <https://zrsvn-varstvonarave.si/informacije-za-uporabnike/katalog-informacij-javnega-znacaja/porocanje-po-17-clenu-direktive-o-habitatih/>,
- <https://zrsvn-varstvonarave.si/informacije-za-uporabnike/katalog-informacij-javnega-znacaja/porocanje-po-12-clenu-direktive-o-pticah/>.

Poročila o izvedenosti Programa upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2015–2020 so dostopna na straneh:

- <https://natura2000.gov.si/natura-2000/natura-2000-v-sloveniji/program-upravljanja/>,
- https://natura2000.gov.si/fileadmin/user_upload/Dokumenti/LIFE_IP_NATURA_SI/Rezultati/A.3_Analiza_PUN2000_2015-20_Sektor_varstvo_narave.pdf.

Pregled stanja vrst in habitatnih tipov omrežja Natura 2000 je dostopen na:

- https://natura2000.gov.si/fileadmin/user_upload/Dokumenti/LIFE_IP_NATURA_SI/Rezultati/A.3_Pregled_stanja_vrst_in_habitatnih_tipov_omrezja_Natura_2000_ZRSVN.pdf,

priloge k pregledu pa so dostopne (pod akcijo A3) na:

- <https://natura2000.gov.si/natura-2000/life-ip-natura-si/rezultati/>.

Elaborati potekajočih državnih monitoringov vrst so objavljeni na strani:

- <https://natura2000.gov.si/knjiznica/raziskave/>,

medtem ko je podatke mogoče dobiti preko informacij javnega značaja na Zavodu. V letu 2024 so potekali državni monitoringi vrst naslednjih taksonomskih skupin: hrošči, metulji, netopirji, ptice, raki, ribe, SIPKK, velike zveri. Končna poročila posameznega monitoringa vsebujejo tudi pregled stanja posamezne vrste za celotno obdobje spremljanja.

Kartiranje habitatnih tipov se zaradi pomanjkanja strokovnjakov kartircev izvaja le še v omejenem obsegu v različnih projektih. Vsa izvedena kartiranja so dostopna na domači strani Zavoda:

- <https://zrsvn-varstvonarave.si/informacije-za-uporabnike/katalog-informacij-javnega-znacaja/habitatni-tipi/>.

Poročila monitoringov posameznih projektnih območij so dostopna na projektnih spletnih straneh, ustrezno zbrani in posredovani podatki pa so vključeni med podatke Zavoda o pojavljanju vrst, ki so dostopni kot informacije javnega značaja.

32.5 Priloga 5: Poročilo akcij Podnebni sklad – mokrišča

Podrobnejša predstavitev posameznih izvedenih akcij Podnebni sklad - mokrišča v letu 2024:

Akcija:	Obnova rokava Besnica in Alter Graba
Območna enota:	OE Maribor
Območje:	Mura (Natura 2000: SI3000215, SI5000010)
Lokacija:	Rokav Besnica – zemljišči 1615 in 833/3 k.o. 127 – Krog Rokav Alter Graba – zemljišče 677/3, k.o. 567 – Zgornja Velka
Opis akcije:	V okviru akcije sta bila obnovljena dva rokava na reki Muri, in sicer Besnica in Alter Graba. Po avgustovskih poplavih v letu 2023 sta bila vtočna dela obeh rokavov zasuta. Predhodno sta bila rokava sicer obnovljena v sklopu projekta Natura Mura. Zaradi zagotavljanja funkcionalnosti rokavov in trajnosti aktivnosti izvedenih ukrepov projekta je bilo potrebno čiščenje oziroma odstranitev naplavin na vtočnih delih obeh rokavov, na 150 m rokava Alter Graba in 150 m rokava Besnica. Odstranil se je predvsem prodnat material, ki se ga je odložilo na brežino reke Mure, dolvodno od vtokov v rokavov, kjer bo Mura lahko postopoma odnašala ta material. Z izvedbo aktivnosti se je izboljšalo hidrološko funkcijo rokavov reke Mure, kar bistveno vpliva na ugodne hidrološke razmere za ohranitev poplavnih gozdov, habitatnih tipov 91F0 in 91E0*, vzdolž obeh rokavov, Besnice v dolžini približno 2,7 km in Alter Grabe v dolžini približno 1 km. Z izboljšanjem hidrološke funkcije rokava Alter Graba se je prav tako obnovilo stanje zalednega mokrišča, ki je prispevalo k izboljšanju stanja habitatov kvalifikacijskih vrst dvoživk, rib in vodnih hroščev.

Akcija:	Nakup opreme za izvedbo aktivnosti odstranjevanja invazivnih tujerodnih vrst
Območna enota:	OE Maribor
Območje:	Dolga Brda - močvirna dolina (NV: 7144)
Lokacija:	/
Opis akcije:	Na območju NV Dolga Brda se nahaja močvirna dolina, ki je dolina levega pritoka Meže ob železniški progi Holmec - Dravograd, južno od Dolgih Brd, zahodno od Prevalj. Na območju so raztreseni mokrotni mezotrofni in evtrofni travniki, ki tam, kjer so bolj redno gnojeni, prehajajo v higromezofilne nižinske travnike na srednje vlažnih tleh s prevladujočo visoko pahovko. Ob vodotokih so prisotni sestoji črnega jelševja, nekaj je manjših povirij, zaraščenih ribnikov oz. vodnih oken in manjše prehodno barje. Enega od teh ribnikov, ki se je zamuljil in zarastel, smo v okviru projekta I-SWAMP, poglobili in očistili. Po sami izvedbi ukrepa pa je bilo ugotovljeno, da bo potrebno zajeziiti širjenje tujerodnih invazivnih rastlinskih vrst. S tem namenom, smo v okviru podnebnega sklada organizirali akcijo čiščenja invazivnih tujerodnih vrst in izvajalcem zagotovili vso delovno opremo, vključno z delavskimi oz. vrtnimi rokavicami. Izvedli smo tudi predstavitev o pomenu ohranjanja mokrišč v okviru Katis izobraževanja »Geopark Karavanke - zelena učilnica« za učitelje in vzgojitelje, ki ga je ZRSVN, 15. 10. 2024, organiziral skupaj z Geoparkom Karavanke. Tam smo udeležencem tudi razdelili delavske oz. vrtno rokavice in jih spodbudili, da podobne akcije izvedejo z učenci (ob upoštevanju navodil za odstranjevanje invazivk).

Akcija:	Fitocenološki popis naravne vrednote Volog
Območna enota:	OE Celje
Območje akcije:	Volog (NV: 5992)
Lokacija:	Južno od reg. ceste Nazarje - Gornji Grad je ob gozdnem robu tik pred Vologom okoli 0,3 ha velik močvirni travnik v zaraščanju, na katerem je tanjša plast šotnih mahov. Močvirni travnik je del naravne vrednote Volog – nahajališče navadne rosike. V dolini Drete je še več podobnih mokrišč, kjer bi pričakovali redke in ogrožene rastlinske vrste. Izpostavljamo mokrotno dolino potoka Ližovnica, kjer lahko najdemo površine s šotnim mahom.
Opis akcije:	Fitocenološki popis naravne vrednote Volog je obsegal popis rastlinskih vrst na naravni vrednoti. Območje, ki je deloma v kmetijski rabi, je bilo v preteklosti podvrženo izsuševanju. Zato so se ogrožene higrofilne vrste, med katerimi izpostavljamo okroglostno rosiko, v zadnjem času pojavljale le na manjšem delu naravne vrednote. V zadnjih spremljanih stanja okroglostne rosike nismo več opazili. Zato je bil na območju izveden fitocenološki popis, izdelano je bilo poročilo. Rosika ni bila potrjena, prav tako se je bistveno zmanjšalo območje pojavljanja drugih higrofilnih vrst. S študijo smo pridobili podatke za ugotovitev stanja naravne vrednote in predloge ukrepov oz. potencial za izboljšanje stanja. V sklopu popisa na naravni vrednoti je bil izveden tudi popis v dolini potoka Ližovnica, ki sicer nima naravovarstvenega statusa, so pa bile najdene vrste lokalnega in mednarodnega pomena. Na podali študije bo potreben razmislek glede vrednotenja naravne vrednote in upravljanja območja ter morebitne priključitve/širitve na območje doline Ližovnica.

Akcija:	Odstranitev zarasti na glinokopih Golek
Območna enota:	OE Novo Mesto
Območje akcije:	Golek - glinokop (NV: 80134), Lahinja (Natura 2000: 3000075)
Lokacija:	Mokrišče vzhodno od naselja Golek pri Dragatušu (E: 514069, N: 44122)
Opis akcije:	Območje je habitat močvirske sklednice, tukaj je potrjeno tudi njeno razmnoževanje. Samo mokrišče se od roba počasi zarašča z grmovnicami, v osrednjem delu vodne površine pa se na površini približno 10 m ² razrašča tujerodna rastlinska vrsta srčastolistni pontederij (<i>Pontederia cordata</i>). Z namenom izboljšanja stanja habitata močvirske sklednice smo v okviru akcije iz mokrišča odstranili tujerodno rastlinsko vrsto in ob severnem in zahodnem robu opravili redčenje grmovne zarasti.

Akcija:	Odstranitev zarasti na Gornjem kalu in postavitve počivališč za sončenje za močvirsko sklednico
Območna enota:	OE Novo Mesto
Območje akcije:	Gornji kal (Natura 2000: SI3000073; NV: 1810)
Lokacija:	Gornji kal v naselju Hrast pri Vinici, severni in severozahodni rob brežine (E 518193, N: 37547)
Opis akcije:	Izvedba po projektnih aktivnostih projekta LIFE WETMAN, izboljšati habitat močvirske sklednice (očistiti gnezdilno območje, dodati počivališča za sončenje). Ker je na severni in severozahodni brežini Gornjega kala grmovje in robidovje preraslo brežino, smo v okviru akcije pomulčili in z bagerjem poravnali brežino na površini približno 500 m ² . Izvajalec je na prehodu iz brežine v vodo namestil 3 hlode, ki so delno potopljeni, za potrebe počivališč za močvirsko sklednico in ostale organizme. Z izvedbo akcije se je pestrost kopenskega habitata in območja na prehodu med kopnim in vodo močno povečala.

Akcija:	Vzdrževanje travnišč na območju Rakitne za jezerom
Območna enota:	OE Ljubljana
Območje:	Krimsko hribovje - Menišija (Natura 2000: SI3000256)
Lokacija:	Naselje Jezero, mokrišče v povirnem delu pritoka, gorvodno od Rakitniškega jezera
Opis akcije:	Na območju južno od Rakitniškega jezera, ki je bil leta 1963 zajezen, se v fragmentih nahajajo habitatni tipi bazično nizko barje (HT 7230), in travniki s prevladujočo stožko (<i>Molinia</i> spp.). V okviru projekta Mala barja Marja je bilo na tem delu odkupljeno zemljišče ter obnovljene površine (odstranjevanje zarasti). Za zagotavljanje nadaljnjega primerne upravljanja teh površin, predvsem preprečevanja zaraščanja površin, širjenja invazivk ter ohranjanja ekstenzivne rabe so bile v okviru podnebne sklada izvedene naslednje aktivnosti: košnja s spravilom in odstranjevanje predrastkov.

Akcija:	Vzdrževanje travnišč na območju Črne doline pri Grosuplju in Strženih luž
Območna enota:	OE Ljubljana
Območje akcije:	Črna dolina pri Grosuplju (Natura 2000: SI3000168; NV: 8037), Stržene luže (Natura 2000: SI3000139)
Lokacija:	/
Opis akcije:	Mokrotna Črna dolina se nahaja severno od Grosuplja in vzhodno od Velikega hriba pri Malem Lipoglavu. V dolini izvira potok Breg, ki v srednjem toku vijuga po dnu doline, kjer uspevajo bazično nizko barje in mokrotni travniki z modro stožko. Območje je življenjski prostor metulja travniškega postavneža ter številnih drugih na mokrišču vezanih redkih in ogroženih vrst dnevnih metuljev. V okviru projekta Mala barja Marja so bile na SZ delu Natura 2000 območja Črne doline obnovljene površine (odstranjevanje zarasti) in odkupljena zemljišča. Za zagotavljanje nadaljnjega primerne upravljanja teh površin, predvsem preprečevanja zaraščanja površin, širjenja invazivk ter ohranjanja ekstenzivne rabe so bile v okviru podnebne sklada izvedene naslednje aktivnosti: košnja, selektivno mulčenje in odstranjevanje predrastkov. Zahodno od Grosuplja se nahaja mokrotna dolina Stržene luže z mrežo pritokov potoka Bičje. V povirni dolini Gadna se nahaja mokrišče Stržene luže. V stranski dolini na severo-zahodnem delu Strženih luž so prisotni še mokrotni travniki z modro stožko, ki so življenjski prostor travniškega postavneža in potencialen habitat barjanskega okarčka. V okviru projekta Mala barja Marja so bile na S delu Natura 2000 območja Strženih luž obnovljene površine (odstranjevanje zarasti) in odkupljena zemljišča. Za zagotavljanje nadaljnjega primerne upravljanja so bile izvedene naslednje aktivnosti: odstranjevanje predrastkov na SZ delu doline ter košnja s spravilom na V delu doline.

Akcija:	Vzdrževanje travnišč v Mišji dolini
Območna enota:	OE Ljubljana
Območje akcije:	Mišja dolina (Natura 2000: SI3000297)
Lokacija:	/
Opis akcije:	Zahodno od Velikih Lašč med krajema Knej in Karlovica leži Mišja dolina, velika mokrotna dolina, po kateri teče potok Veliki graben. Travniki z modro stožko pokrivajo pretežno uravnano dno Mišje doline in Velikih logov ter tvorijo mozaik z drugimi mokriščnimi, nizkobarjanskimi in travniškimi habitatnimi tipi. Bazična nizka barja, ki so v dolini ohranjena v fragmentih, se nahajajo med travniki pri Rašci, v osrednjem delu doline, pri Podstrmcu ter na obodu doline. Na manjšem nizkem barju v osrednjem delu doline se nahaja tudi edino rastišče Loeselove grezovke v dolini. V dolini je zaradi raznolikosti mokriščnih habitatov prisotna tudi velika raznolikost na mokrišča vezanih rastlinskih in živalskih vrst. V okviru projekta Mala barja je bilo obnovljenih in odkupljenih več površin, kjer se nahajajo naslednji HT: bazična nizka barja (HT 7230), prehodna barja (HT 7140) in travniki s prevladujočo stožko (<i>Molinia</i> spp.) na karbonatnih, šotnih in glineno-muljastih tleh (<i>Molinion caeruleae</i>, HT 6410). Za zagotavljanje primerne upravljanja teh površin smo na podobmočjih Rašca, Kaplanovo, Logarji, Knej, Marinčki (Tomažini) izvedli naslednje aktivnosti: košnja, mulčenje in odstranjevanje predrastkov. Opomba: Akcije so bile izvedene na podlagi ostanka finančnih sredstev, posledično so bile akcije izvedene izven optimalnega časa izvajanja, to je v sušnejšem poletnem času. Za izvedbo drugih aktivnosti, npr. odstranitev predrastkov bi bil primernejši zimski čas, a zaradi ozkega časovnega okna (junij-november) razpoložljivosti koriščenja finančnih sredstev to ni mogoče.

Priloga 6: Poročilo akcij Natura 2000

Podrobnejša predstavitev posameznih izvedenih akcij Natura 2000 v letu 2024:

Akcija:	Nakup trajnih elementov (betonskih ograj) za dvoživke za območje Rašica
Območna enota:	OE Kranj
Območje akcije:	Rašica (Natura 2000: SI3000275)
Lokacija:	Cesta Koseze – Mengeš v Občini Mengeš
Opis akcije:	Cesta Koseze - Mengeš poteka skozi gozd, ki je habitat kvalifikacijske vrste hribski urh (<i>Bombina variegata</i>) in drugih zavarovanih vrst dvoživk, vključno z vrstami iz Habitatne direktive: velikim pupkom (<i>Triturus carnifex</i>), rosnico (<i>Rana dalmatina</i>) in zeleno rego (<i>Hyla arborea</i>). Cesta prekinja povezljivost gozdnega habitata ter povzroča manjšanje populacij zaradi povoza osebkov ob pomladanskih in jesenskih selitvah (črna točka povoza dvoživk). Za izboljšanje povezljivosti populacij se pod občinsko cesto izvede podhode in stalne ograje. Gre za nakup standardiziranih betonskih elementov (ograje) v dolžini 910 m. Elemente se nato vgradi v cestišče Občina Mengeš, soglasja za izvedbo del so že pridobljena. Upravljanje in vzdrževanje elementov na podlagi sporazuma izvaja Občina Mengeš.

Akcija:	Nakup mobilnih ograj za dvoživke za območje Gozd Olševke - Adergas
Območna enota:	OE Kranj
Območje akcije:	Gozd Olševke - Adergas (Natura 2000: SI3000101)
Lokacija:	/
Opis akcije:	Na odseku ceste v naselju Češnjevek v smeri ribnikov Češnjevek je evidentirana črna točka povoza dvoživk. Za varstvo kvalifikacijskih in zavarovanih vrst dvoživk smo izvedli nakup 1600 m mobilne ograje za dvoživke, ki se jo bo postavilo na lokaciji v času akcij ob pomladanskih selitvah dvoživk.

Akcija:	Vzpostavitev stare struge potoka Mišnica
Območna enota:	OE Celje
Območje akcije:	Vplivno območje Gračnice (Natura 2000: SI3000308)
Lokacija:	Ob objektih Velike Gorelce 2
Opis akcije:	Za vzpostavitev stare struge Mišnice pri objektih stare domačije Velike Gorelce 2 je bilo potrebno zgraditi KB zid ob objektih, da se prepreči možnost poplavljanja objektov. Čeprav je širina struge potoka cca 4 m, ima sedaj vodotok na tem območju prostor (kar dobrih 30 m v širino in cca 90 m v dolžino) za rečno dinamiko, premeščanje materiala in izvajanja hidromorfoloških procesov. Stara struga bo s preusmeritvenim pragom vodnata ves čas, medtem ko bo regulirana struga ohranjena kot inundacija za visoke vode. Zaradi najdenega dodatnega usada na desnem bregu tik pod prelivom v staro strugo, je le-tega potrebno sanirati pred omočenjem stare struge, da ne bi prišlo do spodjedanja in porušanja brežine s kolovozno cesto v strugo. Direkcija RS za vode je uvrstila ta dela v prednostni seznam in jih bo na svoje stroške izvedla v kratkem.

Akcija:	Ureditev struktur za netopirje na gradu Podčetrtek
Območna enota:	OE Celje
Območje akcije:	Grad Podčetrtek (Natura 2000: SI3000369)
Lokacija:	Grad Podčetrtek notranji atrij pritličje jug-jugozahod
Opis akcije:	Grad Podčetrtek je letno kotišče za več vrst netopirjev, ki se poleti nahajajo pretežno v nekdanji črni kuhinji in na podstrešju. Grad Podčetrtek je bil v zadnjih letih delno obnovljen (lastnik Občina Podčetrtek) in je že odprt za turiste. Z izvedbo dvoje vrat na odprtinah proti črni kuhinji smo onemogočili motenje netopirjev med kotenjem s strani turistov. Vrata imajo na zgornji strani odprtino za prelet netopirjev na prosto (preletna odprtina). Strokovno z navodili in nadzorom ZVKDS je bil obdelan tudi portal ob vratih, da je bila možna vgradnja vrat. Zaradi omejenih sredstev smo izvedli najpomembnejše aktivnosti, kamere na podstrešje in informativnih tabel nismo nameščali.

Akcija:	Izdelava podstavkov za štokljina gnezda za območje cele Slovenije
Območna enota:	OE Maribor
Območje akcije:	Celotna Slovenija, bela štoklja (kvalifikacijska vrsta: A031)
Lokacija:	Naročenih 32 podstavkov, 7 zmontiranih (Logatec, Zapoge pri Vodica, Lesce, Dob, Iljaševci, Pristava, Draža vas), 2 prepeljana na Elektro nadzorništvo Ljutomer (za gnezdi Vučja vas in Veržej), 4 skladiščeni na enoti NM, 7 skladiščenih na enoti CE, 12 skladiščenih na enoti MB
Opis akcije:	Izdelani podstavki bodo namenjeni varovanju obstoječih gnezd bele štoklje na antropogenih strukturah kot so električni drogovi in dimniki. Montaža teh podstavkov bo prispevala k zmanjšanju konfliktov z osnovnimi funkcijami struktur na katerih gnezdi (izpadi električne energije, požari, poškodbe dimnikov ...) in zmanjšala ogroženost ljudi in lastnine v okolici gnezda ter hkrati zmanjšala možnost razpadanja gnezda, kar bo prispevalo h gnezdilni uspešnosti in številčnosti populacije. Izvedba podstavkov in montaža le-teh po tudi prispevala k doseganju podrobnih varstvenih cilje Programa upravljanja območij Natura 2000 (2023–2028) (sprejet na 74. seji Vlade s sklepom št. 35600-4/2023/5 z dne 4. 10. 2023; v nadaljevanju PUN2000). Na vseh NATURA območjih, kjer je bela štoklja kvalifikacijska vrsta je za vrsto določeno ohranjanje velikosti populacije in habitata ter izboljšanje oz. obnova vzpostavljanja drogov s podstavki za gnezda. Del podstavkov je že nameščen. Del preostanka se nameni gnezdom, ki jih štoklje ustvarjajo na novo in kjer uspešno speljejo mladiče. Del je namenjen starejšim gnezdom, kjer še ni podstavka oz. je podstavke dotrajan. Del pa je namenjen izrednim dogodkom, ko npr. zaradi neurij pride do uničenja gnezd ali poškodb podstavka.

Akcija:	Čiščenje jame na Kočevskem
Območna enota:	OE Ljubljana
Območje akcije:	Kočevsko (Natura 2000: SI3000263), Grčovsko svinjsko brezno (NV: 46530), Prvoapriliska jama 2 (NV: 46844), Smetišče RSNZ (NV: 46749)
Lokacija:	Občina Ribnica, blizu Grčaric
Opis akcije:	Številne jame na območju Kočevskega so onesnažene, še posebej tiste v bližini cest. Odpadki so različnega izvora, vsi pa vplivajo na kakovost podzemne vode, ki predstavlja habitat podzemnim vrstam živali. V projektu LIFE Kočevsko je pred leti nastal seznam jam, predvidenih za prioritarno čiščenje. Akcija čiščenja treh izbranih jam je bila izvedena v soboto, 12. 10. 2024 s sodelovanjem 17 jamarjev, občine Ribnica in lokalnega kmeta.

Akcija:	Obnova kalov na Kočevskem
Območna enota:	OE Ljubljana
Območje akcije:	Kraljevi kamen - mlaka (NV: 2582), Tumantov studenec in Relov kal: Kočevsko (Natura 2000: SI3000263)
Lokacija:	/
Opis akcije:	Stoječe vode so na vodo prepustnih kraških tleh zelo redki in za dvoživke ključni biotopi, zato je njihovo vzdrževanje pomembno. Hkrati so pomembna napajališča tudi za vse ostale prostoživeče živali. Zato smo v sodelovanju z ZGS OE Kočevje na območju Natura 2000 Kočevsko obnovili tri mlake z namenom izboljšanja stanja habitatov za kvalifikacijski vrsti hribskega urha (<i>Bombina variegata</i>) in velikega pupka (<i>Triturus carnifex</i>). Dne, 10. 10. 2024, smo s kolegi iz ZGS OE Kočevje in KE Rog opravili terenski ogled stanja mlak. Izbrali smo 3 mlake in opredelili potrebno izvedbo del za njihovo obnovo. Vse tri mlake so bile ob terenskem ogledu v slabem stanju. Vode niso ustrezno zadrževale oz. le deloma. Na terenu smo preverili globino glinenega sloja na dnu mlak in pripravili načrt za izvedbo akcije. Konec novembra smo izvedli obnovitvena dela na mlaki Kraljevi kamen (ki je hkrati naravna vrednota lokalnega pomena (id. št. 7582)), na mlaki pri Tumantovem studencu pri Željnah in na Relovem kalu pri Predgradu. V dneh 26. in 27. 11. 2024 smo na terenu izvajali nadzor. Dela so bila izvedena z manjšim bagrom goseničarjem. Z manjšo bagrsko žlico so bile mlake poglobljene na različnih globinah. Pri tem je bila izvedena postopna in le delna odstranitev zgornje plasti gline, da ne bi predrli celotne plasti. Ocenjujemo, da bo divjad z valjanjem v blatu in teptanjem dna neprepustnost poglobljenih kotanj še dodatno utrdila. Na eni od lokacij smo izvedli tudi odstranitev drevesne in grmovne zarasti na mokrotni zaplati v neposredni bližini kala. Ocenjujemo, da smo z izvedenimi obnovitvenimi deli stanje mlak izboljšali. Učinkovitost izvedenih ukrepov bomo v naslednjih letih spremljali na terenu. Preverjali bomo nivo vode v mlakah, morebitno prisotnost dvoživk (mrest, paglavce, odrasle osebe) in sledi drugih prostoživečih živali.

Akcija:	Čiščenje gvana v cerkvi Sv. Duh v Črnomlju
Območna enota:	OE Novo Mesto
Območje akcije:	Vplivno območje Lahinje (Natura 2000: 3000075; NV: 161)
Lokacija:	Cerkev sv. Duha v Črnomlju
Opis akcije:	V cerkvi Sv. Duh v Črnomlju smo dne, 13. 11. 2024, opravili čiščenje netopirskega gvana iz podstrešja. Za potrebe izvedbe akcije (in ostalih akcij, vezanih na strukture netopirjev) smo nabavili orodje (vreče, metle, smetišnice, orodje za manjša ročna dela (izvijači, ročna žaga, klešče, ključi ...). Tekom akcije smo iz podstrešja odnesli 78 kg gvana, ki se je nabral v štirih letih od zadnjega čiščenja. Po izvedbi akcije smo očistili prostor in stopnišče ter šli v bližnje gostišče na malico. V sklopu akcije je strokovnjak za netopirje Primož Presetnik za udeležence akcije izvedel predavanje na temo varstva prisotnih vrst netopirjev. V regionalnem časopisu Dolenjski list smo 28. 11. 2024 objavili članek o izvedbi akcije.

Akcija:	Čiščenje sedimenta v jamskem izviru z belim močerilom
Območna enota:	OE Novo Mesto
Območje akcije:	Jama pri Štirni (NV: 43999), človeška ribica (kvalifikacijska vrsta: 1186)
Lokacija:	Koordinate jamskega vhoda: E=515811, N=50189
Opis akcije:	Jama pri Šterni je obzidan izvir oz. dostop do bazena kraške talne vode, ki je bil v preteklosti tudi pokrit s pokrovom. Zdaj je del izvira porušen in predstavlja ekološko past za dvoživke, ki padajo vanj. S čiščenjem sedimenta smo izboljšali stanje za dvoživke v izviru, saj smo povečali razpoložljiv volumen za habitat močerila, prav tako smo odstranili organski material, ki je povzročal sproščanje hranil v podzemno vodo. V nadaljevanju (v drugi fazi, načrtovani za 2025) bomo izvir tudi pokrili s pokrovom. Z obnovo kamnitega oboda in pokrova bomo preprečili, da bi dvoživke na območju še naprej padale vanj. Zaprtost izvira bo tudi preprečila kakršne koli motnje v podzemlje, ki je od letos potrjeno najdišče belega močerila.

7 DATUM IN KRAJ NASTANKA LETNEGA POROČILA

Letno poročilo Zavoda je izdelano na podlagi podatkov o opravljenem delu in računovodskih podatkov Zavoda RS za varstvo narave ter v skladu z ustreznimi zakonskimi predpisi. Pri pripravi poročila v koordinaciji Osrednje enote Zavoda je posamezne dele besedila prispevalo več kot 20 sodelavcev. Poročilo je nastajalo od januarja do konca februarja 2025.

8 ODGOVORNI OSEBI ZA SESTAVLJANJE LETNEGA POROČILA

Poročilo o izvrševanju letnega programa dela Zavoda RS za varstvo narave za leto 2024:
mag. Teo Hrvoje Oršanič, univ. dipl. inž. gozd., direktor

Računovodsko poročilo:
Tončka Lesjak, pooblaščenka računovodkinja izbranega zunanjega računovodskega servisa Certera
Računovodska družba d. o. o.